

gemeente
Zoetermeer

Programmabegroting 2022-2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Leeswijzer	8
Begroting in één oogopslag	10
Inleiding	15
Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	23
Indicatoren, trendgrafieken en financiën	35
Doelstelling 1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren	35
Doelstelling 1.2 Beperken uitval in het onderwijs	37
Doelstelling 1.3 Bevorderen van een beter ondernemersklimaat	39
Doelstelling 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid	40
Doelstelling 1.5 Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie	42
Doelstelling 1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan	45
Programma 2 Samen leven en ondersteunen	51
Indicatoren, trendgrafieken en financiën	57
Doelstelling 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp	57
Doelstelling 2.2 Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen	60
Doelstelling 2.3 Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden	67

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen	73
Indicatoren, trendgrafieken en financiën	77
Doelstelling 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling.....	77
Doelstelling 3.2 Behouden kwaliteit openbare ruimte	81
Programma 4 Vrije tijd	90
Indicatoren, trendgrafieken en financiën	94
Doelstelling 4.1 Bevorderen laagdrempelig toegankelijke cultuur-, sport-, groen- en speelvoorzieningen	94
Doelstelling 4.2 Bevorderen levendige stad	98
Programma 5 Veiligheid	104
Indicatoren, trendgrafieken en financiën	109
Doelstelling 5.1 Bevorderen van de veiligheid in de woning	109
Doelstelling 5.2 Behouden veiligheid en leefbaarheid in de wijk.....	111
Doelstelling 5.3 Behouden veiligheid in de stad.....	113
Programma 6 Dienstverlening en participatie	117
Indicatoren, trendgrafieken en financiën	121
Doelstelling 6.1 Continueren klanttevredenheid.....	121
Doelstelling 6.2 Bevorderen van de participatie	124
Programma 7 Inrichting van de stad	128

Indicatoren, trendgrafieken en financiën	134
Doelstelling 7.1 Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder	134
Doelstelling 7.2 Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio	137
Doelstelling 7.3 Bevorderen kwaliteit van gebouwde omgeving en publieke ruimte.....	138
Doelstelling 7.4 Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid	139
Doelstelling 7.5 Overige	142
Overzicht Overhead.....	148
Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	150
Vennootschapsbelasting	155
Financiële begroting	156
Financiële begroting	156
Paragrafen	186
Paragraaf 1 Lokale heffingen	186
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	195
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen	207
Paragraaf 4 Financiering	222
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering	227
Paragraaf 6 Verbonden partijen	233

Paragraaf 7 Grondbeleid	240
Bijlagen	245
Bijlage 1 Spelregels begrotingsbeleid	245
Bijlage 2 Nieuw beleid	252
Bijlage 3 Kerncijfers	254
Bijlage 4 Reserves	261
Bijlage 5 Voorzieningen	263
Bijlage 6 Investerings	264
Bijlage 7 EMU-saldo	265
Bijlage 8 Basisset verplichte indicatoren BBV	266
Bijlage 9 Afkortingen en begrippen	267
Bijlage 10 Verbonden partijen	278
Bijlage 11 Wettelijke kaders	308
Bijlage 12 Taakvelden	314
Bijlage 13 Afschrijvingstermijnen	322
Bijlage 14 Verloop Reserve Enecogelden	323

Leeswijzer

In principe schetst een perspectiefnota - als basis voor de programmabegroting - de voorstellen tot aanpassen van beleid. Gezien de financiële krapte bevat de Programmabegroting 2022-2025 een beperkt aantal voorstellen voor beleidsaanpassingen, die structureel budget vragen.

Dit jaar is sprake van meerdere bijzonderheden. Er komt een nieuw kabinet. De gevolgen voor gemeenten van het nieuwe regeerakkoord zijn nog niet bekend. Verder zijn er volgend jaar gemeenteraadsverkiezingen en dus is dit de laatste begroting van deze college- en raadsperiode.

Digitaal portaal

De auditcommissie heeft de raad advies gegeven over een aanpassing van de opzet en presentatie van de programmabegroting. Naar aanleiding hiervan heeft de raad de motie 'Implementatie advies programmabegroting' (1906-06) aangenomen. Het invoeren van het advies over de programmabegroting vindt fasegewijs plaats. Dit jaar is de programmabegroting voor het eerst via een digitaal portaal beschikbaar. De wens van de raad om de begroting op internet te publiceren (<https://zoetermeer.begrotingsapp.nl/>) is hiermee ingewilligd. Qua vormgeving van de begroting is het portaal vanaf nu leidend. Aandachtspunt is dat de digitale techniek van het publiceren van de webversie en daarna uitdraaien van de printversie in pdf de presentatie beïnvloedt. De printversie is niet te vergelijken met de versies die in voorgaande jaren (in boekvorm) werden uitgebracht.

Opbouw Programmabegroting 2022 - 2025

De printversie van de Programmabegroting 2022 - 2025 is als volgt opgebouwd.

De **inleiding** geeft een algemene beschouwing op de toekomstige situatie.

Programma's

Daarop volgen de zeven programma's. De programma's zijn volgens de systematiek van de doelenboom ingericht. Een samenhangend geheel van doelen, effecten, acties en indicatoren vormt de leidraad. De gedachte is, dat door vanuit het hogere doel te redeneren (wat zijn onze (politieke) ambities?) en dit te vertalen naar beoogde effecten, effectindicatoren, acties en prestatie-indicatoren, inzicht ontstaat in causaliteit en samenhang.

Allereerst wordt schematisch een doelenboom getoond met op het hoogste niveau het te bereiken maatschappelijk effect: **Wat willen we bereiken?** Daaronder volgen de speerpunten voor 2022: **Wat gaan we daarvoor doen?** Als verdieping op het te bereiken maatschappelijk effect en de speerpunten worden per doelstelling achtereenvolgend de effectindicatoren (= meefactoren) en trendgrafieken met historische gegevens getoond. Ook wordt per doelstelling een overzicht van de financiën: **Wat mag het kosten?** plus korte toelichting verstrekt.

In aansluiting op de uitwerking van de doelenboom komen achtereenvolgens binnen een programma de volgende onderwerpen aan bod:

- nieuwe strategische risico's, die de realisatie van de programmadoelstellingen mogelijk belemmeren;

- beleidsperspectief met de voorgestelde beleidswijzigingen;
- financiële samenvatting van de totale lasten, baten en het saldo na resultaatbestemming in meerjarenperspectief 2022 - 2025. Hierbij is het totaal saldo het verschil tussen lasten en baten (Wat mag het kosten?). Indien sprake is van hogere baten dan lasten wordt dit in het saldo met een – teken weergegeven;
- stand van zaken van de tijdens het voorjaarsdebat 2021 aangenomen amendement en moties.

Na de programma's komen achtereenvolgend de volgende **verplichte onderdelen** aan de orde:

- Overzicht Overhead;
- Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen;
- Vennootschapsbelasting;
- Financiële begroting 2022;
- De zeven verplichte paragrafen: lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud van kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid.

Bepaalde informatie is niet (alleen) binnen de programma's opgenomen, maar in de volgende afzonderlijke bijlagen ondergebracht:

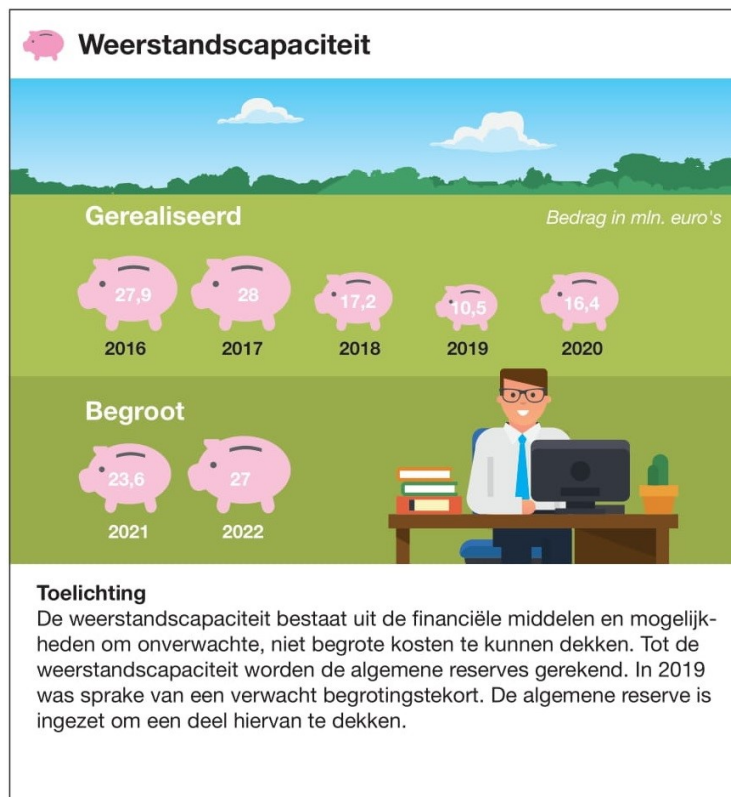
1. Spelregels begrotingsbeleid
2. Nieuw beleid
3. Kerncijfers
4. Reserves
5. Voorzieningen
6. Investerings
7. EMU-saldo
8. Basisset verplichte indicatoren BBV
9. Afkortingen en begrippen
10. Verbonden partijen
11. Wettelijke kaders
12. Overzicht taakvelden
13. Afschrijvingstermijnen
14. Verloop Reserve Enecogelden

In aanvulling op de Programmabegroting 2022 voor de raad is op uitvoeringsniveau van het college per programma een overzicht van de producten, financiën en prestatie-indicatoren opgesteld. Dit overzicht wordt ter informatie aan de raad beschikbaar gesteld en is opgenomen in een losse bijlage.

De website is met zorg samengesteld. Desondanks is het mogelijk dat deze informatie onvolledig of verouderd is en/of onjuistheden bevat. De gemeente aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade van welke aard dan ook, die het gevolg is van eventuele onjuiste informatie op deze website.

Begroting in één oogopslag

Netto schuldquote

Overige gemeenten

Zoetermeer

Toelichting

De netto schuldquote is een indicatie voor de schuldenlast en geeft aan of de gemeente de rentelasten kan betalen. Zoetermeer heeft vergeleken bij gemeenten van gelijke omvang weinig schuld.

Solvabiliteitsratio

Overige gemeenten

Zoetermeer

Toelichting

De verhouding tussen bezittingen en schulden bepaalt de mate waarin de gemeente in staat is om haar schulden af te lossen. Hoe hoger, hoe minder afhankelijk van geldverstrekkers zoals de bank. Zoetermeer staat er beter voor dan andere gemeenten van vergelijkbare omvang.

Structurele exploitatieruimte

Toelichting

Het betreft de structurele ruimte in de begroting ten opzichte van de baten. Zoetermeer heeft over de afgelopen jaren steeds minder structurele exploitatieruimte.

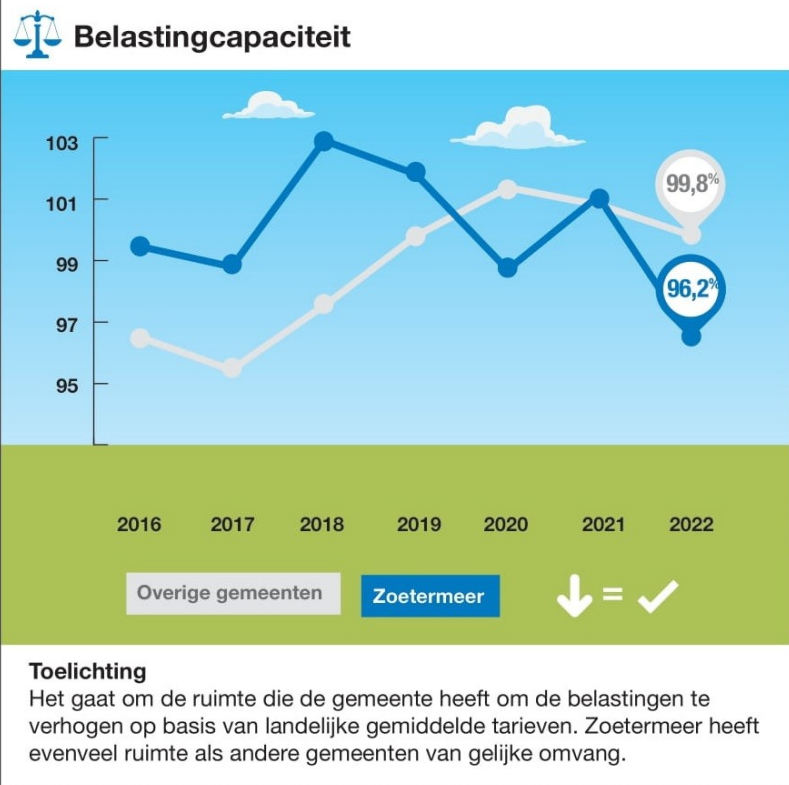

Kengetal grondexploitatie

Toelichting

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie is ten opzichte van de geraamde baten. In Zoetermeer is het aandeel relatief klein. Daardoor loopt Zoetermeer minder risico's.

Inleiding

Zoetermeer 2040

Samen de toekomst van Zoetermeer vormgeven

Zoetermeer is een stad in beweging en ontwikkeling en met ambitie. Het programma de Schaalsprong is opgegaan in de omgevingsvisie Zoetermeer 2040. Een visie die omschrijft wat voor stad en samenleving Zoetermeer in 2040 wil zijn. De visie Zoetermeer 2040 schetst voor de lange termijn een perspectief voor sociale -, economische - en ruimtelijke ontwikkelingen. Hiermee start een nieuwe fase van groter groeien enerzijds naar versterken anderzijds.

Wij moeten ervoor blijven zorgen dat Zoetermeer vitaal en aantrekkelijk blijft voor onze huidige en toekomstige inwoners, ondernemers en bezoekers. Deze tijd vraagt om een stevige prioritering en ombuiging van beleid en uitvoering.

De focus ligt voor de komende periode op de volgende twee pijlers. De wijken van de toekomst en de woningbouw als katalysator voor een sociaaleconomisch krachtige stad. De woningbouwopgave blijft daarbij onverminderd groot, waarbij Zoetermeer 2040 het kompas vormt. Zo moet er bijvoorbeeld meer aandacht zijn voor nieuwe woonvormen en andere groepen inwoners.

Wij zetten de beweging in gang door het volgen van de strategische agenda. Deze agenda slaat een brug tussen deze lange termijn visie en de uitvoering. Daarbij rekenen we ook op de inzet van partners en inwoners uit de stad en vragen we ze, hoe zij willen bijdragen aan de uitvoering. Dit om Zoetermeer te laten doorgroeien naar een stad in balans. Een stad waarin iedereen zich welkom en thuis voelt.

Coronaherstelplan

Ook 2022 staat nog steeds in het teken van corona. De coronacrisis heeft iedereen geraakt. Voor de een was de impact veel groter dan voor de ander. Verlies van dierbaren, verlies van baan, eenzaamheid, toegenomen kloof in de samenleving, et cetera. De werkelijke impact van de pandemie op de samenleving is nog deels onbekend. Het coronanoodfonds blijft daarom ook in 2022 ondersteuning bieden voor non-profit organisaties. Daarnaast wordt ingezet op activiteiten en binding van inwoners. Denk bijvoorbeeld aan de cultuurzomer-, winter- en sportieve (kennismakings)activiteiten voor de jeugd georganiseerd door verenigingen in samenwerking met de combinatiefunctionarissen.

Ook blijven we scherp op signalen uit de samenleving, van ondernemers, de advisering van partners zoals de GGD op de volksgezondheidsthema's en informatie over de inzet van steunpakketten van het rijk. Aanpassingsvermogen, veerkracht, diversiteit en kwaliteit, samenhang en bundelen van krachten staan hierbij centraal. Dit doen we op een manier die bijdraagt aan het bereiken van de doelen van Zoetermeer 2040.

Toekomstbestendig sociaal domein

Voor wat betreft het sociaal domein is de inzet dat mensen zo lang mogelijk zinvol, vitaal leven en zich gelukkig voelen. Dat geldt voor jong en oud. De druk op de zorg en het streven om deze in de toekomst ook beheersbaar, beschikbaar en bereikbaar te houden, betekent dat we blijven inzetten op anders denken, organiseren en technologie en innovatie te omarmen. Denk hierbij onder andere aan de community tegen eenzaamheid, Zoetermeer-voor-elkaar en het sportakkoord. Allemaal voorbeelden die bijdragen aan zinvol, vitaal leven en zich gelukkig voelen.

Anders organiseren geven we onder andere vorm samen met InZet, de coalitie slimmer thuis en Zoetermeer zorg 2025. Het gaat niet alleen over zorg. Het gaat ook over wonen, inrichting van de openbare ruimten en ontmoetingsplekken. Dat is van grote invloed op zinvol en vitaal leven.

Als het gaat om het jeugdzorgstelsel, dan wordt 2022 een spannend jaar. Er wordt over wetswijzigingen gesproken en de samenwerking tussen rijk en gemeenten wordt verder geïntensiveerd met een uitvoeringsagenda voor de komende jaren.

Alles gericht op een verbetering van het huidige systeem. In Zoetermeer weten we al langer dat er iets moet veranderen. Vanuit de dagelijkse praktijk werken we dan ook op alle lagen aan vernieuwing en delen we onze inzichten op lokaal, regionaal en nationaal niveau.

Transformatie sociaal domein - corona ondersteuning arbeidsmarkt

Veel Zoetermeeders hebben tijdens de coronacrisis werk en inkomen verloren en zullen een beroep blijven doen op inkomensondersteuning. Zoetermeer ondersteunt mensen bij het vergroten van de bestaanszekerheid. Door het afbouwen van de ondersteuningsmaatregelen van het rijk houden we rekening met de mogelijkheid van een nawerking van de crisis als bedrijven het zonder deze steun niet redden. Het gaat om de afbouw van de TOZO (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers), TONK (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten) en de NOW-regeling (Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid). Dit betekent dat er meer beroep kan worden gedaan op bijstand, Bbz (Bijstandsbesluit zelfstandigen), armoederegelingen of begeleiding bij schulden van mensen, die nog niet profiteren van de economische groei. Tegelijkertijd zien we door de groei van de economie kansen op de arbeidsmarkt. Dit pakken we samen op met de Binnenbaan bv, het Regionaal Mobiliteitsteam (RMT) en sociale partners in de stad. Hierbij geven we ook aandacht aan de signalen van de nationale ombudsman over de mogelijke meerjarige effecten van corona voor ondernemers.

Financieel perspectief op hoofdlijn

Karakter Programmabegroting 2022: beleidsarm, in financieel onzekere tijden met inzet op herstel en blik naar voren

Deze laatste begroting in de bestuursperiode 2018-2022 is er een in onzekere tijd. Onzeker in de zin van veel veranderingen, die van invloed zijn op de financiële verteksituatie van de begroting. Het betreft de gevolgen van corona, de komst van een nieuw kabinet en last but not least de veranderingen in de financiële verhouding tussen rijk en gemeente.

Ten opzichte van de in de Perspectiefnota 2022 (voorjaar 2021) geschetste situatie is er op een aantal dossiers het nodige veranderd. Er is meer zicht op de financiële compensatie van het rijk voor de kosten van corona. Verder zijn tussen kabinet en VNG voor het jaar 2021 en 2022 afspraken gemaakt over een compensatie van de gestegen kosten van de jeugdzorg en er zijn ontwikkelingen rond de herijking van het gemeentefonds. Er bestaat nog geen zicht op de komst van een nieuw kabinet en een nieuwe regeerakkoord.

De financiële situatie van de gemeente voor het begrotingsjaar 2022 is door deze ontwikkelingen sterk verbeterd. Voor de jaren 2023 is dat nog niet het geval en overheerst nog onzekerheid. Gelet op deze onzekerheden is, zoals ook aangegeven in de Perspectiefnota 2022, in deze programmabegroting zeer terughoudend omgegaan met voorstellen die het begrotingsbeeld structureel nadelig beïnvloeden. En zijn er ook geen voorstellen opgenomen die het mogelijk maken om het bestaande tijdelijke beleid tot en met 2022 (uit het Coalitieakkoord) in of vanaf 2023 te verlengen.

Deze terughoudendheid vanuit het oog van het **structureel** begrotingsevenwicht laat onverlet dat wij initiatieven nemen om de maatschappelijke vraagstukken van de stad en haar inwoners/instellingen het hoofd te bieden. En gebruik te maken van mogelijkheden die zich in de gemeente voordoen. Met waar nodig de inzet van eenmalige financiële middelen. Zo worden bedrijven en verenigingen ondersteund om de gevolgen van de corona maatregelen te

doorstaan. De maatregelen hiervoor zijn opgenomen in het coronaherstelplan 'Zoetermeer veerkrachtig uit de crisis'. Hiervoor zijn in de begroting incidentele middelen voorhanden.

Daarnaast zijn voorstellen in voorbereiding om de in Zoetermeer 2040 onderkende vraagstukken ter hand te nemen. De ideeën/voorstellen hiervoor betreffen een breed palet van maatregelen variërend van het verbeteren van de wijken van de toekomst, ondersteuning van het onderwijsaanbod tot het ondersteunen van verenigingen en instellingen in hun investeringsplannen. De concrete raadsvoorstellen hiervoor worden eind 2021/begin 2022 aan de raad gepresenteerd. Onze inzet hierbij is om de uitvoering van deze voorstellen nog in 2022 te starten. Om dat ook budgettair mogelijk te maken stelt het college in de Programmabegroting 2022 voor om ten laste van de reserve Fonds Zoetermeer 2040 voor het begrotingsjaar 2022 een reservering van € 15 mln. op te nemen. Het feitelijke beschikbaar stellen van deze reservering vindt plaats op basis van de bespreking met en besluiten van de raad.

Financieel perspectief op hoofdlijn in cijfers

In de Perspectiefnota 2022 is een aantal landelijke ontwikkelingen geschetst, waarvan de uitkomsten grote invloed hebben op het begrotingsbeeld van de gemeente. Het betreft met name de volgende vier dossiers met de financiële verhouding tussen rijk en gemeenten:

1. compensatie jeugdzorg;
2. bijdrage Wmo;
3. opschalingskorting;
4. herijking gemeentefonds

Voor zover de ontwikkelingen in de financiële verhouding inmiddels hebben geleid tot harde toezeggingen van het kabinet, zijn deze in het onderstaande financieel perspectief verwerkt. De – eerdere – verwachtingen met betrekking tot de mogelijke structurele compensatie voor kosten jeugdzorg (vanaf 2023) en de gestegen kosten voor het gebruik van de Wmo (vanaf 2021) zijn, bij gebrek aan duidelijkheid hierover van het kabinet, niet langer in het financieel perspectief opgenomen.

Daarnaast wordt het financieel beeld beïnvloed door structurele gevolgen van meldingen in het Tweede Tussenbericht 2022.

Een gedetailleerde toelichting van het verloop van het begrotingsbeeld vanaf de Perspectiefnota 2022 is opgenomen in het onderdeel Financiële begroting.

Financieel perspectief op hoofdlijn		MJB 2022-2025				
Omschrijving		2021	2022	2023	2024	2025
a.	Saldo (meerjaren)begroting 2021-2024	-9.165	-6.825	-5.072	-5.143	-5.435
b.	Claim extra rijksvergoeding jeugd		2.600	2.600	2.600	2.600
c.	Claim extra rijksvergoeding Wmo	400	400	400	1.350	1.350
d.	Raadsbesluiten (in voorbereiding)			-85	-85	-85
e.	(Verwacht) beroep Vrij inzetbare reserve PB 2020-2023	4.500	2.000			
f.	(Verwacht) beroep Vrij inzetbare reserve PB 2021-2024	3.360				
1.	Financieel Perspectief PB2021-2025 (p88)	-905	-1.825	-2.157	-1.278	-1.570
2.	Raadsbesluiten tot en met TB1	-412	-193	-80	-401	-399
3.	Meldingen TB1 2021	-3.592	-4.818	-2.846	-3.286	-3.684
4.	Financiële vertreksituatie Perspectiefnota 2022	-4.909	-6.836	-5.083	-4.966	-5.654
5.	Raadsbesluiten tot en met juli 2021	0	-15	-15	-15	-15
6.	Verwachting claim extra rijksvergoeding Wmo	-400	-400	-400	-1.350	-1.350
7.	Verwachting claim extra rijksvergoeding jeugd			-2.600	-2.600	-2.600
8.	Mutaties Tweede Tussenbericht					
	- memo meicirculaire	5.300	8.200	-1.700	-2.400	-2.700
	- overige mutaties	712	89	-1.436	-675	98
9.	Financieel perspectief	703	1.037	-11.234	-12.007	-12.221

Uit de tabel blijkt dat het begrotingsbeeld voor het jaar 2022 ten opzichte van de situatie in het voorjaar sterk is verbeterd. Het in de Perspectiefnota 2022 geschetste tekort van € 6,836 mln. is in 2022 omgeslagen in een overschot van € 1,037 mln. Voor de jaren vanaf 2023 is het beeld, in afwachting van besluitvorming van een nieuw kabinet over met name de compensatie van de kosten van de jeugdzorg en Wmo en de opschalingskorting, onverminderd negatief of op zijn best onzeker. De inhoud en potentiële omvang van die ontwikkelingen worden aan het eind van deze inleiding wel kort geduid.

De verbetering van het begrotingsbeeld 2022 ten opzichte van de situatie van de Perspectiefnota 2022 is het gevolg van een veel *hogere vergoeding* door het rijk van de *kosten van de jeugdzorg in 2022*. Het kabinet heeft naar aanleiding van een uitspraak en advies van zogenoemde Commissie van Wijzen (arbitragecommissie) besloten de gemeenten voor 2022 te compenseren met een bedrag van € 1,314 miljard (aandeel Zoetermeer € 11,6 mln.). Dit is aanvullend op het eerder toegezegde bedrag van € 300 mln. (aandeel Zoetermeer € 2,6 mln.). Het financieel effect van deze besluiten maakt deel uit van de posten onder punt 8.

De commissie adviseert ook een aantal inhoudelijke maatregelen (de 'Hervormingsagenda') uit te werken dat tot een structureel (inhoudelijk en financieel) houdbaar jeugdstelsel moet leiden. De uitwerking van deze agenda moet begin 2022 zijn afgerond. Het nieuwe kabinet kan besluiten nemen over de noodzakelijke aanpassingen aan het jeugdhulpstelsel en de financiële structurele compensatie van gemeenten. In afwachting van de concretisering van

maatregelen en besluitvorming daarover is de eerdere verwachting van € 2,6 mln. aan bijdrage vanaf 2023 niet meer in het begrotingsbeeld opgenomen (regel 7).

De financiële problematiek van de *gestegen kosten van Wmo* door het maximeren van de eigen bijdrage heeft nog niet geleid tot een aanvullende bijdrage van het rijk. Het vraagstuk is wel van verschillende kanten onder de aandacht gebracht bij de departementen en Tweede Kamer als input voor een nieuw regeerakkoord; de (financiële) uitkomst hiervan is in afwachting van een nieuw kabinet ongewis. Vanwege deze onzekerheid is deze post/bedrag niet langer opgenomen in het begrotingsbeeld (regel 6).

In de derde plaats speelt het vraagstuk van de *opschalingskorting*. Deze door het rijk op het gemeentefonds toegepaste korting loopt in de tijd op. De oploop is voor de jaren 2020 en 2021 bevroren. De VNG heeft bij het kabinet onder meer aangedrongen om de oploop van de korting ook voor het jaar 2022 te bevriezen. Dit is inmiddels door het kabinet toegezegd (zie Actualiteit: Septembercirculaire 2021).

Tenslotte is het proces rond de *herijking van de verdeling van het Gemeentefonds* over de gemeenten een stap verder. De beoordeling van de uitkomsten van deze herijking is nog in volle gang. Een besluit over de herijking komt niet eerder dan in 2022 en wordt naar verwachting gepubliceerd in de meicirculaire van het jaar 2022. Indien de besluitvorming door het kabinet in 2022 plaatsvindt, wordt de herijking van het gemeentefonds vanaf 2023 geëffectueerd. Het financiële gevolg naar de gegevens van augustus 2021 voor Zoetermeer is een nadeel van € 1,9 mln. in 2023 oplopend naar € 6,6 mln. vanaf 2026.

Financiële ontwikkelingen: een vooruitblik

In het hiervoor geschetste begrotingsbeeld komt voor de jaren 2023 en verder nog geen rooskleurig beeld naar voren. Een verwacht begrotingstekort vanaf 2023 van ruim € 11 mln. biedt geen florissante vooruitblik.

Tegelijkertijd moet beseft worden dat in de situatie vanaf 2023 nog geen rekening is gehouden met de mogelijke en verwachte structurele gevolgen van de compensatie van de kosten van de jeugdzorg. En ook de potentiële besparingsmogelijkheden vanuit de eerder aangehaalde Hervormingsagenda moeten nog (inhoudelijk/financieel) op haalbaarheid worden getoetst. Op basis van een – globale – inschatting is onze verwachting dat de combinatie van structurele rijksvergoeding en besparingspotentieel minimaal een bedrag van € 11 - 13 mln. oplevert.

Het kunnen realiseren van de geraamde kostendaling is afhankelijk van de mogelijkheden, die de hervormingsagenda van het rijk en VNG (commissie Sint) bieden en de keuzes die de gemeente hierin maakt. Daarnaast wordt bij financieel effect van deze besparingsmogelijkheden rekening gehouden met in de begroting al opgenomen besparingen uit Ombuigen en vernieuwen. Tenslotte bestaat de kans dat sprake is van faseringsverschillen in het realiseren van de besparingen. Indien dit aan de orde is, biedt de weerstandscapaciteit (reserve vrij inzetbaar) enige ruimte om die faseringsverschillen op te vangen.

Bovenstaande inzet leidt ertoe dat het gepresenteerde begrotingsbeeld vanaf 2023, na besluitvorming van een nieuw kabinet, er in ieder geval beter voor komt te staan. Ontwikkelingen met een negatief effect op het begrotingssaldo zijn de mogelijke gevolgen van de herijking van het gemeentefonds. De herijking betreft een verandering in de verdeling van het gemeentefonds over alle gemeenten. De signalen tot nu toe zijn dat de gevolgen daarvan voor Zoetermeer negatief dreigen uit te pakken: € 1,9 mln. in 2023 oplopend naar € 6,6 mln. vanaf 2026.

Een besluit tot herijking van het gemeentefonds, zowel naar inhoud als naar ingangsdatum, vraagt een besluit van het nieuwe kabinet. Een besluit wordt niet eerder dan in het voorjaar van 2022 verwacht, waarna de invoering en financiële gevolgen van de herijking op zijn vroegst vanaf 2023 optreden.

Actualiteit: Septembercirculaire 2021

De in de Programmabegroting 2022 - 2025 opgenomen cijfers zijn gebaseerd op de peildatum 1 september 2021. Een continue aanpassing van cijfers aan nieuwe feiten en ontwikkelingen is praktisch niet mogelijk en vanuit oogpunt van bestuurlijke rust in het besluitvormingsproces ook niet wenselijk. Niet voor niets zijn in de Planning en Control cyclus verschillende peilmomenten tijdens het jaar opgenomen waar steeds opnieuw de 'balans wordt opgemaakt.' Een van de pijlers van de P&C cyclus is dat de gevolgen van de meicirculaire (2021) worden betrokken in de Programmabegroting (2022) en dat de gevolgen van de septembercirculaire (2021) niet worden betrokken in deze programmabegroting maar worden betrokken in het volgende voorjaarsdebat (in 2022). Zie ook bijlage 1 Spelregels begrotingsbeleid.

Deze hoofdregel neemt niet weg dat de inhoud van een septembercirculaire wel relevant kan zijn voor het inzicht in het najaarsdebat. Dat is dit jaar het geval. Uit de 'Prinsjesdag-stukken' komt in, in grote getallen, naar voren dat:

- de opschalingskorting ook in 2022 wordt bevroren. Dit betekent voor Zoetermeer een eenmalig voordeel van € 1,9 mln.;
- het beroep op het BTW compensatiefonds door gemeenten is lager dan geraamd. Het overschot in dat fonds wordt in de algemene uitkering gestort: Zoetermeer een eenmalig voordeel in 2021 van € 1 mln.;
- het accres van het Gemeentefonds vanaf 2022 stijgt door beleidsintensivering van het kabinet en een hogere loon- en prijsontwikkeling.

Het budgettaire effect voor de gemeentebegroting is nog in onderzoek maar per saldo in ieder geval positief.

De financiële effecten van de Septembercirculaire 2021 voor het jaar 2021 worden verwerkt in het raadsmemo 'financiële waterstanden' eind december a.s.

De financiële effecten voor de jaren 2022 en verder worden betrokken bij de volgende perspectiefnota.

Actualiteit: inhoudelijke opgaven

Gelet op de eerder geschetste onzekerheden is in deze programmabegroting zeer terughoudend omgegaan met voorstellen die een structureel beroep op het begrotingssaldo doen. Evenwel neemt niet weg, dat er diverse inhoudelijke opgaven zijn, die op korte termijn om inspanning van de gemeente vragen. Voorbeelden hiervan zijn de museale functie, wijkrestaurants en de handhaving capaciteit. Deze inspanning is het financieel kunnen overbruggen van de periode naar een volgend gemeentebestuur. Het eenmalige voordeel uit het bevroren van de opschalingskorting in 2022 biedt hiervoor de budgettaire ruimte. De voorstellen hiertoe vragen nog besluitvorming van de raad.

Tot slot, een aanloop naar een nieuw kabinet

Met een nieuw kabinet in aantocht (...) zal een nieuw regeerakkoord ook plannen bevatten met mogelijke inzet van extra budgettaire middelen op rijksniveau. En veranderingen in budgetten in de rijksbegroting werken door naar de omvang van het gemeentefonds. Hogere rijksuitgaven werken door naar een hoger gemeentefonds (andersom ook) via het zogenoemde accres. De budgettaire ruimte die een stijging van het accres biedt wordt – zoals gebruikelijk – eerst ingezet om de gevolgen van loon- en prijsontwikkeling op te vangen. Daarna moet het accres in het meerjarenperspectief dekking bieden voor de stijgende kosten doordat de stad ouder wordt. Zowel wat betreft de bevolking (met een hoger beroep op bijvoorbeeld Wmo voorzieningen als gevolg) als de infrastructuur (waardoor het onderhoud in de het openbaar gebied toeneemt).

De eventuele structurele effecten van de septembercirculaire vanaf 2022 worden, zoals gebruikelijk, betrokken bij het opstellen van de volgende perspectiefnota. De eventuele effecten voor het lopende begrotingsjaar 2021 worden verwerkt in het raadsmemo waterstanden eind 2021. Voor de goede orde wordt opgemerkt, dat er geen afzonderlijk raadsmemo met de gevolgen septembercirculaire wordt uitgebracht. De hoofdlijn is hierboven weergegeven.

Het college volgt de verschillende ontwikkelingen op de voet. In het vroege voorjaar van 2022 komt in de voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen, een actualisatie van de financiële situatie in het formatiedossier beschikbaar.

De tabel toont dat de mogelijk structurele rijksvergoeding Jeugd in combinatie met het besparingspotentieel dat de commissie Sint heeft onderkend, voldoende soelaas kan bieden voor het begrotingstekort op meerjarenbasis. De gevolgen van de herijking van het gemeentefonds slaat het mogelijke begrotingsevenwicht weer uit het lood. Gegeven deze situatie geeft het college extra aandacht en capaciteit aan het thema 'kostenbeheersing jeugd' en blijft bij het rijk en de VNG onverminderd aandacht vragen voor de structureel nadelige gevolgen van de opschalingskorting en de aanzuigende werking op het gebruik van de Wmo als gevolg van de maximering van de eigen bijdrage.

Zo lang een nieuw kabinet nog geen besluiten heeft genomen over de structurele doorwerking van het advies van de Commissie van Wijzen en er nog geen duidelijkheid bestaat over de inhoud van een nieuw Regeerakkoord en de gevolgen daarvan voor de gemeentelijke financiën ziet het college geen aanleiding om op dit moment een aanvullend pakket van bezuinigingsmaatregelen voor te bereiden. Het college volgt de verschillende ontwikkelingen op de voet. In het vroege voorjaar van 2022 komt in de voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen, een actualisatie van de financiële situatie in het formatiedossier beschikbaar.

Financieel beeld en provinciaal toezicht

Bij de beoordeling van het begrotingssaldo moet in ogenschouw worden genomen dat – in het begrotingsjaar 2022 – het tekort voor een groot deel wordt veroorzaakt door incidentele kosten. Voornamelijk omdat de beleidsintensivering uit het Coalitieakkoord 2018-2022 zich niet verder uitstreken dan tot en met 2022. Dit betekent dat de uitvoering van wenselijk geacht beleid stopt als de incidentele dekking wegvalt in 2023. Het is dan aan het volgende college om hierover keuzes te maken.

In onderstaande tabel wordt het begrotingssaldo in de periode van de meerjarenbegroting – per begrotingsjaar – gesplitst in structureel en incidenteel. Het structurele deel van het tekort is relevant in het kader van het provinciaal toezicht op de financiën. De provincie beoordeelt vooral of de structurele lasten worden gedekt door de structurele baten: zie onderstaande tabel.

* €1.000

Financieel perspectief op hoofdlijn		MJB 2022-2025				
		2.021	2022	2023	2024	2025
Omschrijving						
A. Begrotingssaldo		-7.157	-963	-11.234	-12.007	-12.221
A1 waarvan incidenteel	a	-6.942	-7.604	-1.205	-250	0
tijdelijke dekking reserves		7.860	2.000			
		918	-5.604	-1.205	-250	0
A2 waarvan structureel	b	-215	6.641	-10.029	-11.757	-12.221
verwachte rijksbijdragen, nog niet geraamd in begroting		-215	6.641	-10.029	-11.757	-12.221
B. Financieel perspectief Programmabegroting 2022		703	1.037	-11.234	-12.007	-12.221
		a+b				

Duiding begrotingstekort in relatie tot provinciaal toezicht

Volgens de eisen van de provinciale toezichthouder is het formeel gezien voldoende wanneer het eerste begrotingsjaar structureel en reëel in evenwicht is. Als dat niet het geval is, stelt de provincie als eis dat hiervan uiterlijk het laatste jaar van de meerjarenbegroting sprake is. Dat betekent dat de structurele baten hoog genoeg zijn om de structurele lasten te dekken en dat de ramingen van baten en lasten realistisch zijn.

De tabel toont, dat van het formele begrotingssaldo 2022 van € 963.000 negatief (regel A) een bedrag van € 6,641 mln. positief (regel A2) kwalificeert als een structureel overschot: de begroting 2022 is structureel en reëel in evenwicht. Voor de jaren 2023 en verder is dat nog niet het geval; voornamelijk het gevolg van de nog niet in de begroting geraamde (te verwachten) inkomsten rijksvergoeding jeugdzorg. Op basis van de in de tabel geschetste situatie is naar onze inschatting sprake van het zogenoemd repressief toezicht door de provincie en niet het zwaardere preventief toezicht.

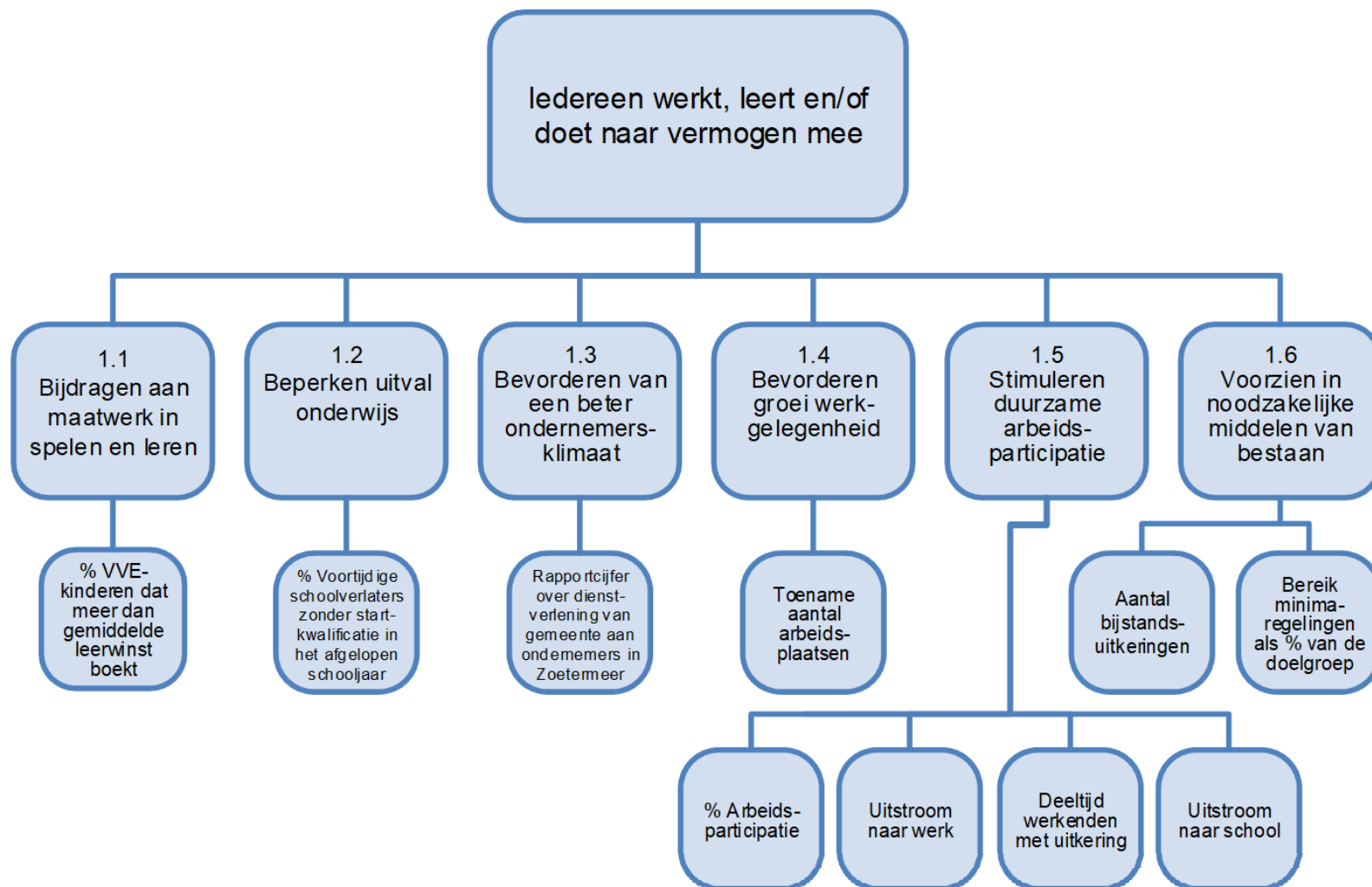
Financieel beeld en reservepositie

Als gevolg van de verbeteringen in het financieel perspectief 2021 en 2022 is er een minder groot beroep op de reserve vrij inzetbaar nodig om de eerder verwachte begrotingstekorten af te dekken. En daardoor valt het bedrag waarvoor eerder een beroep op de Enecomiddelen was voorzien € 12,5 mln. lager uit. Het voorstel is om dit bedrag toe te voegen aan de reserve Enecogelden.

Op grond van besluitvorming in de raad van juni 2021 is een bedrag van € 60 mln. uit de Reserve Enecogelden overgebracht naar de reserve Fonds Zoetermeer 2040. Voorgesteld wordt om in 2022 het restant toe te voegen aan de reserve Fonds Zoetermeer 2040. Tenslotte stelt het college voor om binnen de reserve Fonds Zoetermeer 2040 een bedrag van € 15 mln. te reserveren. Die reservering biedt de raad de mogelijkheid om de kosten van – nog voor te leggen – voorstellen met betrekking tot de Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 te kunnen dekken.

In het onderdeel Financiële begroting worden beide voorstellen nader toegelicht.

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie

Maatschappelijk effect programma: Wat willen we bereiken?

Iedereen werkt, leert en/of doet naar vermogen mee

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie geeft de inspanningen weer, die eraan bijdragen dat elke Zoetermeerder leert, werkt of meedoet naar vermogen.

Onderwijs

Roy T. Bennett zei ooit: “De mooiste dingen ontstaan niet vanuit onze comfortzone”. Dat bleek ook waar te zijn in de periode van de pandemie. Naast de pijnlijke, negatieve of ongemakkelijke gevolgen die kinderen, leerlingen, studenten en onderwijzend personeel ondervonden, leverde COVID-19 ook bijzondere, mooie en positieve zaken op. Pedagogisch medewerkers, leerkrachten en docenten vonden nieuwe wegen om ‘leren’ te stimuleren, de waardering voor het onderwijs steeg en kinderen en jongeren ontwikkelden zich veel meer vanuit huis in nabijheid van hun ouders. De kracht om samen iets voor anderen te betekenen groeide enorm. Wat het meest gemist werd, is de verbinding met elkaar, omdat je geen leeftijdsgenoten zag doordat het kinderdagverblijf, school, opleiding, universiteit of je kantoor gesloten was.

De lessen uit deze periode moeten vastgehouden worden en de negatieve gevolgen beperkt of voorkomen. Daarvoor zijn vele middelen vrijgemaakt op gemeentelijk en rijksniveau, zoals het Nationaal Programma Onderwijs. Na de inventarisatie van wat nodig is en nadat bedacht is wat optimaal bijdraagt aan (bij voorkeur structurele) verdere kwaliteitsverbeteringen, zullen vele miljoenen euro's ingezet gaan worden. De kunst is om een mooi complementair en elkaar versterkend leer-ontwikkel-pakket te bieden aan alle Zoetermeeders; van heel jong tot onze werkende, oudere populatie. Een pakket dat afgestemd is tussen partners en gemeente en past binnen de kaders van Zoetermeer 2040. In 2022 gaan we op volle toeren hiermee aan de slag.

Werkgelegenheid

Met de vaststelling van de Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 en de bijbehorende 1e Strategische Agenda, sturen we gericht op factoren die belangrijk zijn voor het floreren van de economie in relatie tot de (toekomstige) ontwikkeling van de stad. Daarnaast spelen we in op de kansen die we nu zien en die goed zijn voor het economisch vestigingsklimaat van Zoetermeer. In de omgevingsvisie Zoetermeer 2040 is de campusontwikkeling op Dutch Innovation Park een cruciale ontwikkeling als de ‘zichtbare aanjager’ van de ‘economische hub voor toegepaste innovatie’.

Door de coronacrisis is het van belang economisch herstel aan te jagen en daarvoor (o.a.) versnelde kansen voor innovaties te omarmen. Vele ICT/IT-toepassingen hebben het afgelopen jaar een vlucht genomen. Naast kansen brengt de versnelling van de digitaliseringstrend ook onzekerheden met zich mee. Niet alle ondernemers zijn behendig in het aanpassen van hun businessmodel. Daar waar mogelijk ondersteunen we onze ondernemers in het toekomstbestendig maken van hun bedrijf. Bijvoorbeeld via de subsidieregeling Digitaliseringsvouchere MKB Zoetermeer die met steun van de provincie Zuid-Holland en de MRDH oktober 2021 is opengesteld. Daarnaast heeft Zoetermeer op het park al een MKB Digiwerkplaats. Daar kunnen ondernemers terecht bij studenten die hen helpen met hun digitale transformatie vraagstukken

Wanneer de uiteindelijke impact van de coronacrisis zichtbaar wordt (naar verwachting na beëindiging van de coronasteunmaatregelen vanuit het rijk), wordt opnieuw flexibiliteit van de gemeente gevraagd om mee te denken met ondernemers, hen te ondersteunen en te faciliteren in de vragen die bij hen leven. Tijdens de coronacrisis zijn de regionale afstemming en kennisuitwisseling op het gebied van economisch beleid en maatregelen toegenomen. Samen met buurgemeenten, de MRDH en de provincie Zuid-Holland blijft de gemeente ook in 2022 werken aan een sterk economisch vestigingsklimaat in Zuid-Holland.

Hier profiteert Zoetermeer van en de regionale economie wordt weerbaarder en aantrekkelijker. Dit is goed voor de werkgelegenheid. Een van de instrumenten die we hiervoor gebruiken is het partnership met de regionale ontwikkelingsmaatschappij Innovation Quarter (IQ).

De groeiambitie van Zoetermeer met als gevolg een meervoudige ruimteclaim, vraagt dat we de bestaande ruimte beter benutten. Daarbij moeten we rekening houden met de veranderende vraag van ondernemers naar vastgoed- en vestigingslocaties. De bedrijventerreinmarkt ontwikkelt zich twee kanten op. Enerzijds worden de activiteiten schoner, stiller en kleinschaliger. Er ontstaat vraag naar huisvesting in een levendig, gemengd (informeel) werkmilieu. Anderzijds neemt het belang van functionele bedrijventerreinen toe, door de groei en schaalvergroting van met name logistiek en industrie. (Stec Groep, 2021). Ook de behoefte aan kantoorruimte verandert naar een nieuwe type omgeving. Als gevolg van technologische ontwikkelingen hebben vastgoed en flexconcepten voorkeur voor een functiemix (gemengd milieu), waarbij het welzijn van werknemers een steeds belangrijkere rol inneemt. De focus komt te liggen op het toevoegen van meer kwaliteit op knooppuntlocaties: een aantrekkelijke stedelijke mix van moderne kantoorruimte met wonen en voorzieningen in een dynamisch en aantrekkelijk verblijfklimaat (Stec groep, 2021). In MRDH verband actualiseren we de regionale strategie werklocaties 2019-2030, waarin we met de bovenstaande trends rekening houden. Ook lokaal vergt de vraag naar nieuwe werkconcepten en de veranderende eisen aan vastgoed aandacht in herstructurerings- en nieuwbouwprojecten.

Arbeidsparticipatie: Meedoen met Meerwaarde

Zoetermeer wil een stad zijn waar iedereen mee kan doen. Waar iedereen zich thuis voelt, kan werken, zich kan ontplooien en ontspannen. We zetten ons in voor een samenleving waar iedere Zoetermeerder ertoe doet en tot zijn recht kan komen. Óók wanneer er onverwachte situaties ontstaan. Dit betekent kunnen meedoen, het vinden van betaald werk, financieel kunnen rondkomen en de aanpak van schulden.

Het niet kunnen rondkomen en het hebben van schulden kan leiden tot problemen op andere levensgebieden, bijvoorbeeld huiselijk geweld en gezondheidsklachten. Ook weten we dat kinderen van ouders met schulden opvallend vaak zelf ook in geldproblemen komen.

In de kadernota Meedoen met Meerwaarde zetten we daarom in op maatschappelijk rendement. Dit betekent dat de middelen die we inzetten, moeten leiden tot een duurzaam resultaat. Bij het verdelen van schaarse middelen wegen we ook de effecten op andere leefgebieden mee. Bijvoorbeeld de besparingen op zorgkosten, de baten van een veiligere stad of kansen voor opgroeiende kinderen.

Het project Aandacht Werkt maakt duidelijk dat aandacht verschil kan maken. Belangrijk is dat er naast participatie ook aandacht is voor de (soms complexe) problematiek als geheel. En dat de hulp vanuit de verschillende domeinen op elkaar is afgestemd.

Speerpunten in 2022: Wat gaan we daarvoor doen?

Onderwijs

- Onze partners steunen in o.a. kinderopvang, het onderwijs, de vrije-tijd-sectoren en de werkgevers/bedrijven om de negatieve leer- en ontwikkelingsgevolgen van COVID-19 te beperken. We verbeteren de ontwikkelingskansen door samen in te zetten op een structurele kwaliteitsverbetering van het aanbod.
- Doorlopende ontplooiingskansen bieden voor alle inwoners van Zoetermeer (Zoetermeer 2040, hoofdlijn 4), doordat we met onze partners werken aan hybride en modulair onderwijs.

- Werken met de nieuwe Lokaal Educatieve Agenda Zoetermeer 2021-2030 waardoor we met focus, integraliteit en sturing de gezamenlijke ambities realiseren doordat we – waar nodig - nieuwe vraagstukken agenderen, vraagstukken afsluiten of de focus verleggen voor een goede verbinding met vragen en overlegtafels in de stad.
- Achterstanden in leren en ontwikkelen bij kinderen verminderen door een gerichte aanpak. Het onderwijsachterstandenbeleid wordt voortgezet en waar nodig en wenselijk uitgebreid. Er is daarbij extra aandacht voor de kinderen en jongeren die, vanwege de coronasluiting een extra achterstand hebben opgelopen. Dit doen we onder andere door het beschikbaar stellen van gemeentelijke subsidie.
- De kadernotities primair en voorgezet onderwijs implementeren en het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan voor Voortgezet Onderwijs.
- Laaggeletterdheid terugdringen door onder andere educatietrajecten in te kopen via een aanbesteding, het (door)ontwikkelen van de doorlopende leerlijn, het verhogen van het bereik onder de NT1 doelgroep en het verbeteren van de monitoring en registratie.

Economie

De actieagenda Economie 2020-2022 vormt de basis voor onze inzet op economie in 2022. De complete actieagenda wordt geactualiseerd op basis van de uitkomsten van het onderzoek naar de staat van economie van Zoetermeer en Koopstromenonderzoek 2021.

1. impuls kenniseconomie, door:
 - aanjagen verbinding van werkgevers met onderwijs;
 - stimuleren (regionale) samenwerking, start-up en scale-ups.
2. verbeteren vestigingsklimaat, door:
 - uitwerken kerndocument strategie werklocaties en inbrengen in planvorming;
 - behouden en versterken commercieel voorzieningenniveau (retail, horeca, leisure);
3. stimuleren van MKB-ondernemers om daadwerkelijk aan de slag te gaan met digitalisering.

Arbeidsparticipatie

Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie:

- dienstverlening ingericht op afstand tot de arbeidsmarkt en escalatierisico;
- inclusief ondernemen;
- inzet op kansberoepen;
- nieuwe wet inburgering;
- arbeidsmarktactiviteiten;
- Regionale werkcentrum: ondersteuning COVID-19 gerelateerde werkzoekenden en zelfstandigen.

Inkomensondersteuning:

- inkomensvoorzieningen up-to-date houden;
- samenwerking met de samenleving en partners om kinderen te ondersteunen;
- lobby met Divosa en VNG gericht op een gezamenlijke aanpak armoede met het rijk.

Schuldhelpverlening:

- regie integrale schuldhelpverlening;
- impuls vroegsignalering en schuldpreventie;
- vergroten financiële rust.

Doelstellingen

Doelstelling 1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren

Van waarde zijn in de maatschappij daar draait het om. Daarvoor moet je je talenten ontdekken, je vaardigheden ontwikkelen, blijvend leren en werk vinden dat bijdraagt aan jouw geluk. En dan draag je ook bij aan een levende, lerende stad.

We hebben in 2021 samen met het bestuurders vanuit onderwijs (po, vo, mbo, hbo), de kinderopvang, de bibliotheek en het CKC & Partners een nieuwe Lokaal Educatieve Agenda Zoetermeer 2021-2030 (LEA) opgesteld. De nieuwe opzet en overlegstructuur voldoet aan de vraag om meer focus, integraliteit en sturing op de gezamenlijke ambities te realiseren. De LEA is een document dat in 2022 de mogelijkheid biedt om gaandeweg bij te sturen door regelmatig met elkaar stil te staan bij onze ambities, bij wat we doen en hoe we dat gezamenlijk doen. In de komende jaren dienen zich nieuwe ontwikkelingen aan, die hun impact hebben op de samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, gemeente, zorgpartners en andere ketenpartners.

Als gemeente hebben we vier belangrijke pijlers in onze visie. De speerpunten voor 2022 en volgende jaren zijn hieronder per pijler vermeld.

1. Stimuleren dat er een (onderwijs)aanbod op maat is, zodat ieder kind, jongere en volwassene zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen in kwalitatief goede accommodaties.
Dit doen we door:
 - Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs uit te gaan voeren door accommodaties voor het primair onderwijs en voortgezet onderwijs te vervangen en/of toekomstbestendig te maken.
 - Integrale Kindcentra met meerdere partners initiëren passend in de wijk, waarbij naast kinderopvang ook breder wordt gekeken naar partners op het gebied van sport, ontmoeting en zorg.
2. Organiseren met partners dat kinderen gedurende hun ontwikkeling goed begeleid worden. Met name tijdens de overgangen naar en in het onderwijs krijgen kwetsbare leerlingen extra steun.
Dit vindt plaats door:
 - In te zetten op het leggen van de basis bij de jeugd voor een leven lang ontwikkelen (hoofdpijn 4 van Zoetermeer 2040).
 - De middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs binnen het onderwijs en de gemeentelijke NPO-middelen complementair en afgestemd in te zetten voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Niet alleen cognitief, maar ook op de brede ontwikkeling op sociaal-emotioneel vlak.
 - Het beperken van ontwikkelingsachterstanden bij jonge kinderen en voorschoolse educatie aan te bieden.

- Extra ondersteuningsmogelijkheden te bieden op de basisscholen waar veel kinderen zitten met onderwijsachterstanden. Dit gebeurt onder andere door het aanbieden van schakelklassen, taalklassen en brede school activiteiten.
 - De samenwerking jeugdzorg en kinderopvang verder verbeteren en de deskundigheid binnen de kinderopvang versterken, zodat meer kinderen binnen de reguliere voorzieningen blijven en er zo minder beroep gedaan wordt op de jeugdzorg.
 - Het uitvoeren van de gezamenlijke Gelijke Kansen Agenda met aandacht voor het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs.
 - Binnen de aanpak voorkomen schoolverlaten en aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt, ook extra in te zetten op jongeren in een kwetsbare positie. Zo is er extra ondersteuning bij de overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs en van voortgezet onderwijs naar het middelbaar beroepsonderwijs.
 - De verbinding tussen passend onderwijs en jeugdhulp te leggen, waardoor meer mogelijkheden ontstaan voor maatwerk binnen het onderwijs en ook wordt samengewerkt aan vroegtijdig preventieve ondersteuning.
3. Een goede start, maar ook actief kunnen blijven op de arbeidsmarkt, is belangrijk. Ondersteunen van onderwijsinstellingen en ondernemers om te komen tot een betere aansluiting tussen opleidingen en arbeidsmarkt *door in te zetten op*:
- Het verder stimuleren van een divers aanbod van mbo- en hbo-opleidingen, passend bij de economische structuur en de belangrijke sectoren van de stad. En ons daarnaast blijven inspannen op hoofdlijn 4 in Zoetermeer 2040 om de verbinding te leggen met het bedrijfsleven en instellingen in de stad om zo vernieuwende onderwijsconcepten te realiseren zoals bijvoorbeeld associate degree-onderwijs, en modulair en certificeerbaar onderwijs.
 - Samenwerking binnen het programma Sterk Techniekonderwijs Vmbo met gemeenten, met mbo en bedrijfsleven om leerlingen vroegtijdig de kans te bieden bij de bedrijven in de praktijk te leren, ongeachte hun achtergrond.
4. Iedere volwassen inwoner beschikt over voldoende basisvaardigheden. Om zelfstandig en actief deel te kunnen nemen in onze samenleving is het nodig om te beschikken over een goede beheersing van de Nederlandse taal, een basisrekenvaardigheid en digitale vaardigheden. Het vergroten van deze basisvaardigheden *vindt plaats door*:
- Te blijven werken aan het bereik van het aanbod, zodat nog meer mensen deelnemen. Vooral in de groep met Nederlands als moedertaal. De adviezen uit het innovatieve traject met het Thrive instituut, zullen hierbij behulpzaam zijn.
 - Uitvoering te geven aan de doelen en ambities, zoals vastgelegd in de notitie Aanpak laaggeletterdheid, Regioplan regio Zuid-Holland Centraal.

Doelstelling 1.2 Beperken uitval in het onderwijs

Jongeren met een afgeronde beroepsopleiding hebben meer kans om hun leven op eigen wijze vorm te geven, dus dat gunnen we ze allemaal. De regionale doelstelling is, dat alle jongeren een gelijke kans verdienen op een duurzame plek op de arbeidsmarkt en dat zij goed kunnen meekomen in onze samenleving. Via de aanpak van ongeoorloofd schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten dragen we er daarom aan bij dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie halen. Voor die jongeren waar terugkeer naar school echt geen optie is, realiseren we een vlotte doorstroom naar de arbeidsmarkt. Daarbij richten we ons ook op de jongeren uit het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs en de entree-opleidingen (mbo 1), de zogenaamde 'Jongeren in een kwetsbare positie'. Vooral voor hen is het ontwikkelen van hybride leeromgevingen van groot belang, zodat ook zij kunnen participeren. Het is belangrijk dat elke jongere op de plek komt die voor hem of haar het meest passend is en dat we deze jongeren in beeld houden, waar nodig

begeleiden bij hun overstap en volgen om te kijken of zij hun plek behouden. De gezamenlijke ambities van de gemeenten en regionale onderwijsinstellingen Haaglanden zijn vastgelegd in de regionale Voortijdig School Verlaten-agenda 2021-2024.

Omdat elk kind recht heeft op een passende (onderwijs)plek spannen ouders, scholen, leerplicht/RMC en zorgpartners zich samen in 2022 hiervoor in door:

- Te streven dat geen enkele leerling langer dan 3 maanden thuis zit zonder een passend onderwijs(zorg)aanbod (doel landelijk thuiszitterspact);
- De relatie met kinderopvang en jeugdgezondheidszorg blijvend te versterken.
- Een goede aansluiting van onderwijs en zorg (jeugdhulp en Wmo) te realiseren op de mbo-instellingen in de regio waarbij belemmeringen zoals woonplaatsbeginsel en overgang 18-/18+ worden weggenomen. Op basis van resultaten van diverse proeftuinen in 2021 zal in 2022 onder leiding van het Nationaal Jeugdinstituut een regionaal model (inclusief verdeelsleutel) opgesteld worden.
- Te participeren in het Centrum voor Innovatief Vakmanschap (CIV) 'Een leven lang Flex'. Dit is een hybride leerroute voor Entree (mbo niveau 1) die mbo Rijnland ontwikkelt samen met gemeenten en het bedrijfsleven in Zoetermeer en omstreken.
- Te bemiddelen naar de arbeidsmarkt door o.a. de Leerwerkmakelaar, die extra begeleiding geeft bij het vinden en behouden van leerbanen voor (kwetsbare) mbo-studenten.

Doelstelling 1.3 Bevorderen van een beter ondernemersklimaat

Stimuleren organisatiegraad op werklocaties

In Zoetermeer ontbreekt een organisatiegraad op de verschillende bedrijventerreinen m.u.v. Dutch Innovation Park. Voor het verduurzamen van deze werklocaties (=toekomst bestendig maken) om sterker uit de crisis te komen en ook voor de transitieopgave naar een circulaire economie is een zekere mate van organisatie noodzakelijk. Op een verscheidenheid van onderwerpen (o.a. energietransitie, veiligheid, digitalisering) gaan we een nauwe samenwerking aan via het stimuleren van de oprichting van een ondernemersvereniging/parkmanagement.

Inzet 2022:

- Oprichten organisatievorm op Rokkehage en Lansinghage.

Economic Board Zoetermeer (EBZ)

De EBZ is een denktank waarin het bedrijfsleven, onderwijs en de gemeente ideeën uitwisselen over actuele en toekomstige (strategische) economische onderwerpen op stadsniveau.

Inzet 2022:

- Faciliteren twee bijeenkomsten.

Optimaliseren dienstverlening aan ondernemers

Uit de Ondernemerspeiling 2020 volgen twee concrete actiepunten voor de gemeente. Er is enerzijds behoefte aan betere vindbaarheid van informatie over ondernemen in de gemeente en anderzijds aan een business to businessnetwerk.

Inzet 2022:

- Verbeteren vindbaarheid van informatie met een specifieke welkomspagina voor ondernemers op de website zoetermeer is de plek.nl en een nieuwe ondernemerspagina op de vernieuwde website van de gemeente.
- Faciliteren themagerichte (netwerk) bijeenkomsten samen met partners in de stad.

De basis op orde houden

De verwachting is dat het beëindigen van de coronasteunmaatregelen van het rijk voornamelijk een impact hebben op het commercieel voorzieningenniveau in de stad (winkels, horeca, evenementenbranche en dienstverlening). Hoe groot de impact uiteindelijk is, is nog onbekend. Daar waar nodig, ondersteunen we het MKB. Daarnaast is het op peil houden van de (plus)voorzieningen een basisvoorwaarde met het oog op de toekomstige ontwikkeling van de stad. We volgen daarvoor de ontwikkelingen in de markt en waar nodig sturen we bij.

Inzet 2022:

- Beleid toetsen aan uitkomsten Koopstromenonderzoek 2021 (en zo nodig bijsturen).
- (Mogelijk) een verdiepend onderzoek naar horeca in brede zin.
- Subsidie verlenen en evalueren MKB Digitaliseringsvoucher Zoetermeer.
- Participeren in aanvraag MKB-Deal Regionaal Innovatie Platform.
- Faciliteren aanspreekpunt voor heroriëntatie vraagstukken bij ondernemers.

Samenwerking logistieke hotspot A12-corridor

Onderzoek uitgevoerd door Birch naar ontwikkelingsmogelijkheden toont aan dat de A12-corridor een sterke uitgangspositie heeft om concurrentie met andere logistieke corridors in Nederland aan te gaan. De centrale ligging in de Randstad is hierin cruciaal. Andere factoren als: toegang tot talent, kennis of netwerken worden minder benut binnen de corridor. Een handelingsperspectief voor de A12-corridor richt zich dan ook op het breder ontwikkelen van het ecosysteem in en rondom de corridor. Hierbij is verdere aansluiting met kennis- en onderwijsinstellingen vooral kansrijk gelet op de aanwezigheid hiervan in de omgeving van de corridor. Als gevolg van de evaluatie van de samenwerking is uitgesproken dat de samenwerking in de A12-corridor meerwaarde heeft en is er de wil om deze voort te zetten.

Inzet 2022:

- Continueren deelname in samenwerking logistieke hotspot A12-corridor.
- Opstellen nieuwe samenwerkingsovereenkomst (periode na Q1-2022).

Doelstelling 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid

Benutten vier sterke economische sectoren en initiëren crossovers

De ervaring leert dat vooral de IT sector in Zoetermeer een stevige uitgangspositie kent om in te spelen op toekomstige kansen voor groei en ontwikkeling. Aan de hand van de data over de actuele staat van de lokale economie bekijken we of de focus op (voormalige) sterke sectoren (dienstverlening, logistiek en

groothandel en health en bouw & installatie) nog steeds behouden moet blijven. Heroverweging van de focus van onze inzet op de sterke sectoren is nodig in relatie tot Zoetermeer 2040. Om verschil te kunnen maken is de focus op alle vier de sterke sectoren tegelijk naar verwachting te breed.

We blijven inzetten op het aanjagen van crossovers tussen deze danwel andere sectoren en het met elkaar verbinden van ondernemers en onderwijs.

Bijvoorbeeld met MBORijnland en de Haagse Hoge School gaan we crossovers logistiek en bouw en installatie onderzoeken. We stimuleren start- & scale-ups in deze sterke sectoren en faciliteren het programma-aanbod van onze partners zoals Innovation Quarter en de MRDH.

Inzet 2022:

- Aanjagen van intensivering verbinding bedrijven en onderwijs IT/ Health.
- Samen met onze partners interesseren van middelbare scholieren voor het ondernemerschap.
- Versterken van de vestigingscondities voor start- & scale-ups door het ondersteunen van groei, huisvestigingsmogelijkheden, coaching en netwerken.

Behoud van een gezonde woon-werk balans

Onze groeiambitie vraagt om het op peil houden en verbeteren van het voorzieningenniveau, de bestaande woon-en werklocaties, de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de stad. Dat betekent ook ruimte creëren voor werkgelegenheid. Zowel in kwalitatieve zin (type werkgelegenheid en werkvormen) als in kwantitatieve zin (aantal arbeidsplaatsen). Zowel op bestaande 'traditionele' werklocaties (bedrijventerreinen, kantoorlocaties en winkelcentra) als daarbuiten in de wijken. De beperkt beschikbare ruimte maakt het beter en efficiënt benutten van de aanwezige ruimte (intensivering en functiemenging) noodzakelijk.

Inzet 2022:

- Gebiedsvisie noordelijke bedrijventerreinen (onderdeel van gebiedsvisie Van Tuylpark e.o.).
- Gebiedsvisie kantorencluster A12-zone.

Versterken verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt

Opvallend aan de Zoetermeerse beroepsbevolking is het naar verhouding hoge aandeel middelbaar opgeleiden ten opzichte van het landelijk en provinciaal niveau. Het aandeel hoog- en laagopgeleiden is hier daarentegen betrekkelijk laag. Beroepsonderwijs en (technische) opleidingen zijn steeds belangrijker, ook voor mensen die al werken.

Dit is de reden dat we inzetten op versterken van de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt zodat het mogelijk is om 'een leven lang' te kunnen blijven ontwikkelen en mee te doen.

Inzet 2022:

- Stimuleren van gecertificeerd onderwijs bij werkenden en werkgevers in samenwerking met onderwijs, te starten in de sterke sectoren.
- Verkennen coalitievorming met privaat of publiek onderwijs.

Doelstelling 1.5 Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie

Iedereen doet mee

De coronacrisis laat zien dat iedereen zomaar in een kwetsbare positie kan komen. De herstelpakketten, als tijdelijke investering, bieden kansen om een werkwijze te ontwikkelen voor mensen die werkloos zijn geworden, of dreigen te worden. De aanpak in de Regionale Mobiliteitsteams laat zien dat het mogelijk is op andere manieren te werken; investeren in werk en activering in plaats van investeren in uitkeringen, waarbij samenwerking met meerdere partners, waaronder onderwijsinstellingen, nodig is.

Uit onderzoek blijkt dat werk niet alleen bijdraagt aan financiële zekerheid, maar dat werk ook een belangrijke rol speelt bij het vervullen van 'hogere behoeften'. Zoals sociaal contact, erkenning en zelfrealisatie. We vinden het daarom belangrijk dat iedereen bezig is met zijn of haar ontwikkeling. Bijvoorbeeld op het werk, door het doen van vrijwilligerswerk, mantelzorg, werken aan een betere taalbeheersing, aanpak van schulden en het werken aan een gezonde leefstijl. Dit draagt bij aan een duurzame arbeidsparticipatie.

Speerpunten re-integratie 2022

Dienstverlening ingericht op afstand tot de arbeidsmarkt en escalatierisico. Met de kadernota 'Meedoen met meerwaarde' is een keuze gemaakt om in te zetten op maatschappelijk rendement. In de vertaalslag naar onze re-integratie activiteiten worden klanten ingedeeld aan de hand van het criteria 'afstand tot de arbeidsmarkt en het 'risico op escalatie'.

Het risico op escalatie gaat over het (verwachte) beroep op aanvullende zorg- en hulpverlening. Om het risico op escalatie te bepalen wordt bekeken in hoeverre een huishouden/persoon zelfredzaam is. In 2021 is Werkbedrijf de Binnenbaan gestart met het inzichtelijk maken van het bestand op deze nieuwe manier. Aan de hand van de resultaten wordt in 2022 de dienstverlening aan klanten en de benodigde instrumenten verder ingericht en waar nodig geprioriteerd.

Ondersteuning aan ondernemers

Vanaf april 2021 zijn we gestart met opzetten en inrichten van de hulp aan ondernemers met inachtneming dat de steunmaatregelen per 1 oktober 2021 wegvallen. Gemeenten hebben de opdracht gekregen om de volgende drie routes van heroriëntatie te volgen:

- versterken van de onderneming;
- hulp bij schulden en betalingsproblemen;
- ondersteunen richting een baan in loondienst.

Door ondernemers actief te benaderen willen wij ze eerder kunnen ondersteunen. Als de geboden ondersteuning niet passend of toereikend is, dan volgt er (mogelijk) doorstroom naar de bijstand. Deze ondersteuning is er echter erop gericht om ervoor te zorgen dat ondernemers geen aanspraak zullen maken op een bijstandsuitkering.

De aangeboden ondersteuning is als volgt:

- doorverwijzing Regionaal Mobiliteitsteam (RMT) om een stap te maken naar een baan in loondienst;
- cursus 'Toekomstgericht ondernemen';
- MKB Diagnosetool door Qredits;

- meerdere verwijzingen gericht op het ondersteunen bij geldzorgen en schulden;
- verwijzing naar de steunwijzer.

Inclusief ondernemen

Inclusief ondernemen vraagt van werkgevers dat ze meer openstaan voor potentiële werknemers die ze voorheen niet in beeld hadden. Daarom zetten we in op het blijvend ondersteunen van werkgevers in het werkgeversservicepunt, het stimuleren van sociaal ondernemen, Social Return on Investment (SROI) en het Zoetermeerse keurmerk voor sociaal ondernemen SEBO.

Inzet op kwaliteit van matches

Vanuit de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal (ZHC) zetten we in op een andere manier van matches: namelijk op competenties en talenten. Met de pilot Hallo Werk zijn de eerste stappen in de uitvoering hierin gezet. In het eerste kwartaal van 2022 wordt een besluit genomen over het vervolg van de pilot. Om werkzoekenden snel en duurzaam aan het werk te kunnen helpen, haalt het Werkgeversservicepunt zoveel mogelijk kansen op werk op bij werkgevers. De focus ligt hierin op de kansrijke sectoren: Transport&Logistiek, Groen, Bouw&Techniek, Zorg&Welzijn en Retail. Extra aandacht gaat uit naar de A12-corridor waar gemeenten en ondernemers werken aan een gezamenlijke infra-agenda.

Regionaal Mobiliteitsteam

Voor inwoners die werkloos zijn geraakt na 12 maart 2020 of werkloos dreigen te raken, is er een regionaal mobiliteitsteam ingericht (RMT). In dit team werken werkgeversorganisaties, vakbonden, gemeenten, UWV, het MBO en SBB samen om te voorkomen dat werkzoekenden in een uitkeringssituatie komen. De gemeente Zoetermeer heeft als centrumgemeente de coördinerende rol om partijen bij elkaar te brengen in het RMT. In 2022 werken we verder aan het ontschotten van de dienstverlening aan werkzoekenden.

Regionaal Werkcentrum

Gemeente, UWV WERKbedrijf en De Binnenbaan willen graag een brede, publieke dienstverlener zijn en klanten allround dienstverlening bieden binnen het domein van leren en werken. De dienstverlening is nu nog te vaak versnipperd en per wet anders georganiseerd. Deze beelden worden ondersteund door de rapporten van Borstlap en de WRR. Doel ten opzichte van het bestaande Werkplein is de dienstverlening te verbeteren en de verbinding met elkaar te versterken in een Regionaal Werkcentrum. Zonder institutionele schotten en een vereenvoudiging van de klantreis. Een plek waar burgers (werkend, werkzoekend of werkgevend) geïnspireerd raken, informatie krijgen, hulp ontvangen en met concrete vervolgstappen het pand weer verlaten. De komende maanden wordt hiervoor een dienstverleningsconcept uitgewerkt. De ervaringen die nu worden opgedaan met het Regionaal Mobiliteitsteam, waarbinnen de ontschotte dienstverlening praktisch wordt vormgegeven, vormen hiervoor een goede basis. We zien mogelijkheden voor een samenwerking die zich niet laat hinderen door grenzen van regio's of wettelijke beperkingen, maar die vooral oplossingsgericht is.

Aanpak jeugdwerkloosheid

Samen met onderwijspartners werken we vanuit de arbeidsmarktregio en de onderwijsregio aan een aanpak om kwetsbare jongeren te ondersteunen bij het vinden van een stageplaats en het vinden van werk. We willen met onze aanpak voorkomen dat jongeren een beroep moeten doen op een uitkering.

Werkbedrijf De Binnenbaan BV

Op 1 januari 2021 is het Werkbedrijf De Binnenbaan BV gestart. In het Werkbedrijf worden de activiteiten van de Dienst Sociale Werkvoorziening (DSW)

voortgezet en uitgebreid met alle re-integratie activiteiten van de gemeente Zoetermeer. Het is de belangrijkste uitvoeringsorganisatie van het beleid op re-integratie. De Binnenbaan is voor iedereen die zich kan ontwikkelen naar betaald werk, al dan niet met ondersteuning, vrijwilligerswerk kan doen of ondersteuning nodig heeft in het kader van activering richting participatie. Ontwikkeling hoeft niet altijd uitstroom naar betaald werk tot gevolg te hebben, het is ook stappen zetten in termen van participatie in de samenleving.

Wet Inburgering

Vanaf 1 januari 2022 gaat de nieuwe wet inburgering van kracht. In het nieuwe stelsel krijgen gemeenten de regie over de inburgering. Nieuwkomers worden hiermee vanaf het eerste moment goed begeleid zodat ze zo snel mogelijk meedoen in de samenleving. De raad is op 12 juli 2021 akkoord gegaan met het voorstel over beleidsmatige uitgangspunten en de voorgestelde begroting. Voor de mensen die inburgeringsplichtig zijn geworden onder het huidige stelsel, is een eenmalige scan gestart om na te gaan óf extra ondersteuning nodig is en zo ja, welke. Ter voorbereiding op de nieuwe wet, wordt waar mogelijk al gewerkt in de geest van de nieuwe wet. Zo wordt financieel ontzorgen al sinds 1 juli 2021 aangeboden aan alle nieuwe vergunninghouders.

Doelstelling 1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan

Meedoen moet niet worden beperkt door inkomen en inwoners zijn schulden(zorg)vrij

De gemeente heeft verschillende inkomensondersteunende voorzieningen. Belangrijk doel van die inkomensondersteunende voorzieningen is om huishoudens met lage inkomens en dus een relatief grote kans op onvoldoende financiële middelen hiervoor, mee te laten doen in de samenleving. Zoals met de ZoetermeerPas voor deelname aan culturele, sportieve en educatieve activiteiten. Andere inkomensondersteunende voorzieningen zijn bedoeld om huishoudens te ondersteunen in bepaalde kosten. Zoals met bijzondere bijstand voor onvoorzien noodzakelijke kosten.

We willen dat alle inwoners mee kunnen doen, niet beperkt door hun inkomen. Met de inkomensondersteunende voorzieningen dragen we daar voor veel inwoners aan bij. Wel is het zo dat het begrip (lage) inkomensgrens maar ten dele afbakt of een huishouden risico's ten aanzien van bestaanszekerheid loopt. Besteedbaar inkomen en betaalbaarheid zijn bijvoorbeeld ook voor middeninkomens steeds vaker een probleem; afhankelijk van hoe het belastingstelsel uitpakt en zeker ook als de enige optie is om duur te huren. Daarom vragen we samen met andere gemeenten, o.a. in VNG verband, aan het rijk om landelijke stappen om bestaanszekerheid en welzijn beter te kunnen garanderen voor meer groepen.

Wanneer inwoners zorgen hebben over hun financiën, willen we dat ze hun financiële situatie bespreekbaar durven maken en op tijd hulp zoeken bij dreigende problemen.

Speerpunten 2022 inkomensondersteuning

We gaan door met onze inkomensondersteunende voorzieningen, het samenwerken met partners zoals in het Breed Overleg Armoedebestrijding Zoetermeer en met de Alliantie Kinderarmoede. Dit is iets dat de gemeente al deed en wat belangrijk blijft.

Samen met andere gemeenten en via Divosa en VNG steunt Zoetermeer de lobby richting het rijk over bestaanszekerheid. Omdat het voor het garanderen van bestaanszekerheid nodig is om ook te kijken naar hoe Nederland landelijk is georganiseerd. Bijvoorbeeld om wonen betaalbaar te maken voor veel groepen voor wie de woonlasten nu niet goed op te brengen zijn en te zeer drukken op de algehele huishoudelijke financiën. Of om het voorschotstelsel van toeslagen te herzien, omdat, als terugbetalingen later aan de orde blijken, dit te veel huishoudens problemen geeft. Of omdat onderzoeken van het Nibud tonen dat het hebben van werk met een inkomen rond modaal, niet altijd een garantie is voor een besteedbaar inkomen boven bijstandsniveau. Of om iets te bieden voor de steeds grotere groep met nulurencontracten die geen vangnet hebben bij geen werk.

Speerpunten 2022 schuldhulpverlening

Regie integrale schuldhulpverlening

We blijven schuldhulpverlening bieden aan inwoners die dat nodig hebben waarbij de focus ligt op een integrale benadering voor het stabiliseren van (problematische) schuldsituaties en waar mogelijk oplossen daarvan. We verrichten maatwerk bij het oplossen van schuldsituaties. Dit geldt ook voor onze dienstverlening en schuldhulpverlening aan ondernemers. De werkwijze organiseren we steeds meer in verbinding met De Binnenbaan, Stichting Vluchtelingenwerk (in voorbereiding op de nieuwe Wet inburgering) en andere maatschappelijke partners die vanuit hun eigen deskundigheid bijdragen aan de integrale ondersteuning van inwoners. Steunend op onze aansluiting bij het pact 'Schuldzorgvrij Nederland' van SchuldenlabNL en de komst van het Landelijk Waarborgfonds, willen we door met het plan om meer saneringskredieten in te zetten. Onze kwaliteit van dienstverlening borgen we door te voldoen aan de door de branchevereniging voor schuldhulpverlening, sociaal bankieren en bewindvoering (NVVK) en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening gestelde eisen.

Impuls vroegsignalering en schuldpreventie

Vanaf 2021 is vroegsignalering een nieuwe wettelijke taak. We scherpen onze aanpak van vroegsignalering en de schuldenaanpak door een extra impuls op schuldpreventie. De focus ligt op praktische preventietaken (o.a. signalen oppakken, de wijk in, gesprekken met inwoners voeren en het bevorderen van financiële zelfredzaamheid). Daarnaast investeren we in de samenwerking met wijkpartners en sluiten met schuldhulpverlening steviger aan bij de wijk-/gebiedsgerichte aanpak. Door wijkgericht te werken willen we de drempel aanzienlijk verlagen om het gesprek aan te gaan over financiën en om op tijd schuldhulp te zoeken.

Vergroten financiële rust

Het vergroten van financiële rust krijgt versterkte aandacht in de nasleep van de coronacrisis. We moeten anticiperen op het aflopen van de coronasteunmaatregelen van het kabinet en met de Actieagenda werk en schulden richten we ons op zowel op ondersteuning die nu nodig is als op het voorkomen van escalatie van schulden in brede zin. We gaan door met de stappen die zijn gezet om de dienstverlening aan ondernemers met schulden te verbeteren, processen te versnellen en het ondersteuningsaanbod uit te breiden zoals de Nederlandse Schuldhulproute/Geldfit, het Schuldenknooppunt en de pilot met de Buddy-app. We gaan onderzoeken hoe wij naast budgetbeheer, budgetcoaching kunnen bieden aan mensen die dat nodig hebben en in samenwerking met bewindvoerders zetten we in op experimenten om kosten voor bewindvoering terug te dringen.

Indicatoren, trendgrafieken en financiën

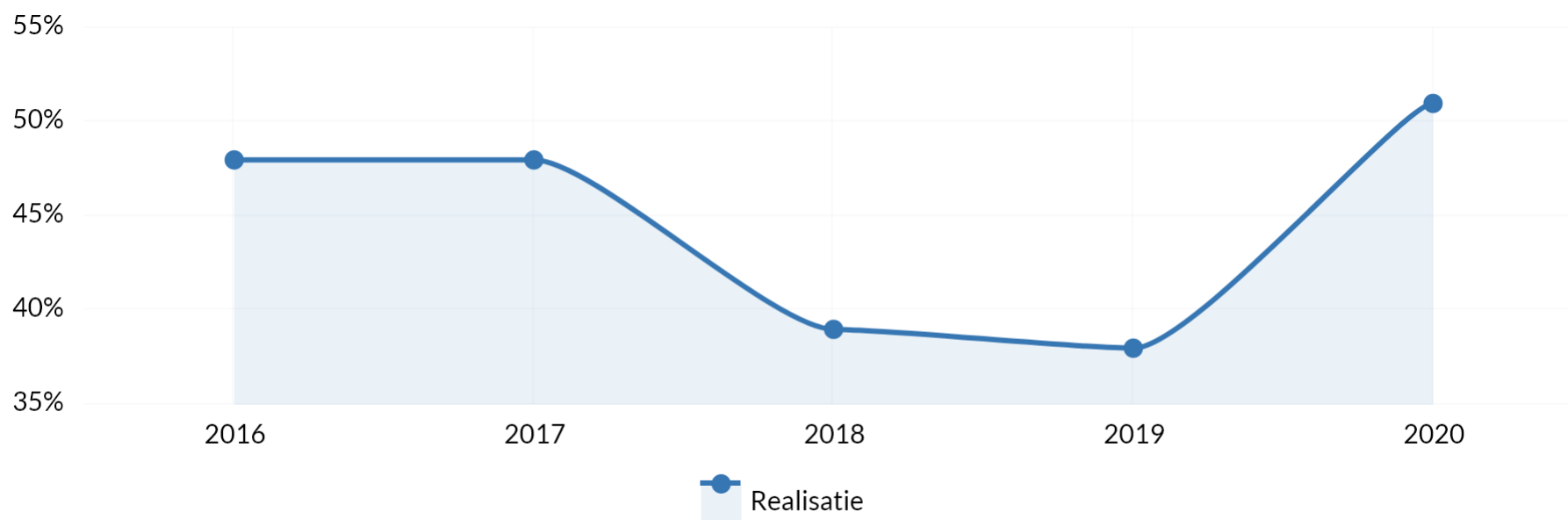
Doelstelling 1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren

% VVE-kinderen dat een meer dan gemiddelde leerwinst boekt

Bron: Jaarlijkse monitor VVE Zoetermeer

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	51,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	46,00 %	46,00 %	46,00 %	46,00 %

Trendgrafiek % VVE-kinderen dat een meer dan gemiddelde leerwinst boekt

Bron: Jaarlijkse monitor VVE Zoetermeer

Toelichting

Van kinderen met een ontwikkelingsachterstand die meedoen aan een Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)-programma wordt de vooruitgang o.a. op het gebied van taal gemonitord. Gekeken wordt of de kinderen meer leerwinst boeken dan wat gemiddeld is voor hun leeftijdscategorie in Nederland.

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren (1.1)	11.630	11.796	10.793	11.090	11.074

Toelichting Financiën

Het merendeel van dit budget is bestemd voor onderwijshuisvesting. Daarnaast worden o.a. de kosten voor leerlingenvervoer, ontwikkeling kinderopvang, brede school, schoolbegeleiding en onderwijsachterstanden uit dit budget bekostigd.

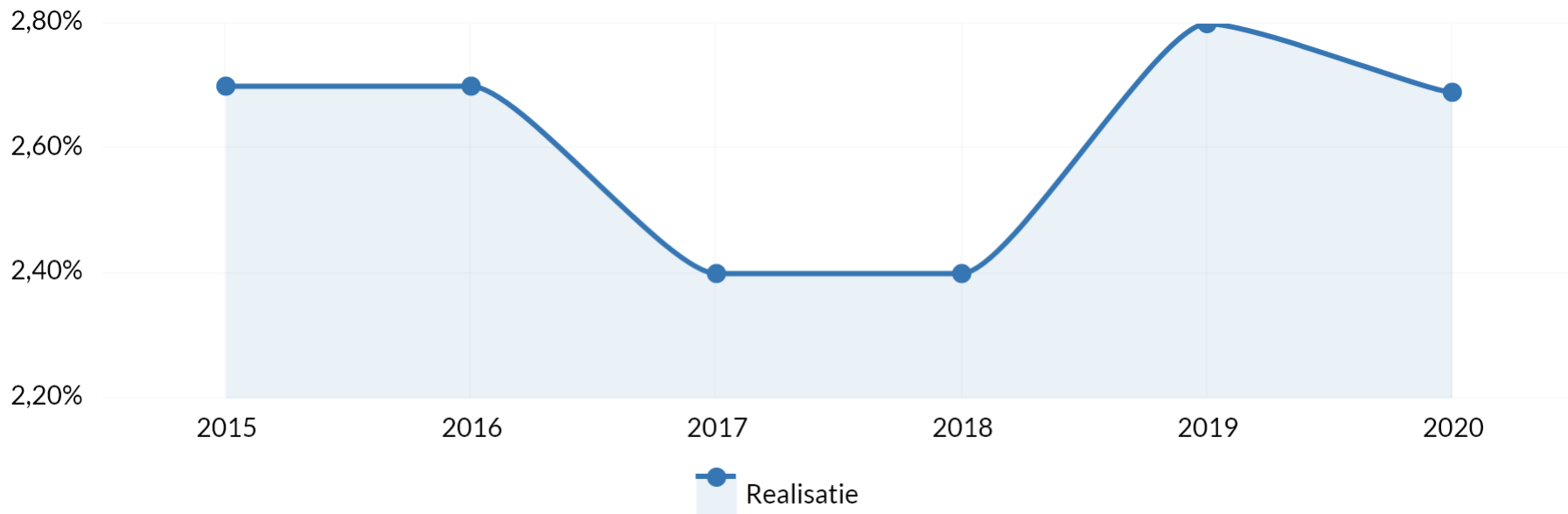
Doelstelling 1.2 Beperken uitval in het onderwijs

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) in afgelopen schooljaar: % van alle deelnemers aan vo/mbo-onderwijs

Bron: VSV-Atlas (OCW) Jaarverslag leerplicht/ RMC

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	2,69 %	-	-	-	-
Begroting	-	2,40 %	2,30 %	2,30 %	2,30 %

Trendgrafiek Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) in afgelopen schooljaar: % van alle deelnemers aan vo/mbo-onderwijs

Bron: VSV-Atlas (OCW) Jaarverslag leerplicht/ RMC

Toelichting

De effectindicator is steeds voor vier jaar benoemd, uitgaande van een lichte daling. Het is in de twee voorgaande jaren gelukt daar zelfs onder te blijven, maar in 2019 was er voor het eerst een stijging (ook landelijk). Door een aantrekkende arbeidsmarkt zijn er in dat jaar meer jongeren aan het werk gegaan dan voorgaande jaren. Ook voordat zij hun diploma hadden gehaald (de zgn. groenpluk). Daarnaast starten ook meer jongeren met een lagere slagingskans een vervolgopleiding door het toelatingsrecht op het mbo. Als zij uitvallen, worden ze alsnog naar de arbeidsmarkt begeleid. Nu het economische tij keert, zal naar verwachting het voortijdig schooluitvalpercentage voor 2021 weer gaan dalen.

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Beperken uitval in het onderwijs (1.2)	1.911	1.949	1.708	1.707	1.707

Toelichting Financiën

Dit budget wordt grotendeels ingezet op uitvoering leerplicht, het terugdringen van voortijdig schoolverlaten en schoolmaatschappelijk werk.

Doelstelling 1.3 Bevorderen van een beter ondernemersklimaat

Rapportcijfer over de dienstverlening van de gemeente aan ondernemers in Zoetermeer

De waardering van Zoetermeerse ondernemers voor het ondernemingsklimaat.

Bron: Ondernemerspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	6,50	-	-	-	-
Begroting	-	6,90	6,90	7,10	0,00

Toelichting

De gemeente heeft in het laatste kwartaal van 2020 een Ondernemerspeiling uitgevoerd onder het Zoetermeerse bedrijfsleven.

In totaal zijn er ruim 4300 ondernemers en vertegenwoordigers van Zoetermeerse bedrijfsvestigingen gevraagd mee te werken aan deze peiling. In totaal hebben 458 bedrijven de enquête volledig ingevuld en hun ervaringen, meningen en rapportcijfers met ons gedeeld. Dit is een respons van 10%. Zowel op het gebied van beleid, als ook voor organisatorische doeleinden levert de ondernemerspeiling waardevolle informatie op.

De gemiddelde score van 6,5 voor de gemeentelijke ondernemersdienstverlening is een mooi startpunt en wordt gebruikt als nulmeting. In 2022 wordt de Ondernemerspeiling opnieuw uitgevoerd.

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat (1.3)	569	604	367	367	367

Toelichting Financiën

Het budget wordt o.a. ingezet voor (strategisch) beleid, maatregelen voor het versterken van het ondernemersklimaat en beheer van de warenmarkten. Daarnaast voor de verschillende samenwerkingen in de regio zoals de Logistieke hotspot A-12 corridor, Business Park Haaglanden en Innovation Quarter. De opbrengst van de marktgelden zijn ondanks COVID-19 gelijk gebleven. De reclameopbrengsten zijn wel sterk terug gelopen. De verwachting is dat deze zich in 2022 en verder herstellen maar hiertoe moeten nog wel contractanten worden gevonden. In het Coalitieakkoord zijn tot aan 2022 extra middelen opgenomen voor versterking van het ondernemersklimaat. In de begroting zijn in 2020 en 2021 extra middelen opgenomen voor het uitbouwen van het Dutch Innovation Park (DIP). Omdat dit gedekt wordt vanuit de reserve is dit voor de exploitatie neutraal. Ook voor 2022 en verder worden uitgaven voorzien. Hiertoe is een reservering opgenomen in de Reserve investeringsfonds. Via een afzonderlijk raadsvoorstel kan deze reservering worden aangewend.

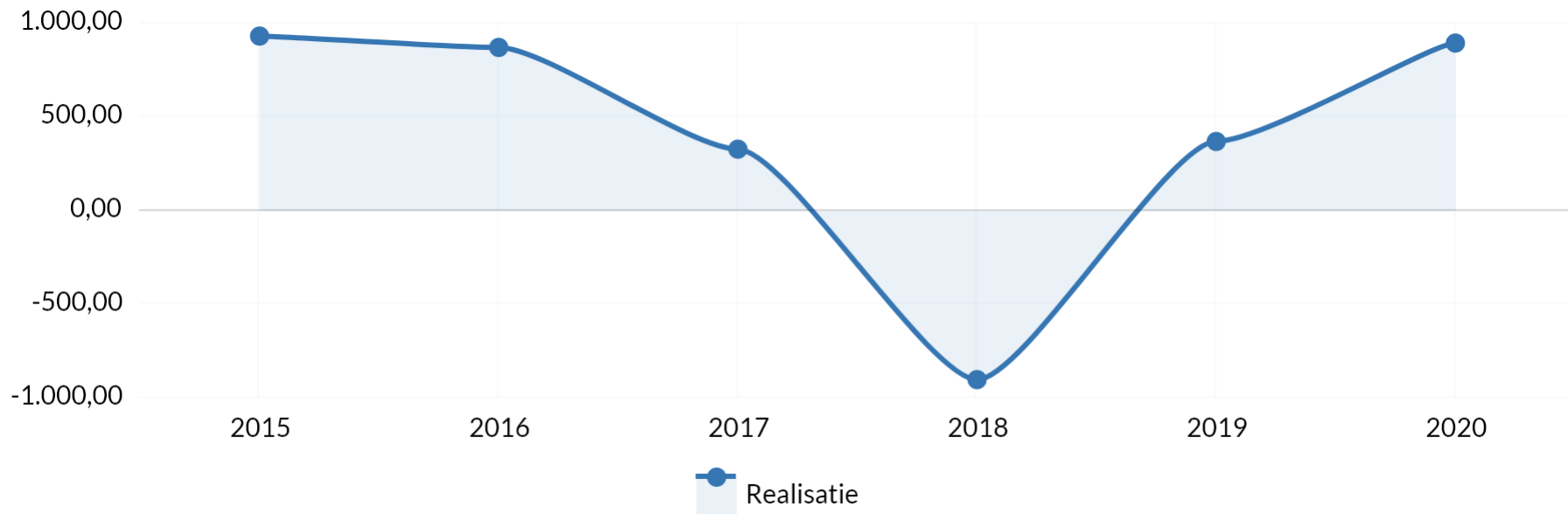
Doelstelling 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid

Toename aantal arbeidsplaatsen

Bron: Gemeentelijke database

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	896,00	-	-	-	-
Begroting	-	372,00	372,00	372,00	0,00

Trendgrafiek Toename aantal arbeidsplaatsen

Bron: Gemeentelijke database

Toelichting

Een trendgrafiek Werkgelegenheidsgroei algemeen aangevuld met een verdiepingsslag op de vier economisch sterkere sectoren is nog niet beschikbaar. Een toekomstige inschatting van de werkgelegenheidsgroei is op dit moment niet goed mogelijk als gevolg van onduidelijkheid over het vervolg van de ondersteuningsmaatregelen aan ondernemers. Met de actieagenda economie wordt ingezet op het versterken van de vier economisch sterke sectoren. Effecten van de pandemie op deze sectoren zijn nog niet goed inzichtelijk, waardoor ook hiervoor een inschatting van de werkgelegenheidsgroei nog niet mogelijk is.

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Bevorderen groei werkgelegenheid (1.4)	364	371	330	330	330

Toelichting Financiën

Het budget wordt o.a. ingezet voor accountmanagement, dienstverlening aan ondernemers. Daarnaast wordt het budget gebruikt voor stimuleringsmaatregelen en onderzoek.

Doelstelling 1.5 Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie

% Arbeidsparticipatie

Het aandeel (= percentage) werkenden van de totale bevolking is de arbeidsparticipatie.

Alle 15- tot 67-jarigen behoren tot de potentiële beroepsbevolking.

Bij het vaststellen van de arbeidsparticipatie wordt uitgegaan van een grens van 12 uur per week werken.

Bron: CBS

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	68,30 %	-	-	-	-
Begroting	-	68,00 %	67,50 %	67,00 %	67,00 %

Toelichting

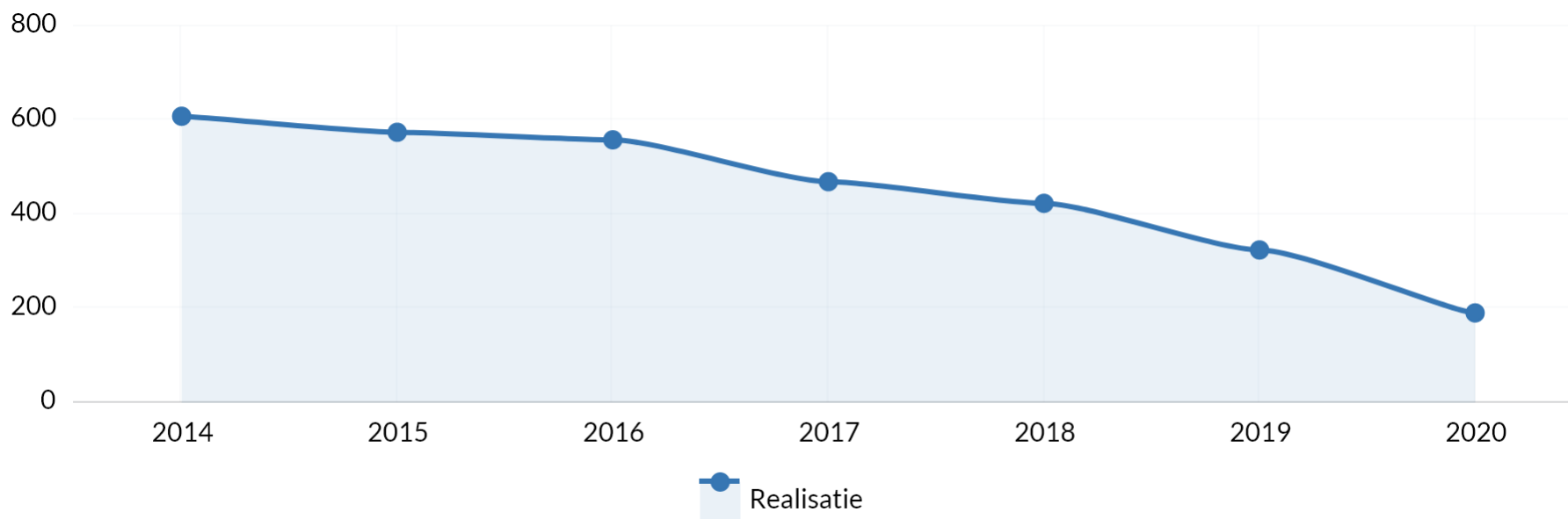
Cijferreeks % neerwaarts bijgesteld in verband met daling van de beroepsbevolking als gevolg van vergrijzing.

Uitstroom naar werk

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	191,00	-	-	-	-
Begroting	-	225,00	225,00	250,00	250,00

Trendgrafiek Uitstroom naar werk

Bron: Suites4 SociaalDomein

toelichting

Realisatie 2020: Hierin zitten 33 niet uitkeringsgerechtigden (NUG). Dit aantal moet worden opgeteld bij het aantal wegens werk beëindigde uitkeringen. Neerwaartse bijstelling omdat in het bestand de gemiddelde afstand tot arbeidsmarkt is toegenomen. Daarmee daalt de kans op uitstroom.

Deeltijd werkenden met uitkering

Aantal uitkeringsgerechtigden dat op 31-12 inkomsten uit parttime werk heeft.

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	1.305,00	-	-	-	-
Begroting	-	700,00	700,00	750,00	750,00

toelichting

Realisatie 2020 hiervan waren er 739 die in de TOZO zaten. Ook voor 2021 geldt deze vertekening. In combinatie met de toenemende gemiddelde afstand tot de arbeidsmarkt is de reeks streefcijfers neerwaarts bijgesteld.

Uitstroom naar school

Aantal jongeren dat vanuit een bijstandsuitkering weer uitstroomt naar school.

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	48,00	-	-	-	-
Begroting	-	40,00	40,00	40,00	40,00

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie (1.5)	19.260	18.874	18.677	18.203	17.952

Doelstelling 1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan

Aantal bijstandsuitkeringen

Aantal bijstandsuitkeringen levensonderhoud per 31-12

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	2.665,00	-	-	-	-
Begroting	-	2.725,00	2.700,00	2.660,00	2.655,00

Bereik minimaregelingen uitgedrukt in % doelgroep

Bereik uitgedrukt in som van % doelgroep Zoetermeerpas / Collectieve ziekteverzekering / Kwijtschelding gedeeld door 3.

Bron: Gemeentelijke administratie

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	67,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	85,00 %	85,00 %	85,00 %	85,00 %

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan (1.6)	14.349	15.069	14.571	14.622	14.622

Toelichting Financiën

Het budget wordt ingezet voor uitkeringen levensonderhoud (bijstand), armoedebeleid (inkomensondersteunende voorzieningen zoals bijzondere bijstand of de ZoetermeerPas, maar ook bijvoorbeeld ondersteuning van partners) en voor zaken als handhaving.

Extra: uitsplitsing doelstelling 1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan

In aansluiting op de toezegging 252 (commissie 2 maart 2020), beslispunt 2a (uitsplitsing in uitgaven voor bijstandsuitkeringen en handhaving enerzijds en het gemeentelijk minimabeleid anderzijds) en ter invulling van beslispunt 10 onder a. bij het raadsbesluit over de Kadernota Meedoen met Meerwaarde, wordt vanaf de Programmabegroting 2021 een tabel toegevoegd bij doelstelling 1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan, met een nadere uitsplitsing van programmaposten.

Bedragen * € 1.000

	2022		2023		2024		2025	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
BUIG (uitkeringen)	52.488	-48.809	53.058	-49.331	52.761	-49.034	50.432	-46.706
BBZ	224	-132	224	-132	220	-129	220	-129
Hoogwaardig handhaven	1.333	-963	1.254	-963	1.254	-963	1.254	-963
Gem. inkomensonderst. armoede	8.409	-360	8.196	-360	8.196	-360	8.196	-360
Schuldhulpverlening	1.843	0	1.637	0	1.635	0	1.635	0
Kwijtschelding van belastingen	1.583	0	1.583	0	1.583	0	1.583	0
Totaal	65.882	-50.264	65.953	-50.786	65.650	-50.487	63.321	-48.158
Saldo	15.618		15.167		15.163		15.163	

Gemeentelijke inkomensondersteuning armoede, Schuldhulpverlening en Kwijtschelding van belastingen staan vermeld in onderstaand overzicht. De subsidie voor Stichting Leergeld is voor het jaar 2022 lager vastgesteld dan oorspronkelijk begroot. Het voordeel hiervan is toegeschreven naar inkomens toeslag.

Bedragen * € 1.000

	2022	2023	2024	2025
Inkomensondersteuning				
Bijzondere Bijstand	1.279	1.279	1.279	1.279
Leenbijstand	795	795	795	795
Collectieve ziektekosten	1.454	1.454	1.454	1.454
Inkomentoelag	796	667	667	667
Kwijtschelding	1.491	1.491	1.491	1.491
Sociale participatie				
Zoetermeerpas	1.070	945	945	945
Stichting Leergeld	218	347	347	347
Subsidies	924	924	924	924
Schuldhelpverlening				
Schuldhelpverlening	79	79	77	77
Overige	19	19	19	19
Uitvoeringskosten				
Lonen/overhead	3.710	3.416	3.416	3.416
Baten				
	-360	-360	-360	-360
Totaal	11.476	11.057	11.055	11.055

Risico's

Er is geen sprake van bijzondere nieuwe strategische risico's die realisatie van doelstellingen mogelijk in de weg staan.

Beleidsperspectief

Beleidswijzigingen

Effectindicator 1.2 'Tevredenheid samenwerking onderwijs en arbeidsmarkt' laten vervallen

De afgelopen jaren heeft de effectindicator 'Tevredenheid over samenwerking onderwijs en arbeidsmarkt' in de programmabegroting gestaan. De kwalitatieve waardering met een rapportcijfer werd op grond van een enquête onder de deelnemers aan de Sociaal economische agenda verzameld. In de uitvoering van de motie 'Een leven lang leren' (2006-11) is deze samenwerking onderwijs en arbeidsmarkt gekoppeld aan Zoetermeer 2040, meer specifiek aan de 4e hoofdlijn: 'Doorlopende ontplooiingskansen voor inwoners van Zoetermeer'. De verruiming van de doelstelling en dus ook de partners, maakt dat de

streefwaarde van deze indicator niet meer te bepalen is. Daarom wordt voorgesteld om deze te laten vervallen. De uitwerking van de samenwerking onderwijs en arbeidsmarkt wordt verder opgepakt in het kader van het proces van de strategische agenda in het kader van Zoetermeer 2040.

Financieel samengevat: Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Programma 1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	Rekening 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Baten	-79.215	-64.462	-63.720	-63.637	-63.559	-60.253
Lasten	120.717	112.544	112.382	110.083	109.878	106.305
Resultaat	41.502	48.082	48.662	46.445	46.319	46.053

Aangenomen moties voorjaarsdebat

Motie 2106-12 Doe mee(r) met techniek

Verzoekt het college om:

- Op korte termijn in gesprek te gaan met alle belanghebbende zoals; onderwijsinstellingen, SBB en werkgevers met als doel, om meer passende leerwerkplekken en stages te creëren voor technische studenten binnen Zoetermeer en daarover de raad te informeren voor 1 mei 2022;
- Een voorbeeld te nemen aan de techno HUB in Woerden en te onderzoeken wat de mogelijkheden daarin zijn binnen Zoetermeer. Met als doel, een soortgelijke samenwerking op te zetten tussen technische opleidingen en technische werkgevers om meer technische leerwerkplekken en stages te creëren in Zoetermeer op MBO en HBO-niveau;
- Met bedrijven ook gesprekken te voeren over gelijke baankansen.

Stand van zaken:

Afhandeling in 2022.

Motie 2106-43 Onderzoek Europese subsidiemogelijkheden bestrijden jeugdwerkloosheid

Verzoekt het college:

- Te onderzoeken of de gemeente Zoetermeer ook een Europese subsidie kan verkrijgen, net zoals de gemeente Rotterdam, voor activiteiten gericht op jongeren in Zoetermeer om deze bijvoorbeeld te helpen om opleidingen te kiezen waarmee ze in de toekomst werk kunnen vinden;
- De gemeenteraad over de resultaten te informeren voor 1 november 2021.

Stand van zaken:

Onderzoek wijst uit dat Zoetermeer gebruik maakt van alle mogelijkheden om Europese subsidies voor dit doel te verkrijgen.

Motie 2106-55 Vrijstelling van 1200 euro

Verzoekt het college:

- Niet af te wachten tot de landelijke wet in werking zal gaan treden
- Bijstandsgerechtigden zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk vóór 1 augustus 2021, een vrijstelling te geven van giften tot € 1.200,-- per jaar.

Stand van zaken:

De vrijstelling is ingevoerd.

Waar staat je gemeente indicatoren

Hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Zoetermeer

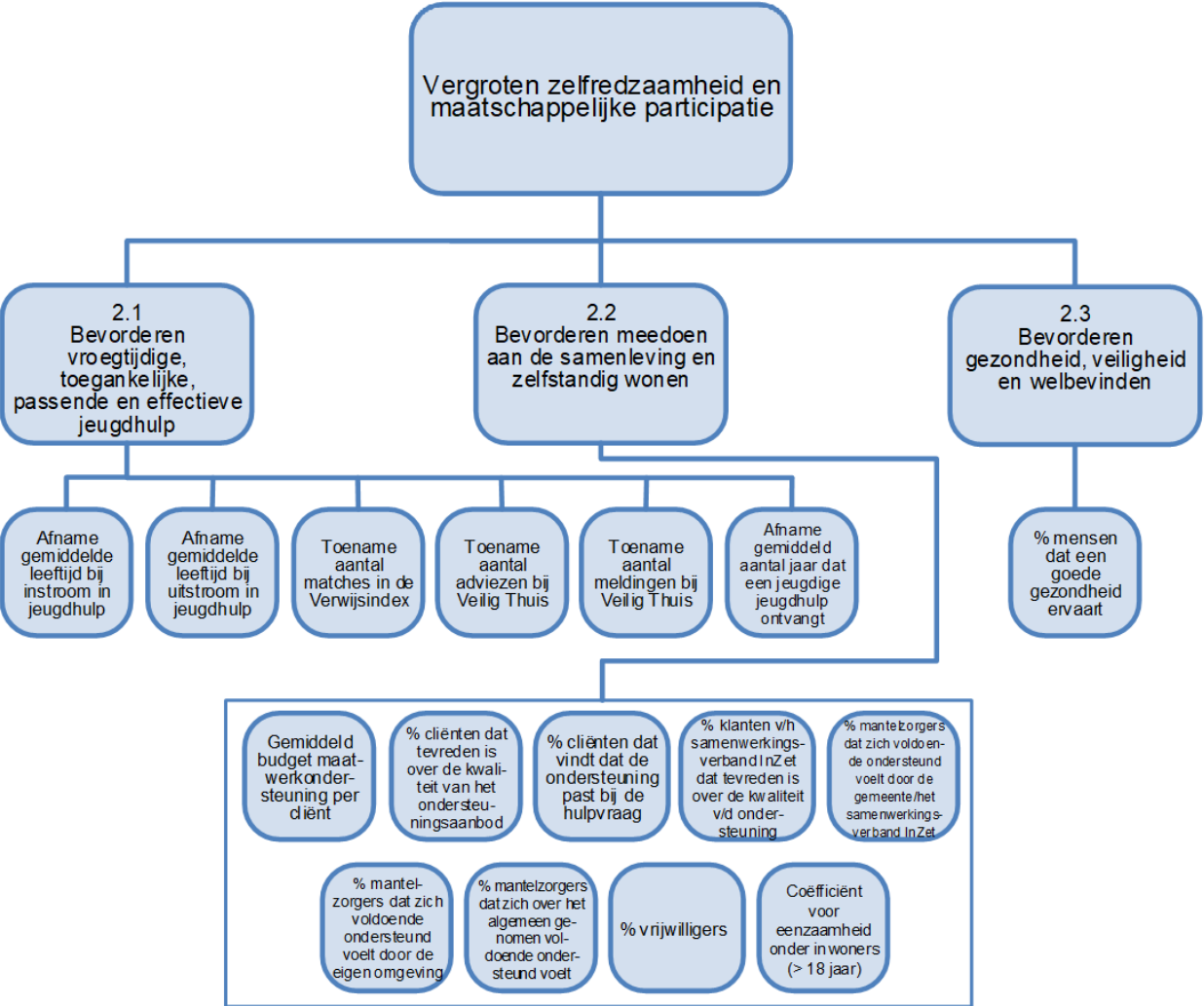
<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Onderwijs/>

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Bedrijvigheid-en-economie/>

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Werk-en-inkomen/>

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording/>

Programma 2 Samen leven en ondersteunen

Maatschappelijk effect programma: Wat willen we bereiken?

Vergroten zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie

In onze stad staat voorop, dat alle Zoetermeeders een plek moeten hebben en dat zij sterk in het leven kunnen staan. Alles wat goed gaat, wordt zoveel mogelijk versterkt en iedereen die dat nodig heeft, zoals kwetsbare jongeren en ouderen, wordt ondersteund. De gemeente zorgt daarom voor basisvoorzieningen die voor iedereen beschikbaar zijn. Waar nodig worden maatwerkvoorzieningen ingezet. Bij voorkeur organiseren wij hulp en ondersteuning dicht bij de inwoners en kijken we wat er per wijk nodig is. Vrijwilligers en mantelzorgers kunnen rekenen op gemeentelijke steun bij hun belangrijke werk dat bijdraagt aan het bereiken van diverse maatschappelijke doelen.

We zien dat het gebruik van voorzieningen in het sociaal domein groeit. Dit komt enerzijds doordat meer inwoners gebruik maken van voorzieningen, maar ook doordat inwoners langer of meer gebruik maken van de voorzieningen. De kosten binnen het sociaal domein overstijgen daardoor het beschikbare budget. Daarom is het nodig de sector anders in te richten en daar werken we hard aan, via preventie, versterking van (zorg)ketens en diverse innovaties.

Met ingang van 2022 zijn voor subsidies die de gemeente binnen de doelstellingen van de Wmo verstrekt een aantal maatschappelijke opgaven geformuleerd. Het werken met maatschappelijke opgaven doet meer recht aan wat er nodig is in de stad en biedt betere sturingsmogelijkheden om subsidies zo optimaal mogelijk in te zetten om de beleidsdoelstellingen te bereiken. In 2022 zet de gemeente de eerste stap om via maatschappelijke opgaven te werken. In de komende jaren krijgt deze ontwikkeling een vervolg.

Speerpunten in 2022: Wat gaan we daarvoor doen?

Voor de uitvoering van de Jeugdwet zet de gemeente zich in om het gewone leven te versterken van alle Zoetermeerse jeugdigen en hun gezinnen. Het doel is dat jeugdigen zich zoveel mogelijk kunnen ontwikkelen tot zelfredzame burgers, die naar vermogen participeren in de maatschappij.

Jeugdbeleid

- normaliseren, preventie en vroegsignalering;
- verbinding versterken in het sociaal domein, in het bijzonder tussen onderwijs en jeugdhulp;
- kwalitatief hoogwaardige, duurzame, kosteneffectieve en resultaatgerichte jeugdhulp.

Zowel lokaal als regionaal is er daarbij veel aandacht voor kostenbeheersing. Op regionaal niveau ligt de ambitie voor de komende jaren vast in de Regiovisie Jeugdzorg Haaglanden. In het kader van kostenbeheersing worden diverse instrumenten ingezet, zoals maximale bestedingsruimte per aanbieder, het richtinggevend kader om de inzet van de hulp te bepalen en contractbeheer. Ook lokaal worden maatregelen voortgezet die bijdragen aan het beperken van de instroom en het sturen op de duur en intensiteit van jeugdhulptrajecten.

Voor het vormgeven van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) werkt de gemeente vanuit de visie van Positieve gezondheid aan vitaal ouder worden, gelijke kansen op gezondheid en lekker in je vel zitten. Om de zorg efficiënter en kwalitatief beter in te richten wordt met een coalitie van strategische

partners ('Slimmer Thuis') gewerkt aan een zorginnovatie agenda voor Zoetermeer. Om toegankelijkheid te bevorderen, wordt gewerkt aan de agenda open stad.

Tevens wordt via een aantal vernieuwingstrajecten gewerkt aan het toekomstbestendig maken van de maatschappelijke ondersteuning. Dit is nodig, omdat het aantal mensen dat een beroep doet op ondersteuning vanuit de Wmo toeneemt, en ook de zwaarte van de ondersteuningsvraag toeneemt.

Wmo beleid

- Versterken van de zorgketen:
 - Zoetermeer Zorg 2025;
 - versterken van de sociale basis (saamhorigheid, eenzaamheidsbestrijding, sociale cohesie);
 - netwerk en keten voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid;
 - preventief en positief gezondheidsbeleid.
- Innovatie:
 - slimmer thuis (o.a. e-health);
 - vernieuwing van de vrijwilligersondersteuning;
 - organisatie van gebiedsgerichte ondersteuning;
 - wijkgericht werken;
 - koplopergemeente cliëntondersteuning.
- Wonen:
 - passend wonen met zorg voor kwetsbare groepen;
 - open stad;
 - veilige en inclusieve stad.

De genoemde speerpunten zijn niet één op één terug te lezen in de tekst van programma 2, maar verwerkt onder de bestaande doelstellingen van het programma.

Doelstellingen

Doelstelling 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp

De gemeente Zoetermeer investeert in jeugdpreventie en jeugdhulp voor jeugdigen in de leeftijd van -9 maanden tot 23 jaar. Binnen deze doelstelling wordt specifiek gestuurd op de volgende componenten:

Vroegtijdig

Als risicofactoren, gerelateerd aan het opgroeien van jeugdigen, vroegtijdig worden gesignaleerd, kan het ontstaan van ernstige problemen worden voorkomen. Hoe eerder hiervoor lichte interventies kunnen worden ingezet, hoe kleiner de kans op het ontstaan van psychische problemen en

gedragsmoeilijkheden. Er wordt ingezet op vroegsignalering, het versterken van opvoedvaardigheden en een integrale aanpak rondom gezinnen. Normaliseren is daarbij het uitgangspunt.

Toegankelijk

Hulp en ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen moet toegankelijk, professioneel en efficiënt zijn. De medewerkers in de toegang tot jeugdhulp werken vanuit de vindplaatsen (zoals bijvoorbeeld scholen), dicht bij de jeugdigen en gezinnen en de hulp is gericht op normaliseren. Dit betekent dat medewerkers in de toegang het vrij-toegankelijke preventieve aanbod bij jeugdigen en gezinnen onder de aandacht brengen, zelf kortdurend begeleiding bieden en alleen waar nodig verwijzen naar specialistische jeugdhulp. In het onderwijs wordt gekeken hoe de toegang en de jeugdhulp zoveel mogelijk kunnen aansluiten op de zorgstructuur van de scholen.

Passend

Bij passende hulp gaat het om het, binnen de kaders van de Jeugdwet, bieden van de juiste hulp op maat. Dit betekent dat de toegangsmedewerker via een integrale vraagverheldering een inschatting maakt wat nodig is. Wanneer de jeugdige wordt verwezen naar een vorm van specialistische jeugdhulp, dan dient de jeugdhulpaanbieder hulp in te zetten die aansluit bij de behoefte en situatie van de jeugdige en het gezin. Waar nodig wordt de vorm, duur en intensiteit van het jeugdhulptraject begrensd. Daarnaast richt de sturing zich op doorstroom en uitstroom van jeugdigen in de jeugdhulp.

Effectief

Effectiviteit hangt samen met de mate waarin de geboden hulp het gewenste effect heeft en de jeugdige zonder hulp verder kan. Onder meer via contractmanagement wordt gemonitord op kwaliteit, op naleving van gemaakte afspraken en wordt gestuurd op innovatie.

Doelstelling 2.2 Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen

De gemeente streeft naar een inclusieve samenleving: iedereen doet mee ongeacht leeftijd, achtergrond of beperking. Een stevige sociale basis zorgt ervoor dat mensen meedoen, het naar hun zin hebben en omkijken naar anderen. De inwoner zelf, de eigen netwerken, de informele en de (meer) formeel georganiseerde voorzieningen dragen samen bij aan een inclusieve, betrokken en vitale samenleving. Dit heeft een belangrijke preventieve functie en verkleint de behoefte aan zwaardere (zorg)voorzieningen, of stelt deze uit. Er is extra aandacht voor bewoners die (tijdelijk) kwetsbaar zijn. Kwetsbaarheid kan verschillende vormen aannemen, zoals een psychische, fysieke of verstandelijke beperking, maar ook mensen die tot op hoge leeftijd zelfstandig thuis blijven wonen kunnen in bepaalde mate kwetsbaar zijn, mensen die eenzaam zijn, of mensen die (langdurig) mantelzorg bieden. Het doel is om de voorzieningen zo te organiseren dat inwoners zo goed mogelijk mee kunnen doen aan de samenleving en zelfstandig blijven wonen.

Verenigingen en vrijwilligers

Verenigingen en vrijwilligers(organisaties) versterken de onderlinge betrokkenheid tussen mensen, ondersteunen mensen in het zelfstandig kunnen blijven wonen en helpen in het bestrijden van eenzaamheid. De gemeente faciliteert vrijwilligersactiviteiten door enerzijds initiatieven voor vrijwillige hulp te subsidiëren en anderzijds door het organiseren van ondersteuningsmaatregelen voor alle vrijwilligers(organisaties). Door de coronacrisis is het aantal vrijwilligers teruggelopen. In 2022 zet de gemeente onder andere in op het terugwinnen van vrijwilligers en het werven van nieuwe vrijwilligers. Ook wordt de in 2020 geïntroduceerde aanpak in 2022 verder ontwikkeld, een proces dat meerdere jaren in beslag neemt. De aanpak bestaat uit een

vrijwilligersondersteuner, een subsidieregeling Vrijwilligersondersteuning, het digitaal platform Zoetermeervorelkaar voor werving en matching van vrijwilligers, vrijwilligersinformatiepunten in de wijk voor bemiddelingsgesprekken, samen leren, een vrijwilligersverzekering en de jaarlijkse vrijwilligerswaardering.

Eenzaamheidsbestrijding

Eenzaamheid is een groot maatschappelijk probleem, ook in Zoetermeer. Door de coronacrisis is eenzaamheid nog zichtbaarder en ook toegenomen. In 2022 geeft de gemeente verder vorm en inhoud aan de aanpak van eenzaamheid via haar actieplan, met als doel de aanpak te verduurzamen, maar ook om de gevolgen van de coronacrisis op te vangen. Centrale pijler in de aanpak is de community tegen eenzaamheid. In 2022 breidt het netwerk en de initiatieven vanuit de community uit, onder andere via netwerkbijeenkomsten, themagroepen en campagnes, zoals de Week tegen eenzaamheid. Ook het project Lief & Leedstraten wordt voortgezet en uitgebouwd, wat betekent dat er meer Lief & Leedstraten bij komen en dat de bestaande Lief & Leedstraten worden gestimuleerd van elkaar te leren en elkaar te inspireren.

Eten & Ontmoeten

Gezamenlijk eten is een goede manier om eenzaamheid te voorkomen en ervoor te zorgen dat inwoners onderdeel blijven van de samenleving. Dit kan momenteel in de wijkrestaurants in Meerzicht en De Leyens en in verschillende andere sociale eetvoorzieningen in de stad. Vanuit de opgave Eten & Ontmoeten is het doel een netwerk te creëren van sociale eetvoorzieningen en zo de zichtbaarheid van sociale eetvoorzieningen vergroten en een breder publiek aantrekken. In 2021 is een kerngroep van partners geformeerd die vanaf 2022 samen uitvoering gaan geven aan het netwerk. Dit doen zij door inwoners toe te leiden naar de eetvoorzieningen in het netwerk en andere eetvoorzieningen aan het netwerk toe te voegen.

Gebiedsgerichte ondersteuning in het sociaal domein

Sinds 1 mei 2021 is het samenwerkingsverband met betrekking tot de gebiedsgerichte ondersteuning, genaamd inZet, gestart. De partners in het samenwerkingsverband zijn samen integraal verantwoordelijk voor de maatschappelijke opgave in een gebied, en krijgen daarvoor samen ook één budget. Door deze organisatie kan het samenwerkingsverband flexibel inspelen op de (veranderende) zorgvraag per gebied. 2021 was een overgangsjaar: nieuwe klanten en inwoners die gebruik maken van welzijnsactiviteiten en preventieve jeugdactiviteiten vallen vanaf de start onder inZet. Cliënten die gebruik maken van een maatwerkvoorziening of vrij inzetbare voorziening voor begeleiding of dagbesteding worden geleidelijk overgedragen. Vanaf 2022 richt inZet zich op de ontwikkelopdrachten die de gemeente heeft gegeven, te weten:

- versterken van de relatie tussen arbeidsmatige dagbesteding en trajecten voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt;
- aanbieden van een wijkgericht 'pluspakket' door inZet dat aansluit op de specifieke behoeften in de verschillende wijken;
- versterken van de relatie van inZet met Schuldhulpverlening en armoedebestrijding.

Mantelzorgondersteuning

Mantelzorgers leveren een onmisbare bijdrage aan de ondersteuning van inwoners. De gemeente heeft veel waardering voor hun inzet. Als dank wordt jaarlijks de dag van de Mantelzorg georganiseerd en het mantelzorgcompliment verstrekt. Om mantelzorgers te ondersteunen, worden gerichte voorzieningen georganiseerd zoals informatie en persoonlijk advies, respijtzorg en parkeerfaciliteiten voor mantelzorgers. Sinds 2021 is mantelzorgondersteuning onderdeel van de dienstverlening van inZet. Mantelzorgondersteuning kan integraal met de ondersteuning van de cliënt worden aangeboden. De Dag van de Mantelzorg en de mantelzorgwaardering blijven naast het ondersteuningsaanbod van inZet bestaan.

Beschermd Wonen (BW) en Maatschappelijke Opvang (MO)

De regionale plannen voor de komende jaren zijn vastgelegd in de regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang 2022-2025. Vanaf 2022 start de decentralisatie van BW. In eerste instantie gaat het om de inhoudelijke transformatie en vanaf 2023 krijgt Zoetermeer stapsgewijs steeds meer taken en budget om intensieve ondersteuning en een beschermde leefomgeving te organiseren voor psychisch kwetsbare inwoners. In 2022 start het inkoop- en implementatietraject. MO blijft voorlopig verantwoordelijkheid van centrumgemeente Den Haag. De Haagse regio werkt aan het verbeteren van de opvang en het creëren van meer uitstroombmogelijkheden uit instellingen. Zo is in juli 2021 het project Kamers met Aandacht gestart in de gemeenten Zoetermeer, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk en Wassenaar. Het project is onderdeel van de brede aanpak dak- en thuisloosheid, waarvoor de Haagse regio een eenmalige regionale subsidie van 16,2 miljoen heeft gekregen van VWS. Het doel is om een kamer met aandacht te vinden bij particulieren voor jongvolwassenen die toe zijn aan een volgende stap in hun zelfstandigheid en op deze manier zwaardere zorg in een instelling af te bouwen of te voorkomen. Het project loopt tot medio 2022. Begin volgend jaar is de evaluatie en besluitvorming over voorzetting van het project.

Passend wonen met zorg

Om inwoners zo zelfstandig mogelijk te laten wonen zijn voldoende geschikte woningen nodig. Door de dubbele vergrijzing en veranderende zorgbehoefte, is er een toenemende vraag naar diverse woonvormen met of zonder zorg en woonzorglocaties. De gemeente zet zich in om nieuwe woonvormen en passend aanbod te realiseren, zodat ouderen met een (toekomstige) zorgvraag en kwetsbare inwoners zo lang en prettig mogelijk zelfstandig blijven wonen. Dit is een gezamenlijke opgave met betrokken partners uit zorg, wonen en welzijn. Hiervoor is in 2021 een woonzorgvisie gemaakt en in 2022 wordt de visie uitgewerkt in een uitvoeringsagenda. De gemeente voert hierin de regie.

Open Stad

De fysieke toegankelijkheid van de gemeente moet op orde zijn, zodat iedereen mee kan doen. Hiervoor wordt in 2022 uitvoering gegeven aan de ambities van de agenda Open Stad, die in 2021 is vastgesteld. In deze agenda staan de huidige en toekomstige plannen die de fysieke toegankelijkheid voor de inwoners van Zoetermeer bevorderen. De plannen betreffen alle programma's van de gemeente die te maken hebben met toegankelijkheid, zoals wonen (onder meer langer zelfstandig thuis wonen), de openbare ruimte, economie, onderwijs en dienstverlening. Daarnaast starten in 2022 bewustwordingsacties (binnen en buiten het stadhuis) om aandacht te vragen voor de fysieke toegankelijkheid in Zoetermeer, bijvoorbeeld door het organiseren van een ervaringstour in de stad.

Doelstelling 2.3 Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden

Een goede gezondheid is belangrijk voor iedereen. Dit is een voorwaarde om te kunnen participeren. De gemeente beschouwt gezondheid op een positieve manier: 'gezondheid als het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te (blijven) voeren, in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven'.

Zoetermeer 2025

Aanbieders van zorg- en welzijn, zorgverzekeraars CZ en Menzis en de gemeente werken samen onder de naam Zoetermeer 2025 met de ambitie om de zorg en ondersteuning betaalbaar en toegankelijk te houden in Zoetermeer. Dat is nodig omdat de vraag de komende jaren enorm toeneemt en de bevolking snel vergrijst, terwijl er niet meer zorgpersoneel en mantelzorgers komen.

In de visie 'samen naar een gezonde regio' staat de vraag centraal hoe we over vijf jaar met gezondheid, zorg en welzijn willen omgaan. De volgende doelen staan centraal: het verbeteren van de (ervaren) gezondheid van inwoners, het verbeteren van de (ervaren) kwaliteit van zorg en welzijn en het verlagen van de kosten voor zorg en welzijn. In 2022 gaan we de volgende actielijnen gefaseerd uitvoeren: centrum voor acute zorg, stadsbeeld Zoetermeer, gezondheidsverkeerstoren, centrum voor chronische zorg, preventie, ICT & digitalisering, multifunctioneel beddenhuis en nieuwe woonzorgconcepten.

De rol van de gemeente in deze samenwerking is gericht op het versterken van de verbinding tussen het medische en sociale domein. De speerpunten van Zoetermeer 2025 sluiten aan bij de eerste Strategische Agenda van Zoetermeer 2040. Het verbeteren van gezondheid in kwetsbare wijken is een noodzakelijk onderdeel om te komen tot een krachtiger fundament van de stad, het voorkomen van toename van sociaaleconomische verschillen en beheersen van sociaal-maatschappelijke uitgaven. De onderwerpen van Zoetermeer 2025 worden dan ook meegenomen in het proces van de Strategische Agenda om beleid, subsidies, projecten en programma's optimaal te richten op Zoetermeer 2040.

Indicatoren, trendgrafieken en financiën

Doelstelling 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp

Vroegtijdig signaleren: Afname gemiddelde leeftijd bij instroom in jeugdhulp

De gemiddelde leeftijd bij instroom en uitstroom worden tegen elkaar afgezet om te kijken of er vroegtijdig wordt gesignaleerd.

Bron: DataWareHouse Zoetermeer

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	9,00	-	-	-	-
Begroting	-	9,00	9,00	9,00	9,00

Vroegtijdig signaleren: Afname gemiddelde leeftijd bij uitstroom in jeugdhulp

De gemiddelde leeftijd bij instroom en uitstroom worden tegen elkaar afgezet om te kijken of er vroegtijdig wordt gesignaleerd.

Bron: DataWareHouse Zoetermeer

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	12,90	-	-	-	-
Begroting	-	13,00	13,00	13,00	13,00

Vroegtijdig signaleren: Toename aantal matches in de Verwijsindex

Het aantal matches die ontstaan vanuit de Verwijsindex Haaglanden, zodat inzicht ontstaat in het signaleringsgedrag.

Bron: Verwijsindex Haaglanden

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	1.396,00	-	-	-	-
Begroting	-	1.300,00	1.300,00	1.300,00	1.300,00

Toename aantal adviezen bij Veilig Thuis

Het aantal adviezen en het aantal meldingen bij Veilig Thuis vanuit Zoetermeer om zicht te krijgen op het signaleringsgedrag.

Bron: Veilig Thuis Haaglanden

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	1.125,00	-	-	-	-
Begroting	-	1.300,00	1.350,00	1.400,00	1.400,00

Toename aantal meldingen bij Veilig Thuis

Het aantal adviezen en het aantal meldingen bij Veilig Thuis vanuit Zoetermeer om zicht te krijgen op het signaleringsgedrag.

Bron: Veilig Thuis Haaglanden

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	1.185,00	-	-	-	-
Begroting	-	1.250,00	1.200,00	1.150,00	1.100,00

Efficiënte doorlooptijd: Afname gemiddeld aantal jaar dat een jeugdige jeugdhulp ontvangt

Percentage jeugdigen dat minimaal 3 jaar jeugdhulp ontvangt.

Bron: DataWareHouse Zoetermeer

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	49,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	50,00 %	50,00 %	50,00 %	50,00 %

Toelichting

Het betreft het aandeel unieke jeugdigen dat minimaal 3 jaar of langer jeugdhulp krijgt. In 2020 ontving dus 49,0% van het aantal unieke jeugdigen met jeugdhulp minimaal 3 jaar een vorm van specialistische jeugdhulp.

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp (2.1)	63.919	66.240	62.856	60.690	59.146

Toelichting Financiën

Het budget is grotendeels bestemd voor jeugdhulp. Daarnaast wordt het budget besteed aan subsidies voor de Stichting Jeugdgezondheidszorg (JGZ), Meerpunt (netwerkorganisatie en een samenwerkingsverband tussen 25 partners in Zoetermeer die werken rondom jeugd en gezin), het jongerenwerk en de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden en Veilig Thuis Haaglanden. Ook de kinderopvang op basis van een sociaal medische indicatie wordt uit dit budget bekostigd.

Het verschil van het budget 2022 ten opzichte van 2021 betreft o.a. de ophoging van het zorgbudget jeugdhulp. De dalende budgetten vanaf 2022 betreffen enerzijds de verwachte minder kosten uit de maatregelen Ombuigen en Vernieuwen en anderzijds is de insteek dat de budgetstijgingen vanwege hoger gebruik van jeugdzorg een aflopende trend hebben. Het kunnen realiseren van de geraamde kostendaling is afhankelijk van de mogelijkheden die de hervormingsagenda van het rijk en VNG (commissie Sint) bieden en de keuzes die de gemeente hierin maakt. Het college heeft via het actieplan kostenbeheersing jeugdhulp maatregelen in voorbereiding.

Doelstelling 2.2 Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen

Gemiddeld budget maatwerkondersteuning per cliënt

Deze indicator geeft inzicht in het gemiddeld budget van alle wmo maatwerkvoorzieningen per cliënt.

Bron: Gemeentelijke database Wmo/Begroting

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	2.990,00 €	-	-	-	-
Begroting	-	2.814,00 €	2.850,00 €	2.850,00 €	2.850,00 €

Toelichting

Als gevolg van de invoering van de gebiedsgerichte ondersteuning wijzigt deze indicator in 2021. Vanaf 2022 zijn de maatwerkvoorzieningen die onderdeel zijn van de gebiedsgerichte ondersteuning uit deze indicator gehaald.

% Cliënten dat tevreden is over de kwaliteit van het ondersteuningsaanbod

De gemeente Zoetermeer neemt deel aan een landelijk onderzoek onder Wmo cliënten. Dit onderzoek wordt jaarlijks uitgevoerd in het voorjaar. De resultaten van het onderzoek zijn steeds in de zomer beschikbaar.

Bron: Cliëntervaringsonderzoek Wmo

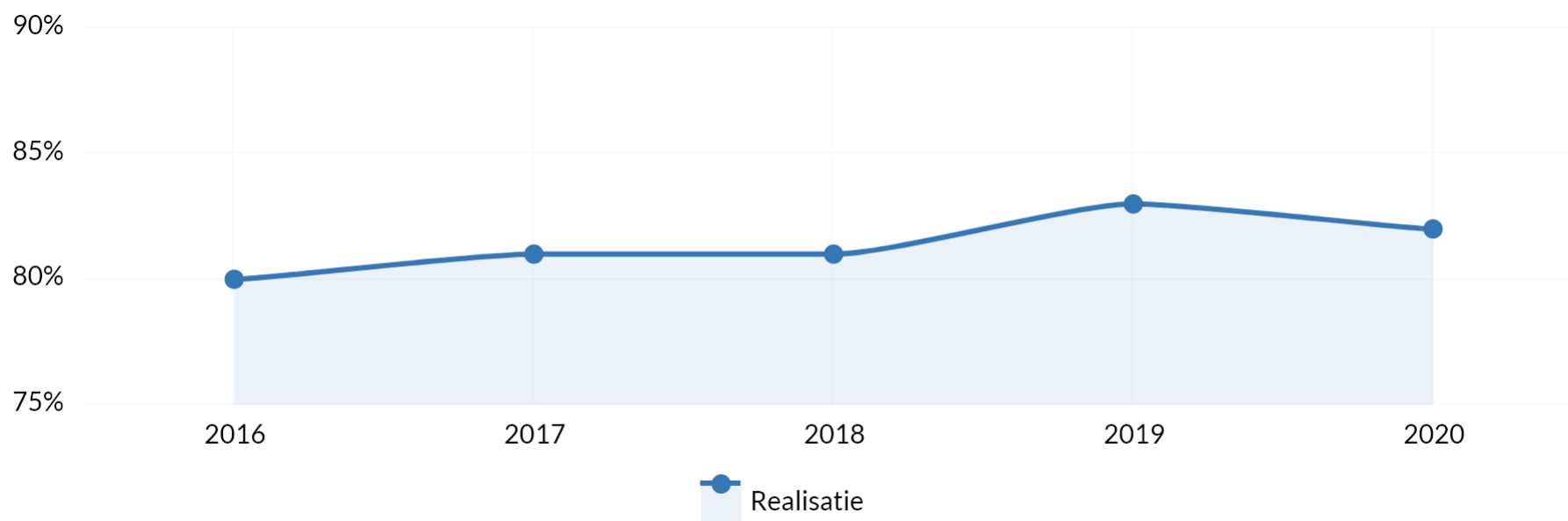
Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	79,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	80,00 %	80,00 %	80,00 %	80,00 %

% Cliënten dat vindt dat de ondersteuning past bij de hulpvraag

Bron: Cliëntervaringsonderzoek Wmo

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	82,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	80,00 %	80,00 %	80,00 %	80,00 %

Trendgrafiek % Cliënten dat vindt dat de ondersteuning past bij de hulpvraag

Bron: Cliëntervaringsonderzoek Wmo

Toelichting

Het percentage Wmo-cliënten dat vindt dat de ondersteuning die ze ontvangen past bij hun hulpvraag is ruim 80%. Hierin is een lichte stijging te zien ten opzichte van eerdere jaren.

% Cliënten v/h samenwerkingsverband dat tevreden is over de kwaliteit v/d ondersteuning

De gemeente Zoetermeer neemt deel aan een landelijk onderzoek onder Wmo cliënten. Dit onderzoek wordt jaarlijks uitgevoerd in het voorjaar. De resultaten van het onderzoek zijn steeds in de zomer beschikbaar.

Type	2022	2023	2024	2025
Begroting	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Toelichting

Streefwaarde is nog in ontwikkeling.

% Mantelzorgers dat zich voldoende ondersteund voelt door de gemeente/het samenwerkingsverband

De indicator is de uitkomst van een algemene vraag naar de ervaren ondersteuning. De vraag is onderverdeeld naar ondersteuning door de gemeente direct of door het samenwerkingsverband inZet en naar ondersteuning uit de directe omgeving van de mantelzorger. De uitkomsten zijn terug te vinden in de omnibus enquête.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	15,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	20,00 %	20,00 %	20,00 %	20,00 %

toelichting

Het samenwerkingsverband is per 1 mei 2021 actief. In 2020 is de indicator ‘% mantelzorgers dat zich voldoende ondersteund voelt door de gemeente/ZoSamen’ gemeten. De realisatie was 15%.

% Mantelzorgers dat zich voldoende ondersteund voelt door de eigen omgeving

De indicator is de uitkomst van een algemene vraag naar de ervaren ondersteuning. De vraag is onderverdeeld naar ondersteuning door de gemeente direct of door het samenwerkingsverband inZet en naar ondersteuning uit de directe omgeving van de mantelzorger. De uitkomsten zijn terug te vinden in de omnibus enquête.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	77,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	70,00 %	70,00 %	71,00 %	71,00 %

% Mantelzorgers dat zich over het algemeen genomen voldoende ondersteund voelt

De indicator is de uitkomst van een algemene vraag naar de ervaren ondersteuning. De vraag is onderverdeeld naar ondersteuning door de gemeente direct of door het samenwerkingsverband inZet en naar ondersteuning uit de directe omgeving van de mantelzorger. De uitkomsten zijn terug te vinden in de omnibus enquête.

Bron: Stadspeiling

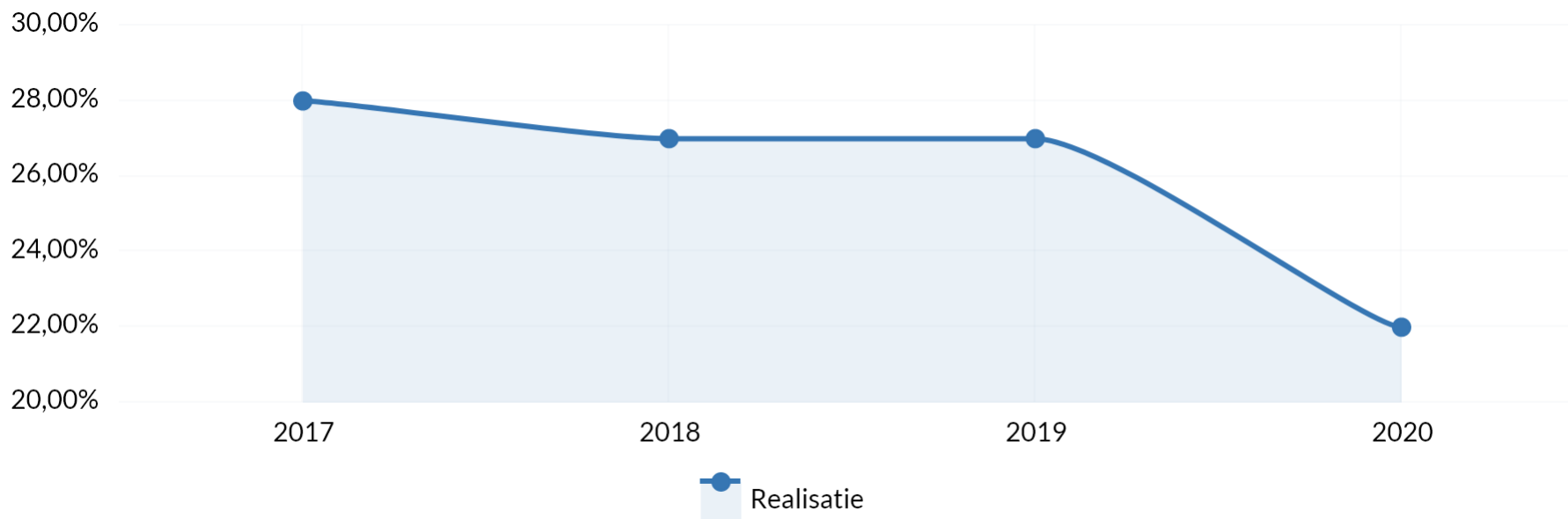
Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	74,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	70,00 %	70,00 %	71,00 %	71,00 %

% vrijwilligers

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	22,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	27,00 %	28,00 %	29,00 %	29,00 %

Trendgrafiek % Vrijwilligers

Bron: Stadspeiling

Toelichting

Het streven is om het % in 2022 op hetzelfde niveau te krijgen als in 2019 (27%).

Het percentage vrijwilligers is teruggelopen van 27% in 2019 naar 22% in 2020. De coronacrisis is de voornaamste reden. Vooral 70-plussers hebben het vrijwilligerswerk vaak (tijdelijk) neergelegd vanwege gezondheidsrisico's.

Coëfficiënt voor eenzaamheid onder inwoners (> 18 jaar)

Deze indicator is de uitkomst van elf stellingen die in de omnibusenquête worden voorgelegd en betrekking hebben op eenzaamheid. Hieruit wordt een eenzaamheidsscore berekend volgens de methode van De Jong Gierveld en Kamphuis (1985). Deze score kan (individueel) gehele waarden aannemen tussen nul (niet eenzaam) en 11 (zeer sterke eenzaamheid).

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	2,60	-	-	-	-
Begroting	-	2,40	2,30	2,30	2,30

toelichting

In 2020 is de eenzaamheid toegenomen van 2,4 in 2019 naar 2,6. Het streven is om in 2022 weer op het niveau van 2019 te komen

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen (2.2)	43.623	43.387	41.620	41.584	41.480

Toelichting Financiën

Het budget wordt grotendeels ingezet ten behoeve het integraal samenwerkingsverband gebiedsgerichte ondersteuning, de individuele maatwerkvoorzieningen Wmo (huishoudelijke hulp, vervoers- en woonvoorzieningen e.d.) en voor specialistische ondersteuning onder regie van de gemeente. Daarnaast blijft een deel van het budget bestemd voor Algemene voorzieningen die worden gesubsidieerd door de gemeente. De dalende budgetten vanaf 2022 zijn het gevolg van de maatregelen Ombuigen en Vernieuwen.

Deze doelstelling is als zodanig vanaf 2022 ingevoerd. Vandaar dat de realisatie in 2020 € 0 is.

Doelstelling 2.3 Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden

% Mensen dat een goede gezondheid ervaart

In de omnibus enquête wordt gevraagd aan te geven wat respondenten vinden van hun gezondheid. Het cijfer geeft aan hoeveel respondenten aangeven een zeer goede of een goede gezondheid ervaren.

Bron: Stadspeiling

Type	2022	2023	2024	2025
Begroting	70,00 %	70,00 %	71,00 %	71,00 %

Toelichting

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden (2.3)	1.759	1.867	1.867	1.867	1.867

Toelichting Financiën

Het budget is bestemd voor preventief gezondheidsbeleid en voor de gemeentelijke bijdrage aan de GGD Haaglanden.

Risico's

Arbitragecommissie Jeugdzorg

In mei 2021 heeft de Arbitragecommissie Jeugdzorg uitspraak gedaan in het geschil tussen rijk en gemeenten over de structurele financiering van de jeugdzorg. Onderdeel van de uitspraak is - naast compensatie voor de gemeenten - dat VNG en rijk een Ontwikkelagenda moeten opstellen waarin ook een aantal kostenbesparende maatregelen zijn opgenomen. Voor 2022 moet dit landelijk € 214 mln. aan besparingen opleveren. Het is op dit moment nog niet duidelijk wat de consequenties hiervan zijn voor de gemeente Zoetermeer.

Aanbesteding hulp bij het huishouden

Er loopt een nieuwe aanbesteding voor de inkoop van hulp bij het huishouden. Aangezien de aanbesteding nog niet afgerond is, is er een mogelijk aanbestedingsrisico dat de prijzen hoger uitvallen in het nieuwe inkoopcontract en de begroting voor 2022 overschrijden. Daarnaast blijft de vraag naar hulp bij het huishouden toenemen als gevolg van vergrijzing en het abonnementstarief en daarmee ook de kosten. Om de huishoudelijke ondersteuning op lange termijn beschikbaar en beheersbaar te houden, gaat de gemeente samen met de zorgaanbieders inzetten op (technologische) innovatie.

Beleidsperspectief

Beleidswijzigingen

Bedragen x 1.000

Nieuw beleid	2022	2023	2024	2025
Seniorenmakelaar, dekking (zie ook P7)	-20	-20	-20	-20
Saldo	-20	-20	-20	-20

Financieel samengevat: Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Programma 2 Samen leven en ondersteunen	Rekening 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Baten	-4.318	-1.361	-1.387	-1.387	-1.371	-1.371
Lasten	110.945	110.661	112.881	107.729	105.512	103.864
Resultaat	106.627	109.301	111.494	106.343	104.140	102.493

Aangenomen moties voorjaarsdebat

Motie 2106-16 Jeugdzorg afbakenen en normaliseren

Verzoekt het college:

1. bij de collegae in de regio te bepleiten dat het afbakenen en normaliseren volgens de indeling uit de arbitrage – in afwachting van nadere regelgeving - vast als uitgangspunt wordt opgenomen in de regiovisie,
2. in overleg met het inkoopbureau te bekijken of geregistreerd kan worden of de momenteel verstrekte zorg wel of niet past bij de drie hierboven genoemde situaties,
3. voor de kinderen en jongeren die niet verkeren in de hier genoemde situatie te bedenken of er afgebouwd kan worden, danwel of er alternatieven ontwikkeld moeten worden,
4. indien blijkt dat er een vierde of een vijfde situatie te benoemen is die aan de bovenstaande drie toegevoegd moet worden dit zo spoedig mogelijk onder de aandacht te brengen van de VNG en VWS,

Stand van zaken:

De raad ontvangt vóór het eind van 2021 een memo over de afdoening van de motie.

Motie 2106-17 Jeugdzorg kortingen wel of niet terecht

Verzoekt het college:

1. te bewerkstelligen dat het inkoopbureau nauwgezet bijhoudt welke van de maatregelen genoemd in tabel 1 van de arbitrage daadwerkelijk doorgevoerd kunnen worden,
2. daarbij ook oplet voor welke maatregelen tijds wijziging van de regelgeving nodig is, en of die regelgeving daadwerkelijk in het beoogde jaar geïmplementeerd kan worden,
3. daarbij ook te overleggen met een aantal andere inkoopbureaus, om resultaten te vergelijken,
4. een en ander zodanig dat als tabel 1 te rooskleurig blijkt dit direct – en met volledige onderbouwing - doorgegeven kan worden aan de VNG en VWS, zodat er niet eerst weer een arbitrage onderzoek moet volgen om aan te tonen wat er gebeurt qua uitgaven en besparingen.

Stand van zaken:

De raad ontvangt vóór het eind van 2021 een memo over de afdoening van de motie.

Motie 2106-18 Jeugdzorg bewezen effectief

Verzoekt het college:

1. te bewerkstelligen dat met de aanbieders van de jeugdzorg afspraken worden gemaakt over het aantonen dat interventies daadwerkelijk zinvol zijn,
 - o dat wil zeggen dat de zorgaanbieders in de gelegenheid worden gesteld om in de komende twee jaar met behulp van wetenschappers en ouderverenigingen aan te tonen in welke gevallen de door hen verleende hulp doeltreffend en doelmatig is, zodat duidelijk wordt in welke situaties, welke hulp het beste kan worden ingezet,
 - o daarbij ook te bepalen wat de maximale effectieve behandeltijd is (m.a.w. is na bijvoorbeeld twee jaar nog extra resultaat te verwachten?),
 - o daarbij als uitgangspunt te nemen dat iedere 2 jaar het aantal wetenschappelijk bewezen effectieve interventies is verhoogd,
 - o en interventies waarvan niet duidelijk is of er resultaat mee behaald wordt af te stoten,
2. voorzover hier extra budget voor nodig is, in overleg met VNG en VWS te bespreken welke subsidies hiervoor beschikbaar zijn.

Stand van zaken:

De raad ontvangt in 2022 een memo over de voortgang.

Motie 2106-19 Jeugdzorg wachttijden

Draagt het college op:

1. met de aanbieders van jeugdzorg die jeugdzorg verzorgen voor de kinderen en jongeren met ernstige problematiek afspraken te maken over het rapporteren over het aantal personen dat meer dan 4 weken wacht op hulp, met daarbij het aantal weken dat de langstwachttende wacht,
2. hierover ook aan de raad te rapporteren bij alle rapportages in het sociaal domein,
3. indien er aanleiding toe is, twee keer per jaar met de betreffende zorgaanbieder te bespreken wat er wordt gedaan om de wachttijden terug te dringen (zoals het opleiden van medewerkers, het doorverwijzen naar concullegae, etc.),

Stand van zaken:

In de eerstvolgende Rapportage Sociaal Domein wordt aandacht besteed aan het thema wachttijden.

Motie 2106-27 Iedereen doet mee aan coronaherstel

Verzoekt het college:

- Eenmalig een vergoeding te verstrekken waarmee mensen met een ZoetermeerPas kosteloos bij lokale ondernemers iets leuks kunnen ondernemen, bijvoorbeeld een hapje en/of drankje nuttigen of deelnemen aan een activiteit of evenement of een bezoek brengen aan theater of bioscoop;
- Een bedrag van 125.000 euro als dekking te vinden in de reservering van 1 miljoen in de OAD gelden.

Stand van zaken:

Opgenomen in het coronaherstelplan en uitvoering is in voorbereiding.

Motie 2106-53 Buurtgezinnen

Verzoekt het college:

- contact op te nemen met de regio-coördinator Zuid-Holland van Buurtgezinnen, en met enkele al deelnemende gemeenten, om te onderzoeken of een twee jarige proeftuin voor Zoetermeer een welkome aanvulling is op het preventieve aanbod;
- verslag uit te brengen aan de gemeenteraad voor het begrotingsdebat 2021.

Stand van zaken:

De raad ontvangt vóór het begrotingsdebat 2021 een memo over de voortgang.

Motie 2106-59 Bestrijding eenzaamheid jongeren

Verzoekt het college:

- De plannen om eenzaamheid onder jongeren te bestrijden aan de raad te doen toekomen.
- Hierbij aan te geven wat de deadline, routekaart en andere beoogde mijlpalen hierbij zijn.

Stand van zaken:

Is in behandeling.

Motie 2106-67A Motie blijk van waardering i.v.m. Corona

Verzoekt het college:

- De raad voor het begrotingsdebat komend najaar een voorstel te doen voor een blijk van waardering voor mantelzorgers als bovenbedoeld.
- De dekking te voorzien uit het 'potje van de raad'.

Stand van zaken:

Dit is opgenomen in het coronaherstelplan. De raad ontvangt een voorstel met activiteiten voor het najaarsdebat 2021.

Waar staat je gemeente indicatoren

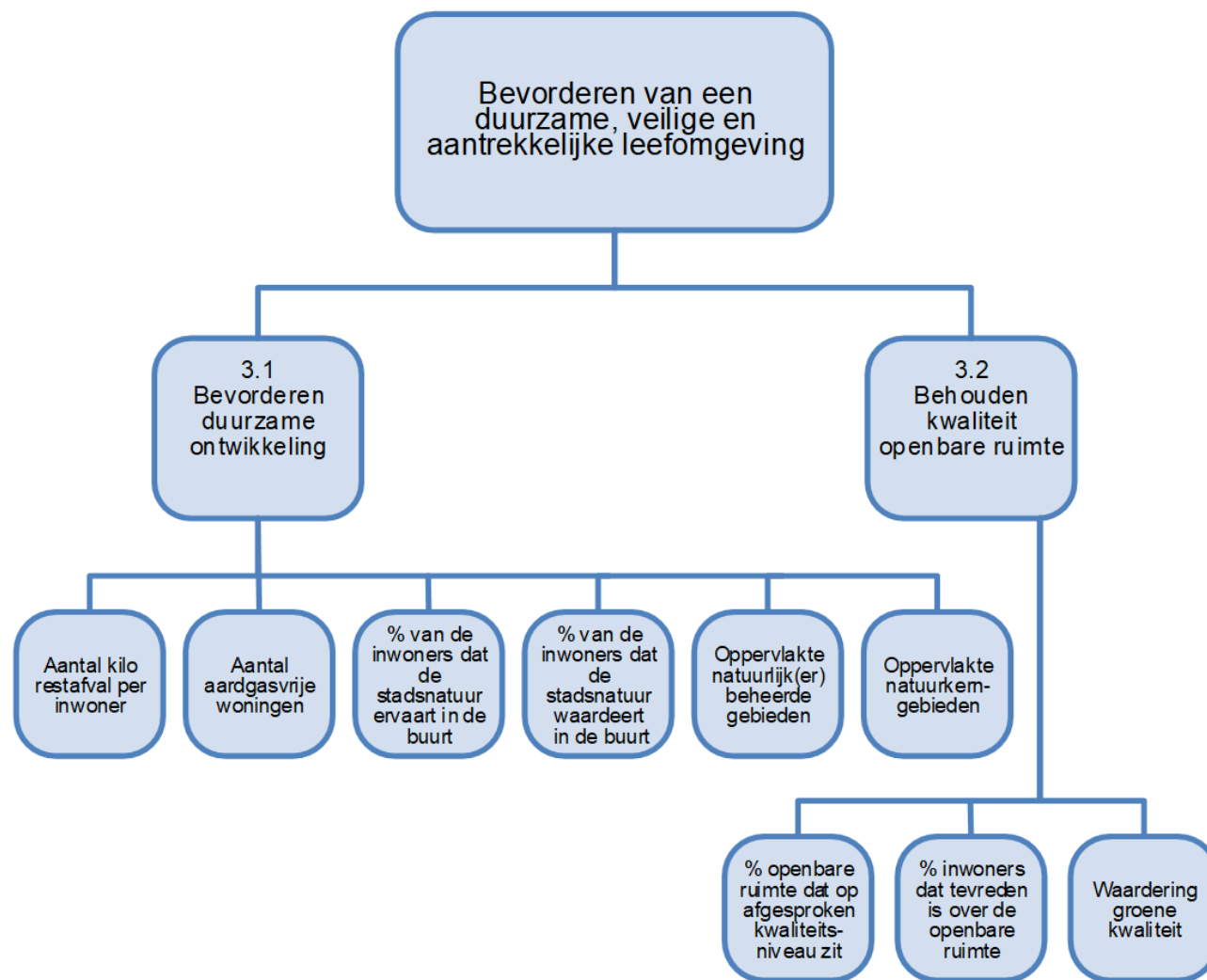
Hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Zoetermeer

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Jeugd-en-jeugdhulpverlening/>

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Gezondheid/>

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording/>

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen

Maatschappelijk effect programma: Wat willen we bereiken?

Bevorderen van een duurzame, veilige en aantrekkelijke leefomgeving

Zoetermeer staat voor natuurinclusiviteit en duurzaamheid. De energietransitie zorgt voor verduurzaming van woningen en bedrijven. Samen met klimaatadaptatie geeft deze een impuls aan de woonaantrekkelijkheid van de stad. Samen met de inwoners, bedrijven, omgevingsdienst en woningcorporaties in Zoetermeer moeten meters worden gemaakt met de energietransitie (van het aardgas af).

De openbare ruimte is het visitekaartje van de stad en draagt bij aan het ervaren van buitengeluk voor inwoners en bezoekers. De gemeente zorgt samen met de inwoners, bedrijven en organisaties voor de kwaliteit en leefbaarheid van de openbare ruimte. Bij de te maken keuzes zijn investeren in groen en duurzaamheid, bereikbaarheid, aantrekkelijkheid en veiligheid leidend.

Als natuurinclusieve stad is Zoetermeer een ecologisch brongebied voor de omliggende regio. Hier gaan natuur en stedelijkheid samen, want een groei van de biodiversiteit betekent ook een gezonde stad voor mens en dier. Zoetermeer is vanuit milieu perspectief een schone en prettige stad om te leven.

Om met de (huishoudelijke) afvalinzameling binnen Zoetermeer richting de landelijke doelstelling te gaan, dient de hoeveelheid huishoudelijk restafval per inwoner omlaag te gaan en het percentage wat gescheiden wordt omhoog. Zo wordt minder afval verbrand en meer gerecycled. Om stappen te kunnen zetten, zijn we in afwachting van de uitslag van het referendum over het nieuwe afvalbeleidsplan. Het referendum is tegelijkertijd met de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart 2022. Afhankelijk van de uitslag wordt het nieuwe afvalbeleidsplan uitgevoerd of moet nieuw beleid geformuleerd en vastgesteld worden. De (financiële) cijfers in deze programmabegroting zijn gebaseerd op het huidige beleid. In de begroting is nieuw afvalbeleid niet meegenomen.

Speerpunten in 2022: Wat gaan we daarvoor doen?

Doelstelling 'bevorderen duurzame ontwikkeling'

- evaluatie/ actualisatie van het programma Duurzaam & Groen Zoetermeer;
- verdere uitrol van het ondersteuningsaanbod voor particuliere huiseigenaren (VvE's en eengezinswoningen) bij de energietransitie;
- faciliteren en stimuleren realisatie zonnecentrales op daken, langs infrastructuur en bij de Roeleveenseweg;
- gunning aardgasvrij energiesysteem voor bestaande hoogbouw Palenstein (1100 woningen en gemeentelijk vastgoed);
- afhankelijk van de uitslag van het referendum starten met de voorbereiding van de uitvoering van het nieuwe afvalbeleidsplan of herformuleren van nieuw beleid.

Doelstelling 'behouden kwaliteit openbare ruimte'

- beheren en onderhouden van de openbare ruimte conform de afgesproken kwaliteitsniveaus, inclusief uitvoering van diverse (integrale) projecten;
- relatie leggen met de grote maatschappelijke opgaven zoals klimaat, energie en toegankelijkheid zoals vermeld in de beheervisie Openbare Ruimte.

Doelstellingen

Doelstelling 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling

Het versnellen van de energietransitie en behoud en verbetering van groen en biodiversiteit zijn grote opgaven. Het programma 'Duurzaam en Groen Zoetermeer' richt zich hierop. Voor Zoetermeer betekent dit concreet dat het zaak is om energiebesparing te stimuleren, de opwek van duurzame energie (met name zonnestroom) te stimuleren en het gebruik van aardgas te vervangen door het gebruik van duurzame energie (energietransitie). Daarnaast streven we naar het verhogen van de waarde van het groen door het verhogen van de biodiversiteit, bijvoorbeeld door de optimalisatie van het gedifferentieerd maaibeheer en het verhogen van de beleving (smogelijkheden).

Het programma wordt geëvalueerd en geactualiseerd aan het nieuwe collegeakkoord en Zoetermeer 2040. Ook vindt er besluitvorming plaats over de inzet van een duurzaamheidsfonds.

De belangrijkste speerpunten voor energietransitie in 2022 zijn de ondersteuning van particuliere huiseigenaren, het faciliteren en stimuleren van zonnecentrales op daken en langs infrastructuur en de gunning van een aardgasvrije energiesysteem voor 1100 woningen in Palenstein.

In 2022 start het nieuwe energieloket. Het energieloket zorgt voor de onafhankelijke advisering en ondersteuning van particuliere huiseigenaren. In 2022 start ook de realisatie van aardgasvrije energievoorziening van 1100 woningen in Palenstein.

Bij de plannen en acties wordt zoveel mogelijk wijkgericht met andere acties, projecten en programma's samengewerkt om synergie en efficiency te bevorderen.

De gemeente zal actief participeren en lobbyen binnen G40, VNG en energy cities voor het creëren van optimale condities op lokaal niveau voor de energietransitie. Daarnaast werken gemeenten nauw samen binnen de MRDH (metropoolregio Rotterdam / Den Haag) aan de uitvoering van de regionale energiestrategie Rotterdam Den Haag.

Door in te zetten op het verhogen van biodiversiteit en het verbeteren van de verbindingen tussen stad en land wordt de beleving van groen vergroot. Voor het optimaal inzetten van de middelen wordt samenwerking gezocht met de provincie, de regiogemeenten, de hoogheemraadschappen en de landschapstafel Duin, Horst en Weide en de gebiedstafel Buytenhout. Lokaal wordt met natuurverenigingen en ondernemers samengewerkt.

Doelen voor het huishoudelijk afval zijn om de hoeveelheid restafval te verminderen en het percentage gescheiden afvalstromen (en daarmee de recycling) te verhogen. Zoals de grafiek voor trendindicator 'aantal kilogram restafval per inwoner' toont, leidt het huidige afvalbeleid tot een beperkte daling van de hoeveelheid restafval en wordt de Zoetermeerse doelstelling om elk jaar minder restafval ten opzichte van het voorgaande jaar te krijgen nauwelijks gehaald. Het realiseren van (verdere) afvalreductie en afvalscheiding dient te gebeuren via nieuw afvalbeleid. Het referendum over het afvalbeleid geeft duidelijkheid of gestart wordt met het vastgestelde afvalbeleidsplan of dat nieuw beleid gemaakt wordt.

Doelstelling 3.2 Behouden kwaliteit openbare ruimte

Het beheer van de openbare ruimte heeft als doel het zo optimaal mogelijk in stand houden en het verbeteren van een duurzaam, uitnodigende en bereikbare openbare ruimte, die bijdraagt aan het ervaren van buitengeluk. Uitgangspunt bij het beheer is dan ook het functioneren van de buitenruimte: hoe wordt deze gebruikt, ervaren en beleefd. Er zijn verschillende soorten onderhoud van de openbare ruimte: klein (dagelijks) onderhoud, groot onderhoud en vervanging bij einde levensduur. Optimaal beheer draagt bij aan het realiseren van buitengeluk voor inwoners en de leefbaarheid van Zoetermeer. Benodigde vervangingen bieden kansen voor het duurzaam (circulair) realiseren van andere opgaven in de stad, waaronder klimaatadaptatie, energietransitie en het verbeteren van de toegankelijkheid.

Belangrijkste speerpunten 2022

In de periode van 2020-2023 wordt de kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte ingezet voor het leveren van maatwerk, investeren in onderhoud en in de inrichting op zichtbare en intensief gebruikte plekken en voor het wijkgericht werken. Maatregelen in het groen maken nadrukkelijk onderdeel uit van de kwaliteitsverbetering, bijvoorbeeld onkruidbeheersing, de aanpak van zwerfvuil en het vaker maaien van randen langs voet- en fietspaden.

In de Beheervisie 2022-2040 'Duurzaam, uitnodigend en bereikbaar' is opgenomen dat technisch- en risicogestuurd, ontwikkelend- en kansgestuurd en maatschappelijk gestuurd beheer een bepalende rol hebben in de keuzes die worden gemaakt bij de uit te voeren maatregelen. De verwachting is de Beheervisie ter besluitvorming aan de raad aan te bieden in het najaar van 2021.

De beheervisie sluit aan op de ambities uit de omgevingsvisie Zoetermeer 2040 en geeft invulling aan de rol van de openbare ruimte bij de realisatie van maatschappelijke meerwaarde. Middels het Programma Water worden in 2022 ambities op het gebied van klimaatadaptatie en water(overlast) opgepakt.

In 2022 wordt onder andere gewerkt aan de volgende (integrale) projecten:

- reconstructie De Leyens/Mullenstrook;
- reconstructie openbare ruimte Hildebrandhove/Pierre Kempf;
- vervanging van bomen in Molenstraat en omgeving;
- reconstructie van de openbare ruimte Appelgaarde/Kersengarde;
- reconstructie Fazantenveld.

Indicatoren, trendgrafieken en financiën

Doelstelling 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling

Aantal aardgasvrije woningen

Aantal woningen zonder aardgasaansluiting. Een aardgasaansluiting kan individueel of collectief zijn (gestapelde bouw met gezamenlijke CV-installatie).

Bron: Inschatting vanuit gemeentelijke projecten

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	3.150,00	-	-	-	-
Begroting	-	3.500,00	4.000,00	4.500,00	5.000,00

Toelichting

Deze indicator is nog in ontwikkeling (i.o.). De landelijke klimaatmonitor wordt uiteindelijk de bron voor deze indicator. Tot die tijd wordt alleen het aantal aardgasvrije woningen weergegeven voor zover die bekend zijn vanuit gemeentelijke projecten. Het werkelijke aantal zal dus hoger zijn en het weergegeven aantal betreft een onderschatting van het werkelijke aantal.

% Van de inwoners dat de natuur ervaart in de buurt

Het percentage inwoners (respondenten Stadspeiling) dat stadsnatuur in hun eigen buurt stadsnatuur ervaart. Onder stadsnatuur wordt het spontane planten en dierenleven in de stad verstaan.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	81,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	87,00 %	87,00 %	87,00 %	87,00 %

% Van de inwoners dat stadsnatuur waardeert in de buurt

Het percentage inwoners (respondenten Stadspeiling) dat stadsnatuur in hun eigen buurt stadsnatuur ervaart. Onder stadsnatuur wordt het spontane planten en dierenleven in de stad verstaan.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	81,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	87,00 %	87,00 %	87,00 %	87,00 %

Oppervlakte natuurlijker beheerde gebieden (extra m2)

Toename in hectare per jaar van gebieden (moerasparels, weidevogelreservaat) met betere omstandigheden voor de (toename van de) biodiversiteit na uitvoering van projecten uit het huidige programma Duurzaam & Groen Zoetermeer. In deze gebieden heeft veelal een aanpassing van inrichting plaatsgevonden en een structurele aanpassing in het beheer.

Bron: Groenkaart

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	1.500,00	-	-	-	-
Begroting	-	7.300,00			

Oppervlakte natuurkerngebieden (cumulatief ha)

Natuurkerngebieden (inclusief begrenzing) in het kader van de groenkaart van Zoetermeer.

Bron: Groenkaart

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	134,00	-	-	-	-
Begroting		298,00	298,00	298,00	298,00

Toelichting

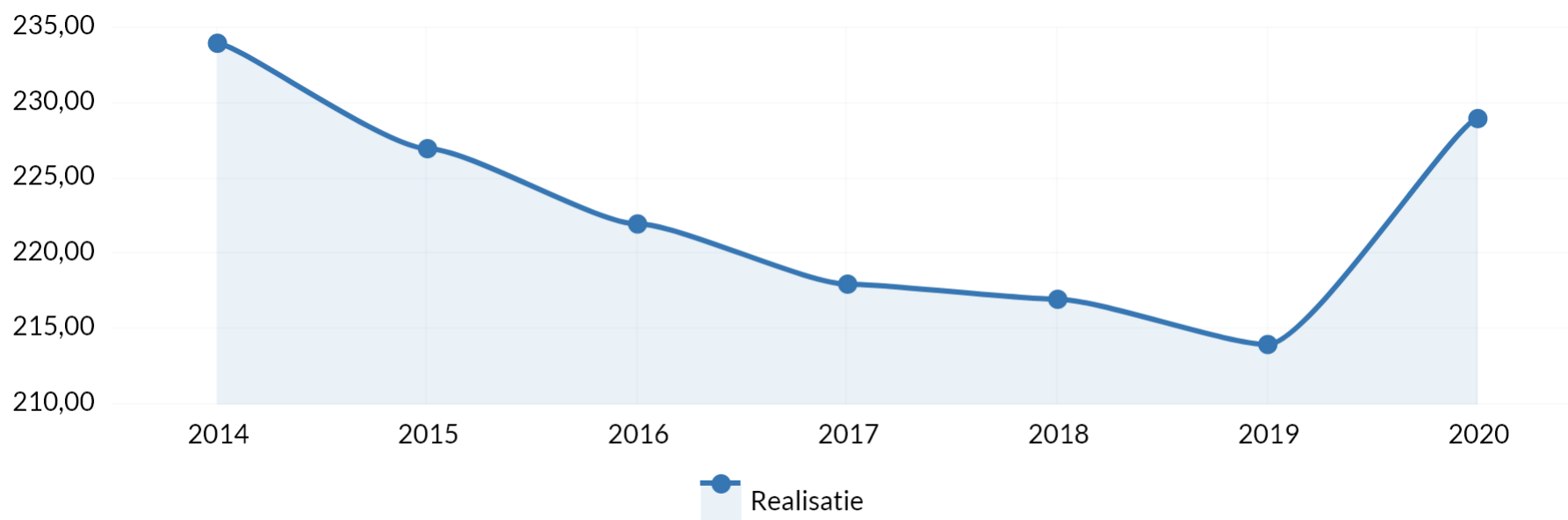
Het gaat om de toename in hectare per jaar van gebieden (moerasparels, weidevogelreservaat) met betere omstandigheden voor de (toename van de) biodiversiteit na uitvoering van projecten uit het huidige programma Duurzaam & Groen Zoetermeer. In deze gebieden heeft veelal een aanpassing van inrichting plaatsgevonden en een structurele aanpassing in het beheer. Deze indicator is nog deels in ontwikkeling (i.o.) doordat er voor de jaren 2023 en daarna nog geen projecten zijn gedefinieerd. Dan loopt het huidige programma Duurzaam & Groen Zoetermeer met het bijbehorende budget af.

Aantal kilogram restafval per inwoner

Bron: Gemeentelijke database

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	229,00 jaarlijks minder	-	-	-	-
Begroting	-	jaarlijks minder	jaarlijks minder	jaarlijks minder	jaarlijks minder

Trendgrafiek Aantal kilogram restafval per inwoner

Bron: Gemeentelijke database

Toelichting

Het huidige afvalbeleid heeft geleid tot een lichte daling van de hoeveelheid restafval (tot en met 2019) en lichte verhoging van het afvalscheidingspercentage. De stijging in 2020 van de hoeveelheid restafval heeft als oorzaak de corona pandemie. Door thuiswerken en webshop aankopen is de hoeveelheid restafval gestegen. Voor 2022 is de verwachting dat de hoeveelheid restafval op niveau 2020 blijft.

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Bevorderen duurzame ontwikkeling (3.1)	-2.812	-2.896	-3.666	-3.715	-3.814

Toelichting Financiën

Onder dit product zijn voornamelijk de kosten van afvalinzameling en -verwerking (en handhaving) opgenomen en de daarbij behorende belastingopbrengsten (en overige opbrengsten afval). Daarnaast worden op dit product de reguliere milieutaken verantwoord. Het programma Duurzaam en Groen is incidenteel en wordt in deze collegeperiode tot 2022 geïntensiveerd. Hiertoe is € 800.000 per jaar beschikbaar gesteld. Daarnaast is voor 2022 nog ca € 340.000 beschikbaar voor Duurzaam vanuit rijksgeld (via de reserve). Voor het aardgasvrij maken in Palenstein is budget opgenomen (2022 € 3 mln., 2023 € 1 mln.). De aanleg wordt gedekt vanuit de in de brede bestemmingsreserve gestorte rijksbijdrage.

Doelstelling 3.2 Behouden kwaliteit openbare ruimte

% Van de openbare ruimte dat op het afgesproken kwaliteitsniveau zit

Het jaargemiddelde van 4 quickscan-percentages.

De afgesproken kwaliteit is verwoord in de Beheervisie en Kwaliteitscatalogus, die zijn verwerkt in onderhoudsbestekken en -contracten, waarmee de aannemer werkt.

De quickscan is een steekproefsgewijze toets per kwartaal van 170 plekken verspreid over 7 wijken in Zoetermeer.

Afwijking van 10 % t.o.v. de afspraak is toegestaan.

Bron: Quickscan openbare ruimte

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	97,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	90,00 %	90,00 %	90,00 %	90,00 %

Toelichting

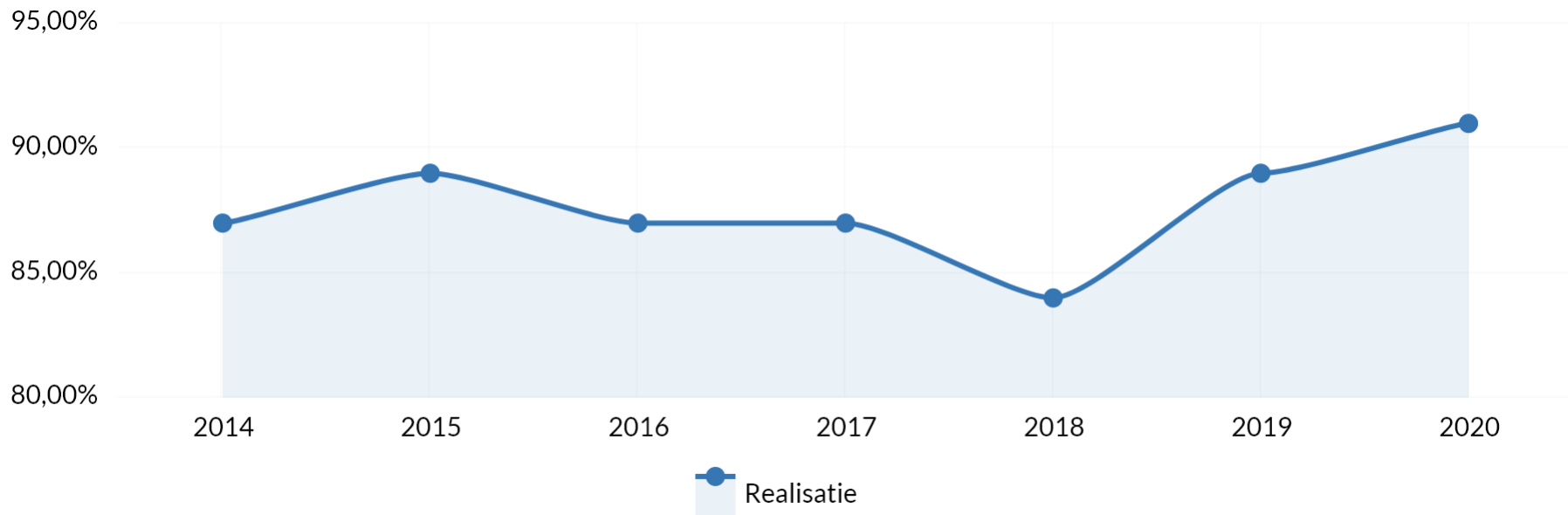
Dit is gebaseerd op het gemiddelde van vier quickscans Openbare Ruimte in een jaar. De percentages zijn conform de contractuele verplichtingen voor het onderhoud van de openbare ruimte.

% Inwoners dat tevreden is over de openbare ruimte

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	91,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	85,00 %	85,00 %	85,00 %	85,00 %

Trendgrafiek % Inwoners dat tevreden is over de openbare ruimte

Bron: Stadspeiling

Toelichting

Dit percentage is berekend op basis van het gewogen gemiddelde van drie percentages van aantal mensen dat aan de kwaliteit van de openbare ruimte in respectievelijk de directe omgeving, winkelcentra, hoofdwegen en naastliggende fietspaden een rapportcijfer van 6 of hoger geeft.

Waardering bewoners groene kwaliteit

Het rapportcijfer wat de inwoners (respondenten van de Stadspeiling) geven aan het buurt-, wijk-, stads- en regiogroen.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Begroting		7,50	7,50	7,50	7,50
Realisatie	7,70	-	-	-	-

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Behouden aantrekkelijke & veilige openbare ruimte (3.2)	22.726	24.555	23.523	23.619	24.252

Toelichting Financiën

De kosten van deze doelstelling bestaan uit de budgetten voor het dagelijks, periodiek en groot onderhoud van de openbare ruimte (totaal ca. € 34 mln.). Hierop worden de inkomsten uit de rioolheffing, parkeren en overige opbrengsten (zoals opbrengst begrafenissen) totaal ca. € 11 mln. in mindering gebracht. De parkeerinkomsten waren in 2020 en 2021 als gevolg van COVID-19 lager. In het Coalitieakkoord zijn ter verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte (€ 700.000) en bomen (€ 200.000) tot en met 2022 extra middelen toegekend. Voor de verwerking van grond in de Nieuwe Driemanspolder is voor de periode 2020-2023 elk jaar € 500.000 beschikbaar gesteld. Hier staat een even hoge opbrengst stortkosten tegenover. In 2022 is eenmalig ca. € 200.000 verstrekt.

Risico's

Voortgang energietransitie

Het landelijke Klimaatakkoord is een belangrijke stap voor de realisatie van de energietransitie in de gebouwde omgeving. Om in Zoetermeer tot een grootschalige aanpak te komen is een tijdige en adequate uitwerking van dit landelijke akkoord door de landelijke overheid cruciaal. Voor particuliere huiseigenaren zijn aanpassingen van wetgeving voor betere financieringsmogelijkheden en het stimuleren van beter en goedkoper aanbod uit de markt cruciaal. Voor de corporaties moet er ook meer investeringsruimte worden geboden om de energietransitie grootschalig te kunnen aanpakken. Voor een grootschalige ontwikkeling van een (rest)warmte-infrastructuur zijn voorinvesteringen van de rijksoverheid ook cruciaal.

Gevolgen COVID-19

Als gevolg van de pandemie is de voorbereiding en uitvoering van onderhoudswerkzaamheden onzeker, participatie verloopt anders, capaciteit van aannemers staat onder druk en de prijzen van grondstoffen stijgen.

Hogere afvalstoffenheffing, door veel restafval en druk op de afvalmarkt

Met het programma Van Afval Naar Grondstof streeft de rijksoverheid naar een reductie van de hoeveelheid restafval naar 100 kilogram per inwoner. Mogelijk

neemt het rijk de komende jaren meer verplichtende of sanctionerende maatregelen om de restafvalreductie te stimuleren. Dit kan een nadelig effect hebben op de hoogte van de afvalstoffenheffing. Er staat druk op de afvalmarkt. Kostenstijgingen voor verwerking en dalingen van de opbrengsten voor afzet van afvalfracties kunnen ervoor zorgen dat de afvalstoffenheffing stijgt. Als gevolg van corona werken meer mensen thuis en worden meer webshop-aankopen gedaan. Het effect op de hoeveelheid en samenstelling van het afval is mogelijk ook nog in 2022 merkbaar.

Beleidsperspectief

Beleidswijzigingen

Niet van toepassing.

Financieel samengevat: Wat mag het kosten?

Het budget voor Leefbaarheid, duurzaam en groen wordt onder andere ingezet voor het bevorderen duurzame ontwikkeling en afvalinzameling (doelstelling 3.1) en het behouden van de kwaliteit van de openbare ruimte (doelstelling 3.2) zoals het dagelijks beheer en klein en groot onderhoud van de openbare ruimte en het beheer en exploitatie van de begraafplaats en de fietsenstallingen. Gedurende de collegeperiode zijn tot 2022 extra middelen toegekend voor Duurzaam en Groen (waaronder bomen).

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Baten	-26.665	-29.605	-31.765	-29.559	-28.066	-28.069
Lasten	46.306	49.519	53.425	49.416	47.970	48.508
Gerealiseerd resultaat	19.641	19.914	21.659	19.857	19.904	20.438

Aangenomen moties voorjaarsdebat

Motie 2106-33 Afvalbakken vergroten

Draagt het college op:

- een voorstel te doen voor de eenmalige aanschaf van grotere afvalbakken in de openbare ruimte;
- tevens hierbij de optie te betrekken tot kleppen, deksels op deze afvalbakken;
- de kosten te dekken uit de Eneco-middelen ter grootte van 200.000 euro.

Stand van zaken:

Het voorstel is in voorbereiding. Geïventariseerd wordt hoeveel prullenbakken in totaal vergroot worden en welke locaties dit zijn. Uitgegaan wordt van bakken voorzien van een klep.

Motie 2106-40 Pilot afvalringen

Verzoekt het college:

- Een pilot te starten met de plaatsing van een aantal zogenaamde afvalringen. Stalen ringen die om/aan bestaande afvalbakken worden geplaatst, waar kleine plastic flesjes en blikjes in kunnen worden weggezet;
- Deze afvalringen door bijv. de ambachtswerkplaats of het ZWB in opdracht van de gemeente te laten maken;
- Hiervoor een maximumbedrag van €10.000 vrij te maken uit de reservering van Eneco-middelen die niet opgenomen zijn in het investeringsfonds;
- Over de effecten van de afvalringen voor de zomer van 2022 te rapporteren.

Stand van zaken:

Contact is gelegd met leverancier van een afvalring. Onderzocht wordt de mogelijkheid tot het toepassen op de bestaande afvalbakken.

Motie 2106-42 Onderzoek Europese subsidiemogelijkheden voor energietransitie

Verzoekt het college:

- Te onderzoeken of de gemeente Zoetermeer in aanmerking kan komen voor Europese subsidie, net zoals de provincie Limburg, om het investeringspotentieel voor de Zoetermeerse Energietransitie te vergroten;
- Daarbij na te gaan aan welke voorwaarden Zoetermeer moet voldoen om voor subsidie in aanmerking te komen;
- Na te gaan hoe aan deze voorwaarden kan worden voldaan;
- En de gemeenteraad over de resultaten voor 1 november 2021 te informeren.

Stand van zaken:

De voorbereidingen zijn gestart om, conform de motie, de gemeenteraad vóór 1 november 2021 te informeren.

Motie 2106-46 Afvalbakken met klep

Draagt het college op:

- Om te inventariseren hoeveel afvalbakken in Zoetermeer nog niet voorzien zijn van een klep;
- Om in de gebieden met een bovengemiddelde hoeveelheid meldingen van overlast door ongedierte de afvalbakken te voorzien van een klep voor de inworpopening.

Stand van zaken:

Deze motie wordt bij de inventarisatie van motie 2106-33 meegenomen.

Motie 2106-47 Adopteer een milieueiland, schoon is gewoon

Draagt het college op:

- Om inwoners actief te benaderen om een milieueiland te adopteren;
- De hiervoor vereiste gereedschappen en voorzieningen beschikbaar te stellen voor geïnteresseerde inwoners.

Stand van zaken:

De voorwaarden en uitgangspunten zijn in kaart gebracht. De organisatie ervan is in voorbereiding.

Motie 2106-48 Toegankelijke picknicktafel

Draagt het college op:

- om bij iedere te plaatsen picknicktafel als criterium te hanteren dat deze toegankelijk moet zijn voor rolstoelgebonden bezoekers en nog dit jaar twee rolstoeltoegankelijke tafels te plaatsen.

Stand van zaken:

Bij het plaatsen van nieuwe picknicktafels wordt, indien de locatie ook rolstoeltoegankelijk is, gekozen voor een rolstoeltoegankelijke tafel. In het kader van vervanging bij einde levensduur wordt op twee locaties dit jaar een rolstoeltoegankelijke picknicktafel geplaatst.

- Noord Aa – hondenstrand;

- Buytenpark – Buytenparklaan.

Indien mogelijk wordt de infrastructuur (verharding) naar de rolstoelvriendelijke picknicktafels ook aangepast.

Motie 2106-54 Containertuintjes

Draagt het college op:

- een experiment te starten met containertuintjes op twee bekende hotspots;
- deze bij voorkeur te integreren met de buurtgroen-aanpak,
- rekening te houden met de bereikbaarheid voor mensen met scootmobielen en rolstoelen;
- het effect te monitoren, inclusief nulmeting;
- aan de raad te rapporteren over de resultaten, zodat de aanpak eventueel uitgerold kan worden over de andere hotspots.

Stand van zaken:

Twee hotspots zijn aangewezen en monitoring (o-meting) wordt gestart. Uitvraag naar leveranciers tuintjes is in voorbereiding.

Motie 2106-60 Onderhoud Plas van Poot

Draagt het college op:

- Voortaan bij snoeien en kappen in het Van Tuyllpark vooraf te overleggen met de vogel- en natuurvereniging Zoetermeer en rekening te houden met de dieren in de Plas van Poot m.b.t. aanvliegroutes, lichtinval, e.d;
- Het redden van de strekdam en de verbetering van de waterkwaliteit in gang te zetten;
- Hiervoor een bedrag van 40.000 Euro beschikbaar te stellen uit het Potje van de Raad indien dit niet uit het reguliere onderhoudsbudget betaald kan worden.

Stand van zaken:

Er zijn voorbereidende werkzaamheden verricht, zoals bepalen bodem- en oeverprofielen, bepalen kwaliteit van het water en de bodem. Met deze informatie wordt vervolgens een beheerplan opgesteld. Het herstellen van de strekdam maakt hier ook onderdeel van uit.

Motie 2106-62 Groen waarderen en goed beheren

Draagt het college op:

- Met natuurorganisaties en aannemers in gesprek te gaan om in kaart te brengen waar het groenbeheer verbeterd kan worden.
- Voorstellen te doen die borgen dat aannemers het groenbeheer overal in de stad uitvoeren op een manier die de biodiversiteit bevordert.

Stand van zaken:

Concept afdoening op basis van bestaande afspraken met aannemers. Een overleg met de wethouder en aannemers om deze afspraken onder de aandacht te brengen wordt gepland.

Waar staat je gemeente indicatoren

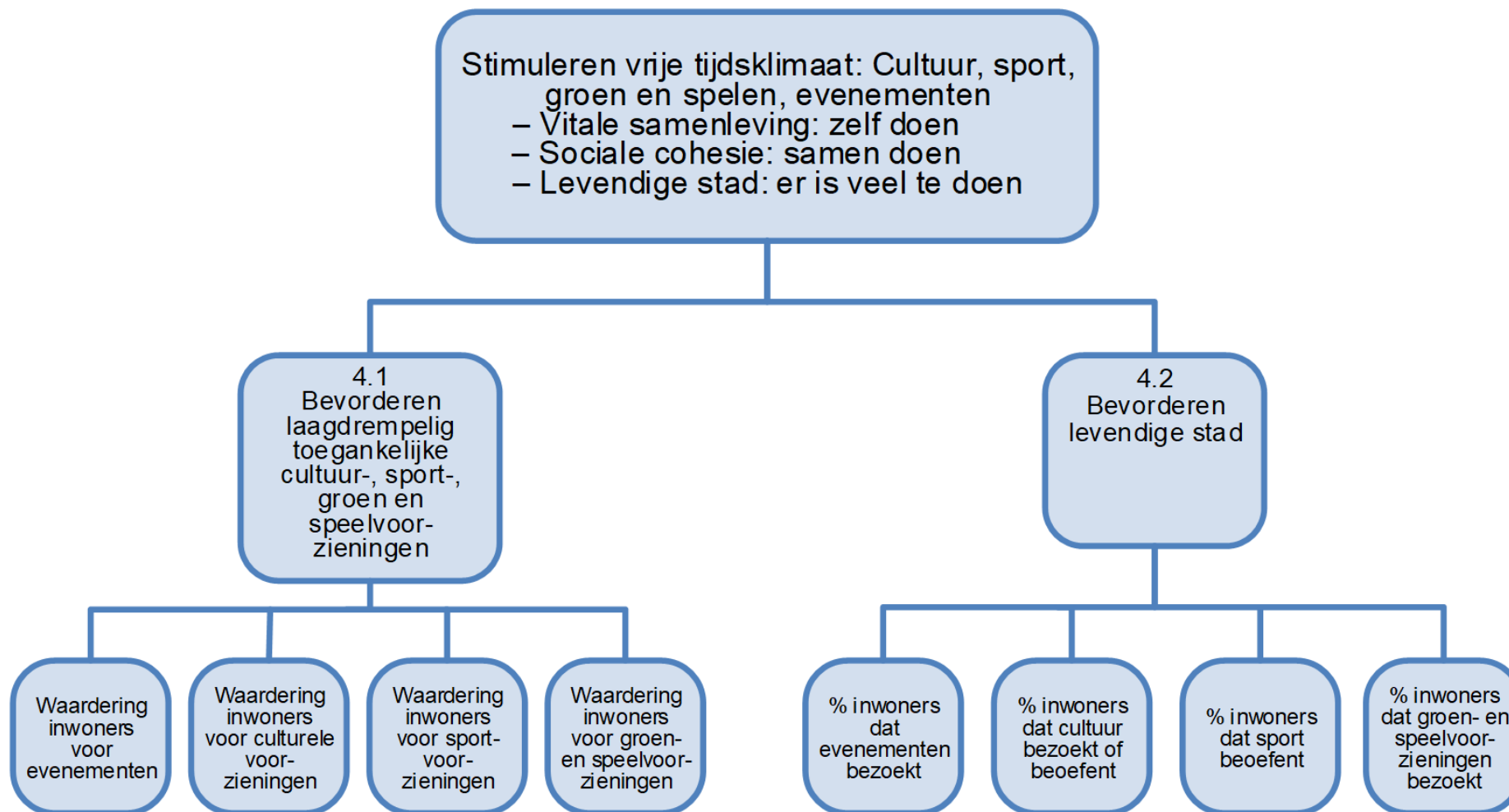
Hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Zoetermeer

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/duurzame-leefomgeving/>

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Energietransitie/>

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording/>

Programma 4 Vrije tijd

Maatschappelijk effect programma: Wat willen we bereiken?

Stimuleren vrijetijdsklimaat: kunst en cultuur, sport, groen en spelen, evenementen

Zoetermeer is een veelzijdige stad, waar naast goede voorzieningen voor wonen en werken ook goede mogelijkheden zijn voor vrijetijdsbesteding. Er is ruimte voor zowel ontspanning als inspanning. Het is belangrijk dat alle Zoetermeeders gelijke kansen hebben voor hun eigen ontwikkeling, voor ontmoeting met anderen en voor positieve beleving van hun vrije tijd. Dat draagt bij aan hun welbevinden, aan de sociale cohesie en aan de aantrekkelijkheid van de stad voor huidige en toekomstige inwoners. Naast maatschappelijke meerwaarde op sociaal gebied levert Vrije Tijd ook een belangrijke maatschappelijke meerwaarde aan de economische ontwikkeling van de stad, onder meer op het gebied van werkgelegenheid.

Met de toekomstige groei van het aantal inwoners wil de gemeente haar eigen identiteit behouden, de stadscultuur laten groeien en het culturele vermogen van de stad verder ontwikkelen. Daarbij is de inzet om het vrijetijdsaanbod niet alleen centraal, maar ook in de wijken een plek te geven. Door te zorgen dat iedereen toegang heeft tot bijzondere culturele, groene en sportieve ontmoetingen, maken we de stad een thuis voor iedereen die er woont. Het aanbod moet daarvoor zichtbaar, herkenbaar en vindbaar zijn voor iedereen. En de stad moet qua mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding voor iedereen iets te bieden hebben.

Het is nog onduidelijk in hoeverre aanhoudende COVID-19 maatregelen de vrijetijdssector in 2022 beïnvloeden. Wel is zeker dat er ongekende naweeën zijn van de restricties die vanaf maart 2020 de vrijetijdssector zwaar troffen. Het staat vast dat de maatregelen in het kader van de noodsteunregeling voor maatschappelijke instellingen hun effect gehad hebben, in die zin dat de instellingen financieel het hoofd boven water hebben kunnen houden. De gemeente zal blijven evalueren om te bepalen in hoeverre steun nodig is om de vrijetijdsinfrastructuur in stand te houden en waar nodig te herstellen.

Speerpunten in 2022: Wat gaan we daarvoor doen?

Verder bouwen aan een ruim aanbod van mogelijkheden om de vrije tijd in Zoetermeer op een actieve, speelse en leerzame manier door te brengen. Speerpunten in 2022 zijn:

- focussen op laagdrempelig vrijetijdsaanbod in alle wijken, waarin verschillende disciplines (sport, cultuur, Groen Spelen Leren (hierna GSL) samenkomen en waarin ook andere domeinen betrokken worden. Hierbij is meer aandacht voor gezonde leefstijl en betrokkenheid bij het groen in de stad;
- de Cultuurvisie 2030 verder uitwerken in een uitvoeringsagenda en een begin maken met de uitvoering van het nieuwe cultuurbeleid;
- verder werken aan een nieuw zwembad (oplevering volgt in 2023);
- besluitvorming rond de huisvesting van Cultuurpodium De Boerderij verder brengen en laten aansluiten bij actuele stedelijke ontwikkelingen en Zoetermeer 2040;
- de investeringsimpuls voor investeringssubsidies voortzetten;
- een programma vol vrijetijdsactiviteiten samenstellen rond '60 jaar Groeikern', waarbij de bijzondere kenmerken en geschiedenis van de stad Zoetermeer wordt belicht;
- de verbouwde Stadsboerderij de Balijhoeve opent de deuren om nog beter dienst te doen als sociale ontmoetingsplek .

Doelstellingen

Doelstelling 4.1 Bevorderen laagdrempelig toegankelijke cultuur-, sport-, groen- en speelvoorzieningen

We willen alle Zoetermeeders voldoende mogelijkheden bieden om hun vrije tijd aangenaam door te brengen, zowel door ontspanning als door inspanning. Er moet voor iedereen gelegenheid zijn om te sporten, voor cultuurbeleving en om in een groene omgeving te verblijven. Daartoe worden laagdrempelige basisvoorzieningen aangeboden. Zoetermeer heeft zeer uiteenlopende sportaccommodaties, een aantal culturele instellingen, een rijk verenigingsleven, een gevarieerd aanbod van beeldende kunst in de openbare ruimte, twee stadsboerderijen, een speelboerderij en meerdere wijk- en schooltuinen.

Omdat goede accommodatie mensen stimuleert om aan cultuur of sport deel te nemen, is het van belang om deze op orde te hebben. Daartoe is de investeringsimpuls amateurverenigingen ingesteld, bedoeld als steuntje in de rug voor het investeren in betere, duurzame en toegankelijke accommodaties. Uit de beschikbare middelen kunnen amateurverenigingen en stichtingen subsidie aanvragen voor een bijdrage voor investeringen van de bouw/verbouw van accommodatie, inventaris of duurzame goederen (langer dan 5 jaar bruikbaar).

Daar deze middelen uitgeput raakten, heeft de gemeenteraad in het voorjaarsdebat van 2021 een motie aangenomen waarmee als overbrugging de investeringsimpuls amateurverenigingen met tenminste € 100.000 is aangevuld (motie 2106-13). Aanvullend is een motie aangenomen (2106-21) waarin het college is verzocht een inventarisatie te maken van de investeringsbehoefte onder amateurverenigingen (cultuur, sport en welzijn) voor investeringen op korte termijn, waar mogelijk aanvullend budget vanuit de Enecogelden voor wordt gereserveerd.

In 2022 wordt verder gewerkt aan de realisatie van het nieuwe zwembad en aan de verbouwing van de accommodatie van FC Zoetermeer. In samenwerking met de Richard Krajicek Foundation en in participatie met inwoners wordt voorzien in een upgrade van de Krajicek Playground (sportveld) naast basisschool de Regenboog in Meerzicht.

De nieuwe Cultuurvisie 2030 'De stad leeft, leve de stad' geeft richting aan het cultuurbeleid door middel van acht programmalijnen. Deze werken we in 2022, in participatie met verschillende stakeholders, verder uit in uitvoeringsagenda's.

De nieuwe visie heeft inmiddels al effect teweeggebracht op het cultuurbestel. Zo gaat een nieuwe opzet van het subsidiestelsel in 2022 van start. De nieuwe subsidiestructuur kent de volgende drie subsidieregelingen voor culturele organisaties en projecten, die elk een andere laag van het culturele veld bedienen:

- Culturele basis. Bedoeld voor een beperkt aantal culturele instellingen, die samen de culturele basis van Zoetermeer vormen. Zij hebben hun specifieke culturele functie als theater, bibliotheek, poppodium, centrum voor cultuureducatie of instelling voor hedendaagse beeldende kunst. Daarnaast dragen zij bij aan de uitvoering van het cultuurbeleid in de breedte, zoals beschreven in de cultuurvisie en vastgelegd in het door hen te ondertekenen Cultureel Convenant Zoetermeer.
- Culturele jaarprogramma's. Bedoeld voor culturele instellingen in het middensegment, die een jaarprogramma bieden (met tenminste drie culturele activiteiten per jaar) maar niet tot de culturele basis behoren.

- Culturele projecten. Bedoeld om kleine, eenmalige, min of meer spontane culturele activiteiten een steuntje in de rug te bieden. Aanvraag is eenvoudiger en de behandelingstijd is korter. Toekenning gebeurt in vier rondes per jaar.

Op dit moment wordt de Culturele Basis van Zoetermeer gevormd door de Bibliotheek, Cultuurpodium Boerderij, CKC en Partners, Stichting Franx en het Stadstheater. Over de museale functie vindt nog separate besluitvorming plaats. In afwachting daarvan nemen zowel Museum de Voorde als het Nationaal Videogamemuseum deel aan de overleggen in het kader van de Culturele Basis.

In de wijk Rokkeveen wordt de vestiging van de bibliotheek omgebouwd om de mogelijkheid open te houden deze vestiging in de toekomst om te vormen tot Huis van de Wijk. Hiervoor is een eenmalig investeringsbudget van € 200.000 uit 2021 beschikbaar. Om in de toekomst te kunnen aansluiten op de ambitie om ook in de wijk Oosterheem een Huis van de Wijk te realiseren blijft de wijkvestiging van de bibliotheek in 2022 open. Dit betekent dat de voorgenomen taakstelling van € 167.000 in verband met het sluiten van deze vestiging een jaar uitgesteld wordt. Hiervoor heeft de raad in de Perspectiefnota 2022 een bedrag van € 127.000 ter beschikking gesteld. De resterende € 40.000 worden gedekt uit het niet realiseren van een dBos in Oosterheem.

Kennis over een gezonde leefstijl staat nog steeds centraal. Via de stadsboerderijen en wijktuinen zetten we in op meer informatieoverdracht over gezonde voeding, klimaat en duurzaamheid. We gaan bij onze groene voorzieningen meer samenwerken met externe partners, die we stimuleren en ondersteunen om bijvoorbeeld door een duurzaamheidsmarkt of kookworkshops met gezond voedsel te organiseren.

We willen graag een grotere betrokkenheid van inwoners van Zoetermeer op het groen in en rond de stad realiseren. Dit bereiken we door meer informatie te bieden over flora en fauna in de buitengebieden van Zoetermeer. Via social media, maar ook door bijvoorbeeld educatieve (thema)wandelingen. Stadsboerderij de Balijhoeve wordt verbouwd tot een sociale ontmoetingsboerderij. Er is samenwerking met bewoners, bedrijven, natuurorganisaties en zorgpartijen. De oplevering staat gepland vóór zomer 2022.

Vanuit de percentageregeling voor Beeldende kunst in de openbare ruimte starten we met twee kunst opdrachten: bij het nieuwe zwembad en in de omgeving van de Balijhoeve. We leveren een kunstwerk op bij IKC Moerbeigaarde (Meester Verwersschool). Al deze opdrachten geven we vorm in participatie met inwoners en gebruikers middels projectgroepen.

Doelstelling 4.2 Bevorderen levendige stad

Zoetermeer groeit naar verwachting de komende jaren met duizenden inwoners. We werken daarom aan een lokaal vrijetijdsaanbod dat bijdraagt aan de levendigheid van de stad en de wijken en dat meegroeit met het inwoneraantal. We zetten in op een levendige mix van aanbod op het gebied van sport en bewegen, kunst en cultuur, erfgoed, natuur- en milieueducatie en evenementen om iedere inwoner iets passends te bieden. Het jaar 2022 staat vooral in het teken van corona(maatregelen), inzet op veerkracht en herstel van de levendigheid van de stad.

Het Sportloket en het Cultuurloket monitoren ook in 2022 weer ontwikkelingen. Zij informeren sport- en cultuuraanbieders over het lokale beleid, over landelijke (corona)maatregelen, over mogelijkheden voor ondersteuning in praktische en financiële zin en ze zijn bereikbaar voor vragen.

Sport draagt bij aan het herstel en veerkracht van inwoners door de tijdelijke extra inzet van de combinatiefunctionarissen, gericht op het verbeteren van de leefstijl van zowel jeugd als volwassenen.

In 2022 loopt het Zoetermeerse Sportakkoord door: 'partners' van het akkoord komen in aanmerking voor een stimuleringsbijdrage voor actiepunten die sport (als middel) in Zoetermeer versterken.

Daarnaast is het de wens om weer zoveel mogelijk reguliere activiteiten op te pakken die in 2020 en 2021 niet mogelijk waren. Hierbij valt te denken aan meer ondersteuning van (top)sportevenementen, fysieke sportcafés en een editie van het Sportgala waarin wordt teruggeblikt op de prestaties van zowel 2020 als 2021. Na de coronaperiode wordt weer een 'verenigingsmonitor' opgesteld om de vitaliteit van de Zoetermeerse sportverenigingen in beeld te brengen.

Voor cultuurhistorie ligt in 2022 de focus op 60 jaar groeikern Zoetermeer. In samenwerking met partners HGOS, Schatbewakers, Architectuurpunt en Netwerk Zoetermeer wordt een programma van evenementen opgezet. Ook andere aanbieders worden uitgenodigd om activiteiten rond dit thema te programmeren. De Dag van de Architectuur en Open Monumentendag staan eveneens in dit thema. Verder wordt in 2022 gestart met het opstellen van een Kerkensie en een Zoetermeerse cultuurhistorische waardenkaart (conform motie 2106-36).

In de tijd dat Zoetermeer als groeikern werd ontwikkeld, is veel kunst in het openbaar gebied geplaatst. Dat betekent voor een aantal kunstwerken dat er nu een grotere reparatie of verduurzaming nodig is. In 2022 krijgen deze 'kunstspecials' extra aandacht binnen het onderhoudsplan.

In het 'Strategisch canvas citymarketing 2021-2025' staan de ambities en de belangrijkste thema's van het Bureau Citymarketing Zoetermeer (BCMZ), te weten: wonen, ondernemen, vrije tijd/recreatie en studeren. Het document geeft richting en biedt houvast voor de uitvoering van de citymarketingactiviteiten. Voor 2022 zal de nadruk van de werkzaamheden van Bureau Citymarketing Zoetermeer liggen op het aantrekken en activeren van (interne en externe) partners om gezamenlijk stadsbrede activiteiten, evenementen en campagnes te organiseren.

In 2021-2022 wordt het 'Evenementenbeleid 2016' geëvalueerd en geactualiseerd. Hiermee zorgen we ervoor dat het evenementenaanbod nog beter aansluit op de huidige wensen en behoeften van onze stakeholders. Daarnaast wordt in het najaar van 2021 de nieuwe subsidieregeling 'Evenementen 2020' geëvalueerd. Op basis hiervan wordt de regeling herzien, zodat we organisaties optimaal kunnen faciliteren bij de totstandkoming van evenementen in de stad.

Indicatoren, trendgrafieken en financiën

Doelstelling 4.1 Bevorderen laagdrempelig toegankelijke cultuur-, sport-, groen- en speelvoorzieningen

Waardering inwoners voor evenementen

Som van de (gewogen naar aantal respondenten) gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor grootschalige evenementen en kleinschalige evenementen gedeeld door 2.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	0,00	-	-	-	-
Begroting	-	7,80	7,90	7,90	7,90

Waardering inwoners voor culturele voorzieningen

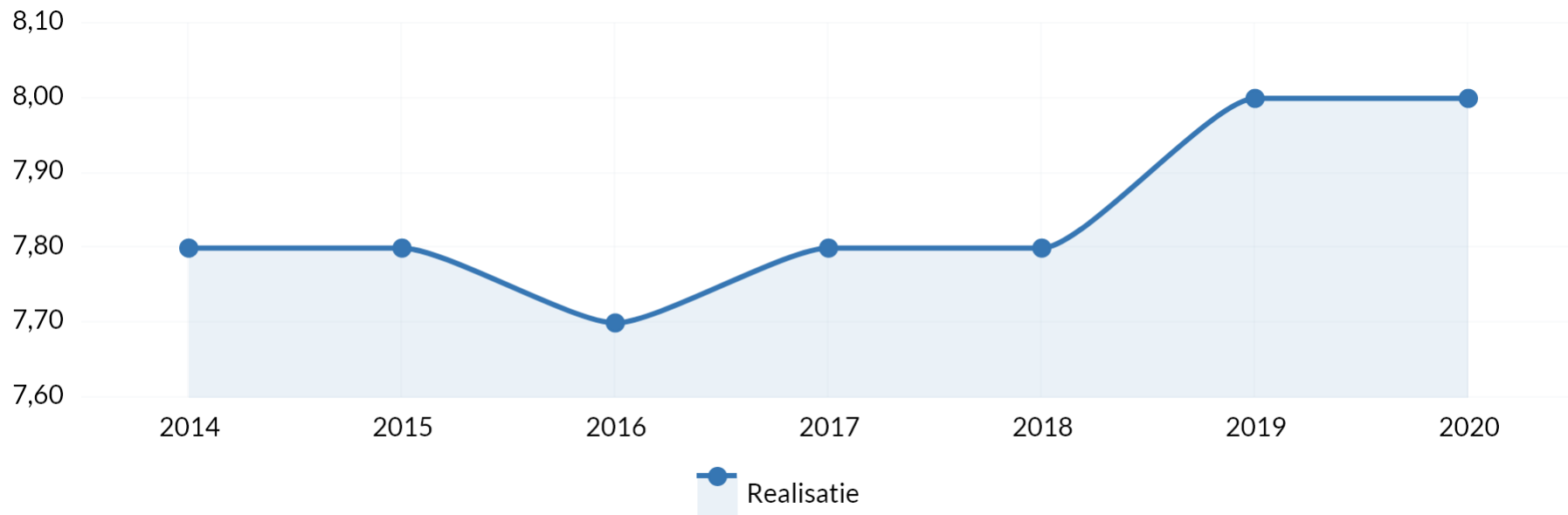
Som van de (gewogen naar aantal respondenten) gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor het Stadsmuseum, het CKC, de bibliotheek, het Stadstheater, Cultuurpodium de boerderij, het laatste bezochte festival/grootschalig evenement, het Filmhuis en Terra gedeeld door 8.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	8,00	-	-	-	-
Begroting	-	7,90	7,90	7,90	7,90

Trendgrafiek Waardering inwoners voor culturele voorzieningen

Som van de (gewogen naar aantal respondenten) gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor het Stadsmuseum, het CKC, de bibliotheek, het Stadstheater, Cultuurpodium de boerderij, het laatste bezochte festival/grootschalig evenement, het Filmhuis en Terra gedeeld door 8.

Bron: Stadspeiling

Toelichting

De stijgende lijn in de waardering van inwoners voor de culturele voorzieningen kan worden verklaard door de effecten van de Toekomstagenda Cultuur 2015-2020.

Waardering inwoners voor sportvoorzieningen

Som van de gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor binnensportvoorzieningen, zwembaden, commerciële sportvoorzieningen en sportverenigingen gedeeld door 5.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	7,00	-	-	-	-
Begroting	-	7,00	7,20	7,20	7,20

Waardering inwoners voor groen- en speelvoorzieningen

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	8,00	-	-	-	-
Begroting	-	7,50	7,50	7,50	7,50

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele en sportvoorzieningen (4.1)	10.930	9.833	11.084	11.174	11.233

Toelichting Financiën

Met het budget bekostigen we de meerjarige subsidiëring van de culturele basisvoorzieningen. Ook kleinere culturele instellingen krijgen uit dit budget een jaarsubsidie. Nieuw is dat er vanaf 2022 op aanvraag (kleine incidentele subsidies) worden verstrekt. Tevens betalen we uit dit budget de exploitatie van onze voorzieningen voor natuur- en milieueducatie (de drie stadsboerderijen, de speelboerderij en de wijktuinen), de sport en welzijnsaccommodaties. De verschillen tussen opeenvolgende jaren ontstaan door ombuigingen en door de stijging van de exploitatiekosten van de accommodaties.

Doelstelling 4.2 Bevorderen levendige stad

% Inwoners dat evenementen bezoekt

% respondenten van de Stadspeiling dat grootschalige evenementen en/of kleinschalige evenementen bezoekt.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	0,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	42,00 %	42,00 %	42,00 %	42,00 %

% Inwoners dat cultuur bezoekt of beoefent

% respondenten van de Stadspeiling dat een culturele voorziening heeft bezocht of dat een eigen culturele activiteit heeft beoefend.

Bron: Stadspeiling

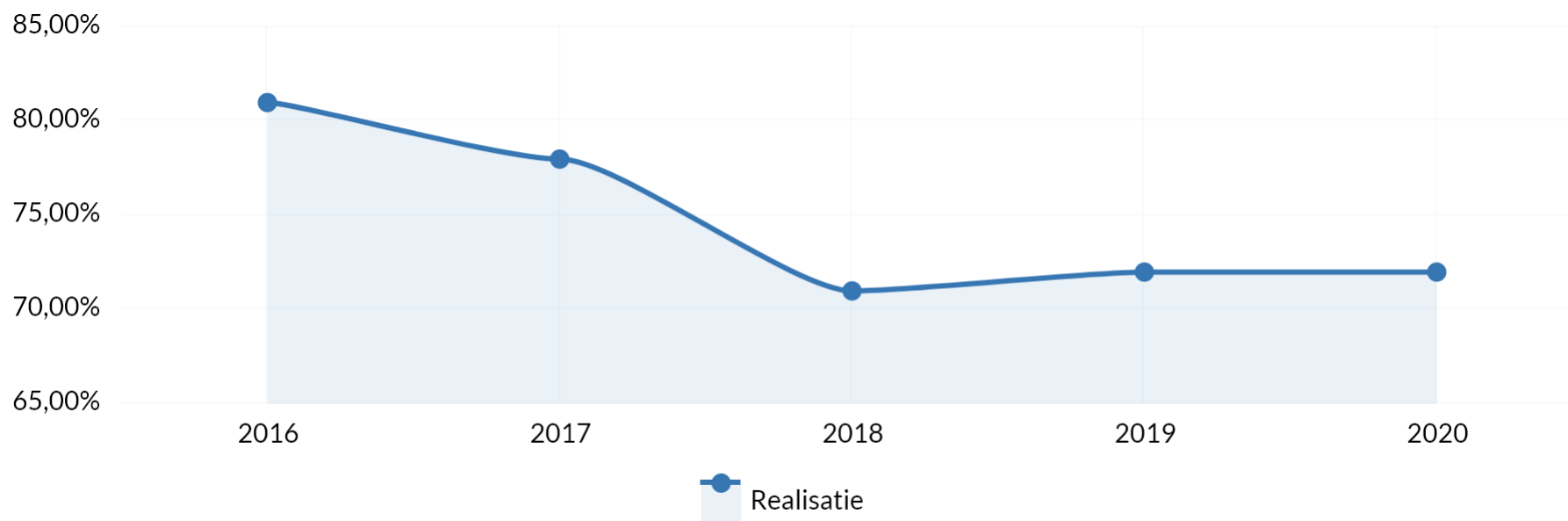
Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	78,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	84,00 %	84,00 %	84,00 %	84,00 %

% Inwoners dat sport beoefent

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	72,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	72,00 %	72,00 %	72,00 %	72,00 %

Trendgrafiek % Inwoners dat sport beoefent

Bron: Stadspeiling

Toelichting

Na een lichte daling is er vanaf 2018 weer een stijgende lijn te zien. De daling houdt mede verband met een verandering van de vraagstelling in de Stadspeiling. Het huidige percentage komt overeen met het landelijk gemiddelde voor maandelijkse sportdeelname. Bron:

<https://www.mulierinstituut.nl/onderzoeksthema/deelname/cijfers-trends/> De gemeente Zoetermeer blijft zich continu inspannen zowel de binnen- als de buitensportvoorzieningen optimaal te onderhouden en voor gebruik / verhuur beschikbaar te hebben. Van alle vrijetijdsvoorzieningen in de stad heeft sport het hoogste percentage gebruikers.

% Inwoners dat groen- en speelvoorzieningen bezoekt

% respondenten van de Stadspeiling dat groen- en speelvoorzieningen bezoekt.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	21,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	45,00 %	45,00 %	45,00 %	45,00 %

Toelichting indicatoren

In 2019 zijn een aantal doelstellingen ruim gehaald. Door de coronacrisis is niet te voorspellen hoe zich dit gaat ontwikkelen. De doelstellingen voor 2024 zijn daarom gelijk gehouden. Bij de Perspectiefnota 2023 wordt bezien of aanpassingen van de effectindicatoren wenselijk is.

Financien

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Bevorderen levendige stad (4.2)	5.682	5.790	5.566	5.544	5.544

Toelichting Financiën

Met het budget bekostigen we sport-, spel- en vrijetijdsonwikkeling, amateurkunst en cultuureducatie, het Centrum voor Kunst en Cultuur (CKC), het onderhoud van beeldende kunst in de openbare ruimte, evenementen en het monumentenbeleid. De verschillen tussen opeenvolgende jaren ontstaan door lagere budgetten voor het Sportakkoord en nieuwe evenementen en wegvallen van budgetten voor de Investeringsimpuls amateurverenigingen vanaf 2023.

Risico's

Er is geen sprake van nieuwe of gewijzigde strategische risico's die de realisatie van doelstellingen mogelijk in de weg staan.

Beleidsperspectief

Beleidswijzigingen

Realisatie sportzaal en ontmoetingsruimte IKC Touwladder (Seghwaert/Velddreef)

In 2016 is door het vaststellen van het Integraal Huisvestingsplan 2016-2020 budget vrijgemaakt voor de realisatie van nieuwbouw van de school aan de Velddreef 322-328. De gedachte is om functies als sport, ontmoeting en zorg te integreren in het gebouw. Door de verbreding bestaan niet alleen kansen om het gebouw duurzaam, toegankelijk en kwalitatief beter vorm te geven, maar wordt ook door de maatschappelijke invulling een belangrijke kwaliteitsimpuls gegeven aan het voorzieningenniveau in de wijk Seghwaert.

De toevoeging van de functie van kinderopvang kan op een kostendekkende manier gerealiseerd worden. Voor de functies sport en ontmoeting moet een investeringsbudget beschikbaar gesteld worden. Hiervoor komt een apart raadsvoorstel. De investering voor het toevoegen van een sportzaal is € 7,4 mln. inclusief BTW. De BTW kan worden teruggevorderd via de SPUC-uitkering (specifieke uitkering sport), deze bedraagt € 1,3 mln. De netto-investering bedraagt dus € 6,1 mln. De exploitatielasten, die hieruit voortvloeien worden gedeeltelijk gedekt door huurinkomsten en het energievoordeel. Per saldo is sprake van een jaarlijkse exploitatielast van € 155.000.

Achterblijfclocaties

De gebieden aan de Koeienweide 2 en Velddreef 330 komen na de verplaatsing naar de IKC plus beschikbaar voor herontwikkeling. Hiertoe wordt op termijn een voorstel voorgelegd, waarbij ook de huidige boekwaardes van de gebouwen per eind 2020 € 396.000 worden betrokken, de kosten van de gebiedsontwikkeling, de bijbehorende exploitatiekosten en de toekomstige inkomsten Algemene uitkering en OZB. Naar aanleiding van een recent taxatie onderzoek is de verwachting is dat dit budgetneutraal of met een klein voordeel kan worden ontwikkeld.

Huizen van de wijk

Wijkgericht werken dient als integrale gebiedsgerichte benadering bij te dragen aan hoofdlijnen van de visie Zoetermeer 2040. Uitgangspunt hierbij is ook het investeren in de kwaliteit van de wijken en prioriteit te geven aan wijken en ontwikkelingen die daar om vragen. Wijkgericht werken is een middel om bij te dragen aan het keren van de mechanismen die we nu waarnemen in Zoetermeer en de hoofdlijnen van de Ontwerpvisie Zoetermeer 2040.

Hoewel de ambitie om in elke wijk een Huis van de Wijk te realiseren nog steeds bestaat wordt de uitwerking hiervan voorlopig niet verder opgepakt. Gekeken is naar in hoeverre er vanuit de huidige begroting structurele middelen beschikbaar kunnen worden gesteld ten behoeve van de realisatie van Huizen van de Wijk, met name in relatie tot de exploitatielasten. Hierbij is gebleken dat deze middelen niet aanwezig zijn, zonder dat scherpe keuzes noodzakelijk zijn die impact hebben op de stad. Ook structurele, vrije middelen worden niet voorzien.

Om in de toekomst mogelijk wel te kunnen aansluiten op deze ambitie blijft de wijkvestiging van de bibliotheek in Oosterheem in 2022 open, omdat deze locatie in het ondernemingsplan voor deze wijk is aangemerkt als beste locatie. In de wijk Rokkeveen wordt de wijkvestiging van de bibliotheek in 2022 omgebouwd tot huis van de wijk, omdat deze locatie als beste naar voren komt voor deze wijk. In de wijk Seghwaert wordt IKC De Velddreef ontwikkeld en hierin wordt ruimte gerealiseerd voor een toekomstig Huis van de Wijk.

Bedragen x 1.000

Nieuw beleid	2022	2023	2024	2025
Realisatie sportzaal en ontmoetingsruimte IKC Touw ladder	0	155	155	155
Huis van de wijk, Seghwaert	0	16	16	16
Huis van de wijk, Oosterheem	127	0	0	0
Saldo	127	171	171	171

Financieel samengevat: Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Baten	-12.641	-8.468	-10.228	-9.152	-9.135	-9.133
Lasten	30.105	25.080	25.851	25.803	25.853	25.909
Gerealiseerd resultaat	17.464	16.612	15.623	16.651	16.717	16.776

Aangenomen moties voorjaarsdebat

Motie 2106-13 Continuïteit investeringsimpuls verenigingen waarborgen

Verzoekt het college:

- Minimaal € 100.000 ten lasten te brengen van het Overzicht Algemeen Dekkingsmiddel en toe te voegen aan het Investeringsfonds Amateurverenigingen.

Stand van zaken:

Deze motie is uitgevoerd.

Motie 2106-20 Zwemmen voor gezondheid en veiligheid

Verzoekt het college:

- Zodra de financiën het ook maar enigszins toelaten extra in te zetten op het zwemmen, in ieder geval voor de periode tot het nieuwe zwembad in gebruik genomen kan worden, zodat via de ZoetermeerPas meer zwemmen aangeboden kan worden, het banenzwemmen minimaal in één zwembad voortgezet kan worden, en er ook zwemmen onder begeleiding mogelijk wordt gemaakt voor met name de mensen die getroffen zijn door de langdurige gevolgen van corona (long-Covid),

Stand van zaken:

Het college komt nog met een raadsmemo voor de formele afhandeling van de motie.

Motie 2106-21 Amateurverenigingen sport en cultuur investeringsimpuls

Verzoekt het college:

1. een lichte enquête te houden onder de Zoetermeerse verenigingen om een globaal inzicht te krijgen in de investeringsbehoefte voor de komende drie jaar,
2. op basis van de uitkomsten te onderbouwen hoeveel geld er voorlopig in de reserve investeringsimpuls terecht moet komen zodat dit meegenomen kan worden bij de voorstellen over de aanwending van de Eneco-gelden,
3. verenigingen al in 2021 uit te nodigen om aanvragen voor de investeringsimpuls in te dienen zodat er snel besluiten genomen kunnen worden.

Stand van zaken:

In uitvoering.

Motie 2106-36 Cultuurhistorische waardenkaart

Verzoekt het college:

- een cultuurhistorische waardenkaart van onze stad en ommelanden op te stellen;
- hiertoe in overleg te treden met de HGOS en Schatbewakers;
- met een passend voorstel voor de uitwerking te komen richting de gemeenteraad;
- hiertoe de gemeenteraad te berichten binnen een termijn van vier maanden.

Stand van zaken:

Conform de beantwoording van de motie wordt in het vierde kwartaal van 2022 met de cultuurhistorische waardenkaart gestart.

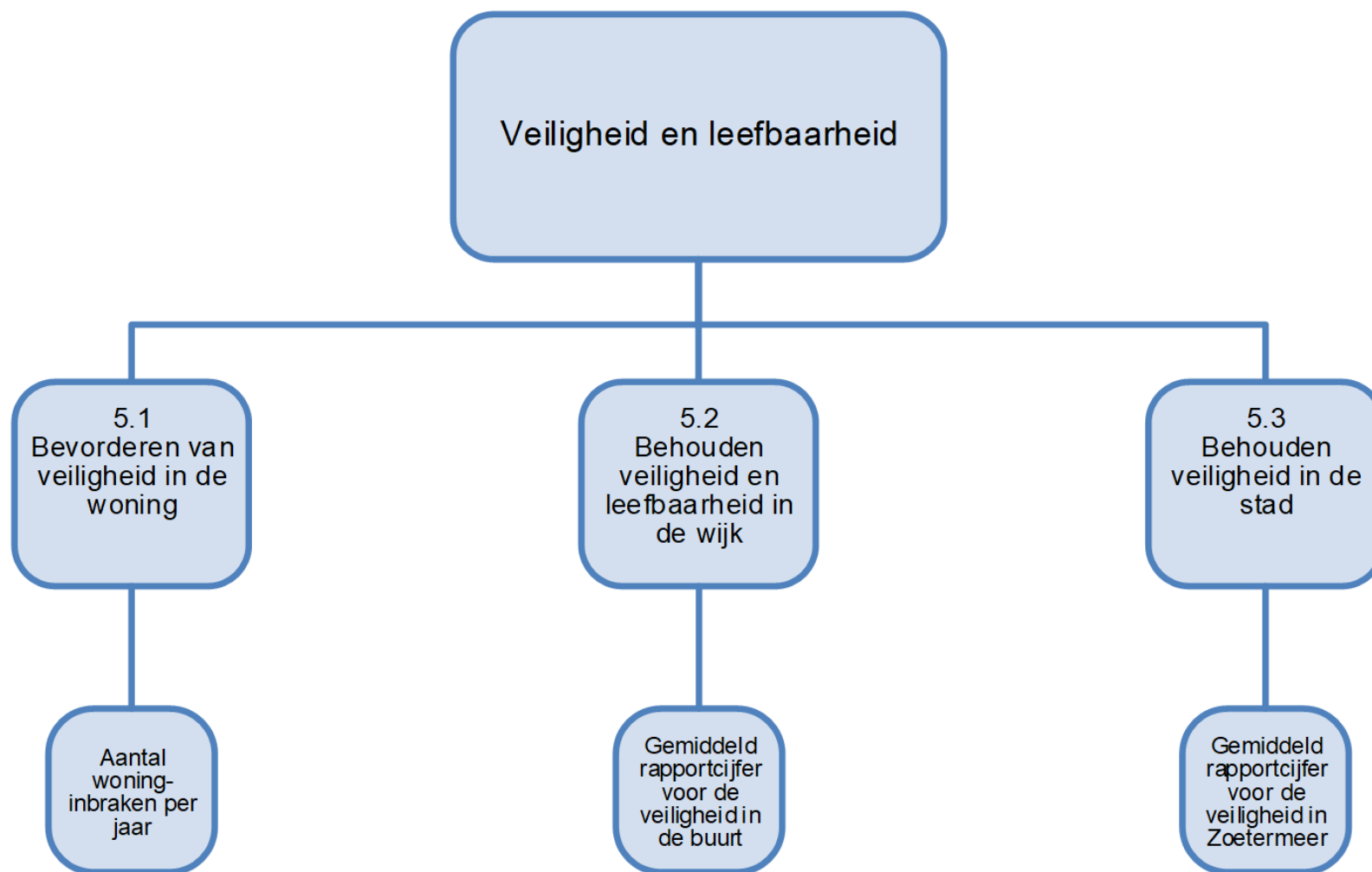
Waar staat je gemeente indicatoren

'Hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Zoetermeer

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/sport-en-cultuur/>

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording/>

Programma 5 Veiligheid

Maatschappelijk effect programma: Wat willen we bereiken?

Veiligheid en leefbaarheid

In Zoetermeer wordt op stadsniveau en op wijkniveau samen met de inwoners, de ondernemers en de ketenpartners er integraal voor gezorgd dat iedereen zich veilig voelt in huis, wijk en stad. Er wordt voortdurend ingezet op het blijven verbeteren van de veiligheid zodat alle inwoners en bezoekers veilig kunnen wonen, werken en/of recreëren in Zoetermeer.

Op veiligheidsgebied zijn een aantal ontwikkelingen te benoemen. Positieve ontwikkelingen zijn de afname van het aantal woninginbraken en overvallen. Negatieve ontwikkelingen zijn de toename van de meldingen van jeugdoverlast, het wapenbezit onder de jeugd en de toenemende zorg over verharding van de jeugdcriminaliteit. Daarnaast zien we een toename van cybercrime/online criminaliteit, meer meldingen over personen met verward gedrag en het aantal meldingen van overlast in de openbare ruimte. De ernst van de incidenten en het gebruik van wapens/messen en lachgas door jongeren lijkt toe te nemen.

Het aantal casussen woonoverlast is toegenomen, al dan niet als gevolg van de coronacrisis. Er is een apart meldpunt voor 'overlast door burens' in het leven geroepen.

Speerpunten in 2022: Wat gaan we daarvoor doen?

In de Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid Zoetermeer 2019-2022 (raadsbesluit oktober 2018) zijn onderstaande speerpunten benoemd.

De aanpak van:

- high impact crimes;
- ondermijning;
- extremisme en radicalisering;
- problematische jeugdgroepen.

Het veiligheidsbeleid is in 2021 tussentijds geactualiseerd. Nieuwe aandachtspunten zijn:

- preventie;
- coronacrisis;
- leefbaarheid in de buurten;
- versterking en intensivering handhaving;
- aanpak woonoverlast;
- aanpak problematisch gedrag van individuen;
- cyberweerbaarheid.

In het toekomstperspectief naar 2040 wordt onderzocht op welke wijze veiligheid wordt geborgd. Een van de speerpunten uit de toekomstvisie 2040 is het inzetten op leefbaarheid waarmee ook een verbinding wordt gelegd met het huidige integrale veiligheidsbeleid.

Doelstellingen

Doelstelling 5.1 Bevorderen van de veiligheid in de woning

Een veilige woning voor alle inwoners is het te bereiken doel. Het terugdringen van huiselijk geweld staat centraal. Dit gebeurt primair door aan geweldplegers een tijdelijk huisverbod op te leggen. Een veilige woning wordt ook gerealiseerd als inwoners ongestoord van hun woongenot kunnen genieten. De aanpak van woonoverlast is geïntensiveerd. Om de aanpak van Woonoverlast te kunnen borgen, is structurele dekking noodzakelijk.

Doelstelling 5.2 Behouden veiligheid en leefbaarheid in de wijk

Zoetermeer is een stad waar iedereen zich veilig voelt. Het openbaar vervoer, scholen en horeca zijn voorbeelden in de stad waar bewoners elkaar tegenkomen. De veiligheid en veiligheidsgevoelens op deze gebieden moeten worden behouden en waar mogelijk worden verbeterd. Bewoners worden hierbij betrokken door onder andere de WAS-buurtpreventieteams en de Whats' App groepen.

In iedere wijk weet team Handhaving wat de handhavingsvraagstukken zijn en reageren ze daadkrachtig op de meldingen. Het aantal meldingen neemt toe en de uitvoering van de basistaken door Team Handhaving staat mede hierdoor onder druk. De tijdelijke dekking voor de inzet van zeven Boa's (inclusief twee jeugdboa's) loopt eind 2022 af.

Er zijn twee wijkveiligheidsaanpakken gestart. In de wijk Oosterheem en in de wijk Buytenwegh. In de wijkveiligheidsaanpakken wordt integraal samengewerkt met de jongeren, de ouders, de inwoners, de wijkagenten, de wijkhandhavers, de woningcorporaties, jongerenwerk, de zorgpartners en de scholen. In Oosterheem wordt onder leiding van de jeugdmarshall ingezet op het verbeteren van de veiligheid en het wegnemen van de overlast van een geprioriteerde jeugdgroep. In Buytenwegh focust de aanpak op het voorkomen van de jeugdoverlast.

In Zoetermeer wordt in de horeca, bij paracommerciële instellingen en tijdens evenementen toezicht gehouden op de naleving van de Alcoholwet. Controles op grond van de Alcoholwet betreffen voornamelijk integrale controles waarbij gekeken wordt naar zowel de vergunning en/of ontheffing, de inrichtingseisen, het aanwezige terras en de naleving van de leeftijdsgrenzen. Daar waar overtredingen plaatsvinden, wordt handhavend opgetreden.

De inzet van team Handhaving gedurende de coronacrisis is gericht op het handhaven van de Wet tijdelijke Maatregelen Covid-19 en de anderhalve meter samenleving. De gevolgen voor de inzet van team Handhaving voor 2022 zijn niet te concretiseren aangezien de maatregelen vanuit de rijksoverheid en daarmee de benodigde inzet fluctueren. De autonome ontwikkeling van het aantal meldingen bij team Handhaving neemt toe. Om de huidige taken te kunnen uitvoeren en het aantal meldingen te kunnen afhandelen, moet minimaal het huidige aantal handhavers worden geborgd. Op het moment dat deze niet

worden geborgd, dan kan team Handhaving de basistaken niet meer uitvoeren. De leefbaarheid in de stad komt nog meer onder druk te staan en dat heeft onder andere invloed op de preventieve inzet van jeugdboa's en de aanpak (steek) wapens onder de jeugd. De raad zal per memo worden geïnformeerd over de gevolgen van de verminderde inzet bij team handhaving

Cameratoezicht levert een bijdrage aan de veiligheid en het veiligheidsgevoel in de openbare ruimte. De beschikbare capaciteit voor cameratoezicht wordt zo goed mogelijk benut door de beschikbare camera's in te zetten op de plekken waar deze het hardst nodig zijn. Door de wettelijke eisen die aan cameratoezicht in de openbare ruimte worden gesteld, is de toepasbaarheid van cameratoezicht alleen beperkter dan waar soms om wordt gevraagd. Er wordt onderzocht of er meer mogelijkheden zijn om het cameratoezicht flexibel te kunnen inzetten.

De jaarwisseling vraag jaarlijks om een projectmatige aanpak. Samen met veiligheidspartners worden tal van maatregelen genomen om de jaarwisseling veilig te laten verlopen en de schade te beperken. Diverse veiligheidsmaatregelen, inzet particuliere beveiliging, het aanwijzen van vuurwerkvrije zones, een centrale (kinder)vuurwerkshow en een jongerenfeest maken deel uit van de aanpak. Ook wordt ingezet op preventieve aanpak door voorlichting op scholen en aan inwoners.

Doelstelling 5.3 Behouden veiligheid in de stad

Er is met name in de afgelopen jaren een toename in omvang van de meldingen van jeugdoverlast en de toename in zorgen over het verharden van de criminaliteit onder de jeugd. Te denken is aan de steekincidenten die zich de afgelopen jaren hebben voorgedaan onder jongeren en brandstichtingen bij woningen waarvoor jonge Zoetermeerders zijn aangehouden.

De aanpak van problematische jeugd is een speerpunt van het Integraal Veiligheidsbeleid. Jongeren en jongvolwassenen veroorzaken in groepsverband of als individu, overlast en criminaliteit. Problematische (jeugd)groepen worden integraal en multidisciplinair aangepakt. Hierin werken partners vanuit de strafrecht-, zorg- en bestuurlijke keten samen. In deze aanpak is direct contact met zowel de partners als de jongeren en hun ouders het belangrijkste uitgangspunt.

Vanwege toenemende zorgen rondom wapengeweld onder jongeren in de stad wordt vanaf 2020 het Actieplan Wapens en Jongeren uitgevoerd. Het actieplan loopt door tot en met 2022 en bestaat uit een reeks maatregelen die het wapengeweld onder jongeren een halt toeroepen. De inzamelingsacties wapens is hier een voorbeeld van. Het steekwapenbezit onder jongeren is zorgelijk. Er wordt extra prioriteit gegeven aan het terugdringen van het wapenbezit bij jongeren.

Sinds eind 2019 heeft de raad gelden beschikbaar gesteld voor de inzet van twee jeugdboa's. De jeugdboa's richten zich, anders dan de Boa's/wijkhandhavers, specifiek op de jeugd en werken dus wijkoverschrijdend. De werkzaamheden van een jeugdboa hebben een preventief karakter: contact maken met en leren kennen van de jongeren en groepen. De dekking van de jeugdboa's is tijdelijk en loopt eind 2022 af.

Daarnaast wordt sinds 2018 ingezet op de preventieve aanpak van problematische jeugd die dreigt af te glijden in criminaliteit via het intensieve coachingstraject IPTA (Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid). De resultaten van de aanpak zijn positief en de aanpak daarom worden voortgezet.

De gemeente Zoetermeer pakt samen met de politie, het OM, inwoners en bedrijven ondermijnende criminaliteit aan. We werken aan het signaleren, voorkomen en aanpakken van ondermijning. De informatiepositie op bedrijventerreinen is versterkt door de inzet van de Boa-ondermijning en de wijkagenten. De gemeente en politie voeren het preventieve project Dealbreakers uit. Hiermee wordt geprobeerd jonge aanwas in de georganiseerde criminaliteit te voorkomen.

Allerlei ontwikkelingen en gebeurtenissen zorgen voor de toename van (de zichtbaarheid) van diverse vormen van activisme en extremisme, zoals de toename van anti-overheids- en anti-maatregelgevoelens. Activisme hoort uiteraard bij een democratische rechtsstaat, gewelddadig extremisme ondermijnt deze. De aanpak van radicalisering, extremisme en polarisatie beweegt mee met al deze maatschappelijke ontwikkelingen. Het tegengaan van polarisatie en het onderkennen van (mogelijk gewelddadig) extremisme wordt steeds relevanter. Radicalisering, op welk thema dan ook, moet het liefst in een vroeg stadium worden onderkend zodat tijdig kan worden gehandeld. Het rijk erkent dat een blijvende focus op de aanpak van radicalisering nodig is. De versterkingsgelden voor deze aanpak waren door het rijk in eerste instantie beschikbaar gesteld tot en met 2020, maar zijn nu in ieder geval tot en met 2025 aan te vragen.

Diverse maatschappelijke thema's en tegenstellingen zijn in de afgelopen periode uitvergroot, zoals voor- en tegenstanders van overheidsbeleid, complot denken en milieumaatregelen. Hierbij maken we een scherp onderscheid tussen activisme, dat bij een democratische rechtstaat hoort, en (gewelddadig) extremisme. Dit laatste ondermijnt de democratische rechtsorde en valt daarmee binnen de aanpak van radicalisering, extremisme en polarisatie. De aanpak en daarmee de werkwijze beweegt mee met deze maatschappelijke ontwikkelingen en spanningsvelden. Zo worden lokale fenomeenanalyses steeds belangrijker om in beeld te brengen waar de maatschappelijke discussie zich beweegt over de grens van activisme naar extremisme. Naast de recente maatschappelijke ontwikkelingen krijgt het islamitisch geïnspireerd extremisme uiteraard nog steeds de benodigde aandacht.

Binnen de aanpak van radicalisering, extremisme en polarisatie wordt, net als bij bijvoorbeeld de aanpak van problematische jeugd, integraal en multidisciplinair samengewerkt met partners uit de strafrecht-, zorg- en bestuurlijke ketens. Bij casuïstiek waarbij een (vermoeden van een) overlap is met GGZ-problematiek wordt samengewerkt met de intensieve aanpak personen met risicovol en verward gedrag binnen het Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden. Een aanzienlijk deel van nieuwe casuïstiek kent namelijk een combinatie van elementen van radicalisering en verward gedrag, en de persoonsgerichte aanpak kan dan alleen effectief zijn als deze volledig integraal is.

Voor de preventie van extremisme en radicalisering wordt blijvend ingezet op trainingen en andere activiteiten voor jongeren en ouders met als doel om hun weerbaarheid tegen extremistische beïnvloeding te verhogen. De trainingen voor professionals worden steeds aangepast aan de genoemde maatschappelijke ontwikkelingen

Overige doelstellingen zijn:

1. Handhaving van regels voor de bebouwde (leef)omgeving. Dit geeft invulling aan de wens en aan de taak om overeenkomstig de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) te handhaven.

2. De gemeente is op het gebied van rampen en crisisbeheersing in staat de directe en indirecte gevolgen van een ramp of crisis te voorzien en beheersen. Bewoners zijn geïnformeerd over de risico's zodat zij weten wat zij zelf kunnen doen ter voorbereiding op een ramp of crisis.

De impact van de coronacrisis op de gemeentelijke crisisbeheersing is groot. In 2020 heeft het rijk de crisisinfrastructuur landelijk opgeschaald. Hierin zijn de veiligheidsregio's vertegenwoordigd. Mogelijk blijft de opschaling in 2022 nog in stand.

Indicatoren, trendgrafieken en financiën

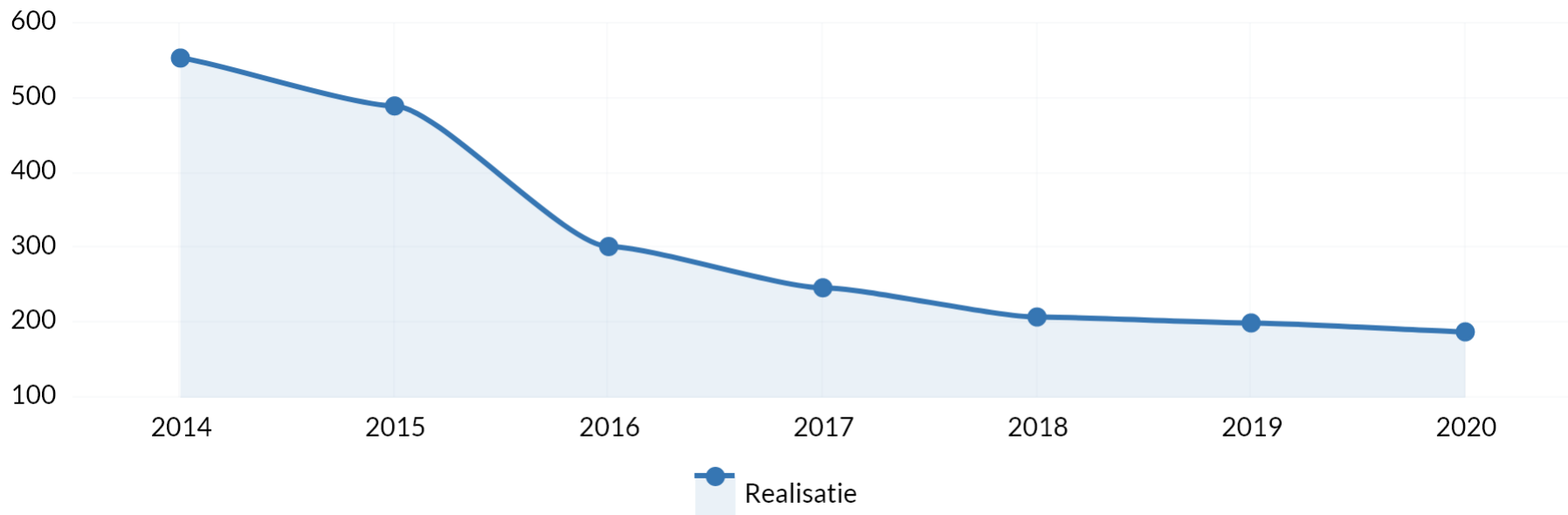
Doelstelling 5.1 Bevorderen van de veiligheid in de woning

Aantal woninginbraken per jaar

Bron: Politie

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	188,00	-	-	-	-
Begroting	-	246,00	246,00	246,00	246,00

Trendgrafiek Aantal woninginbraken per jaar

Bron: Politie

Type	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Realisatie	554,00	490,00	302,00	247,00	208,00	200,00	188,00

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Bevorderen van de veiligheid in de woning (5.1)	12	12	12	12	12

Toelichting Financiën

Het budget wordt onder andere ingezet voor de kosten voor het opleggen van huisverboden.

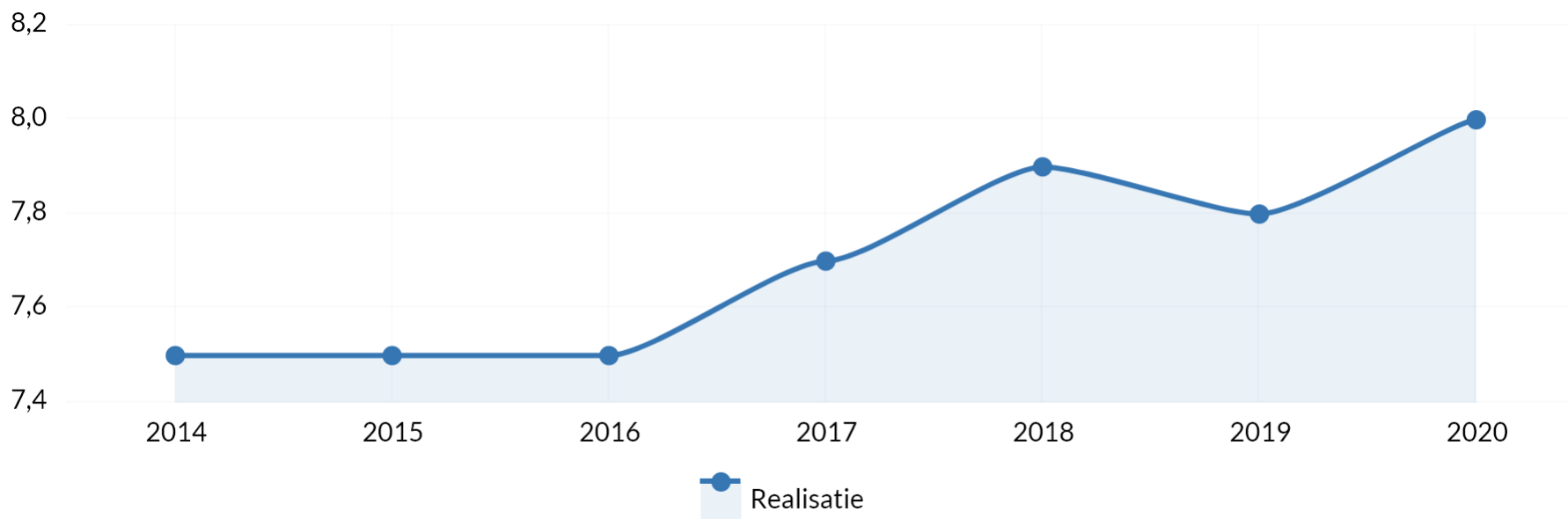
Doelstelling 5.2 Behouden veiligheid en leefbaarheid in de wijk

Gemiddeld rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	8,00	-	-	-	-
Begroting	-	7,50	7,50	7,50	7,50

Trendgrafiek Gemiddeld rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt

Bron: Stadspeiling

Toelichting

Het rapportcijfer geeft aan in welke mate inwoners zich veilig voelen in de buurt. Dit gevoel willen we vasthouden met behulp van alle veiligheidspartners. Het streven is, ook in 2022, om een rapportcijfer 7,5 te behalen. Burgers hebben de veiligheid in de buurt in 2020 beoordeeld met een 8,0.

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Bevorderen /behouden veiligheid en leefbaarheid in de wijk (5.2)	2.037	2.077	1.630	1.630	1.630

Toelichting Financiën

Het budget wordt ingezet voor projecten op het gebied van veiligheid en leefbaarheid in de wijken. Hieronder vallen de inzet van team Handhaving, de projectaanpak jaarwisseling, flexibel cameratoezicht, Buurtpreventieteams, Whatsapp Heterdaadkracht en diverse participatieprojecten met bewoners.

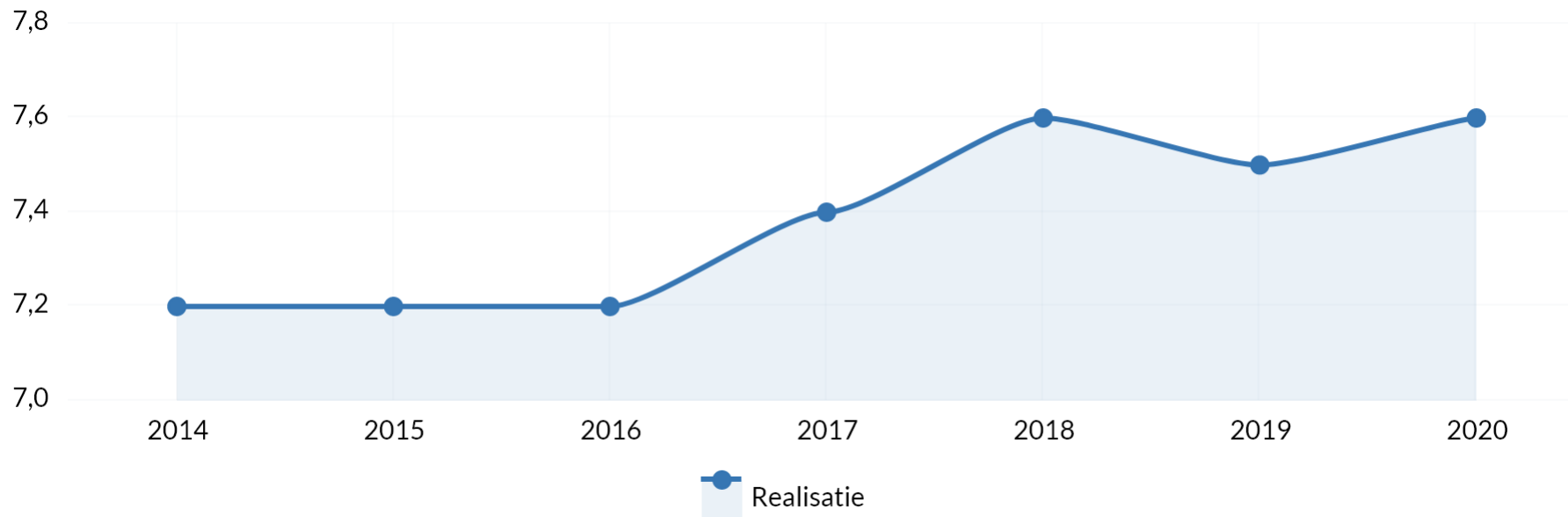
Doelstelling 5.3 Behouden veiligheid in de stad

Gemiddeld rapportcijfer voor de veiligheid in Zoetermeer

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	7,60	-	-	-	-
Begroting	-	7,40	7,40	7,40	7,40

Trendgrafiek Gemiddeld rapportcijfer voor de veiligheid in Zoetermeer

Bron: Stadspeiling

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Behouden veiligheid in de stad (5.3)	13.465	13.833	13.632	13.736	13.723

Toelichting Financiën

Het budget wordt grotendeels besteed aan de deelnemersbijdrage aan de volgende gemeenschappelijke regelingen/samenwerkingsverbanden:

- Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden (VRH);
- Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden (ODH);
- Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC);
- Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (RSIV);
- Burgernet.

Verder wordt het budget besteed aan o.a. kosten ondermijning, radicalisering, rampenbestrijding en handhavingskosten op het gebied van bouwen en wonen. Het jaarlijks budget is behoorlijk aan verandering onderhevig. Dit wordt met name veroorzaakt door de tijdelijke versterkingsgelden radicalisering en de kosten voor het Functioneel Leeftijdsonslag (FLO) bij de VRH, onderdeel van de deelnemersbijdrage.

De aanpak van ondermijnende criminaliteit is opgenomen als speerpunt in het Integraal Veiligheidsbeleid. In 2022 loopt de financiering van het ministerie af. Tijdens het voorjaarsdebat van 2021 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen, waarbij een bedrag van € 157.000 wordt vrijgemaakt voor de aanpak van ondermijning, zodat de aanpak in de huidige vorm nog tot en met 2022 kan doorgaan. Deze motie is in behandeling.

Risico's

Als gevolg van de coronacrisis is de druk op het veiligheidsdomein toegenomen. De verwachting is dat dit van toepassing blijft in 2022. Zo wordt er extra inzet verwacht op de terreinen jeugdoverlast, woonoverlast, huiselijk geweld, extremisme, radicalisering en ondermijning.

Bovendien neemt de druk toe door het wegvallen van de tijdelijke dekking voor de boa's (o.a. twee jeugdboa's) en de regisseur ondermijning. Het risico is dat bepaalde basistaken van team Handhaving niet meer uitgevoerd kunnen worden.

Beleidsperspectief

Beleidswijzigingen

Niet van toepassing.

Financieel samengevat: Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Baten	-616	-745	-209	-209	-209	-209
Lasten	15.663	16.259	16.130	15.483	15.587	15.573
Gerealiseerd resultaat	15.047	15.514	15.922	15.274	15.378	15.365

Aangenomen moties voorjaarsdebat

Motie 2106-22A Ondermijning blijvend bestrijden

Verzoekt het college:

1. via alle mogelijke wegen – rechtstreeks, via VNG, via VRH - bij het ministerie aan te dringen op het verlengen van de subsidies,
2. binnen de begroting van Zoetermeer te zoeken naar financiële ruimte om de aanpak van de ondermijnende criminaliteit door te zetten,

3. daarbij max.1,57 ton via amendement beschikbaar te stellen voor 2022.

Stand van zaken:

In behandeling.

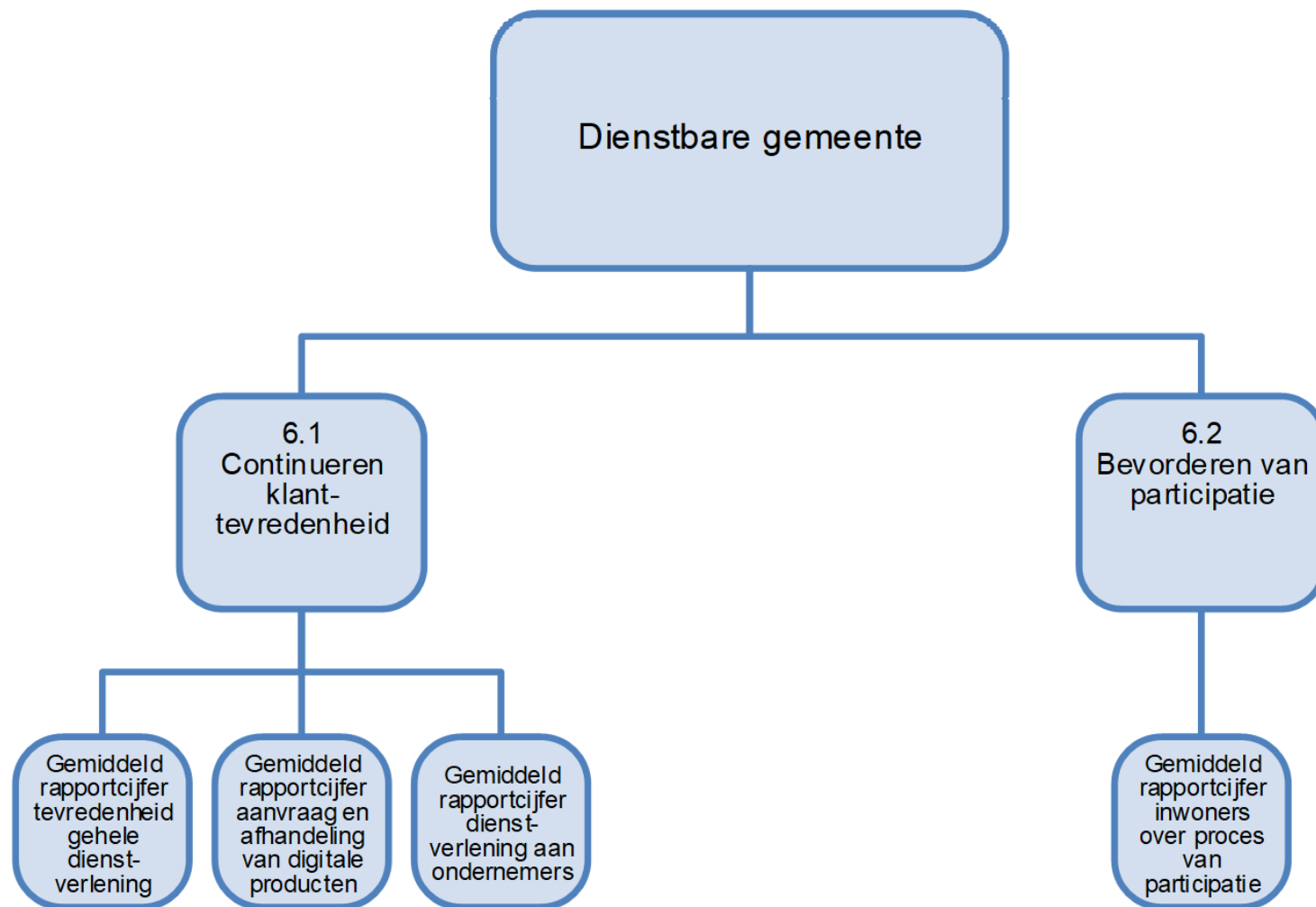
Waar staat je gemeente indicatoren

Hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Zoetermeer

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Openbare-orde-en-veiligheid/>

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording/>

Programma 6 Dienstverlening en participatie

Maatschappelijk effect programma: Wat willen we bereiken?

Dienstbare gemeente

Een inwoner die net naar Zoetermeer is verhuisd belt: ze heeft voor de verzekering op heel korte termijn de inschrijving bij de gemeente nodig, maar ligt door een ongelukje in het ziekenhuis. Voor de inschrijving is een identificatie nodig en dat vindt op het gemeentehuis plaats. Omdat zij in het ziekenhuis ligt kan ze niet naar het gemeentehuis komen. Om haar uit de brand te helpen, organiseert het team dat een medewerker wat extra tijd voor deze mevrouw kan uittrekken om naar het ziekenhuis te gaan om daar de identiteit vast te stellen. Dit tussen alle drukte van de zomerperiode met vermindering van de reisbeperkingen door COVID-19 door, waarin veel meer reisdocumenten zijn aangevraagd dan in een 'normale' tijd.

Dienstverlening sluit zoveel mogelijk aan bij wat iemand nodig heeft. In veel gevallen hechten inwoners aan eenvoudige en snelle dienstverlening en bij het merendeel van de producten en diensten is dat ook mogelijk. Dat doen we zoveel mogelijk digitaal. Maar soms is persoonlijke aandacht en maatwerk nodig. En dan springt er bijvoorbeeld wel eens iemand vanachter de balie op de fiets richting het ziekenhuis om een inschrijving met spoed rond te krijgen.

We streven ernaar dat waar dienstverlening digitaal kan, die mogelijkheid er ook is. Met de nieuwe website kan de digitale dienstverlening verder worden uitgebreid. Daarbij is veel aandacht voor digitale toegankelijkheid: het moet in principe voor iedereen mogelijk zijn digitaal zaken te kunnen doen met de gemeente. Mocht dat toch niet lukken of is er behoefte aan persoonlijk contact dan is het ook altijd mogelijk een medewerker te spreken. Dit geldt ook voor dienstverlening aan bedrijven. Zaken doen met de gemeente moet eenvoudig zijn en dat is vaak digitaal. Maar het moet ook eenvoudig zijn om waar nodig persoonlijk contact te leggen.

Participatie gebeurt ook veel vaker dan voorheen digitaal. De afgelopen periode heeft online participatie zich snel ontwikkeld, daarbij leren we wat wel en niet werkt. Ook bij participatie geldt: online participatie en fysieke bijeenkomsten zijn aanvullend op elkaar. Afhankelijk van de mogelijkheden en doelstelling wordt de best passende methode ingezet.

Speerpunten in 2022: Wat gaan we daarvoor doen?

- uitbreiden digitaal aanbod producten en diensten;
- verhogen digitale toegankelijkheid en formele berichtgeving (implementatie Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, Wet open overheid);
- organiseren Gemeenteraadsverkiezingen en referendum afval- en grondstoffenbeleidsplan;
- verbeteren vindbaarheid van informatie voor ondernemers op www.zoetermeerisdeplek.nl en een nieuwe ondernemerspagina op www.zoetermeer.nl;
- invoering van de Omgevingswet per 1 juli 2022;
- doorontwikkeling online participatie in combinatie met fysieke bijeenkomsten.

Doelstellingen

Doelstelling 6.1 Continuëren klanttevredenheid

Ontwikkelingen in de samenleving vragen om continue bijstelling en doorontwikkeling van overheidsdienstverlening. Mensen ervaren hoe gemakkelijk je vanaf huis of vakantieadres iets kan kopen bij een webshop of je bankzaken kan regelen. En men verwacht dat ook steeds meer van de overheid. Een andere ontwikkeling is dat steeds meer ouderen langer zelfstandig wonen. Dat leidt tot andere vragen en behoeften. Iemand die voor een eenvoudig product bij de gemeente komt heeft soms nog meer vragen en het is belangrijk hen te kunnen helpen. De manier waarop men contact zoekt met de gemeente verandert ook, er wordt steeds meer online en via social media een vraag gesteld, naast balie, telefonie en schriftelijke communicatie. De verwachtingen van inwoners, maar ook de normen vanuit het rijk en Europa op het gebied van dienstverlening komen op een steeds hoger niveau te liggen. Als gemeente anticiperen we op deze verdergaande professionalisering van dienstverlening.

Vernieuwing website

Steeds meer producten en diensten kunnen (ook) digitaal worden aangeboden. De huidige gemeentelijke website geeft door de onderliggende techniek beperkingen voor de toegankelijkheid. Met de nieuwe website verbetert de kwaliteit van online dienstverlening en informatievoorziening.

Toegankelijkheid

Door steeds verdergaande digitalisering is het belangrijk oog te houden voor inwoners die moeite hebben met de digitale wereld. Dat kan zijn door een taalachterstand of door iets als een visuele beperking. De dienstverlening, waaronder de nieuwe website, wordt ingericht conform de geldende toegankelijkheidsnormen.

In september 2020 sloot de VNG met diverse partners het Bibliotheekconvenant 2020-2023. Een van de onderdelen is participatie in de informatiesamenleving: digitale inclusie en digitaal burgerschap. In 2022 zoekt de gemeente verder de samenwerking op met partijen binnen het forum om gezamenlijk de (toegankelijkheid van de) dienstverlening te verbeteren en inwoners tijdig te helpen .

Ook bij de komende gemeenteraadsverkiezingen speelt toegankelijkheid een belangrijke rol. Er komt een stembureau voor visueel beperkte kiezers en voor doven en slechthorenden. Elk stembureau wordt ingericht volgens de normen van toegankelijkheid zoals die door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn vastgesteld. Bij communicatie rondom de verkiezingen is het uitgangspunt een eenvoudig en duidelijk taalgebruik zodat voor iedereen begrijpelijk is wat hun democratische rechten en plichten zijn.

Inclusie, iedereen doet mee

Iedereen moet toegang hebben tot de dienstverlening van de overheid. Niemand moet het gevoel hebben buitengesloten te zijn. Dit uit zich onder andere door genderneutrale communicatie over al onze dienstverleningskanalen (conform motie 2106-56 MVX).

Informatievoorziening donorregistratie

Vanaf 1 juni 2021 zijn gemeenten wettelijk verplicht om burgers te informeren over de nieuwe donorwet. Iedereen die een paspoort, identiteitskaart of een rijbewijs aanvraagt krijgt aan de balie informatie over de nieuwe donorwet.

Gemeenteraadsverkiezingen en referendum afval- en grondstoffenbeleidsplan

Maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen en het referendum afval- en grondstoffenbeleidsplan. Bij de voorbereiding op de verkiezingen maken we gebruik van de leerpunten van de Tweede Kamerverkiezingen die in 2021 zijn gehouden.

Optimaliseren dienstverlening aan ondernemers

De uitkomsten van gemeentelijk onderzoek bevestigen dat ondernemers over het algemeen tevreden zijn met de dienstverlening van de gemeente (bron: Ondernemerspeiling 2020). Toch zijn er zeker verbeteringen mogelijk. Eén van de uitkomsten uit de Ondernemerspeiling waar in 2022 op wordt ingezet is de behoefte aan betere vindbaarheid van informatie over ondernemen in de gemeente. Daarnaast blijft de gemeente ook de (vlotte) afhandeling van (aan)vragen en vermindering van de regeldruk monitoren en bewaken.

Omgevingswet

De verwachte invoeringsdatum van de Omgevingswet (en onder andere de Wet Kwaliteitsborging Bouw) is 1 juli 2022. Door de moeizame ontwikkeling van de Omgevingswet en het bijbehorende landelijke Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is tot die datum alle inzet gericht op het kunnen werken met de wetten en het DSO (voldoen aan de minimale vereisten met optimale dienstverlening). Na de invoeringsdatum wordt de wet verder lokaal ingericht en geoptimaliseerd om aan het beoogde (Zoetermeerse) dienstverleningsniveau te voldoen. De huidige planning is dat de wettelijk regelgeving en het DSO daarvoor in 2024/2025 gereed zijn. De volledige implementatie van de Omgevingswet en de daarbij behorende wijze van (samen)werken moet uiterlijk eind 2029 zijn afgerond. Zoals ook uit de Quickscan van de Rekenkamer naar voren is gekomen, zijn we als Zoetermeer goed op schema om de invoering te realiseren.

Doelstelling 6.2 Bevorderen van de participatie

In Zoetermeer 2040 is opgenomen dat we streven om participatie eerder in het proces te laten plaatsvinden: 'We betrekken inwoners vanaf het begin bij veranderingen. Niet op het niveau van een geïsoleerde kavel, maar op het niveau van de straat en de buurt. Samen bespreken we hoe de straat en buurt mooier, beter en aantrekkelijker kan worden.'

In het kader van de Omgevingswet zal de Samenspraakverordening (Participatieverordening) worden aangepast. Daarnaast wordt de huidige Kadernota Samenspraak tegen het licht gehouden.

Doemee.zoetermeer.nl

De gemeente heeft het platform Doemee al enkele jaren in gebruik en er zijn de afgelopen jaren verschillende projecten via deze weg aangeboden. In 2020/2021 is het gebruik logischerwijs gestegen. De online participatie vergroot het bereik in de stad en maakt de plannen laagdrempeliger beschikbaar voor doelgroepen, die anders niet naar bijeenkomsten komen.

Online bijeenkomsten

Het afgelopen jaar organiseerde de gemeente verschillende online bijeenkomsten. Deze bijeenkomsten varieerden van grote bijeenkomsten via Teams of Zoom met grote groepen bewoners/belanghebbenden over plannen voor bijvoorbeeld woningbouw tot een kleine online bijeenkomst met een groep bewoners

over een voetpad of speelplek in de nabije woonomgeving. Online bijeenkomsten zijn een positieve toevoeging waarmee andere inwoners worden bereikt. Ook in 2022 wordt geïnvesteerd in online bijeenkomsten. In deze doorontwikkeling worden de zowel positieve als negatieve ervaringen die we hebben opgedaan meegenomen.

Indicatoren, trendgrafieken en financiën

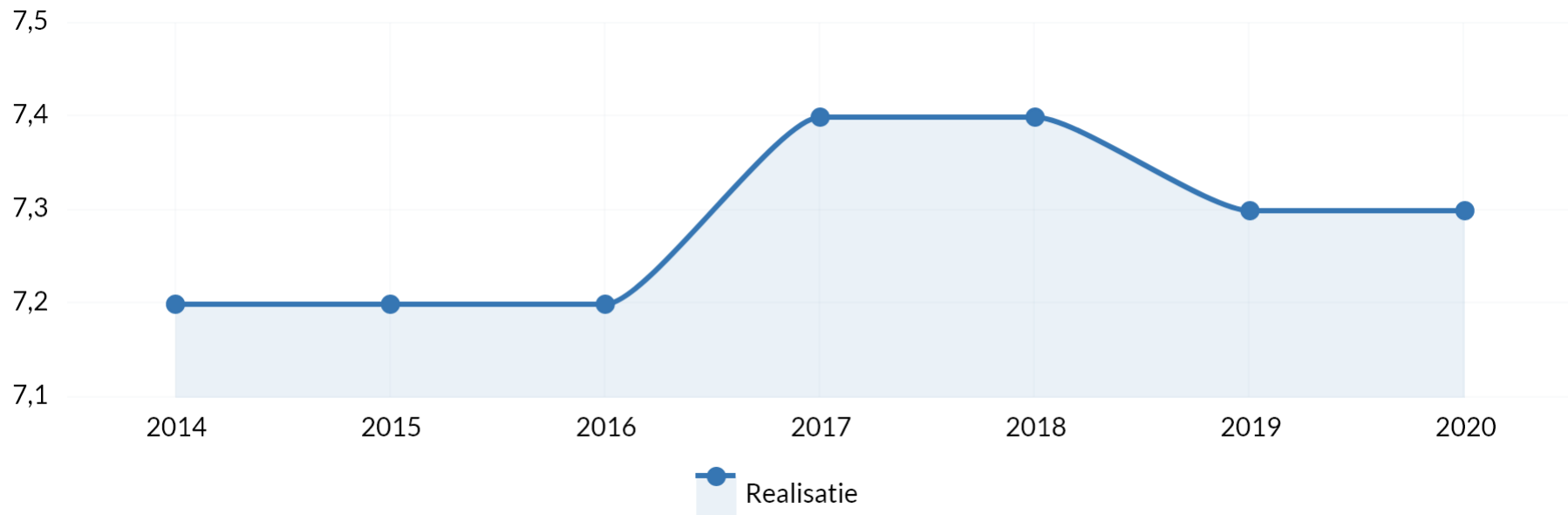
Doelstelling 6.1 Continueren klanttevredenheid

Gemiddeld rapportcijfer tevredenheid gehele dienstverlening

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	7,30	-	-	-	-
Begroting	7,20	7,40	7,40	7,40	7,40

Trendgrafiek Gemiddeld rapportcijfer tevredenheid gehele dienstverlening

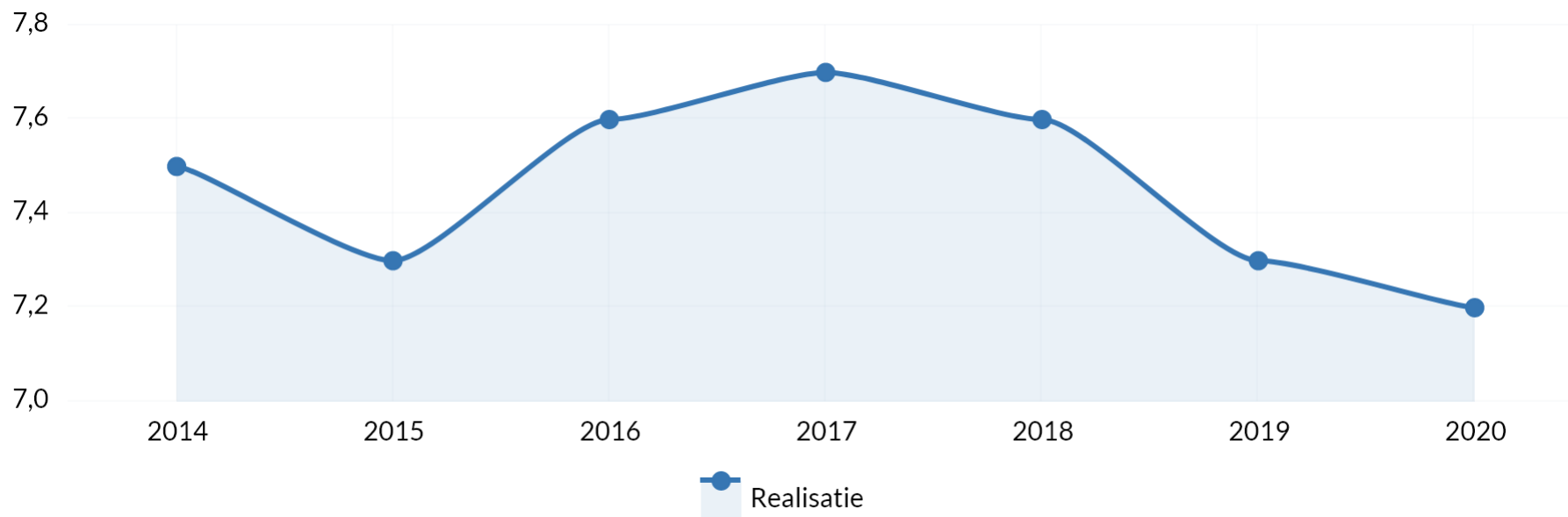
Bron: Stadspeiling

Gemiddeld rapportcijfer voor de aanvraag en afhandeling van digitale producten

Bron: Klanttevredenheidsonderzoek

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	7,20	-	-	-	-
Begroting	7,70	7,30	7,30	7,30	7,30

Trendgrafiek Gemiddeld rapportcijfer voor de aanvraag en afhandeling van digitale producten

Bron: Klanttevredenheidsonderzoek

Gemiddeld rapportcijfer dienstverlening aan ondernemers

De waardering voor de dienstverlening van de gemeente gemeten in een rapportcijfer.

Bron: Nieuw op te zetten onderzoek

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	6,50	-	-	-	-
Begroting	-	6,90	6,90	6,90	6,90

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Continueren klanttevredenheid (6.1)	1.783	2.151	4.085	3.902	3.882

Toelichting Financiën

Het budget wordt onder andere ingezet voor de organisatie van de verkiezingen, de dienstverlening aan de publieksbalies, digitale dienstverlening, het gemeentelijke informatiepunt, de afhandeling van omgevingsvergunningen en de voorbereidingen op de Omgevingswet.

In jaren dat er verkiezingen zijn, is er meer budget. De aanvragen persoonsdocumenten en de aanvragen omgevingsvergunningen kennen pieken en dalen. Zowel de kosten als de opbrengsten (leges) bewegen dan mee. In de periode van medio 2019 tot 2023 is een dal in het aantal aanvragen persoonsdocumenten.

Doelstelling 6.2 Bevorderen van de participatie

Gemiddeld rapportcijfer inwoners over proces van samenspraak

Gemiddeld rapportcijfer voor het samenspraakproces door respondenten van de Stadspeiling die in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek aan samenspraak hebben deelgenomen.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	6,30	-	-	-	-
Begroting	-	6,80	6,90	7,00	7,00

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Bevorderen van de participatie (6.2)	5.528	5.565	5.512	5.478	5.444

Toelichting Financiën

Het budget bestaat uit kosten voor participatietrajecten, bestuurlijke samenwerking (zoals MRDH en VNG) en salariskosten van het college en overige uitgaven voor het college zoals kantoor-, representatie- en overheadkosten. De kosten die vallen onder de noemer overhead zijn afzonderlijk opgenomen in hoofdstuk 3 Overzicht Overhead.

Risico's

Structurele budgetneutraliteit Omgevingswet

De taken van de ketenpartners komen zonder budget (bruidsschat) naar gemeenten over. Ook zijn er nog onduidelijkheden over de bijdrage voor onder andere bodemtaken en is de jaarlijkse bijdrage voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet hoger dan de huidige automatiseringskosten. Hierdoor staat de beoogde structurele budgetneutraliteit onder druk. Ook moeten er nog afspraken worden gemaakt met uitvoerende samenwerkingspartners. Vooral nog wordt verwezen naar de uit te voeren evaluaties na ingang van de wet voor de werkelijke ontwikkeling, maar gezien de prognoses wordt een toename van de kosten verwacht. Dit kan invloed hebben op de wijze waarop we in de geest van de wet gaan werken om zo kosten te besparen.

Snellere veranderingen

Landelijke maatregelen hebben vaak consequenties voor gemeentelijke dienstverlening. Dit leidt soms tot dusdanige (tijdelijke) toename van verzoeken of aanvragen, dat de servicenormen niet kunnen worden gehaald.

Beleidsperspectief

Beleidswijzigingen

Donorregistratie

In de donorwet is opgenomen dat gemeenten een wettelijke informatieplicht hebben om burgers te informeren over de nieuwe wet. In de praktijk betekent dit

dat iedereen die een paspoort, Nederlandse identiteitskaart of rijbewijs aanvraagt, informatie over de nieuwe donorwet krijgt. De meerkosten bedragen € 28.000 per jaar per 1 juli 2021 en worden gecompenseerd vanuit de algemene uitkering via het gemeentefonds.

Implementatie nieuwe wetgeving

Er gaan in 2022 en 2023 twee nieuwe wetten in, die de volgende consequenties hebben voor de digitale dienstverlening van de gemeente:

- Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WEMBV)
- Wet open overheid (WOO)

De WMEBV en de WOO raken veel werkprocessen. Om de invoering goed en soepel te laten verlopen is voor twee jaar inzet nodig van een projectleider. De kosten hiervan bedragen € 96.000 per jaar. De meerkosten van de uitvoering van de WEMBV en WOO zijn nog niet bekend en worden nog uitgewerkt. Voor de dekking van de incidentele kosten voor een projectleider en structurele kosten voor de uitvoering wordt uitgegaan dat extra rijksmiddelen via de algemene uitkering worden ontvangen.

Nieuw beleid	Bedragen x 1.000			
	2022	2023	2024	2025
Uitvoeren wet Donorregistratie (zie ook OAD)	28	28	28	28
Impl. nieuwe wetgeving eenmalig WMEBV en WOO (zie ook OAD)	96	96	0	0
Saldo	124	124	28	28

Financieel samengevat: Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Baten	-6.993	-7.974	-8.163	-5.820	-5.990	-6.033
Lasten	13.374	15.285	15.879	15.418	15.371	15.359
Gerealiseerd resultaat	6.381	7.311	7.716	9.597	9.380	9.326

Amendementen voorjaarsdebat

Aangenomen moties voorjaarsdebat

Motie 2106-52 Wob verzoek ook digitaal

Verzoekt het college:

- Op de website van de gemeente een digitaal webformulier te laten plaatsen, waardoor niet alleen via briefpost, maar ook via DigiD een Wob-verzoek kan worden ingediend.

Stand van zaken:

Het webformulier staat op de website. Wob verzoeken kunnen digitaal worden ingediend.

Motie 2106-56 M V X

Verzoekt het college:

- Bij de bevestiging van afspraken via de website het bericht niet meer te starten met 'geachte heer/mevrouw'.
- Bij communicatie via e-mail of brief het bericht niet meer te starten met 'geachte heer/mevrouw'.

Stand van zaken:

Diverse afspraakformulieren, ontvangstbevestigingen en brieven zijn inmiddels aangepast. Invoering gebeurt stapsgewijs tot 1 juli 2022, mede vanwege de samenhang met de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer.

Motie 2106-58 Knop zienswijzen

Verzoekt het college:

- Te onderzoeken of er een aparte pagina kan komen over het indienen van zienswijzen bij bouwprojecten.
- Op zijn minst een knop op de website moet maken om direct naar een formulier te gaan waar je een zienswijze kunt indienen.

Stand van zaken:

Er wordt onderzocht hoe het digitaal indienen van zienswijzen kan worden aangeboden.

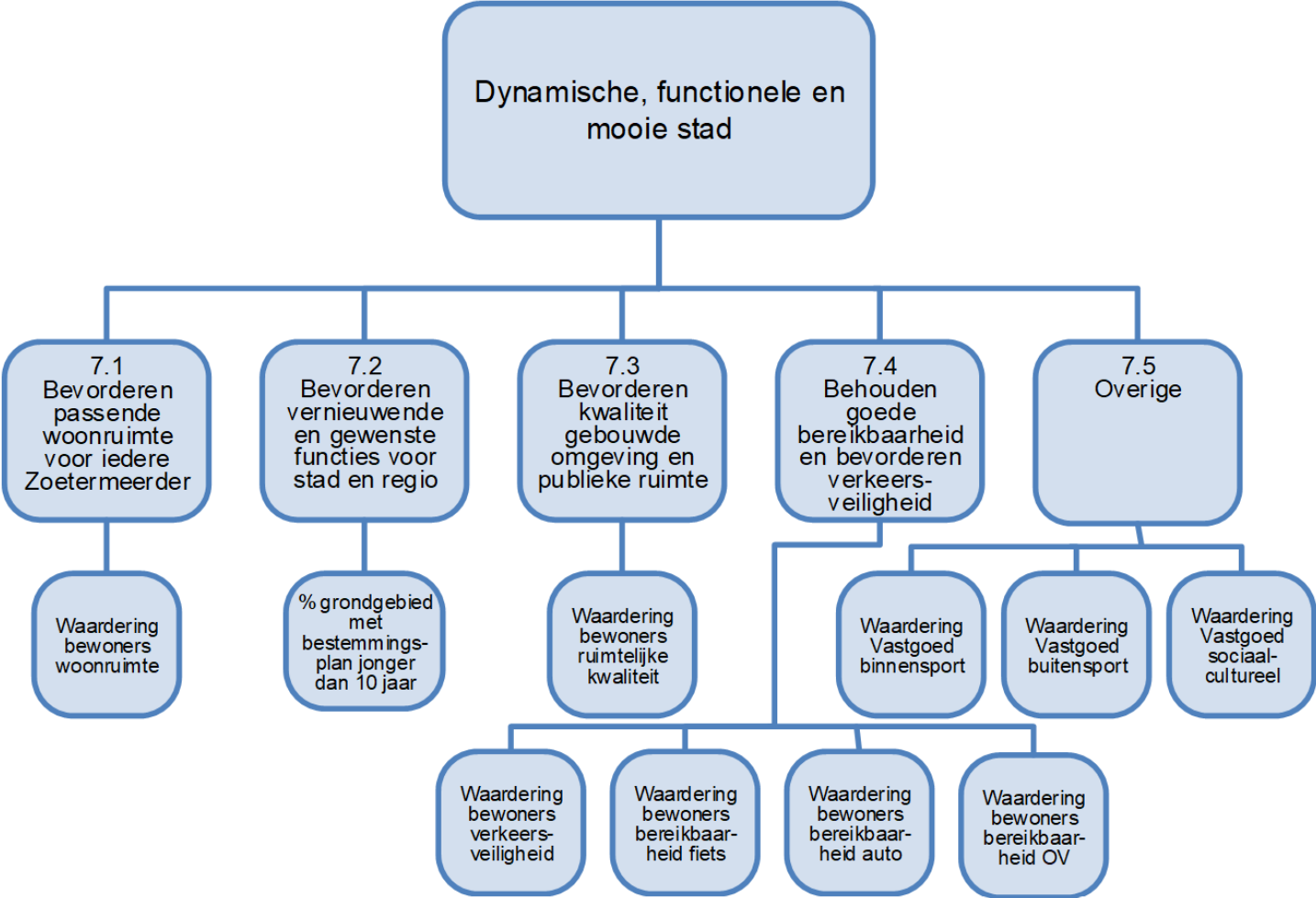
Waar staat je gemeente indicatoren

Hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Zoetermeer

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Dienstverlening-en-digitalisering/>

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording/>

Programma 7 Inrichting van de stad

Maatschappelijk effect programma: Wat willen we bereiken?

Dynamische, functionele en mooie stad

Veranderingen in de maatschappij stellen steeds weer andere vragen aan de fysieke leefomgeving. Hoe blijft Zoetermeer bereikbaar? Hoe komen de juiste woningen op de juiste plek? Wat is nodig voor een gezonde, groene en veilige leefomgeving? Al deze onderwerpen komen samen in het programma 'Inrichting van de stad'.

We gaan door met de vele woningbouwprojecten om de woningbouwopgave te realiseren, waarbij we sturen op aantallen en kwaliteit. Een grote opgave met veel aandacht voor participatie. Ruimtelijke ontwikkelingen worden in samenhang en op transparante wijze met elkaar ingevuld en vormgegeven. Samen ontwikkelden we een integrale omgevingsvisie en langetermijnstrategie voor de ontwikkeling en groei van de stad. Dat is ook wat de nieuwe Omgevingswet, die op 1 juli 2022 in werking treedt, vraagt.

Een goede bereikbaarheid, duurzame mobiliteit en verkeersveiligheid krijgen voortdurend aandacht. We zijn actief in de regio en formuleren voor verschillende onderwerpen samen beleid en voeren dit uit.

Het maatschappelijk vastgoed ondersteunt en faciliteert de gemeentelijke doelen en ambities en draagt bij aan een aantrekkelijke stad. We willen voorzieningen aanbieden die de stad nu en in de toekomst nodig heeft.

De raad heeft op 14 juni 2021 de ontwerpvisie Zoetermeer 2040 vastgesteld. Ook de Strategische agenda 2040, de brug tussen visie en uitvoering, is vastgesteld. Met de vaststelling van beide stukken is een belangrijke mijlpaal bereikt en kunnen we een duidelijke richting uitzetten voor de stad. Een nieuwe koers waarin we de sociale, fysieke en economische uitdagingen en kansen in samenhang bekijken.

We werken nu toe naar een definitieve vaststelling van de omgevingsvisie Zoetermeer 2040 in het vierde kwartaal van dit jaar. Tegelijkertijd komen we dan ook met de eerste uitkomsten van de sporen in de eerste Strategische agenda.

Het toekomstbeeld voor de stad is opgebouwd uit zes hoofdlijnen en per thema maken we belangrijke keuzes:

- Zoetermeer is mijn thuis
- Duurzame stad in en tussen de parken
- Palet van wijken en buurten
- Doorlopende ontplooiingskansen voor inwoners van Zoetermeer
- Stad van toegepaste innovatie
- Zoetermeer regiostad

Speerpunten in 2022: Wat gaan we daarvoor doen?

Binnen dit programma ligt de focus op de volgende speerpunten:

- doorlichten en bijstellen van het huidige beleid op basis van de omgevingsvisie Zoetermeer 2040;
- actualiseren van lopende programma's, projecten en acties op basis van de visie ;
- direct aan de slag gaan met programmavoorstellen voor twee pijlers:
 1. Wijken van de toekomst: Meerzicht en Buytenwegh
 2. Woningbouw als katalysator voor een sociaaleconomisch krachtige stad.

Doelstellingen

Doelstelling 7.1 Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder

Blijvende focus op woningbouwproductie en kwaliteit

Zoetermeer staat nu op een cruciaal moment in haar ontwikkeling. Met de vaststelling van de ontwerpvisie Zoetermeer 2040 hebben we gekozen voor een andere blik op de woningbouw. Uitsluitend aantallen woningen realiseren is niet voldoende om een (sociaaleconomische) opwaartse beweging te maken. Er is meer nodig.

De visie beschrijft dat de in- en uitstroom in Zoetermeer werkt als een roltrap. De afgelopen twee decennia stromen vooral jonge gezinnen en éénuouderhuishoudens in (en stappen dus op de roltrap), steeds meer vanuit kwetsbare wijken. Jongeren en 40+ gezinnen verlaten de stad steeds vaker, omdat er voor deze doelgroepen onvoldoende passende woningen te vinden zijn. De Zoetermeerse roltrap komt dus 'treden tekort' en moet langer en breder om de in- en uitstroom evenwichtiger te maken. Dit vraagt om een nieuwe strategie voor de woningbouw met een samenhangende sociale, economische en fysieke aanpak. Een strategie die moet gaan werken als katalysator voor een sociaaleconomische stad.

Hierbij gaan we ons primair focussen op de wijken die zich kwetsbaar ontwikkelen, Meerzicht en Buytenwegh. Voor deze twee wijken volgen programmavoorstellen, waarover meer informatie te lezen is bij doelstelling 7.2.

In de afgelopen jaren zijn er belangrijke stappen gezet voor de realisatie van woningbouwprojecten en dit begint nu zijn vruchten af te werpen. In de komende jaren bouwen we minimaal 10.000 woningen bij. In 2022 zien we een groeiend aantal woningen die in start bouw gaan en daarnaast zien we ook een toename van het aantal vastgestelde bestemmingsplannen en verleende omgevingsvergunningen. Blijvende focus is belangrijk om een stabiele bouwproductie te houden en tegelijkertijd de kwaliteit te waarborgen.

Implementeren en uitbouwen van de Permanente Marktdialoog Zoetermeer

Op 24 maart 2021 is het Stadsbouwakkoord ondertekend. Met dit akkoord werken we samen aan onze (bouw)opgave met als doel om gebieden integraal te ontwikkelen om zo tot een kwalitatieve verbetering van de stad te komen. De dialoog met de partijen gaat nu verder onder een nieuwe naam: Permanente Marktdialoog Zoetermeer (PMZ).

Voor 2021 is samen met de partners een werkagenda opgesteld met als rode draad de omgevingsvisie Zoetermeer 2040. Alle onderwerpen uit de werkagenda worden ook vanuit dit perspectief gepositioneerd. Denk aan gemeentelijke beleidsvoornemens, zoals de nieuwe Nota Grondbeleid en de Woonzorgvisie. 2022 staat vooral in het teken van reflectie vragen op andere beleidsvoornemens en dit te toetsen aan marktinzichten. Daarnaast willen we de PMZ verder uitbreiden met marktpartijen die zich langjarig aan onze opgave willen binden.

De partners zijn nadrukkelijk ook betrokken bij de verdere ontwikkeling van de Strategische agenda 2040.

Vaststellen regionale woningmarktafspraken

Eind 2020 zijn we gestart met het maken van nieuwe (regionale) woningmarktafspraken. De verwachting is dat de woondeal eind 2021 leidt tot een Eindakkoord. Onze bieding is tot stand gekomen binnen het kader van het huidige woonbeleid en de omgevingsvisie Zoetermeer 2040.

De woningmarktafspraken worden elk jaar gemonitord, waarbij ook de driejaarlijkse woningbehoefteraming van de provincie wordt betrokken.

Doelstelling 7.2 Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio

Strategische agenda 2040 (brug tussen visie en uitvoering)

De Strategische agenda 2040 slaat de brug tussen de ontwerpvisie Zoetermeer 2040 en de uitvoering op lange termijn. In de agenda staan de programma's opgenomen waaraan de komende jaren wordt gewerkt. De agenda wordt regelmatig bijgewerkt en zo kunnen we stap voor stap de visie uitwerken en goed reageren op nieuwe inzichten en omstandigheden.

Het college heeft de (eerste) strategische agenda 'in de steigers' gezet door middel van drie sporen:

- Spoor 1: het doorlichten en bijstellen van het huidige beleid op basis van de omgevingsvisie Zoetermeer 2040
- Spoor 2: het actualiseren van lopende programma's, projecten en acties op basis van de ingrediënten uit de omgevingsvisie Zoetermeer 2040
- Spoor 3: Direct aan de slag met programmavoorstellen voor twee pijlers uit de omgevingsvisie: (1) Wijken van de toekomst (Meerzicht en Buytenwegh) en (2) Woningbouw als katalysator voor een sociaaleconomisch krachtige stad.

Doorlichten en bijstellen huidige beleid

Op dit moment telt de gemeente circa 70 beleidsnota's. In het kader van de eerste strategische agenda wordt gestart met het onderzoek naar de mate waarin deze bijdragen aan wat we met de omgevingsvisie Zoetermeer 2040 willen bereiken. Hiervoor beantwoorden we een aantal vragen die in de Strategische agenda te lezen zijn.

Doorlichten projecten, programma's en regelingen

Op dit moment heeft de gemeente ook veel lopende activiteiten, die worden uitgevoerd op basis van het huidige beleid: (uitvoerings)programma's, projecten en andere acties. De vraag is hier of deze in hun huidige vorm voldoende bijdragen aan het ombuigen van de neergaande trends uit het basisdocument.

Daarnaast is het hier ook de vraag op welke plekken in de stad de inzet van de (schaarse) middelen het meest urgent is. Zoals al vaker benoemd kan niet alles tegelijk worden opgepakt.

Gebiedsvisies/ontwikkeling Meerzicht en Buytenwegh

Het gebiedsprogramma Meerzicht moet concreet invulling gaan geven aan de omgevingsvisie Zoetermeer 2040. Het gebiedsprogramma zal ter besluitvorming voorgelegd worden aan de raad. In het gebiedsprogramma komt een winkelcentrum Meerzicht als een belangrijk visitekaartje voor de wijk waar de eigenaar bereid is te investeren. Maar ook de experimentele aanpak van kwetsbare gezinnen waarbij er ingezet wordt op gezamenlijk huisbezoek met woningcorporaties en passende individuele maatwerk regelingen.

Buytenwegh is, na Meerzicht, de wijk met de meest kwetsbare ontwikkeling. Het belang om aan de voorkant, samen met de organisaties en inwoners van de wijk, met een open agenda te kijken naar de opgaven van de wijk wordt onderstreept. Bij de aanpak worden de evaluatie van wijkgericht werken en de ervaringen die zijn opgedaan in het gebiedsprogramma Meerzicht betrokken. De wijkanalyse van de vraagstukken en beeldvorming van Buytenwegh zijn in 2021 opgestart. En er wordt nu een programmatische aanpak opgesteld met eenzelfde fasering als in Meerzicht.

Voor de planvorming in Meerzicht en Buytenwegh worden afzonderlijke voorstellen met budgettaire gevolgen ter besluitvorming voorgelegd.

Instrumenten vanuit de Omgevingswet

Met de nieuwe Omgevingswet krijgt de gemeente meer eigen regie op de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet biedt daarvoor een aantal kerninstrumenten, waaronder de omgevingsvisie, het programma en het omgevingsplan.

Naast de uitwerking van de omgevingsvisie Zoetermeer 2040 in programma's worden ook kaders gesteld voor de uitvoering. Er komt een omgevingsplan voor de gehele gemeente waarin straks alle regels staan. Met deze regels beschermen we de kwaliteit van de fysieke leefomgeving en zorgen we ervoor dat (nieuwe) initiatieven, ontwikkeling en functies in de stad bijdragen aan het behalen van de doelen en ambities uit de omgevingsvisie.

De huidige bestemmingsplannen worden vervangen door het omgevingsplan. Hoe de transitie van bestemmingplan naar omgevingsplan het beste kan worden ingezet, zal in een plan van aanpak worden beschreven. Als gemeente willen we zowel flexibel zijn als zekerheid kunnen bieden. Inwoners en ondernemers moeten immers weten waar ze aan toe zijn. De uitdaging bij het maken van een omgevingsplan is om zowel ruimte als rechtszekerheid te bieden. Maatwerk kan hier een brug tussen vormen.

Op dit moment wordt al gewerkt aan het eerste deel van het omgevingsplan. Voor de wijk Seghwaert worden de relevante regels uit de bestemmingsplannen en gemeentelijke verordeningen samengebracht in het omgevingsplan.

Doelstelling 7.3 Bevorderen kwaliteit van gebouwde omgeving en publieke ruimte

Zoetermeer blijft zich de komende jaren ontwikkelen. De omgevingsvisie Zoetermeer 2040 zet onder meer de koers uit voor een duurzame stad in en tussen de parken met een aantrekkelijk palet van wijken en buurten. Daarbij moeten we oog hebben voor de kwaliteit en diversiteit van de stad, zowel in fysiek, sociaal en economisch opzicht. Voor Zoetermeer betekent dit onder meer investeren in de kwaliteit van de gebouwde omgeving en publieke ruimte om de woonaantrekkelijkheid van de stad te vergroten.

Een goede omgevingskwaliteit is ook één van de drie maatschappelijke doelstellingen van de Omgevingswet. Daarmee is omgevingskwaliteit altijd één van de af te wegen belangen bij de besluitvorming over ingrepen in de fysieke leefomgeving. Via gebiedsvisies, beeldkwaliteitsplannen en in projectdocumenten, zoals een 'Plan Uitwerking Kader (PUK)' wordt er gestuurd op de omgevingskwaliteit in Zoetermeer. Hiermee wordt gebiedsgericht gestuurd op concretere kwaliteitskaders die aansluiten bij onze ambities.

De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit adviseert het bestuur vanuit hun onafhankelijke en deskundige rol over deze kaders. Daarnaast adviseren zij over de interpretatie van die kaders bij een concreet initiatief.

Doelstelling 7.4 Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid

Vaststellen van een actueel Actieplan Verkeersveiligheid

Met het actuele Actieplan Verkeersveiligheid willen we met concrete projecten invulling geven aan het verder verbeteren van de verkeersveiligheid. Uitgangspunt is de risico gestuurde aanpak van het landelijke Strategisch Plan Verkeersveiligheid. Onderdeel van het actieplan is een uitvoeringsprogramma, waarbij het accent vooral ligt op de kwetsbare verkeersdeelnemers: fietsers en voetgangers. Daarbij richt de focus zich met name op kinderen en jongeren (rond de scholen en op schoolroutes) en ouderen. Gedrag is de hoofdoorzaak van ongevallen. Dit betekent dat nog meer ingezet moet worden op voorlichting en educatie en op handhaving. Het opstellen van het actieplan en het participatietraject kost, mede vanwege corona en de nieuwe risico gestuurde aanpak die in Zoetermeer voor het eerst wordt gevolgd, meer tijd dan voorzien. De verwachting is dat het actieplan begin 2022 kan worden vastgesteld.

Vaststellen van de Hoofdwegenstudie 2030

Gelet op onze ambities en de ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit is het nodig om een hoofdwegenstudie uit te voeren. Zo krijgen we inzicht in de effecten van de voorgestane ontwikkelingen op het hoofdwegenet, de aansluitingen op de A12 en op de bereikbaarheid van de wijken onderling in de stad. Ook kunnen op tijd infrastructurele maatregelen worden voorgesteld om (eventuele) toekomstige knelpunten op te lossen. Het onderzoek is in het derde kwartaal van dit jaar gestart en de resultaten worden begin 2022 verwacht.

Intensivering samenwerking regionale mobiliteit

Er wordt samen (MRDH, Rijkswaterstaat, Provincie en gemeenten) veel inspanning geleverd om de regionale woningbehoefte af te stemmen met de mobiliteitsvraagstukken en de economische groei. Er is op allerlei onderdelen sprake van een intensieve samenwerking. In de komende periode wordt vooral ingezet op: de schaa sprong openbaar vervoer, het metropolitane fietsnetwerk, ketenmobiliteit, verbeteren doorstroming en aansluitingen van hoofdwegen op het onderliggende wegennet, innovaties op het gebied van mobiliteit, CO2-reductie in het verkeer en het vergroten van de verkeersveiligheid.

Duurzame mobiliteit

De mobiliteit verandert snel. Er ontstaan nieuwe vormen van vervoer of deze zijn nog in ontwikkeling. Dit biedt kansen om het mobiliteitssysteem aantrekkelijker, slimmer en duurzamer te maken. Dat betekent dat we bereikbaar willen zijn en voortdurend aandacht hebben voor de kwaliteit van onze leefomgeving en onze gezondheid. Nu én in de toekomst. Binnen regionaal verband wordt er gewerkt aan visies met doelstellingen voor een duurzamer verkeer systeem ter verbetering van de leefkwaliteit (mobiliteitstransitie, luchtkwaliteit, geluidhinder, verkeersveiligheid en sociale participatie) en mogelijke maatregelen om deze doelen te bereiken. Hierbij spelen CO2-reductie, klimaataanpak, deelmobiliteit en elektrisch rijden een belangrijke rol.

Doelstelling 7.5 Overige

In de omgevingsvisie Zoetermeer 2040 staat de opgave centraal om tot een betere balans en tot een opwaartse beweging te komen. We vinden het daarom belangrijk dat er in ons gemeentelijk vastgoed activiteiten kunnen plaatsvinden die bijdragen aan de ambities en doelstellingen van onze gemeente. Hierbij kan gedacht worden aan onderwijs, sport, sociaal, cultuur en ook ambtelijke huisvesting. Verder is het van belang dat het vastgoed van voldoende kwalitatief niveau is en optimaal gespreid over de stad.

Bij structurele leegstand worden gebouwen afgestoten en bij maatschappelijke huisvestingsvragen, waarvoor binnen de bestaande vastgoedportefeuille geen passende huisvesting beschikbaar is, worden nieuwe gebouwen ontwikkeld of aangetrokken. Verduurzaming en het toegankelijk maken van het vastgoed is een belangrijk speerpunt.

Indicatoren, trendgrafieken en financiën

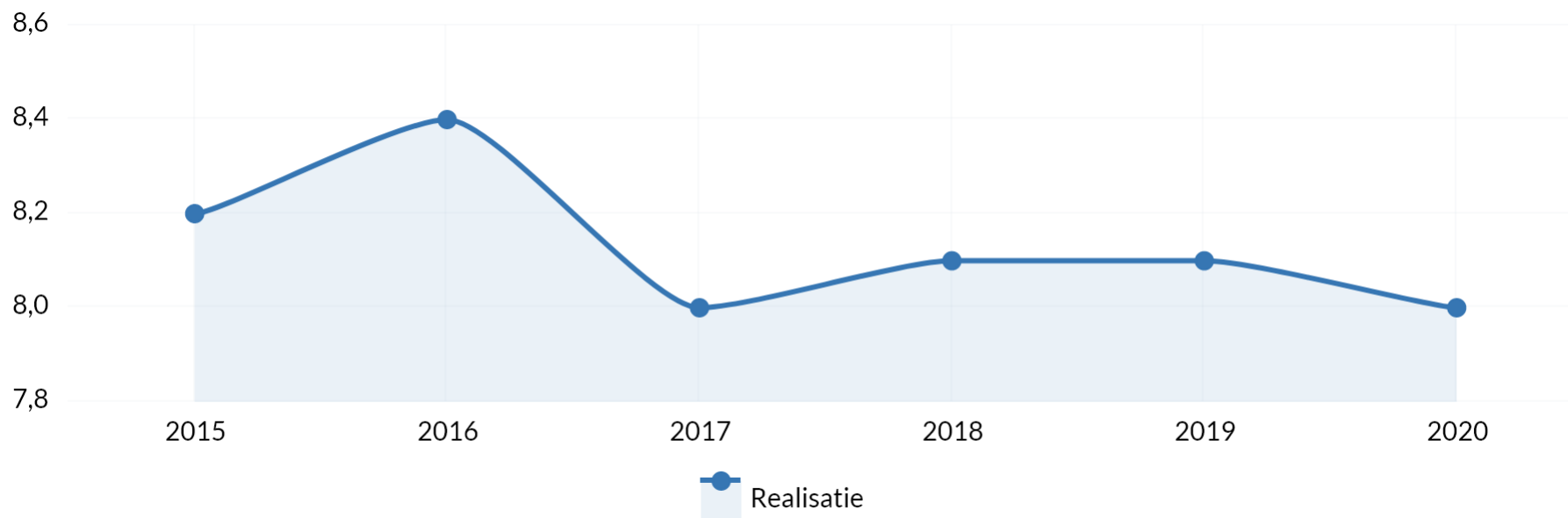
Doelstelling 7.1 Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder

Waardering bewoners woonruimte

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	8,00	-	-	-	-
Begroting	-	8,00	8,00	8,00	8,00

Trendgrafiek Waardering bewoners woonruimte

Bron: Stadspeiling

Oplevering van 700 woningen per jaar

Bron: Woningbouwmonitor

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	329,00	-	-	-	-
Begroting	-	701,00	701,00	701,00	701,00

Trendgrafiek oplevering van 700 woningen per jaar

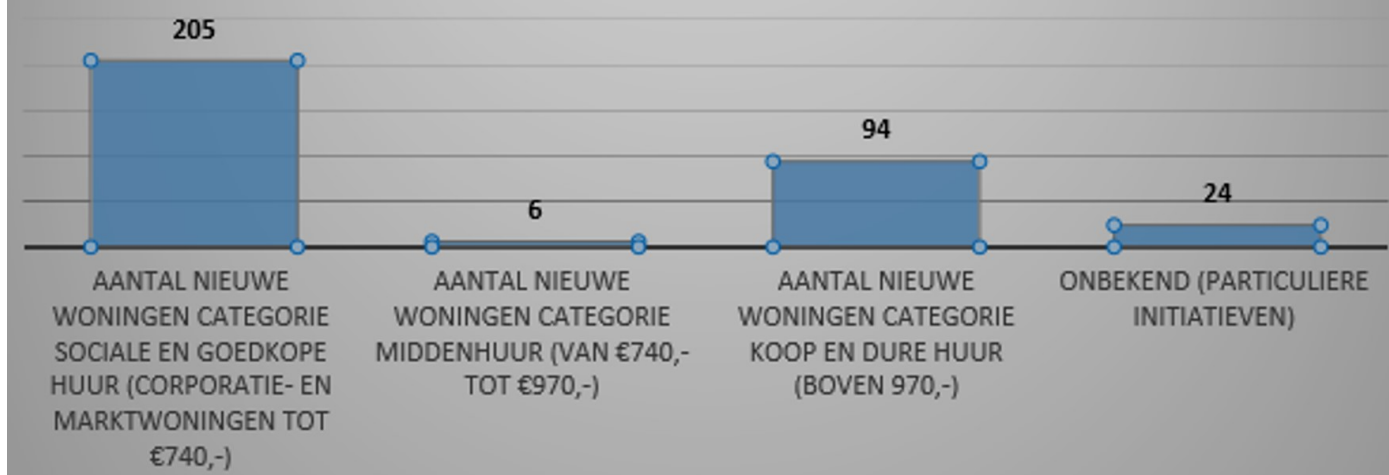
Bron: Woningbouwmonitor

Toelichting

Sinds het vaststellen van het Woningbouwprogramma in 2017 wordt in Zoetermeer hard gewerkt aan verhoging van de woningbouwproductie, met als doel te komen tot de bouw van ongeveer 700 woningen per jaar. De verwachting is dat deze doelstelling wordt gehaald vanaf het jaar 2023, met een grote piek van 1868 woningen in 2023 en daarna een meer verspreide bouwproductie van ongeveer 800 woningen per jaar. In totaal staan 5.195 woningen op de planning voor de periode 2021-2027. In 2019 en 2020 zijn in totaal samen 841 woningen gerealiseerd. Het totaal komt daarmee voor 2019-2027 uit op 6.036 woningen.

De doelstelling uit de Versnellingsagenda is om 27% goedkope huur, 25% middenhuur en 48% koop en dure huur te realiseren. Met de huidige programmering worden deze percentages dicht benaderd.

Gerealiseerde prijssegmenten 2020

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder (7.1)	797	822	821	820	820

Toelichting Financiën

Het budget wordt met name ingezet voor de uitvoerings- en beleidstaken voor wonen (inclusief de Bestuurlijke Tafel Wonen Haaglanden). Voor de beleidstaken en de exploitatie woonwagenuisvesting is afzonderlijk budget beschikbaar.

Doelstelling 7.2 Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio

Toelichting

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio (7.2)	-930	-1.286	-100	133	518

Toelichting Financiën

Onder deze doelstelling zijn per (sub)product de in gang gezette projecten zoals grondexploitaties zoals Oosterheem en Palenstein opgenomen. Deze uitgaven zijn voor de exploitatie neutraal, omdat dekking plaatsvindt vanuit grondverkopen en andere opbrengsten waaronder subsidies. Een eventueel aanwezig saldo wordt gemuteerd als onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie). Eventuele winstafrachten vinden plaats via mutaties in de reserves. Voor verliezen wordt een voorziening getroffen. Daarnaast zijn er faciliterend grondbeleid projecten. Ook dit is vaak neutraal omdat via overlopende posten een saldo wordt overgeheveld naar een ander jaar. Op het product grondbedrijf algemeen vindt er zonodig een vrijval plaats. Dit is het geval in 2022. In dat jaar wordt een voordelige afdracht voorzien van Reserve risico's Ontwikkelingsbedrijf.

Op een afzonderlijk product worden de (vaste) kosten en opbrengsten verantwoord van gemeentelijke eigendommen (zoals grond). Hierop wordt jaarlijks een voordelig saldo behaald. Door incidentele opbrengsten en kosten kunnen deze jaarlijks wisselen, eventuele afwijkingen worden gemeld via de Tussenberichten.

Ten behoeve van de vernieuwing van de stad in onder andere de Binnenstad worden voorbereidende werkzaamheden verricht. In de reserve investeringsfonds (Rif) zijn hiertoe middelen gereserveerd die via afzonderlijke raadsbesluiten beschikbaar kunnen worden gesteld. Voor de exploitatie zijn deze kosten vanwege de dekking vanuit de Rif neutraal. Het project Entree is inmiddels in de uitvoeringsfase. Hiertoe is in 2021 een afzonderlijk raadsbesluit met een investeringsbudget toegekend. Voor de kapitaallasten en het onderhoud zijn vanaf 2024 en verdere jaren oplopende budgetten opgenomen. In 2025 zijn uitgaven met dekking van de Rif voorzien voor onder andere de aanleg van het evenemententerrein Markt 10, centraal park en de onrendabele top voor de parkeergarage.

Doelstelling 7.3 Bevorderen kwaliteit van gebouwde omgeving en publieke ruimte

Waardering bewoners ruimtelijke kwaliteit

De waardering van de bewoners gemeten op basis van een vaste vragenreeks in de Stadspeiling.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	78,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	76,00 %	%	76,00 %	%

Toelichting

De ruimtelijke kwaliteit wordt tweejaarlijks gemeten in even jaren

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Bevorderen kwaliteit van gebouwde omgeving en publieke ruimte (7.3)	2.359	1.865	1.865	1.714	1.714

Toelichting Financiën

Het budget wordt grotendeels ingezet voor personele inzet onder andere op het gebied van welstand, beeldkwaliteitsplannen, bestemmingsplannen, structuurvisie (omgevingsvisie) en groen. In 2022 en 2023 is tijdelijk budget van ca. € 150.000 toegevoegd voor het aandeel van dit personeel in de toetsing van omgevingsvergunningen. Hier staan ook extra inkomsten in programma 6 tegen over.

Doelstelling 7.4 Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid

Waardering verkeersveiligheid

Gemiddeld algemeen rapportcijfer ten aanzien van de tevredenheid over de verkeersveiligheid op buurtniveau door respondenten van de Stadspeiling (18+).

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	6,80	-	-	-	-
Begroting	-	7,50	7,50	7,50	7,50

Waardering bereikbaarheid auto

Het gemiddelde algemene rapportcijfer voor de bereikbaarheid per auto van bestemmingen binnen en buiten Zoetermeer.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	8,00	-	-	-	-
Begroting	-	7,70	7,70	7,70	7,70

Waardering bereikbaarheid fiets

Het gemiddelde algemene rapportcijfer van de bereikbaarheid per fiets binnen Zoetermeer.

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	8,10	-	-	-	-
Begroting	-	8,10	8,10	8,10	8,10

Waardering bereikbaarheid ov

Het gemiddelde algemene rapportcijfer voor de bereikbaarheid per openbaar vervoer van bestemmingen binnen en buiten Zoetermeer door respondenten van de Stadspeiling (18+).

Bron: Stadspeiling

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	7,40	-	-	-	-
Begroting	-	7,50	7,50	7,50	7,50

Toelichting indicatoren

In 2021 wordt geen peiling gehouden. Het betreft een tweejaarlijkse stadspeiling.

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid (7.4)	606	657	543	548	566

Toelichting Financiën

Het budget wordt ingezet voor de uitvoering van mobiliteitsprojecten en de inzet van verkeerskundigen. Het budget aflopend in verband met tijdelijk budget voor 1 extra functionaris voor relatiebeheer met derden waaronder de MRDH (tot en met 2022) en tijdelijk budget voor het aandeel van de verkeerskundigen bij de beoordeling van omgevingsvergunningen (tot en met 2023). Hier staan ook extra inkomsten tegenover (zie programma 6).

Doelstelling 7.5 Overige

Waardering Vastgoed binnensport

Het percentage geïnterviewden dat van mening is dat het gebouw voldoet aan de eisen van deze geïnterviewde.

Bron: Klanttevredenheidsonderzoek

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	0,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	81,00 %	81,00 %	81,00 %	81,00 %

Waardering Vastgoed buitensport

Het percentage geïnterviewden dat van mening is dat het gebouw voldoet aan de eisen van deze geïnterviewde.

Bron: Klanttevredenheidsonderzoek

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	0,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	81,00 %	81,00 %	81,00 %	81,00 %

Waardering Vastgoed sociaal-cultureel

Het percentage geïnterviewden dat van mening is dat het gebouw voldoet aan de eisen van deze geïnterviewde.

Bron: Klanttevredenheidsonderzoek

Type	2020	2022	2023	2024	2025
Realisatie	0,00 %	-	-	-	-
Begroting	-	81,00 %	81,00 %	81,00 %	81,00 %

Toelichting indicatoren

Om te beoordelen in hoeverre het vastgoed voldoet aan de tevredenheid van de gebruikers wordt iedere twee jaar een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Naar aanleiding van het onderzoek worden acties uitgezet om de tevredenheid onder de gebruikers te verhogen. Het klanttevredenheidsonderzoek binnensport, buitensport en sociaal cultureel stond gepland voor 2020 maar wordt doorgeschoven naar 2022, omdat de meeste accommodaties door COVID-19 voor een zeer beperkt deel gebruikt zijn en de verenigingen andere prioriteiten hebben.

Financiën

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Overige (7.5)	841	848	811	810	799

Toelichting Financiën

Het budget wordt ingezet voor het groot onderhoud van ambtelijke en commerciële huisvesting. Daarnaast is het exploitatieresultaat van het vastgoed van de gemeente en het totaal van de algemene kosten stedelijke ontwikkeling onder deze doelstelling verwerkt. In 2020 is er door een voorziene vrijval van de reserve groot onderhoud commerciële panden in verband met het instellen van een voorziening groot onderhoud commerciële panden een eenmalig voordeel behaald.

Risico's

Secundaire achtervang aan WSW-geldleningen aan woningbouwcorporaties

De landelijke systematiek van garantstelling en borgtocht voor het domein woningbouw/woningcorporaties is gewijzigd. Nieuw is dat alle nieuwe achtervangposities en herfinancieringen van leningen generiek zijn en dat gelimiteerde achtervang niet meer zondermeer is toegestaan. Het Zoetermeerse beleid is hierop aangepast (zie gewijzigde kadernota Garantstellingen 2021, raad 20 september 2021). Dit leidt tot een stijging van het totaal bedrag van de achtervang. Omdat het nieuwe stelsel meer zekerheid biedt dan voorheen en eerder het risico ook al gering was, wordt het risico dat de gemeente hiervoor wordt aangesproken, ondanks de toename van het geborgde bedrag zeer gering geacht.

Splitsing Vestia en scheefheid borgstelling

De afgelopen 10 jaar heeft Vestia amper volkshuisvestelijk kunnen presteren. Vestia, het ministerie van BZK, het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en Aedes hebben een plan opgesteld dat zowel de financiële problematiek bij Vestia als bij het WSW moet verminderen. Onderdelen van de oplossing zijn het verlagen van de rentelast van Vestia (op te brengen door de hele corporatiesector via o.a. een uitruil van leningen) en het splitsen van het huidige (te grote) Vestia in drie kleinere zelfstandige corporaties. Doel is tot drie financieel gezondere en door het WSW goed borgbare corporaties te komen. In ongewijzigde vorm drukt Vestia te zwaar in het risicoprofiel van de sector in het borgstelsel van het WSW. De splitsing/defusering van Vestia neemt naar verwachting twee tot drie jaar in beslag.

Naast het Vestia herstelplan speelt het gegeven van de scheefheid in de geborgde achtervang van gemeenten: sommige gemeenten staan ten opzichte van het corporatiebezit in hun gemeenten, (veel) meer/minder in de achtervang dan andere gemeenten. Door de WSW en VNG is een voorstel opgesteld dat – met een beroep op solidariteit – een einde moet maken aan deze scheefheid in risicoverdeling. Hoewel de scheefheid door de nieuwe systematiek grotendeels gelijk blijft (de verdeling van garantstellingen tot 31/7 blijft gelijk) speelt scheefheid in de casus Vestia een belangrijke rol.

De gemeenten Delft en Zoetermeer staan – ten opzichte Den Haag en Rotterdam voor Vestia veel minder in de achtervang dan op grond van woningbouwbezit is gerechtvaardigd. Vanwege het voorstel tot splitsen van Vestia is het 'oplossen van de scheefheid' in de achtervang van Vestia naar het oordeel van BZK een noodzakelijke voorwaarde voor het kunnen doorvoeren van de splitsing. Het in de tijd uitfaseren van de scheefheid is daarmee niet mogelijk. De gemeente Zoetermeer heeft in een intentieverklaring steun uitgesproken voor de genoemde oplossing. Een onderdeel van de oplossing is dat de scheefheid ultimo 2021 wordt opgelost. De gemeente Zoetermeer heeft hiervoor het beleid over dit soort gemeentegaranties aangepast. Als gevolg van het recht trekken van de scheefheid stijgt het aandeel waarvoor Zoetermeer in achtervang van de borgstelling. De omvang van de stijging is, zonder leningruil, ongeveer € 169 mln. De leningruil leidt naar verwachting tot een lagere stijging dan de genoemde € 169 mln. Het exacte bedrag wordt bekend als de splitsing/defusering is afgerond. Ten aanzien van de verwachte stijging van de borgstelling geldt dat ondanks de totale omvang van het gegarandeerde bedrag stijgt het risico dat de gemeente hierop aangesproken wordt zeer gering blijft.

Beleidsperspectief

Beleidswijzigingen

Wijzigingen doelen en indicatoren

Met de komst van de Omgevingswet is de effectindicator '% grondgebied voor bestemmingsplannen jonger dan 10 jaar' niet meer toepasselijk. In de Programmabegroting 2021-2024 is aangekondigd, dat hiervoor in de Perspectiefnota 2022 een nieuwe effectindicator wordt voorgesteld. Hiervan is toch afgezien, omdat nieuwe indicatoren in het kader van (de doelen van) de visie Zoetermeer 2040 worden geformuleerd.

Seniorenmakelaar

De pilot Seniorenmakelaar uit 2020, doorlopend in 2021, is succesvol verlopen. De seniorenmakelaar (1) verlaagt de druk op de woningmarkt door een betere benutting van de bestaande sociale huurvoorraad (meer inwoners in hetzelfde aantal woningen), (2) zorgt voor een betere draagkracht van stedelijke- en buurtvoorzieningen en (3) voorkomt dure Wmo-woningaanpassingen.

In 2020 zijn er in totaal 25 doorstroomverhuizingen gerealiseerd. Voortzetting van de seniorenmakelaar is wenselijk (tot en met 2025). Het jaarlijks benodigde bedrag is € 40.000 en wordt – 'middels oud voor nieuw' - als volgt gedekt:

- € 10.000 afkomen uit het onderzoeksbudget Wonen;
- € 10.000 middels de vergoeding die de gemeente met ingang van 2022 ontvangt van woningcorporatie De Goede Woning (DGW) voor garantstellingen voor leningen;
- € 20.000 afkomen uit WMO-budget voor woningaanpassingen. Met de inzet van de seniorenmakelaar wordt een verdere stijging van de kosten van woningaanpassingen ingedamd.

Bedragen x 1.000

Nieuw beleid	2022	2023	2024	2025
Seniorenmakelaar	40	40	40	40
dekking Seniorenmakelaar (zie ook P2)	-20	-20	-20	-20
Saldo	20	20	20	20

Financieel samengevat: Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Baten	-48.717	-36.401	-30.718	-18.174	-16.458	-21.214
Lasten	48.864	40.073	33.625	22.115	20.482	25.630
Gerealiseerd resultaat	147	3.672	2.906	3.941	4.025	4.416

Aangenomen moties voorjaarsdebat

Motie 2106-30 Theorie examen auto in eigen stad

Verzoekt het college:

- in samenwerking met het CBR op zoek te gaan naar een geschikte locatie in Zoetermeer waar theorie-examens kunnen worden afgenomen en hierover voor het najaarsdebat terug te koppelen

Stand van zaken:

Er wordt in overleg met het CBR onderzocht of er een geschikte locatie in Zoetermeer beschikbaar is.

Motie 2106-32 Kwaliteitsimpuls randstadrailhaltes

Verzoekt het college:

- samen met de MRDH en HTM tot plannen te komen voor een kwaliteitsimpuls van de RandstadRailhaltes en omliggende gebieden en om daarbij o.a. te kijken naar voldoende parkeervoorzieningen, het groen, de wegen en voet-/fietspaden;
- tevens integraal te kijken of er mogelijkheden zijn om deze kwaliteitsimpuls te combineren met woningbouw rondom haltes en stations om zo de vervoerswaarde te vergroten en de benodigde investeringen te financieren;
- voor dit onderzoek 25.000 euro uit het potje van de raad of Overzicht Algemeen Dekkingsmiddel (OAD) te reserveren;
- bovengenoemd onderzoek af te ronden voor april 2022.

Stand van zaken:

Een voorstel hiertoe volgt in het eerste kwartaal van 2022.

Motie 2106-61 Visie Van Tuylpark en Plan van Plas van Poot in samenhang

Verzoekt het college:

- Er alles aan te doen om de Visie Van Tuylpark en het Plan voor de Plas van Poot zo snel mogelijk naar de raad te sturen, bij voorkeur voor de behandeling van de begroting 2022.
- De beide beleidsstukken in samenhang met elkaar te presenteren en te behandelen

Stand van zaken:

De visie Van Tuylpark en het Plan voor de Plas van Poot wordt in het tweede kwartaal van 2022 aan de raad voorgelegd.

Waar staat je gemeente indicatoren

Hyperlinks naar dashboard 'Waar staat je gemeente?'. Selecteer bij het eerste bezoek gemeente Zoetermeer

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Bouwen-en-wonen/>

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/mobiliteit/>

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording/>

Overzicht Overhead

Inleiding

In het Overzicht Overhead staan de lasten en baten van de overhead van de gemeentelijke organisatie opgenomen. Dit is voorgeschreven in de wetgeving (Besluit Begroting en Verantwoording/BBV) en heeft tot doel om de overhead inzichtelijk te maken en om gemeenten onderling te kunnen vergelijken op hun uitgaven hieraan. De door het BBV gehanteerde definitie van overhead luidt: de kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primair proces. De doelstelling van overhead luidt: het sturen van de organisatie en het ondersteunen van het primaire proces.

Bij overhead (maar ook beleidstaakvelden) blijft het bepalen van de doelmatigheid interessant. In 2021 vindt er een doorlichtingsonderzoek plaats in het kader in het kader van art. 213A gemeentewet, de benchmark Overhead en Primaire processen met nader te bepalen verdiepingsonderzoeken. Vanaf 2022 kan dit behulpzaam zijn bij het opstellen van het nieuwe collegeprogramma.

Daarnaast is in het traject Ombuigen en Vernieuwen een via efficiencyverbetering te bereiken besparingsopgave opgenomen van € 1,5 mln., oplopend van € 357.000 in 2021 tot ruim € 1,5 mln. vanaf 2023. Bij het Tweede Tussenbericht is de gehele taakstelling voor 2021 ingevuld via maatregelen om het werk efficiënter uit te voeren. De taakstelling voor 2022 en verder wordt verwerkt bij de Programmabegroting 2022-2025. In 2022 is ongeveer de helft van de € 1,5 mln. concreet ingevuld via efficiënter werken, oplopend tot ca. € 1,2 mln. in 2025. De resterende taakstelling wordt later van concrete maatregelen voorzien.

Voor overhead zijn twee specifieke kengetallen benoemd. Het eerste kengetal betreft de geraamde lasten van de overhead uitgedrukt in een percentage van de totale geraamde lasten, exclusief stortingen in de reserves. In 2022 ligt dit percentage op 10%. Dit komt overeen met de percentages vanaf 2017 (met uitzondering van het jaar 2020). Het tweede kengetal geeft de kosten van het personeel in een overheadfunctie uitgedrukt in een percentage van de totale kosten van het personeel weer. In 2022 ligt dit percentage op 34%. Vanaf 2017 schommelt dit percentage tussen de 34% en 37%.

Beleidsperspectief

Financieel samengevat: Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Exploitatie					
Overhead	41.274	40.897	40.427	40.524	40.566

Toelichting Financiën

Aangenomen moties voorjaarsdebat

Motie 2106-41 Oogst van pilots

Verzoekt het college:

- Pilots die in de eindfase belanden te evalueren en de raad vóór beëindiging een voorstel te doen of en hoe deze initiatieven zullen worden gecontinueerd;
- De raad tijdig vóór de perspectiefnota respectievelijk begrotingsdebat over de mogelijkheden en structurele financiële gevolgen te informeren.

Stand van zaken:

Vanaf september wordt een opzet gemaakt voor de monitoring van de pilots. De raad wordt zo snel mogelijk geïnformeerd over de resultaten.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Inleiding

Binnen de begroting bestaat een onderscheid tussen algemene dekkingsmiddelen en specifieke dekkingsmiddelen. De algemene dekkingsmiddelen onderscheiden zich van de andere dekkingsmiddelen, doordat zij vrij zijn aan te wenden. De besteding van deze inkomsten is niet aan een bepaald programma (doel) gebonden. De algemene dekkingsmiddelen van de gemeente zijn opgenomen in het 'overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien'. Deze algemene dekkingsmiddelen vormen de financiële dekking van de negatieve financiële saldi van de programma's 1 tot en met 7 en het overzicht Overhead. Dekkingsmiddelen die samenhangen met een concreet beleidsveld staan opgenomen in de betreffende programma's.

De algemene dekkingsmiddelen beslaan ruim de helft van de totale baten van de gemeente.
De belangrijkste algemene dekkingsmiddelen zijn:

- Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds
- Inkomsten uit de Onroerende Zaak Belasting
- Treasury
- Inkomsten uit beleggingen
- Inkomsten uit de precarioheffing, de toeristenbelasting en de hondenbelasting.

De totale omvang van de algemene dekkingsmiddelen bedraagt in 2022 ca. € 265 mln.

Gemeentefonds

In de Programmabegroting 2022-2025 zijn de gevolgen verwerkt van de Meicirculaire 2021. Deze gevolgen zijn opgenomen in het memo van 16 juni 2021 (gevolgen meicirculaire).

- *Accresontwikkeling*
Het accres is de groei van het Gemeentefonds, dat leidt tot een verhoging of verlaging van de algemene uitkering. Als gevolg van de ontwikkelingen in de rijksuitgaven daalt het Gemeentefonds de komende jaren (trap op, trap af methodiek) ten opzichte van de inschattingen in de begroting met € 0,9 mln. in 2021 tot € 2,8 mln. in 2025.
- *Herverdeeleffecten*
De algemene uitkering wordt verdeeld over alle gemeenten op basis van diverse verdeelmaatstaven, zoals woningen, inwoners, bedrijfsvestigingen en oppervlakte van de gemeente. Deze aanpassingen leiden altijd tot mutaties: + € 1,1 mln. vanaf 2022.
- *Looncompensatie*
De huidige CO liep tot 1 januari 2021. In de ontwikkeling van de loonkosten is voor de nieuwe Cao en ontwikkeling sociale lasten rekening gehouden met een kostenstijging van 2%.

- *Prijscompensatie*
Uit de accessen die worden ontvangen van het rijk moet ook de prijscompensatie voor de begroting worden betaald. Structureel wordt rekening gehouden met een inflatie conform de raming van het CPB van 1,9% in 2022 en 1,5% vanaf 2023.
- *Jeugd*
In de begroting 2022 is rekening gehouden met een stijging van de uitkering uit het gemeentefonds van € 11,6 mln. wegens tegemoetkoming kosten voor de gestegen kosten Jeugdzorg door het rijk. Vanaf 2023 is nog geen rekening gehouden met deze compensatie in afwachting tot besluitvorming door een nieuw kabinet.

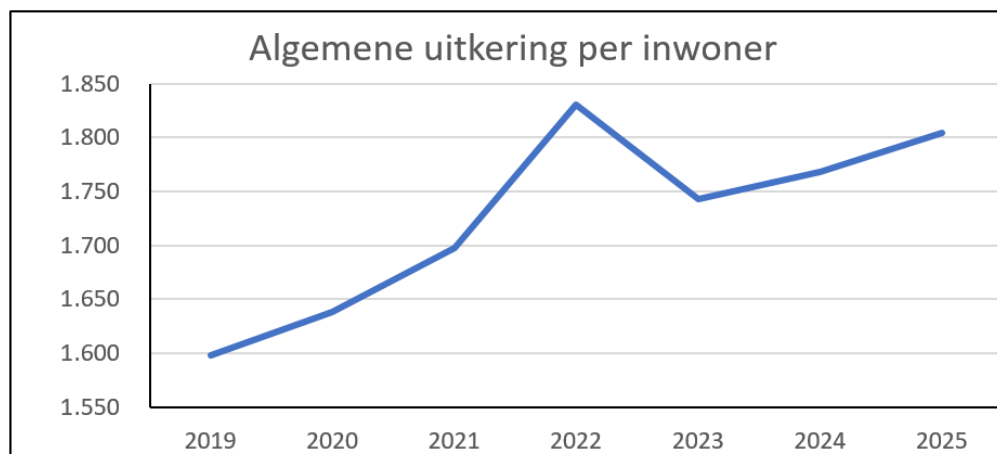
Resumerend

In de begroting zijn voor de algemene uitkering uit het gemeentefonds de volgende bedragen opgenomen:

Bedragen * € 1 mln.

Algemene uitkering	Begroting				
	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene uitkering	213,2	229,2	217,4	219,8	223,6

De piek in 2022 wordt veroorzaakt door de (vooralsnog) tijdelijke tegemoetkoming van het rijk voor de gestegen kosten van de jeugdzorg. In onderstaande grafiek zijn de inkomsten uit de algemene uitkering uitgedrukt in een bedrag per inwoner.

Onroerendzaakbelasting

In de paragraaf Lokale heffingen is aangegeven welk beleid ten aanzien van de onroerendzaakbelasting wordt gevoerd. De waarde van het onroerend goed wordt jaarlijks getaxeerd. De hertaxatie heeft geen budgettaire gevolgen. Met andere woorden: de hertaxatie leidt niet tot een wijziging in de totale opbrengst van de heffing (een hogere gemiddelde waarde leidt tot een lager tarief, en omgekeerd).

De totale opbrengst voor de OZB bedraagt in 2022 € 36,2 mln. Dit is de raming inclusief het in de begroting opgenomen stijgingspercentage. In onderstaand overzicht is aangegeven hoe de opbrengst van de OZB is verdeeld over de verschillende categorieën:

Bedragen * € 1 mln.

OZB	Begroting				
	2021	2022	2023	2024	2025
Woningen, eigenaar	20,9	21,5	21,5	21,7	21,6
Niet woningen, eigenaar	8,3	8,5	8,5	8,5	8,5
Niet woningen, gebruiker	<u>6,1</u>	<u>6,2</u>	<u>6,2</u>	<u>6,2</u>	<u>6,2</u>
Totaal	35,3	36,2	36,2	36,4	36,3

Treasury

Op Treasury worden de rentelasten en de rentebaten geraamd. Er is sprake van een zeer lage rentestand, waar tegen de gemeente in haar financiering voorziet. Door de verkoop van de Eneco-aandelen hoeven er voorlopig geen nieuwe leningen te worden aangetrokken om in de financieringsbehoefte te voorzien. Feitelijk heeft Zoetermeer lage rentelasten zoals zichtbaar gemaakt is in de paragraaf financiering. De rentebaten betreffen de rente op de startersleningen en bedragen ongeveer € 200.000.

Overige inkomsten OAD

Door de gemeente wordt jaarlijks een uitkering ontvangen van Stedin en de BNG voor aandelen die de gemeente bezit. De verwachte dividenduitkering van Stedin uit reguliere aandelen wordt de komende jaren niet verwacht. Wel wordt een dividend uitkering ontvangen op preferente aandelen. Hierop wordt wel dividend uitgekeerd. Daarnaast worden nog inkomsten ontvangen uit de hondenbelasting, toeristenbelasting en precario.

Met ingang van 1 januari 2022 is het niet meer mogelijk om precario te heffen op ondergrondse leidingen. Dit betekent een lagere opbrengst met ingang van 2022 waar in de begroting al rekening mee is gehouden. De opbrengst uit hondenbelasting en toeristenbelasting is vanwege volume aanpassingen naar beneden bijgesteld.

Tenslotte wordt er in 2022 geen precario op terrassen geheven (motie 2106-64 Precariobelasting).

Bedragen * € 1 mln.

Overige inkomsten OAD	Begroting				
	2021	2022	2023	2024	2025
Aandelen	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Belastingen	1,3	0,8	0,9	1,1	1,1
Totaal	1,6	1,1	1,2	1,4	1,4

Beleidsperspectief

Beleidswijzigingen

Uitvoering Donorregistratie

Per 1 juli 2020 verstrekken de gemeenten donorinformatie bij het aanvragen van persoonsdocumenten. De geraamde lasten staan op programma 6. Hiervoor worden in de algemene uitkering middelen ontvangen.

Implementatie nieuwe wetgeving

Er gaan in 2022 en 2023 twee nieuwe wetten in, die de volgende consequenties hebben voor de digitale dienstverlening van de gemeente:

- Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WEMBV)
- Wet open overheid (WOO)

In de algemene uitkering worden middelen ontvangen om de invoeringskosten te kunnen dekken. De kosten staan geraamd op programma 6.

Bedragen x 1.000

Nieuw beleid	2022	2023	2024	2025
Uitv. wet Donorreg., compensatie via GF (zie ook programma 6)	-28	-28	-28	-28
Impl. nieuwe wetg. eenmalig comp. via GF (zie ook programma 6)	-96	-96	0	0
Saldo	-124	-124	-28	-28

Financieel samengevat: Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Verantwoording overzicht algemene dekkingsmiddelen (OAD)	-253.357	-265.312	-247.630	-244.383	-243.373

Toelichting Financiën

De lasten stijgen ieder jaar als gevolg van de hogere reservering voor de loon- en prijscompensatie. Deze stijging zie je ook terug aan de batenkant als gevolg van een hoger accres in de algemene uitkering van het Gemeentefonds. Er is een piek te zien in het jaar 2022. Deze wordt vooral veroorzaakt door de vooralsnog tijdelijk tegemoetkoming van het rijk voor de tekorten in de Jeugdzorg.

Aangenomen motie en amendement voorjaarsdebat

Motie 2106-64 Motie precariobelasting

Draagt het college op:

- Voor het komend jaar (2022) geen precariobelasting te heffen,
- De kosten hiervoor te dekken uit de beschikbaar gestelde corona gelden.

Stand van zaken:

Afhandeling in 2021.

Amendement 2106-V

Raad heeft Besluit 14 van de Perspectiefnota 2022 als volgt gewijzigd:

14 A: In de reserve vrij inzetbaar een reservering van € 2.544.000 aan te houden voor eventuele tegenvallers als gevolg van COVID-19

14 B: Ten laste van de reserve vrij inzetbaar in 2021 en 2022 een bedrag van € 1.000.000 te ramen in het Overzicht Algemeen Dekkingsmiddel (OAD) voor voorstellen die door de raad zijn aangenomen bij de perspectiefnota en begroting en vragen om financiële dekking.

Stand van zaken:

Amendement is verwerkt in de Programmabegroting 2022. Na verwerking van de aangenomen moties resteert € 283.000 van de gereserveerde € 1 mln.

Vennootschapsbelasting

Inleiding

Gemeenten zijn sinds 1 januari 2016 vennootschapsbelastingplichtig indien zij een fiscale onderneming bedrijven. Over de fiscale winst is dan winstbelasting verschuldigd. Bij Zoetermeer geldt dit onder meer voor de grondexploitaties. Momenteel vindt overleg plaats met de Belastingdienst over de waardebeoordeling van de gronden en de kosten die mogen worden toegerekend. Na het bereiken van overeenstemming worden de reeds ingediende Vennootschapsbelasting (Vpb)- aangiften over de jaren 2016 t/m 2019 op basis hiervan aangepast.

Naast de grondexploitaties zijn ook de verkoopopbrengsten van reststromen afval onderworpen aan vennootschapsbelasting. De gemeente sluit hier aan op het landelijk beleid, waarbij 1 % van de opbrengsten als fiscaal resultaat in de Vpb-aangifte wordt meegenomen.

Ook ter zake van het privaatrechtelijke gedeelte van de gemeentelijke reclame-opbrengsten is de Belastingdienst (landelijk) van mening dat er sprake is van een Vpb-plicht. De gemeente Zoetermeer is het hier niet eens en heeft hierop bezwaar aangetekend.

De overige activiteiten binnen de gemeente zijn niet onderworpen aan de Vpb-plicht en/of kunnen steunen op een vrijstelling.

Financieel samengevat: Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Vennootschapsbelasting (VPB)	1.255	1.395	327	0	161

Toelichting Financiën

Financiële begroting

Financiële begroting

Inleiding

De financiële positie van gemeenten staat onder druk. En die druk heeft een structureel karakter: oplopende kosten in het sociaal domein, ontoereikende rijksvergoedingen en een oplopende korting op het gemeentefonds. Deze situatie speelt bij veel gemeenten in Nederland en zo ook in Zoetermeer: de begroting is meerjarig uit het lood, de uitgaven zijn niet in evenwicht met de inkomsten. Op korte termijn worden tekorten nog opgevangen door tijdelijke rijksvergoedingen en met een beroep op reservemiddelen, maar die situatie is op termijn niet houdbaar.

Door het kabinet is inmiddels met betrekking tot de kosten van de jeugdzorg voor het jaar 2022 een forse verhoging van de vergoeding toegezegd. Het eerder voor 2022 toegezegde bedrag van (landelijk) € 300 mln. is inmiddels verhoogd met € 1,3 mld. tot € ruim € 1,6 mld. Voor Zoetermeer betekent dit een stijging van de vergoeding van € 11,6 mln. voor het begrotingsjaar 2022. Een structurele doorwerking hiervan is afhankelijk van besluitvorming door het volgende kabinet.

Ook voor andere dossiers in de financiële verhouding tussen rijk en gemeenten is er nog onzekerheid over de richting en/of omvang van de financiële gevolgen voor de gemeente. En daarnaast of en het moment waarop een nieuw kabinet er een besluit over neemt. Concreet gaat het over de herijking van het gemeentefonds, het eigen risico in de Wmo en het verminderen/afschaffen van de opschalingskorting.

De in de programmabegroting opgenomen inkomsten uit het gemeentefonds zijn gebaseerd op de besluiten die tot nu toe door het huidige kabinet zijn genomen. In het begrotingssaldo zijn geen verwachtingen opgenomen. Die verwachtingen zijn er wel en afzonderlijk zichtbaar gemaakt.

Het financieel perspectief in de begroting 2022 vertoont een klein positief saldo van een € 1 mln., rekening houdend met een beroep op de reserve vrij inzetbaar voor het afdekken van kosten van tijdelijk beleid. Voor de jaren 2023 en verder is sprake van een fors tekort, voornamelijk als gevolg van het nog ontbreken van structurele compensatie voor de kosten van de jeugdzorg.

De nog niet sluitende meerjarenbegroting, ondanks een eerder pakket van bezuinigingsmaatregelen van € 14 mln., leidt ertoe dat het college zich met onverminderde inzet blijft richten op een toereikende en structurele vergoeding door het rijk in combinatie met inzet op kostenbeheersing in het sociaal domein; in het bijzonder de jeugd.

Het formele begrotingssaldo 2022 bedraagt € 0,963 mln. negatief (2025 - € 12,2 mln.). Het beeld voor 2022 is ten opzichte van de Perspectiefnota 2022 sterk verbeterd door de hiervoor aangehaalde forse stijging van de rijksvergoeding jeugd. Tegenover de stijging van inkomsten staat in 2022 vanuit de meldingen in het Tweede tussenbericht ook een tegenvaller van stijgende kosten van jeugdzorg van € 2,4 mln. Per saldo is het effect voor het begrotingssaldo 2022 positief.

De onderstaande tabel 1 toont op hoofdlijn het begrotingsbeeld op grond van thans bekende feiten. Uit de tabel komt naar voren welk deel van het begrotingssaldo 2022 wordt gedekt door de inzet van eenmalige middelen.

Tabel 1 Financieel perspectief en begrotingssaldo

* €1.000

Financiële perspectief op hoofdlijn		MJB 2022-2025			
Omschrijving		2022	2023	2024	2025
A. Begrotingssaldo		-963	-11.234	-12.007	-12.221
A1 waarvan incidenteel		-7.604	-1.205	-250	0
tijdelijke dekking reserves		2.000			
	a	-5.604	-1.205	-250	0
A2 waarvan structureel		6.641	-10.029	-11.757	-12.221
verwachte rijksbijdragen, nog niet geraamd in begroting		6.641	-10.029	-11.757	-12.221
	b				
B. Financieel perspectief Programmabegroting 2022	a+b	1.037	-11.234	-12.007	-12.221

Van het begrotingssaldo 2022 van € 0,963 mln. (negatief) betreft € 6,641 mln. (positief) het verschil tussen de structurele baten en de structurele lasten (zie regel A2). Dit positieve getal is relevant voor de provincie bij de beoordeling of de begroting 2022 materieel in evenwicht is. Dit is voor het jaar 2022 het geval. Voor de jaren erna niet.

In het onderdeel Totstandkoming van de begroting wordt het cijfermatig verband tussen de vorige begroting, de Perspectiefnota 2022, het Tweede Tussenbericht 2021 en de Programmabegroting 2022 toegelicht.

Grondslagen

De volgende grondslagen bepalen mede het financiële beeld in de programmabegroting:

- Ontwikkeling van de aantallen inwoners en woningen;
- Beleid ten aanzien van verwachte ontwikkeling van het loon- en prijspeil;
- Ontwikkeling algemene uitkering;
- Rentepercentages;
- Afschrijvingstermijnen.

Ontwikkeling van de aantallen inwoners en woningen

In deze begroting is voor de berekening van de uitkering van het Gemeentefonds uitgegaan van de aantallen woningen en inwoners zoals opgenomen in onderstaande tabel. In deze aantallen is nog geen rekening gehouden met de effecten van de uitbreiding van de schaa sprongprojecten.

Per 1 januari	2022	2023	2024	2025
Inwoners	125.192	124.773	124.306	123.922
Woningen	56.849	56.853	56.853	56.853

De aantallen inwoners en woningen zijn voor de financiële begroting belangrijke parameters, omdat veel financiële stromen (zoals Algemene uitkering en diverse belastingen) worden berekend aan de hand van deze parameters. De financiële gevolgen van een toename van de woningen (en veranderingen in omvang inwoners) is voor het begrotingssaldo in principe neutraal. De hogere inkomsten als gevolg van meer woningen/ inwoners worden voor maximaal 50% gestort in de Reserve Investeringsfonds en voor 50% ingezet voor hogere kosten van beheer/voorzieningen als gevolg van uitbreiding van inwoners en te onderhouden openbaar gebied.

Loon- en prijsstijging

De gevolgen voor loon- en prijsstijging ten opzichte van de begroting 2021 worden als volgt in de programma's van de begroting 2022 verwerkt.

	2022	Vanaf 2023
Prijsstijging %		
• lasten	1,9	1,5
• baten	2,4	1,5
Loonstijging %	2,0	2,0

Prijsstijging 2022

Op basis van de gegevens van het Centraal Plan Bureau (CPB) van maart 2021 wordt voor de lastenkant van de begroting uitgegaan van een prijsmutatie 2022 van 1,9% ten opzichte van de begroting 2021. Dit percentage bestaat uit de inschatting voor 2021 van 1,4% en een correctie van 0,5% over voorgaande jaren. Voor de batenkant van de begroting 2022 wordt rekening gehouden met een algemene mutatie van de tarieven van 2,4%. Ook hierin is de stijging van 2021 1,4%.

De correctie op de lasten is gebaseerd op een vergelijking met de bij de besluitvorming in het voorjaar 2020 gehanteerde percentages. De vergelijking met de baten is gebaseerd op de peildatum van de gegevens in het najaar van 2020. Het nu ingeschatte algemeen stijgingspercentage van 2,4% wordt ten behoeve

van het tarievenvoorstel van december 2021 in het najaar definitief vastgesteld op basis van de gegevens van de Miljoenennota/Macro economische verkenningen van september 2021.

Loonstijging 2022

Voor de stijging van de loonkosten wordt een stijgingspercentage van 2,0% aangehouden ten opzichte van de begroting 2021. Op dit moment is er veel onzekerheid over de ontwikkeling van de loonkosten voor de gemeenten. De huidige CAO liep tot 1 januari 2021. De onderhandelingen over de nieuwe CAO per 1 mei 2021 zijn nog niet afgerond. Gezien deze onzekerheid gaan we in de begroting 2022 uit van een stijging van de loonkosten met 2,0% voor de optelsom van mutaties van de sociale lasten per 1 januari 2021 en de nog onbekende nominale ontwikkeling van de af te sluiten nieuwe CAO.

Op de verschillende programma's stijgen de budgetten voor de loonkosten in 2022 ten opzichte van 2021 met 2,0%.

Loon- en prijsstijging vanaf 2023

Vanaf 2023 wordt op concernniveau voor de ontwikkeling van lonen rekening gehouden met een stijging van 2,0%. Voor de stijging van de overige lasten in de begroting volgen we de raming van het CPB voor het indexcijfer materiele overheidsconsumptie (IMOC) van 1,5% per jaar. De hieruit voortvloeiende kostenstijging wordt gedekt uit de stijging van de Algemene Uitkering als gevolg van ontwikkeling van de accessen van het Gemeentefonds.

Ontwikkeling algemene uitkering

De in de begroting verwerkte Algemene uitkering is gebaseerd op de Meicirculaire 2021 en de nadien bekend geworden informatie over de compensatie van de kosten van de jeugdzorg 2022. Met de eventuele gevolgen uit de Septembecirculaire wordt in de Programmabegroting zelf geen rekening gehouden. De budgettaire vertaling ervan wordt betrokken in de volgende perspectiefnota.

Voor Zoetermeer leverde de Meicirculaire in 2022 een nadeel op van € 0,8 mln. dat in de jaren tot en met 2025 oploopt naar een nadeel van € 2,7 mln. De algemene uitkering is – alleen in 2022 - verder verhoogd met € 11,6 mln. in verband met compensatie van de kosten van de jeugdzorg.

De omvang van het gemeentefonds volgt de ontwikkeling van de rijksbegroting. Uitgangspunt is dat de accresontwikkeling die opgenomen is in de circulaire ruimte biedt om de kostenontwikkeling die voortkomt uit loon- en prijsstijging op te vangen. Een gedetailleerde toelichting is opgenomen in het Overzicht algemene dekkingsmiddelen (OAD).

Rentepercentages

In onderstaande tabel staan de rentepercentages vermeld waarmee in de begroting 2022 is gerekend.

	Percentage
Investerings	
Nieuw en vervanging	2%
Financieringsrente tijdens de bouw	0%
Rente omslagpercentage	0%
Grondbedrijf	
Boekwaarde	0,5%
Reserves en voorzieningen	
Inflatietoerekening aan reserves en voorzieningen	1,9%

Afschrijvingstermijnen

Op investeringen wordt afgeschreven. Daardoor worden de investeringsuitgaven in de tijd verdeeld over de gebruiksduur van de investering. De geldende afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in bijlage 13. De raad bepaalt afschrijvingstermijnen en legt deze vast in verschillende beleidsnota's. Ter wille van het overzicht wordt het totaaloverzicht van actuele afschrijvingstermijnen in de begroting opgenomen.

Totstandkoming van de begroting

Tabel 2 toont de cijfermatige vertaling van de diverse momenten in het begrotingsproces. Daarna volgt een toelichting per onderdeel.

In november 2021 is de Programmabegroting 2021-2024 aangeboden aan de raad. Hieraan zijn de financiële gevolgen van raadsbesluiten, TB1 en de meicirculaire toegevoegd. Dit leidt tot een Financieel uitgangspunt na voorjaarsdebat (zie regel 1). In het tweede deel van de tabel is de actualisatie van het financieel perspectief opgenomen vanaf de Perspectiefnota 2022. Deze verschillen worden onder de tabel per onderdeel toegelicht. Na aanpassing is het saldo in 2022 € 1,037 mln. positief (zie regel 9).

Tabel 2 Financieel perspectief op hoofdlijn

Financieel perspectief op hoofdlijn		MJB 2022-2025				
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025	
a. Saldo (meerjaren)begroting 2021-2024	-9.165	-6.825	-5.072	-5.143	-5.435	
b. Claim extra rijksvergoeding jeugd		2.600	2.600	2.600	2.600	
c. Claim extra rijksvergoeding Wmo	400	400	400	1.350	1.350	
d. Raadsbesluiten (in voorbereiding)			-85	-85	-85	
e. (Verwacht) beroep Vrij inzetbare reserve PB 2020-2023	4.500	2.000				
f. (Verwacht) beroep Vrij inzetbare reserve PB 2021-2024	3.360					
1. Financieel Perspectief PB2021-2025 (p88)	-905	-1.825	-2.157	-1.278	-1.570	
2. Raadsbesluiten tot en met TB1	-412	-193	-80	-401	-399	
3. Meldingen TB1 2021	-3.592	-4.818	-2.846	-3.286	-3.684	
4. Financiële vertreksituatie Perspectiefnota 2022	-4.909	-6.836	-5.083	-4.966	-5.654	
5. Raadsbesluiten tot en met juli 2021	0	-15	-15	-15	-15	
6. Verwachting claim extra rijksvergoeding Wmo	-400	-400	-400	-1.350	-1.350	
7. Verwachting claim extra rijksvergoeding jeugd			-2.600	-2.600	-2.600	
8. Mutaties Tweede Tussenbericht						
- memo meicirculaire	5.300	8.200	-1.700	-2.400	-2.700	
- overige mutaties	712	89	-1.436	-675	98	
9. Financieel perspectief	703	1.037	-11.234	-12.007	-12.221	

De opgenomen bedragen per jaar vormen het totaal van de in deze Programmabegroting 2022-2025 op programmaniveau opgenomen budgetten (zie de onderdelen Programma's, Overzicht Overhead en OAD).

Afwijkingen op bestaand beleid na peildatum Perspectiefnota 2022

Afwijkingen op verwachte extra vergoeding jeugd en Wmo na peildatum Perspectiefnota 2022

Het rijk heeft voor het jaar 2022 een hogere vergoeding voor de kosten jeugdzorg beschikbaar gesteld. De structurele doorwerking van vanaf 2023 is afhankelijk van een besluit van het volgende kabinet. Het eerdere bedrag van de minimale omvang van deze structurele vergoeding van € 2,6 mln. (regel b) is met de uitkomst van het rapport van de arbitragecommissie achterhaald. Tegelijkertijd is de omvang ervan nog onzeker. Daarom is de meerjarenverwachting van € 2,6 mln. uit de tabel van het begrotingssaldo/financieel perspectief gehaald (regel 7 als tegenhanger van regel b) en overgebracht naar een nieuwe tabel 'Financiële ontwikkelingen: een vooruitblik' (zie onderdeel Inleiding). Deze wijze van presenteren maakt een duidelijker onderscheid tussen de cijfers waartoe is besloten en cijfers die gebaseerd zijn op ruwe schattingen in combinatie met onzekerheid in besluitvorming door het rijk. Om diezelfde reden is de verwachting met betrekking tot de compensatie door het rijk van de gestegen kosten van de Wmo niet meer in de tabel begrotingssaldo/financieel perspectief opgenomen (regel 6 als tegenhanger van regel c) post.

Afwijkingen op bestaand beleid na peildatum Perspectiefnota 2022

Sinds het uitbrengen van de Perspectiefnota 2022 hebben zich op diverse onderwerpen ontwikkelingen voorgedaan, die leiden tot afwijkingen op het bestaand beleid. Deze afwijkingen zijn opgenomen in het Tweede Tussenbericht (regel 8). De onderdelen die betrekking hebben op de Meicirculaire 2021 zijn toegelicht bij het onderdeel Grondslagen van de begroting. Daarnaast is sprake van de volgende afwijkingen op bestaand beleid: zie tabel 3.

Tabel 3 Afwijkingen bestaand beleid

* €1.000

Mutaties Tweede Tussenbericht 2021 met gevolgen na 2021			MJB 2022-2025			
Nr	Prog	Omschrijving	2022	2023	2024	2025
1	1	Collectieve ziektekostenverzekering	200	200	200	200
2	2	Zorg in natura en PGB Jeugdwet	-2.400	-1.600	-800	0
3	2	Formatie WMO	-160			
4	2	GGD Haaglanden	-60	-60	-60	-60
5	3	Afvalinzameling en verwerking matrassen	-125	-125	-125	-125
	3	Hogere verwerkingskosten matrassen, afvalstoffenheffing	125	125	125	125
6	5	FLO	-151			
7	7	Overschrijding kosten ontsluitingsweg Nutricia (467.000), hogere kapitaallasten	-15	-15	-15	-15
8	7	Stationsgebied (Plintgebouw, verschuiving in jaren), kapitaallasten			438	
	7	Stationsgebied (Plintgebouw, verschuiving in jaren), kapitaallasten tlv RIF			-438	
9	OAD	Opbrengst hondenbelasting	-60	-60	-60	-60
10	OAD	Opbrengst toeristenbelasting	-52	-52	-56	-56
11	OAD	Stedin, dividend nav aankoop preferente aandelen	267	267	267	267
	OAD	Stedin, rentelasten nav aankoop preferente aandelen	-80	-116	-151	-178
12	OAD	Compensatie jeugdzorg, conform toekenning	2.600			
13	DIV	Moties tlv potje van de raad	65			
		Motie 2106-60, Plas van Poot, tlv potje raad	-40			
		Motie 2106-32, Kwaliteitsimpuls randstadrailhaltes, tlv potje raad	-25			
14	DIV	Amendement 2106-V, 1.000.000 tlv Vrij inzetbare reserve	1.000			
		Motie 2106-27, iedereen doet mee aan coronaherstel	-125			
		Motie 2106-33, afvalbakken vergroten	-200			
		Motie 2106-41, pilot afvalringen	-10			
		Motie 2106-13, investeringsimpuls	-100			
		Motie 2106-22A, ondermijning	-157			
		Motie 2106-64, precariobelasting	-125			
		Stelpost op OAD vanwege amendement V en moties voorjaarsdebat	-283			
		Totaal	89	-1.436	-675	98

1. Collectieve ziektekostenverzekering

De begroting is gebaseerd op 5.185 deelnemers, in 2020 bleek het aantal deelnemers fors lager dan waar in de begroting rekening mee is gehouden. Ook in 2021 zien we dat deze trend zich doorzet, daarom wordt de begroting aangepast op 4.500 aantal deelnemers. Dat levert een structureel voordeel op van € 200.000.

2. Zorg in natura

Op basis van de rapportage van het Servicebureau wordt rekening gehouden met een kostenstijging van € 3,2 mln. in 2021. Uit een eerste analyse blijkt dat er met name sprake is van een toename van het gebruik van vormen van jeugd-GGZ. Daarnaast is het beeld dat jeugdhulpaanbieders nog niet voldoen aan hun inspanningsverplichting aangaande het richtinggevend kader en de maximale bestedingsruimte. De verwachting is dat de kostenstijging de komende jaren stapsgewijs kan worden afgebogen door de implementatie van (aanvullende) landelijke, lokale en regionale kostenbeheersingsmaatregelen om het sociaal domein voor de toekomst financieel bestendig te houden. Vooralsnog wordt daarom een afbouw van de kostenstijging voorzien van 25 % per jaar. Voor de begroting 2022 betekent dit een bedrag € 2,4 mln. dat jaarlijks met € 0,8 mln. afloopt.

3. Formatie Wmo

In de eerste helft van 2021 is het aantal Wmo-meldingen (inwoners die een beroep doen op de Wmo) fors toegenomen. De tijdige afhandeling van de meldingen leiden ertoe dat de uitvoeringskosten in 2021 en 2022 stijgen. Voor 2022 wordt rekening gehouden dat tot en met juni er vier klantmanagers extra nodig zijn (€ 160.000). Vanuit het project financieel toekomstbestendig sociaal domein zal er gekeken worden hoe er kosten kunnen worden bespaard.

4. GGD Haaglanden

In de begroting van de GR GGD Haaglanden is sprake van hogere lasten wegens onder meer indexatie, overhead en een bijstelling van volumes op gebied van Toezicht kinderopvang (minder) en de Wet op de lijkbezorging (meer). Per saldo leidt de vastgestelde begroting van de GGD tot een structureel hogere deelnemersbijdrage.

5. Afvalinzameling en verwerking matrassen

Voor afvalinzameling, -verwerking en overige kosten is in de begroting in totaal € 11,2 mln. opgenomen. Hiervan is € 1,6 mln. begroot voor grofvuil. Eén van de onderdelen van het grofvuil is de verwerking van matrassen. Door landelijke regelgeving over de verwerking van matrassen in combinatie met het opschorten van de uitvoering van het nieuwe afval- en grondstoffenbeleidsplan, nemen de verwerkingskosten toe naar € 250.000 per jaar. Deze extra en naar verwachting structurele kosten worden betrokken in de hoogte van de afvalstoffenheffing vanaf 2022.

6. Functioneel leeftijdsontslag (FLO) Veiligheidsregio

Een onderdeel van de deelnemersbijdrage van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) is het Functioneel Leeflijdsontslag (FLO). Het financiële effect betreft het naar voren halen van de uitgaven (versneld sparen) en de gevolgen van de netto-garantie. Er is nu een nieuwe raming gemaakt op basis van de laatste inzichten. Hierbij is gebruik gemaakt van input van het Expertisebureau FLO van het Instituut Fysieke Veiligheid. In 2022 betreft het verwachte nadeel € 151.000.

7. Ontsluitingsweg Nutricia

Het project heeft vertraging opgelopen en er zijn kostenoverschrijdingen voorzien tot een bedrag van € 467.000. Deze kosten worden in 50 jaar afgeschreven volgens de lineaire afschrijvingsystematiek. Over de hele levensduur bezien bedragen de jaarlijkse kosten in dat geval gemiddeld circa € 15.000.

8. Stationsgebied, plintgebouw

Voor de realisatie van het Plintgebouw is ca. € 11,2 mln. beschikbaar met ca. € 5,9 mln. dekking vanuit subsidie. De voorbereiding en de aanbesteding van de diensten nemen meer tijd in beslag dan verwacht, waardoor het project later start. Daarnaast wordt de uitvoering verschoven als gevolg van een update van de planning in relatie met het bestemmingsplan waardoor de oplevering in 2024 plaatsvindt in plaats van in 2023. Dit betekent dat de kapitaal- en onderhoudslasten van 2024 ad € 438.000 een jaar later ingaan met een even grote mutatie in de Rif daar tegenover.

9. Opbrengst hondenbelasting

Sinds 2016 neemt het aantal honden jaarlijks af. Op basis van het verloop in de afgelopen vijf jaar is de inschatting dat het aantal honden ook op de langere termijn op dit lagere niveau blijft.

10. Opbrengst toeristenbelasting

Door de coronamaatregelen is het aantal overnachtingen in 2020 met ongeveer de helft gedaald ten opzichte van het jaar er voor. De algemene tendens is dat het thuiswerken een blijvend karakter heeft, waardoor er minder zakelijke bewegingen zijn en dus ook minder hotelovernachtingen (zoals in de jaarrekening 2020 gemeld). De inschatting voor de langere termijn is dan ook dat het aantal overnachtingen de komende jaren niet hoger uitkomt dan ongeveer 75% van het niveau van 2019.

11. Stedin, preferente aandelen

In de raad van 31 mei 2021 is besloten tot de inschrijving op de uitgifte van cumulatief preferente aandelen van Stedin Holding N.V. tot een maximumbedrag van € 9.350.000. Op basis van besluitvorming over de uitgifte en toewijzing van de aandelen door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) heeft Zoetermeer een bedrag van ruim € 8,9 mln. toegewezen gekregen. Het verschil tussen de dividendopbrengst (van 3%) en de rentekosten van de kapitaalstorting zijn positief.

12. Compensatie kosten jeugdzorg

In het memo meicirculaire 2021 is een inschatting van € 9 mln. opgenomen van de incidentele compensatie van het rijk voor de gestegen kosten jeugdzorg 2022. Later is duidelijk geworden dat de vergoeding voor Zoetermeer € 11,6 mln. bedraagt.

13. Moties Voorjaarsdebat ten laste van budget 'potje van de raad'

De kosten van de aangenomen moties met een beroep op het 'potje van de raad' zijn in de Programmabegroting 2022 budgettair vertaald. Daar tegenover staat een aframing van de stelpost 'potje van de raad' met € 65.000. Het restantbudget 'potje van de raad' voor 2022 is € 35.000.

14. Moties Voorjaarsdebat ten late van budget uit Amendement 2106-V

De kosten van de aangenomen moties die voor de dekking een beroep doen op het bij amendement 2106-V beschikbaar gestelde budget zijn in de Programmabegroting 2022 budgettair vertaald. Tegenover deze kosten staat, conform genoemd amendement, een inkomstenraming op programma OAD van € 1 mln. als bijdrage vanuit de reserve vrij inzetbaar. De tabel toont dat van het beschikbare budget van € 1 mln., na aftrek van de dekking voor de moties uit het voorjaarsdebat, nog een budget resteert van € 283.000.

Opbouw financiële begroting

De financiële begroting is opgebouwd uit zeven programma's, het Overzicht Overhead, het Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien en de Vennootschapsbelasting.

Per programma worden onderscheiden:

- De lasten
- De baten
- De toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Het saldo van baten en lasten is het exploitatiesaldo. Het eindsaldo, waarin de mutaties van de reserves zijn meegenomen, wordt het 'geraamd resultaat' genoemd.

Onderstaande tabel geeft de te autoriseren bedragen voor 2022 weer. In bijlage 12 Overzicht taakvelden is de uitsplitsing voor de jaren 2023, 2024 en 2025 opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Totaal raming Programmabegroting 2022	Totaal saldo lasten en baten			Toevoeg. en onttrekk. reserves			Geraamd resultaat
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Totaal Programma's							
1. Onderwijs, economie en arbeidspart.	110.047	60.227	49.820	2.335	3.493	-1.158	48.662
2. Samen leven en ondersteunen	112.881	1.387	111.494	0	0	0	111.494
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	53.425	28.422	25.002	0	3.343	-3.343	21.659
4. Vrije tijd	25.751	9.060	16.691	100	1.168	-1.068	15.623
5. Veiligheid	16.130	209	15.922	0	0	0	15.922
6. Dienstverlening en samenspraak	15.879	8.163	7.716	0	0	0	7.716
7. Inrichting van de stad	23.677	29.294	-5.617	9.948	1.425	8.523	2.906
Overhead	40.958	238	40.720	290	112	177	40.897
Alg. dekkingsmiddelen en onvoorzien	5.010	266.759	-261.749	1.378	4.941	-3.563	-265.312
Vpb	1.395	0	1.395	0	0	0	1.395
Totaal programma	405.153	403.758	-1.394	14.051	14.482	431	-963

Totaaloverzicht op meerjarenbasis

In onderstaande tabel is de financiële begroting op meerjarenbasis weergegeven. In de volgende paragraaf worden inidentele baten en lasten toegelicht en volgt een overzicht van het meerjarig structureel saldo van de begroting.

Bedragen x € 1.000

		Begroting			
		2022	2023	2024	2025
Totaal Programma's					
1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie					
Baten en lasten	U	110.047	107.747	107.369	104.862
	I	60.227	60.744	60.444	58.115
Saldo baten en lasten		-49.820	-47.003	-46.926	-46.747
Toevoegingen en onttrekkingen	U	2.335	2.336	2.509	1.443
	I	3.493	2.894	3.115	2.138
Saldo reservemutaties		1.158	558	606	695
Saldo Totaal		-48.662	-46.445	-46.319	-46.053
2. Samen leven en ondersteunen					
baten en lasten	U	112.881	107.729	105.512	103.864
	I	1.387	1.387	1.371	1.371
Saldo baten en lasten		-111.494	-106.343	-104.140	-102.493
Toevoegingen en onttrekkingen	U	0	0	0	0
	I	0	0	0	0
Saldo reservemutaties		0	0	0	0
Saldo Totaal		-111.494	-106.343	-104.140	-102.493
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen					
Baten en lasten	U	53.425	49.416	47.970	48.508
	I	28.422	28.559	28.066	28.069
Saldo baten en lasten		-25.002	-20.857	-19.904	-20.438
Toevoegingen en onttrekkingen	U	0	0	0	0
	I	3.343	1.000	0	0
Saldo reservemutaties		3.343	1.000	0	0
Saldo Totaal		-21.659	-19.857	-19.904	-20.438

Bedragen x € 1.000

		Begroting			
		2022	2023	2024	2025
4. Vrije tijd					
Baten en lasten	U	25.751	25.803	25.853	25.909
	I	9.060	9.146	9.129	9.127
Saldo baten en lasten		-16.691	-16.657	-16.723	-16.782
Toevoegingen en onttrekkingen	U	100	0	0	0
	I	1.168	6	6	6
Saldo reservemutaties		1.068	6	6	6
Saldo Totaal		-15.623	-16.651	-16.717	-16.776
5. Veiligheid					
Baten en lasten	U	16.130	15.483	15.587	15.573
	I	209	209	209	209
Saldo baten en lasten		-15.922	-15.274	-15.378	-15.365
Toevoegingen en onttrekkingen	U	0	0	0	0
	I	0	0	0	0
Saldo reservemutaties		0	0	0	0
Saldo Totaal		-15.922	-15.274	-15.378	-15.365
6. Dienstverlening en samenspraak					
Baten en lasten	U	15.879	15.418	15.371	15.359
	I	8.163	5.820	5.990	6.033
Saldo baten en lasten		-7.716	-9.597	-9.380	-9.326
Toevoegingen en onttrekkingen	U	0	0	0	0
	I	0	0	0	0
Saldo reservemutaties		0	0	0	0
Saldo Totaal		-7.716	-9.597	-9.380	-9.326

Bedragen x € 1.000

		Begroting			
		2022	2023	2024	2025
7. Inrichting van de stad					
Baten en lasten	U	23.677	18.358	17.590	20.346
	I	29.294	17.351	16.260	10.933
Saldo baten en lasten		5.617	-1.007	-1.331	-9.413
Toevoegingen en onttrekkingen	U	9.948	3.758	2.892	5.284
	I	1.425	823	198	10.281
Saldo reservemutaties		-8.523	-2.934	-2.694	4.997
Saldo Totaal		-2.906	-3.941	-4.025	-4.416
Overhead					
Baten en lasten	U	40.958	40.551	40.603	40.644
	I	238	368	368	368
Saldo baten en lasten		-40.720	-40.183	-40.235	-40.276
Toevoegingen en onttrekkingen	U	290	290	290	290
	I	112	46	0	0
Saldo reservemutaties		-177	-244	-290	-290
Saldo Totaal		-40.897	-40.427	-40.524	-40.566
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien					
Baten en lasten	U	5.010	7.255	13.702	19.054
	I	266.759	254.993	258.270	262.495
Saldo baten en lasten		261.749	247.739	244.568	243.441
Toevoegingen en onttrekkingen	U	1.378	1.884	1.978	1.861
	I	4.941	1.775	1.792	1.792
Saldo reservemutaties		3.563	-109	-186	-68
Saldo Totaal		265.312	247.630	244.383	243.373

Bedragen x € 1.000

		Begroting			
		2022	2023	2024	2025
VPB					
Baten en lasten	U	1.395	327	0	161
	I	0	0	0	0
Saldo baten en lasten		-1.395	-327	0	-161
Toevoegingen en onttrekkingen	U	0	0	0	0
	I	0	0	0	0
Saldo reservemutaties		0	0	0	0
Saldo Totaal		-1.395	-327	0	-161

Totaal Programma's					
Baten en lasten	U	405.153	388.086	389.556	394.281
	I	403.758	378.576	380.107	376.720
Saldo baten en lasten		-1.394	-9.510	-9.449	-17.561
Toevoegingen en onttrekkingen	U	14.051	8.266	7.669	8.878
	I	14.482	6.543	5.112	14.217
Saldo reservemutaties		431	-1.723	-2.557	5.339
Saldo Totaal		-963	-11.233	-12.006	-12.221

Incidentele baten en lasten

Inzicht in de incidentele baten en lasten is nodig om te beoordelen of de begroting structureel in evenwicht is, dat wil zeggen dat de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. De incidentele baten en lasten blijven voor de bepaling van dat evenwicht buiten beschouwing.

Onder incidentele baten en lasten worden onder andere de volgende posten verstaan:

- Inkomsten uit grondexploitaties
- Dotaties en onttrekkingen aan de algemene reserve
- Incidentele toevoegingen en aanwendungen aan bestemmingsreserves die gevolgen hebben voor het begrotingssaldo
- Bijzondere baten en lasten ten gevolge van incidenteel nieuw beleid
- Voordelige en nadelige afwikkelingsverschillen van voorgaande dienstjaren
- Extra afschrijvingen ten laste van de exploitatie.

Alleen baten en/of lasten van tijdelijk aard en groter zijn dan € 100.000 worden als incidenteel aangemerkt.

Tabel 5 Overzicht incidentele baten en lasten

bedragen * € 1.000

Omschrijving	Lasten				Baten			
	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
1. Onderwijs, economie en Arbeidspart.	1.195	379	129	0	0	0	0	0
2. Samen leven en ondersteunen	2.362	0	0	0	0	0	0	0
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	2.635	100	100	0	0	0	0	0
4. Vrije tijd	250	0	0	0	0	0	0	0
5. Veiligheid	670	0	0	0	0	0	0	0
6. Dienstverlening en samenspraak	503	130	0	0	0	0	0	0
7. Inrichting van de stad		0	0	0				
- grondexploitatie	16.714	10.510	9.857	4.283	25.567	13.622	12.529	7.202
- overige lasten/baten	122	0	0	0		0	0	0
Overzicht Overhead	1.658	500	0	0	-130			
Overzicht algemene dekkingsmiddel	0	0	0	0	-329	-96	-21	0
Mutaties in reserves*								
1. Onderwijs, economie en Arbeidspart.					0	0	0	0
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen					0	0	0	0
7. Inrichting van de stad								
- grondexploitatie	9.855	3.586	2.818	3.026	1.002	473	146	106
- overige lasten/baten					0	0	0	0
Overzicht algemene dekkingsmiddel					2.250	0	0	0
Totaal	35.964	15.204	12.904	7.309	28.360	13.999	12.654	7.309
Saldo incidenteel (meer lasten dan baten)					7.604	1.205	250	

Bovenstaande tabel toont dat in de begroting van 2022 € 7.604.000 meer aan incidentele lasten zijn geraamd dan aan incidentele baten. Dit houdt in dat het begrotingssaldo van 2022 wordt beïnvloed door netto € 7.604.000 aan tijdelijke lasten. Hieronder wordt een nadere toelichting gegeven op de individuele posten die dit saldo veroorzaken. Daarnaast wordt in de laatste alinea ingegaan op het wel of niet structureel en reëel sluitend zijn van de begroting.

Toelichting incidentele baten en lasten

Programma 1 Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie

In het Coalitieakkoord zijn in programma 1 tijdelijke budgetten opgenomen van € 766.000 in 2022. In de PN 2021 zijn voor 2021/2024 bedragen opgenomen in verband met bestuurlijke afspraken over laaggeletterdheid met daar tegenover een rijksbijdrage op OAD. Het gaat om € 129.000 per jaar. Bij de resultaatbestemming van 2019 is een bedrag bestemd voor het lectoraat big data voor 2022 € 50.000. In de programmabegroting 2021 is een voorstel nieuw beleid opgenomen voor de doorontwikkeling van het Werkbedrijf, € 250.000 voor de jaren 2021/2023.

Programma 2 Samen leven en ondersteunen

Voor programma 2 is in het Coalitieakkoord € 1.583.000 in 2022 gereserveerd. Het aanbestedingsresultaat regionale inkoop jeugd omvat een incidentele component van € 368.000 in 2022. Het servicebureau jeugd wil in 2021 en 2022 investeren in een omslag naar een hogere directe productiviteit van aanbieders met de voorwaarde van lagere tarieven vanaf 2022. In de PN 2022 is melding gemaakt van een incidentele last van € 284.000 in 2022 voor verlenging van de tijdelijke financiering voor een verbeterplan voor gecertificeerde jeugdinstanties vanwege een langere doorlooptijd. Verder is er in de PN2022 een bedrag beschikbaar gesteld om de wijkvestiging van de bibliotheek in Oosterheem open te houden zolang er nog geen duidelijkheid is over de omvorming tot Huis van de wijk. Het gaat om € 127.000 in 2022.

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen

Voor 2022 is in het Coalitieakkoord voor dit programma € 2.275.000 beschikbaar. Uit de resultaatbestemming 2019 is voor 2022 € 60.000 voor het programma Duurzaam en groen ter beschikking gesteld. In de PN 2022 is voor ontwikkeling van data en software voor gebruik in het openbaar gebied € 100.000 gereserveerd voor de jaren 2021/2024. In het voorjaarsdebat heeft de raad € 200.000 uitgetrokken voor het vergroten van afvalbakken in 2022.

Programma 4 Vrije tijd

Voor extra bruis is in het Coalitieakkoord € 150.000 beschikbaar voor 2022. Met motie 2106-13 is voor een investeringsimpuls voor verenigingen eenmalig € 100.000 toegekend.

Programma 5 Veiligheid

Vanuit het Coalitieakkoord is voor 2022 voor Veiligheid € 513.000 ingeruimd. Daarnaast is voor de uitvoering van ondermijnende criminaliteit een subsidie beschikbaar van € 157.000 voor 2022.

Programma 6 Dienstverlening en samenspraak

Overeenkomstig het Coalitieakkoord is € 75.000 in 2022 verwerkt voor de uitbreiding van het aantal collegeleden. In 2022 wordt een referendum over het afvalbeleid georganiseerd. Dat kost naar verwachting € 198.000. Door uitstel van de ingangsdatum van de Omgevingswet worden er extra kosten gemaakt: in 2022 € 230.000 en in 2023 € 130.000. Dit is in de PN 2022 gemeld.

Programma 7 Inrichting van de stad

De in dit programma geraamde incidentele baten en lasten betreffen de geraamde kosten en opbrengsten in de grondexploitaties. Alhoewel de projecten een meerjarig karakter hebben, worden de in de begroting opgenomen baten en lasten toch als incidenteel beschouwd. In het Coalitieakkoord is voor programma 7 € 122.000 opgenomen voor 2022.

Overzicht Overhead

Uit het Coalitieakkoord volgt voor Overhead een bedrag van € 1.358.000 in 2022. In de Perspectiefnota 2020 is aanvullend voor flankerend beleid een bedrag van € 500.000 toegevoegd voor 2020 en verder tot en met 2023. Bij de Perspectiefnota 2021 is besloten tot het naar voren halen van € 200.000 lasten voor citymarketing. Door het vertrek van de bibliotheek van de begane grond in het Stadhuis-Forum zijn de huuropbrengsten in 2022 lager. Het gaat om € 130.000.

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien

Voor 2022/2024 zijn in deze begroting rijksbijdragen opgenomen van € 129.000 per jaar voor de bestuurlijke afspraken over laaggeletterdheid, zie ook programma 1. Door uitstel van het nieuwe afvalbeleidsplan worden de daaraan gekoppelde meeropbrengsten Ozb niet gerealiseerd. Dit heeft invloed op de jaren 2022 voor € 50.000, 2023 € 225.000 en in 2024 € 150.000. Motie 2106-64 uit het voorjaarsdebat leidt tot een lagere opbrengst precariobelasting in 2022 van € 125.000. Van het door de raad in 2022 beschikbaar gestelde bedrag van € 1.000.000 (zie onder Mutaties reserves) is nog € 283.000 niet aan programma's toegewezen.

Mutaties reserves

Programma 7 Inrichting van de stad

Het betreft hier het saldo tussen de geraamde incidentele baten en lasten uit grondexploitaties. Hierdoor zijn de gevolgen van de grondexploitaties neutraal voor zowel het begrotingssaldo als in het overzicht incidentele baten en lasten.

Uit de Rif wordt in 2022 € 250.000 bijgedragen ter dekking van het nieuw beleid uit het Coalitieakkoord voor groen en duurzaam en € 1.000.000 doorerschikking van mobiliteitsgelden.

Met amendement 2106-V heeft de raad € 1.000.000 beschikbaar gesteld voor uitvoering van diverse moties ten laste van de Vrij inzetbare reserve.

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen en stortingen aan reserves

In 2015 is de regelgeving van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) aangepast. Een van de aanpassingen richt zich op het vergroten van het inzicht op incidentele baten en lasten. In de toelichting op de gewijzigde BBV staat dat ervan wordt gegaan dat toevoegingen en onttrekkingen aan reserves in principe incidenteel van aard zijn. Echter, er zijn ook verrekeningen met reserves die structureel van aard zijn. Om een goed beeld te kunnen vormen of structurele lasten worden gedekt door structurele baten is in BBV opgenomen, dat zowel in de begroting als in de rekening een overzicht opgenomen moet worden waarin de geraamde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves is weergegeven.

* € 1.000

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	2022	2023	2024	2025
Vrij inzetbare reserve	290	290	290	290

De toevoeging aan de vrij inzetbare reserve is een gevolg van een bedrag dat is voorgefinancierd ten behoeve van ambtelijke huisvesting uit de vrij inzetbare reserve en met een jaarlijks vast bedrag wordt 'terugbetaald'.

Berekening structureel begrotingssaldo

In onderstaande tabel is het saldo van de programmabegroting gecorrigeerd met het saldo van incidentele baten en lasten. Het gecorrigeerde saldo laat de structurele ruimte in de begroting zien op basis van de regelgeving van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Berekening structureel en reëel begrotingssaldo

bedragen in € 1.000

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Begrotingssaldo	-963	-11.234	-12.007	-12.221
Saldo incidenteel (meer lasten dan baten)	7.604	1.205	250	0
Gecorrigeerd saldo (structurele ruimte) - = nadeel	6.641	-10.029	-11.757	-12.221

Uit deze opstelling blijkt dat de jaarschijf 2022 reëel in evenwicht is: de structurele baten zijn € 6.641.000 hoger dan de structurele lasten. Meerjarig is er nog geen sprake van evenwicht. Bij het komende voorjaarsdebat is naar verwachting meer bekend over de uitkomsten van de besluitvorming van een nieuw kabinet over de structurele compensatie van de kostenstijging in de jeugdzorg, de mogelijke aanpassingen in de Wmo (abonnementstarief) en de opschalingskorting. Dan is ook meer bekend over de herverdeling van het gemeentefonds.

Investerings

Investerings met een economisch nut

Investerings met een economisch nut betreffen vaste activa die verhandelbaar zijn, zoals gebouwen en voertuigen of waar inkomsten tegenover kunnen staan, bijvoorbeeld rioolrecht en leges. Deze investeringen moeten worden geactiveerd en reserves mogen niet op deze investeringen in mindering worden gebracht. Daarnaast mag niet resultaatgericht worden afgeschreven en moet consistent worden afgeschreven. Wel mogen bijdragen van derden, die direct gerelateerd zijn aan de investering, in mindering worden gebracht.

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Om te komen tot meer vergelijkbaarheid schrijft de BBV voor dat investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (wegen, straten, pleinen, groen, water) gelijk moeten worden behandeld als investeringen met een economisch nut.

Het activeren heeft als gevolg dat de uitgaven in één jaar worden verantwoord, maar dat de lasten in de begroting in het vervolg gespreid worden over de levensduur.

In de begroting zijn investeringen opgenomen die geautoriseerd worden bij vaststelling van de programmabegroting (investeringen die betrekking hebben op 2022). In onderstaande tabel is een samenvattend overzicht opgenomen van de investeringen. In bijlage 6 is een specificatie van deze bedragen opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Investerings	2022	2023	2024	2025
Geautoriseerd bij vaststelling van de programmabegroting 2022-2025				
<i>Economisch nut</i>	275	1.909	451	1.152
<i>Maatschappelijk nut</i>	4.728	4.728	4.728	4.728

Ontwikkelings in de reserveposities en voorzienings

De reserves vormen, samen met het resultaat na bestemming volgend uit de programmarekening, het eigen vermogen (artikel 42, lid 1 BBV). In artikel 43 van het BBV worden twee soorten reserves onderscheiden:

- A. De algemene reserves
- B. De bestemmingsreserves

De algemene reserves bestaan uit reserves waaraan geen bestemming is gegeven. Deze dienen om risico's in algemene zin op te vangen (bufferfunctie van de reserves).

De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan de raad diverse bestemmingen heeft gegeven. Deze bestemmingsreserves hebben diverse functies. De meeste bestemmingsreserves zijn in het leven geroepen ter dekking van de lasten van specifieke beleidsonderwerpen (bestedingsfunctie van de reserves). Ook zijn er reserves die baten genereren voor de exploitatie (inkomensfunctie) en reserves die zorgen dat lasten worden geëgaliseerd (egalisatiefunctie). In Zoetermeer worden investeringen gefinancierd met reserves en voorzienings. Hierdoor wordt de noodzaak beperkt om te financieren met lenings van de bank (financieringsfunctie van de reserves en voorzienings).

In onderstaande tabel wordt het verloop van de reserves in totaliteit per onderscheiden soort weergegeven. In bijlage 4 is het overzicht van reserves opgenomen.

De toevoegings en onttrekkings bij de jaarschijf 2022 zijn mutaties in de reserves die onderdeel uitmaken van de ramings, die zijn opgenomen bij de programma's. Om een zo goed mogelijk beeld over het verloop van de stand van de reserves te geven, zijn ook mutaties meegenomen die niet bij de

vaststelling van de programmabegroting door de raad worden geautoriseerd. Deze mutaties zijn in de kolom 'verwachtingen' meegenomen. In een afzonderlijk voorstel aan de raad kunnen deze alsnog worden geautoriseerd.

Bedragen x € 1000							
	2022				2023	2024	2025
	Stand 01/01	Toevoegingen	Onttrekkingen	Verwachtingen	Stand 01/01	Stand 01/01	Stand 01/01
	a	b	c	d	a t/m d		
Algemene reserves	45.192	5.189	-4.570	-14.113	31.699	33.152	34.691
Bestemmingsreserves	276.266	8.861	-9.912	1.802	277.018	276.291	276.427
Totaal aan reserves	321.458	14.051	-14.482	-12.311	308.716	309.444	311.118

Het totaal van de algemene reserves neemt in 2022 met € 13,4 mln. af. Deze afname komt grotendeels door de mutaties in de Vrij inzetbare reserve (-/- € 17,4 mln., toegelicht in het volgende onderdeel Ontwikkeling vrije reservemiddelen) en de Reserve versterking Financiële positie Grondbedrijf (+ € 4,9 mln.)

Het totaal van de bestemmingsreserves blijft in 2022 ongeveer gelijk. De grootste mutaties zijn te vinden bij de Reserve Investeringsfonds 2030 (+ € 8,8 mln., toegelicht in het volgende onderdeel Ontwikkeling vrije reservemiddelen), de reserve Algemeen Dekkingsmiddel (-/- € 2,5 mln.), de Reserve groot onderhoud welzijnsaccommodaties (+ € 0,5 mln.) en de Brede Bestemmingsreserve (-/- € 3,5 mln.). Verder zijn verwachtingen opgenomen voor de Reserve Enecogelden (-/- € 0,8 mln.) en Reserve Fonds Zoetermeer 2040 (-/- € 1,8 mln.).

In de periode 2022–2025 nemen de reserves met circa € 10,3 mln. af.

In onderstaande opsomming zijn de grootste mutaties weergegeven (bedragen x € 1 mln.).

Vrij inzetbare reserve	-/- 17,0	Gedetailleerd overzicht van deze reserve in het volgende onderdeel Ontwikkeling vrije reservemiddelen
Reserve Investeringsfonds 2030	+ 13,7	Gedetailleerd overzicht van deze reserve in het volgende onderdeel Ontwikkeling vrije reservemiddelen
Reserve Algemeen Dekkingsmiddel	-/- 7,8	Onder andere overheveling middelen naar de Reserve egalisatie investeringen schoolgebouwen

Reserve versterking financiële positie Grondbedrijf	+ 8,1	Diverse toevoegingen vanuit de grondexploitaties
Brede Bestemmingsreserve	-/- 1,6	Onder andere Aardgasvrije wijken (-/- € 4,8 mln, klimaatakkoord (-/- € 0,7 mln.) en Perspectief op Werk (-/- € 1,0 mln.)
Reserve Enecogelden en Fonds Zoetermeer 2040	-/- 2,5	Minder beroep op Enecogelden (+ € 12,5 mln. zie toelichting bij Vrij inzetbare reserve elders in dit onderdeel), opgenomen verwachting voorstellen Investeringsagenda (-/- € 15,0 mln.), overheveling tussen deze reserves i.v.m. opheffen Reserve Enecogelden (+/- € 13.2 mln.
Brede Bestemmingsreserve	-/- 4,9	Onder andere Aardgasvrije wijken (-/- € 4,0 mln.), energietransitie klimaatakkoord (-/- € 0,7 mln.)

Ontwikkelingen in de voorzieningen

De voorzieningen zijn vermogensbestanddelen die als vreemd vermogen worden aangemerkt. Er kleeft als het ware al een verplichting (jegens een derde) aan. Als gevolg van artikel 44 van het BBV kunnen de volgende soorten voorzieningen worden gevormd:

- voor middelen van derden die specifiek besteed moeten worden (geldt niet voor bijdragen van andere overheden);
- voor de egalisatie van kosten;
- voor verplichtingen en verliezen alsmede voor risico's waarvan de omvang onzeker is maar welke wel redelijkerwijs te schatten zijn.

Schulden vallen niet onder het begrip voorzieningen omdat daarbij geen onzekerheid bestaat over de omvang van de verplichting.

Toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de exploitatie, dus niet via resultaatbestemming, zoals bij de reserves. Aanwendungen - altijd voor het doel waarvoor de voorziening was gevormd - worden rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

Indien een voorziening geheel of gedeeltelijk kan vrijvallen, wordt de vrijval via de exploitatie in het resultaat verwerkt.

In onderstaande tabel is op hoofdlijnen het verloop van de stand van de voorzieningen weergegeven. Evenals bij de reserves zijn bij het verloop van de voorzieningen verwachtingen meegenomen. Deze zijn opgenomen om een goed verloop van de voorziening weer te geven. De verwachtingen worden niet geautoriseerd bij de vaststelling van de programmabegroting door de raad. De specificatie is opgenomen in bijlage 5.

Meerjarenoverzicht voorzieningen

	Bedragen in € 1000									
	2022					2023	2024	2025		
	Stand 01-01	Toevoegingen	Onttrekkingen	Begrote	Verwachtingen	Stand 01-01	Stand 01-01	Stand 01-01		
	a	vanuit de expl.	t.g.v. expl.	aanwending	e	a t/m e				
Middelen van derden	26.919	3.572	-27	-2.279	29	28.214	29.852	31.514		
Egalisatievoorzieningen	8.911	2.596	0	-2.462	45	9.091	9.186	10.236		
Overige voorzieningen	48.118	594	0	-758	-206	47.749	47.438	29.174		
Totaal aan voorzieningen	83.948	6.762	-27	-5.498	-132	85.054	86.476	70.924		

De omvang van de voorzieningen neemt in 2022 met ongeveer € 1,1 mln. toe. Grootste mutaties vinden plaats bij de Voorziening riolering (+ € 1,4 mln.), de Voorziening verplichtingen afgesloten grondexploitatie (-/- € 0,2 mln.) en de Voorziening nadelige complexen Grondbedrijf (-/- € 0,2 mln.).

De totale omvang van de voorzieningen neemt in de periode 2022 - 2025 ongeveer € 13,0 mln. af. In deze periode doen de grootste mutaties zich voor binnen de Voorziening riolering (+ € 4,9 mln.), de Voorziening nadelige complexen Grondbedrijf (-/- € 18,9 mln.) en de Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen (+ € 1,1 mln.).

Ontwikkeling vrije reservemiddelen

In dit deel wordt een beeld gegeven van de stand en ontwikkeling van de vrije reservemiddelen. Concreet wordt ingegaan op de volgende reserves:

- Vrij inzetbaar
- Investeringsfonds 2030
- Reserve Enecogelden en
- Reserve Fonds Zoetermeer 2040

Vrij inzetbare reserve

Op de Vrij inzetbare reserve rust in principe geen concrete bestemming tot besteding van de daarin opgenomen middelen. Wel moet de omvang van deze reserve het financiële 'tegenwicht' bieden voor het kunnen opvangen van de financiële risico's. De Vrij inzetbare reserve vormt de weerstandscapaciteit van deze financiële risico's (exclusief de risico's van het grondbedrijf). In de volgende tabel is het verloop van de Vrij inzetbare reserve in beeld gebracht. In het overzicht is rekening gehouden met de mutaties uit het Tweede Tussenbericht 2021 en met het begrotingsaldo van deze programmabegroting.

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari, inclusief rekeningsresultaat	34.876	33.151	15.760	15.905	16.194
A. Raadsbesluiten ten laste van vrij inzetbaar	1.577	-2.279	145	290	290
B. <i>Verwachting</i>					
1 Begroting 2021					
Eerste Tussenbericht					
a. Dekking begrotingsaldo uit Vrij inzetbare reserve 2020-2023	-4.500	-2.000			
b. Dekking begrotingsaldo uit Vrij inzetbare reserve 2021-2024	-3.360				
c. Dekking kosten Corona 2021	-3.544				
Tweede Tussenbericht					
a. mutaties TB2 met budgetoverheveling	650	-650			
b. Overige mutaties TB2	53				
2 Begroting 2022-2025 in voorbereiding					
a. Begrotingssaldo 2022		1.037			
b. Claim Enecomiddelen ter dekking van 2020/2021	6.400				
C. Voorstellen programmabegroting 2022					
1 Amendement 2106-V	1.000	-1.000			
2 Minder beroep Eneco i.v.m. toereikenden weerstand					
a. Claim op reserve Eneco ivm verwacht tekort 2020/21 terugdraaien		-6.400			
b. terugstorting Eneco reserve i.v.m. omvang weerstandscapaciteit		-6.100			
Nog beschikbaar 31-12 (weerstandscap. reserve vrij inzetbaar)	33.151	15.760	15.905	16.194	16.484
Totaal aan af te dekken risico's					16.279
Saldo aan weerstandscap. excl grondbedrijf					204
Factor weerstandsvermogen (weerstandscapaciteit / risico's)	2,04	0,97	0,98	0,99	1,01

Onder A zijn de raadsbesluiten met beroep op de Vrij inzetbare reserve opgenomen, onder B de verwachtingen en onder C de voorstellen tot aanpassing van de reserve bij de Programmabegroting 2022.

De bedragen onder B1a-c betreffen bedragen waarover bij eerdere begrotingen of voorstellen besluitvorming heeft plaatsgevonden waarvoor een reservering in de reserve is opgenomen.

Onder B1 is het verwacht begrotingssaldo 2021 naar de situatie van het Tweede Tussenbericht opgenomen. In de Perspectiefnota 2022 werd nog een negatief saldo verwacht van € 4,909 mln. In het Tweede Tussenbericht is dat bedrag omgeslagen naar een voordeel van ruim € 0,7 mln.

Het onder B2a opgenomen bedrag van € 1,037 mln. positief betreft het bedrag van het financieel perspectief. Ook dat bedrag is veel beter dan eerder in het voorjaar in de Perspectiefnota opgenomen.

Onder C1 zijn de mutaties als gevolg van amendement 2106-V zichtbaar gemaakt: onder post B1c is een reservering opgenomen voor onvermijdelijke meerkosten van corona. Kosten die niet of onvoldoende door het rijk worden vergoed. Deze reservering van € 3,544 mln. wordt met een bedrag van € 1 mln. verlaagd. Die verlaging wordt in 2022 ingezet als dekking voor de kosten die gemoeid zijn met in het voorjaarsdebat 2021 aangenomen moties. Een overzicht van die moties is opgenomen in tabel 3 Afwijkingen bestaand beleid. De dekking voor deze moties is zichtbaar in de opgenomen aanwending van de reserve in 2022 voor een bedrag van € 1 mln. De aanwending van de reserve vormt een inkomstenraming in de begroting op programma OAD.

De hiervoor aangehaalde verbeteringen in de begrotingssaldi 2021 en 2022 leiden ertoe, dat de omvang van de reserve vrij inzetbaar hoger wordt dan voor de onderkende risico's noodzakelijk is. Er is ruimte om de in eerdere jaren opgenomen aanvullingen van de reserve vrij inzetbaar ten laste van de Eneco gelden deels terug te draaien.

Onder B2b is het eerder verwachte beroep op de Reserve Eneco opgenomen ter afdekking van in het voorjaar verwachte begrotingstekorten 2021 en 2022. Met de nu verwachte begrotingssaldi voor 2021 en 2022 is de aanvulling van de reserve vrij inzetbaar vanuit de reserve Eneco gelden voor een lager bedrag mogelijk dan eerder voorzien. De reservering van € 6,4 mln. als bijdrage uit Eneco is niet langer nodig (post C2a). En gelet op de omvang van de weerstandscapaciteit wordt daarnaast voorgesteld om een bedrag van € 6,1 mln. aan de reserve Eneco terug te storten (post C2b).

Per saldo verbetert daarmee het bedrag van te besteden Eneco middelen van ruim € 60 mln. naar € 72,5 mln. Met dit voorstel wordt inhoud gegeven aan de melding in het raadsmemo Meicirculaire 2021 om de relatie tussen de reserve vrij inzetbaar en de reserve Enecogelden in de Programmabegroting 2022 te betrekken.

Reserve investeringsfonds 2030

Bij de vaststelling van de Stadsvisie 2030 is besloten tot het opstellen van een inhoudelijke investeringsagenda en om daarvoor een investeringsfonds in het leven te roepen: Investeringsfonds 2030 (Rif). In dit onderdeel worden de spelregels tot voeding en aanwending van de reserve geschetst. Daarna wordt de stand van zaken van het verwachte verloop van het fonds toegelicht inclusief een aantal voorstellen tot aanwending van de reserve.

Voeding en onttrekking investeringsfonds

In het raadsbesluit 090501 van december 2009 is de voeding en onttrekking van de reserve geregeld. De voeding van het fonds vindt in hoofdzaak plaats door de afdrachten van de winst van het grondbedrijf. Daarnaast worden subsidieontvangsten, die een aantoonbare relatie hebben met de opgaven van de Stadsvisie gestort in deze reserve en vindt tot en met 2023 ten laste van de exploitatie een jaarlijkse storting plaats van € 350.000. Uit een eventueel positief jaarrekeningresultaat wordt bij bestemming van dat resultaat maximaal 50% aan de reserve afgedragen. Tenslotte worden de extra inkomsten uit OZB en algemene uitkering voor zover die worden veroorzaakt door de groei van woningen/inwoners voor maximaal 50% gestort in de reserve. Zodat de reserve voor dekking van eenmalige kosten van bijvoorbeeld aanleg/uitbreiding openbaar gebied, die ten grondslag liggen aan de groei van de stad, kan worden ingezet.

De bestemming van de middelen in de Rif wordt jaarlijks bepaald bij de begrotingsbehandeling op basis van voorstellen in de begrotingsstukken. Door vaststelling van de begroting worden middelen in de reserve voor een bepaald project gereserveerd. Op basis van een concreet en uitgewerkt voorstel en raadsbesluit wordt het budget feitelijk beschikbaar gesteld met dekking uit de Rif.

Verloop van de reserve

In de tabel komt het financieel verloop van de stand van de Rif tot uitdrukking rekening houdend met:

- een actualisatie van de verwachte winstaftochten van het grondbedrijf op basis van de gegevens uit het Eerste en Tweede Tussenbericht;
- een actualisatie van de hoogte van reserveringen voor voorgenomen projecten waartoe eerder is besloten en
- nieuwe voorstellen waarvoor een aanwending (of vrijval) uit de reserve wordt gedaan.

Op basis van de actualisatie en nieuwe voorstellen vertoont de reserve in alle jaren een positief saldo. Wanneer de winstaftochten grondbedrijf overeenkomstig de huidige inschatting in latere jaren ook werkelijk worden gerealiseerd en de verwachte winstaftocht uit de GR Hoefweg plaatsvindt, biedt de reserve op de langere termijn nog een bestedingsruimte van € 46,3 mln. Als er geen rekening wordt gehouden met de verwachte winstaftochten is er een bestedingsruimte van € 18,2 mln.

Reserve Investeringsfonds PB 2022

bedragen * € 1.000

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025	2026/2030
A. Stand 1 januari	45.715	34.904	32.106	32.016	32.599	14.879
1 Raadsbesluiten	-11.036	-448	1.411	1.440	-8.362	-877
2 Reserveringen vanuit eerdere besluitvorming						
- Afwikkeling kredieten voorgaande jaren	-836					
- Schaalsprong	-412	-2.175	-1.800	-1.595	-7.658	
Bestaand beleid	33.432	32.281	31.716	31.861	16.579	14.002
B. Beleidsvoorstellen in voorbereiding						
1 (Herfasering) Schaalsprong	1.287	10	300	300	300	4.238
2 Ruimtelijk kader en gebiedsbusinesscase Entree				438	-2.000	
3 Visie van Tuyllpark en Vernedepark/Paltelaan en omgeving	135	-135				
4 Strategie werklocaties	50	-50				
RIF inclusief concept voorstellen nieuw beleid per 31-12	34.904	32.106	32.016	32.599	14.879	18.241
C. Verwachte winstaftochten (cumulatief)						
1 Grondexploitatie	4.864	12.726	15.356	17.142	19.061	22.006
2 Deelneming GR Hoefweg		3.700	3.700	3.700	6.100	6.100
Stand RIF 31/12 incl Markt incl winstaftocht	39.768	48.531	51.072	53.441	40.040	46.346

A. is de beginstand van de reserve per 1 januari van het lopende jaar. Daarin zijn alle mutaties van het jaar 2020 verwerkt inclusief de resultaatbestemming, waarover in de Perspectiefnota 2022 besloten is.

Onder A1 staan eerder genomen raadsbesluiten met beroep op de Reserve investeringsfonds 2030. Onder A2 staan reserveringen vanuit eerdere besluitvorming. Voor de aanwending van deze bedragen zullen raadsvoorstellen worden gedaan. De schaa sprongbudgetten zijn apart opgenomen.

Onder B2 zijn de voorstellen tot beleidsintensivering uit de het Voorjaarsdebat 2021/Programmabegroting 2022 opgenomen waar dekking uit de Rif tegenover staat.

In het verloop van het saldo Rif is rekening gehouden met de verwachte afdrachten uit de grondexploitaties. De feitelijke aanwending van deze bedragen is pas mogelijk, nadat deze positieve resultaten in de jaarrekening ook daadwerkelijk zijn gerealiseerd. De verwachte afdrachten vanaf 2021 staan onder C1.

De positieve resultaten van de grondexploitaties worden voor de helft rechtstreeks toegevoegd aan de Reserve investeringsfonds. Het betreft 50% van de gerealiseerde winst. De andere helft wordt toegevoegd aan de Reserve versterking financiële positie Grondbedrijf. Deze reserve vormt samen met de Reserve in verband met risico's grondbedrijf de weerstandscapaciteit van het Grondbedrijf. De weerstandscapaciteit is de financiële buffer om onverwachte, niet begrote kosten te kunnen dekken. Als de reserves Grondbedrijf samen meer dan 1,2 x de omvang van berekende risico's bevatten, is er voldoende weerstandscapaciteit en wordt het meerdere afgeroomd en toegevoegd aan de Reserve investeringsfonds. Het huidige saldo in de reserves van de grondexploitaties zit aan het hiervoor aangegeven plafond van 1,2 keer de berekende risico's. Het gevolg daarvan is dat de positieve resultaten van de grondexploitaties de komende jaren volledig aan de Rif toevloeien als de risico's gelijk blijven.

Onder C2 staat de verwachte winstafdracht uit de deelneming in de GR Hoefweg. Die verwachte winst is eveneens bestemd om aan de Rif te worden afgedragen.

Reserve Enecogelden/Reserve Fonds Zoetermeer 2040

Financiële stand van zaken

In de Perspectiefnota 2022 (pagina 81) is een beeld geschetst van het verloop van de Reserve Enecogelden. Deze reserve is gevoed met de opbrengst van de verkoop van de aandelen Eneco. De reserve is aangesproken voor kosten als gevolg van corona en het plan Stichting Stedelijk Voortgezet Onderwijs Zoetermeer. Daarnaast is de reserve aangewend om tijdelijke begrotingstekorten af te dekken.

Naar de stand van het voorjaar 2021 bedroeg de reserve een stand van € 60,735 mln. In de raadsvergadering van juli 2021 is van dat bedrag € 60 mln. gestort in de nieuw ingestelde reserve Fonds Zoermeer 2040. Zoals aangegeven bij de reserve vrij inzetbaar kan het beroep op de reserve Enecogelden voor het afdekken van tijdelijke begrotingstekorten worden verlaagd met een bedrag van € 12,5 mln. Daardoor neemt het (restant) bedrag van de reserve Enecogelden toe van € 0,735 mln. naar € 13,235 mln. Voorgesteld wordt om dat saldo van de Reserve Enecogelden in zijn geheel te storten in de reserve Fonds Zoetermeer 2040 en de bestemmingsreserve Enecogelden in 2022 op te heffen. Bijlage 14 geeft een overzicht van het verloop van de Reserve Enecogelden.

Inhoudelijk stand van zaken Fonds 2040

Het college heeft voorstellen in voorbereiding die inhoudelijk bijdragen aan het verminderen of verhelpen van de vraagstukken rond de Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 en de daarin onderkende mechanismen. De raad heeft in juli 2021 ingestemd met het afwegingskader, dat het college zal inzetten in de onderbouwing en weging van haar voorstellen. De in voorbereiding zijnde voorstellen richten zich op vooral op onderwerpen die in de ogen van het college urgent zijn en waarvan de besluitvorming (en vervolgens start uitvoering) niet kan wachten op de uitkomsten van het proces van de komende gemeenteraadsverkiezingen en daarop volgende collegevorming. Vanzelfsprekend is het aan de raad om zich, naast haar inhoudelijk oordeel over een voorstel, uit te spreken over de afweging wat betreft de urgentie.

Het college verwacht voor het eind van het jaar 2021 een beperkt aantal voorstellen aan te bieden gericht op een behandeling in de commissies en gemeenteraad van januari 2022. De kosten die met de voorstellen samenhangen zijn nog niet exact te duiden. Voorgesteld wordt om hiervoor in de Programmabegroting 2022 in de reserve Fonds Zoetermeer 2040 een reservering van € 15 mln. op te nemen. Bij de behandeling van de voorstellen zelf kan worden overwogen en besloten welk deel van het gereserveerde bedrag feitelijk noodzakelijk is. Het bedrag van € 15 mln. geeft ook aan dat het nadrukkelijk de inzet van het college is om de toewijzing van het grootste deel van de beschikbare middelen (van inmiddels ruim € 72 mln.) over te laten aan de nieuwe gemeenteraad.

EMU-saldo

Het EMU-saldo geeft de geldstromen per jaar weer. Het EMU-saldo wordt berekend op basis van de mutaties in de geprognosticeerde balans. Het EMU-saldo is het jaarlijkse saldo van de lasten en de baten op basis van reële transacties, ongeacht of het exploitatie- of investeringsuitgaven en -inkomsten betreft.

bedragen * € 1.000.000

Geprognosticeerde balans	Jaarrekening 2020	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
ACTIVA					
Vaste activa	361	445,3	453,5	465,6	468,3
Vorraden	35	3,1	-5,2	0,9	-0,9
Vlottende activa	136	46,0	46,1	30,5	30,5
TOTAAL ACTIVA	531,8	494,5	494,4	497,1	497,9
PASSIVA					
Eigen vermogen	343,0	308,7	309,4	311,1	299,3
Voorzieningen	52,1	85,1	86,5	70,9	79,0
Vaste schulden	78,4	64,2	62,1	53,6	60,0
Vlottende passiva	58,3	36,5	36,4	61,4	59,6
TOTAAL PASSIVA	531,8	494,5	494,4	497,1	497,9

Per 1 januari 2019 is de regeling 'Vaststelling gelijkwaardige inspanning decentrale overheden inzake het EMU-saldo' voor de jaren 2019 tot en met 2022 in werking getreden. Het ministerie van BZK publiceert referentiewaarden Voor gemeenten gezamenlijk is het aandeel -/- 0,4% van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Voor Zoetermeer is de referentiewaarde 14.965. Het EMU-saldo mag in principe niet lager zijn.

Bijlage 7 bevat een overzicht van (de berekening van) het EMU-saldo.

bedragen * € 1000

	2021	2022	2023	2024	2025
Berekend EMU-saldo	-26.380	-24.238	-15.879	-15.013	-11.563

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

Inleiding

In de paragraaf lokale heffingen worden de ontwikkelingen weergegeven van de belastingen en woonlasten voor het komende jaar. Uitgangspunt is om de lokale lasten zoveel mogelijk te beperken. Voor de belangrijkste heffingen zijn de ontwikkelingen opgenomen.

De ontwikkeling van de verwerkingskosten van de afvalinzameling zijn het afgelopen jaar niet positief geweest. De vergoedingen zijn naar beneden gegaan en de kosten zijn opgelopen. Dit heeft tot consequentie dat de afvalstoffenheffing meer zal stijgen dan de inflatie. De stijging van de andere tarieven zal beperkt blijven tot de inflatie.

Uitgangspunten

In de Heffingennota 2016 zijn de beleidslijnen voor de komende jaren vastgesteld. De lokale heffingen zijn als volgt te onderscheiden:

1. Belastingen
De opbrengsten van de belastingen dienen ter versterking van het financiële draagvlak van de gemeenten en vloeien naar de algemene middelen. De gemeenteraad bepaalt zelf waaraan de gemeente dat geld besteedt. De gemeente Zoetermeer heft de onroerendezaakbelasting (OZB), parkeerbelasting, toeristenbelasting, hondenbelasting, precariobelasting.
2. Retributies en bestemmingsheffingen
Retributies worden geheven als de gemeente een dienst verleent aan een individu of één van haar bezittingen ter beschikking stelt. De opbrengsten van retributies mogen uitsluitend worden aangewend om de kosten voor die specifieke diensten te dekken. De gemeente mag niet meer heffen dan de begrote kosten. De meest voorkomende retributies zijn de leges: vergoedingen voor bijvoorbeeld een bij de gemeente aangevraagde dienst als het aanvragen van een paspoort of een vergunning.

Bestemmingsheffingen zijn heffingen voor algemene doeleinden, waarvan de gemeente de opbrengsten inzet om bepaalde kosten te dekken. De gemeente mag ook hier niet meer heffen dan de begrote kosten voor de uitvoering van de taken en diensten. Voorbeelden van bestemmingsheffingen zijn de rioolheffing en de afvalstoffenheffing.

Gemeentelijke woonlasten

De gemeentelijke woonlasten bestaan uit OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Deze woonlasten komen jaarlijks terug in diverse ranglijstjes van het COELO, de Consumentenbond en de kranten.

In het Coalitieakkoord is opgenomen om de tarieven van de lokale heffingen jaarlijks aan te passen met maximaal de inflatie.

Om de opbrengst van de OZB op peil te houden worden de tarieven verhoogd of verlaagd met de waardeontwikkeling van de woningen en niet-woningen. Per 1 januari 2021 (basis voor het belastingjaar 2021) is de waardeontwikkeling voor woningen 10,0% en voor niet-woningen -4,0%

Algemeen stijgingspercentage lokale heffingen

De tarieven van de gemeentelijke heffingen en belastingen stijgen in 2022 op basis van de begrotingsuitgangspunten met het algemene stijgingspercentage van 3%. Dit percentage is tot stand gekomen door de ingeschatte stijging van het Centraal Planbureau voor 2022 (1,9%) te corrigeren voor de inschattingen van de afgelopen jaren. De inschatting bij het vaststellen van de tarieven voor de jaren 2020 en 2021 is per saldo 1,1% te laag geweest. Dit is in de volgende tabel weergegeven.

Algemeen stijgingspercentage

jaar	Vaststelling tarieven 2021	MEV september 2021	Vaststelling tarieven 2022
2020	1,50	2,00	0,50
2021	1,50	2,10	<u>0,60</u>
Totale correctie oude jaren			1,10
2022		1,90	<u>1,90</u>
Algemeen stijgingspercentage 2022			3,00

Tarieven 2022

Op basis van bovenstaande uitgangspunten zijn de tarieven als volgt.

Tarieven 2021 en 2022

	2021	2022
OZB (percentage)		
Eigenaren woningen	0,1482	0,1388
Eigenaren niet-woningen	0,4545	0,4876
Gebruikers niet woningen	0,3292	0,3532
Afvalstoffenheffing (bedrag)		
Eenpersoonshuishoudens	252,02	264,27
Tweepersoonshuishoudens	283,93	297,13
Meerpersoonshuishoudens	298,14	311,77
Rioolheffing (bedrag/percentage)		
Bedrag per aansluiting < 500 m3 waterverbruik		
Vast bedrag	66,70	68,70
Percentage van de WOZ-waarde	0,0172	0,0161
Maximale aanslag	259,80	277,30

De tarieven worden in de raad van 20 december 2021 als onderdeel van de belastingverordeningen vastgesteld.

Overige tarieven

De overige tarieven stijgen in principe met 3%. Een uitzondering hierop zijn de tarieven die door het rijk worden vastgesteld, zoals rijbewijs en reisdocumenten. De tarieven voor de parkeerbelasting worden een keer per twee jaar gewijzigd voor inflatieontwikkelingen en dit vindt in 2022 weer plaats.

Kostendekkendheid leges en heffingen

Bij de bepaling van de kostendekkendheid wordt rekening gehouden met de handreiking kostentoe rekening van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Deze handreiking geeft inhoud aan het uitgangspunt van het Kabinet, dat het profijtbeginsel en kostenveroorzakersbeginsel worden toegepast. Alle kosten die mogen worden toegerekend, worden in principe toegerekend. Bij de bepaling van de kosten van de leges en heffingen worden ook de kosten van overhead toegerekend. Dit gebeurt op basis van een uurtarief per direct uur.

De tarieven worden daarna door de gemeenteraad vastgesteld. Uitgangspunt daarbij is in ieder geval dat de legestabel en de verschillende heffingen niet meer dan 100% kostendekkend zijn. Het overzicht van de kostendekkendheid bij de belastingvoorstellen van 2021 is hieronder opgenomen. Een geactualiseerd overzicht naar de begroting 2022 wordt bij het voorstel belastingverordeningen 2021 opgenomen.

Kostendekking legestabel 2021	Kosten	Baten	Dekkings%
Legestabel (titel 1)			
Bestuursstukken	2.000	2.000	100
Burgelijke stand	187.000	122.000	65
Gemeentelijke basisregistratie	98.000	72.000	73
Omgevingsvergunningen	5.537.000	6.705.000	121
APV	57.400	9.600	17
Persoonsdocumenten	926.000	640.000	69
Verkeersvergunningen	155.000	104.000	67
Wet op de kansspelen	1.000	100	10
Overige	270.900	52.700	19
Legestabel (titel 2)			
Dienstenrichtlijn (evenementen)	<u>625.300</u>	<u>100.300</u>	16
Totaal legestabel (titel 1)	7.859.600	7.807.700	99
Overige heffingen			
Afvalstoffenheffing	15.741.000	15.395.000	98
Rioolheffing	6.315.000	6.303.000	100
Marktgelden	176.000	95.000	54
Naheffingsaanslag parkeren	543.000	475.000	87
Lijkbezorging	1.047.000	584.000	56

De gedetailleerde kostentoerekeningen zijn terug te vinden op de website onder bestuur/kostentoerekening leges en heffingen.

Tot december staan de kostenonderbouwingen over het jaar 2021 op de website. Als het voorstel voor de besluitvorming van de belastingverordeningen aan de gemeenteraad wordt verzonden, worden deze kostenonderbouwingen geactualiseerd naar de begroting 2022.

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding is hét sociale vangnet voor de lokale lastendruk. Zoetermeer houdt rekening met de draagkracht van de inwoners. In die visie past een zo ruim mogelijk kwijtscheldingsbeleid voor mensen die hun aanslagbiljet gemeentelijke belastingen door hun financiële situatie niet kunnen betalen. Zoetermeer hanteert daarom de maximale landelijke normen die gelden. Kwijtschelding wordt toegepast op rioolheffing, afvalstoffenheffing, hondenbelasting (alleen de eerste hond) en onroerende-zaak belasting. Naast inwoners kunnen ook ondernemers, die minder verdienen dan het minimumloon en niet te veel vermogen

hebben, kwijtschelding aanvragen. Kwijtschelding wordt dan toegepast op de woonlasten.

De gemeente maakt het proces voor het aanvragen van kwijtschelding zo eenvoudig mogelijk. Het kwijtscheldingsformulier hoeft maar één keer ingevuld te worden. Daarna worden inkomen en vermogen jaarlijks automatisch getoetst door het Inlichtingenbureau van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De uitslag van deze automatische toets wordt direct bij de aanslag bekend gemaakt. Ook mogen initiële aanvragen voortaan voor de toets worden aangeleverd. Dat bespaart de aanvrager nog meer administratieve lasten.

Toelichting

Onroerende zaakbelasting (OZB)

Het tarief van de OZB stijgt met het algemene stijgingspercentage. Daarnaast wordt er bij de bepaling van de tarieven OZB rekening gehouden met de nieuwe waarde van de onroerende zaken naar het prijspeil van 1 januari 2021 (jaarlijkse hertaxatie).

De daling/stijging van de waarde voor woningen en niet-woningen leidt tot een evenredige verhoging/verlaging van de tarieven, omdat de gewijzigde waarde geen invloed mag hebben op de totaalopbrengst van de heffing. Voor de woningen wordt een stijging van de WOZ-waarde met 10,0% verwacht. Voor de niet-woningen komt de waardeontwikkeling uit op -4,0%. Per saldo stijgen de OZB-tarieven met het algemene stijgingspercentage van 3% en zien de OZB-tarieven er als volgt uit.

Onroerend zaakbelasting

	Tarief 2021	Tarief na hertaxatie	Tarief 2022 obv index 3%
OZB woningen			
- eigenaren	0,1482	0,1347	0,1388
OZB niet woningen			
- eigenaren	0,4545	0,4734	0,4876
- gebruiker	0,3292	0,3429	0,3532

Afvalstoffenheffing

Het tarief van de afvalstoffenheffing wordt naast het algemene stijgingspercentage verhoogd met de ontwikkeling van de verwerkingskosten. Als gevolg van landelijke regelgeving met betrekking tot de verwerking van matrassen nemen de kosten van de afvalverwerking toe. In combinatie te met een stijgend aanbod van oude matrassen is sprake van een kostenstijging van € 250.000. Op grond van deze ontwikkelingen gaat het tarief afvalstoffenheffing met € 4,55 per aansluiting omhoog. Daarnaast stijgt het tarief met het algemene stijgingspercentage van 3,0%.

De tarieven voor het komende jaar zien er als volgt uit:

Afvalstoffenheffing

Huishoudens	Tarief 2021	2021	hogere verwerkingskosten	Tarief 2022 3%
Éénpersoonshuishouden		252,02	256,57	264,27
Tweepersoonshuishouden	0,1482	283,93	288,48	297,13
Drie of meer persoonshuishouden		298,14	302,69	311,77

Met de gevolgen van het invoeren van tariefdifferentiatie en afvalbeleidsplan is nog geen rekening gehouden.

Rioolheffing

Het tarief wordt als basis verhoogd met het algemeen stijgingspercentage. Daarnaast geldt dat de aan rioolheffing toegerekende kosten voor 60% via het vaste bedrag en voor 40% via de WOZ-waarde worden verhaald, rekening houdend met een maximale stijging van de aanslag van € 17,50. Dit betekent dat de aanslag rioolheffing in 2022 maximaal € 277,30 bedraagt.

Onderstaand overzicht presenteert de te hanteren tarieven in 2022. Een pand met een WOZ-waarde van € 1.295.700 ontvangt een maximale aanslag.

Rioolheffing

	Tarief 2021	Tarief 2022
Vast bedrag €	66,70	68,70
Percentage van de WOZ-waarde	0,0172	0,0161
Max. aanslag €	259,80	277,30
Aftopwaarde max stijging € 17,50	1.122.700	1.295.700
Heffing woning € 200.000	101,10	100,90
Grootverbruik >500 m3 waterverbruik	20,30	20,91

Overige tarieven

Leges omgevingswet

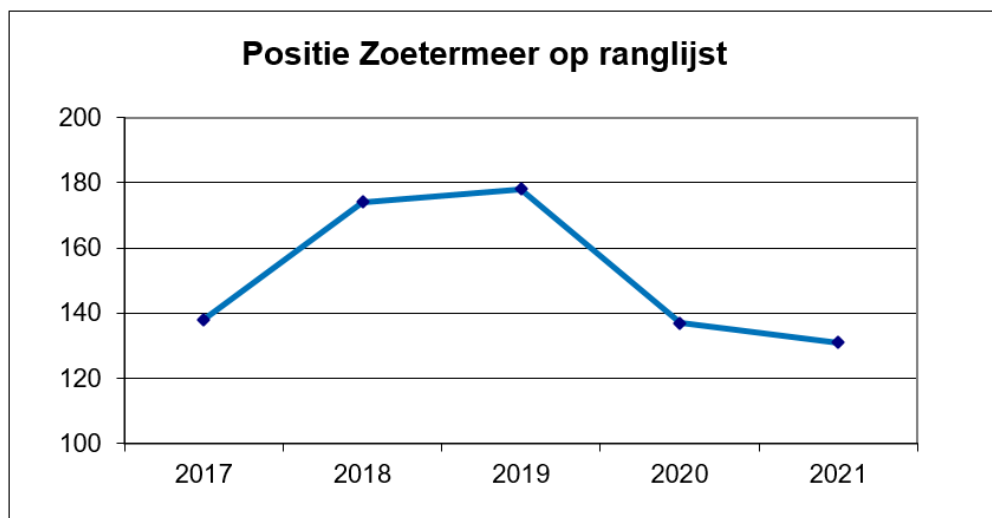
De in de legesverordening opgenomen percentages van de bouwkosten worden in 2022 niet aangepast.

Lijkbezorgingsrechten

De lijkbezorgingsrechten gaan in 2022 met het algemene stijgingspercentage omhoog.

Gemeentelijke woonlasten voor inwoners

Jaarlijks verricht het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) onderzoek naar de gemeentelijke woonlasten. De publicatie daarvan vindt plaats in de Atlas van de Lokale Lasten. Onder de gemeentelijke woonlasten verstaat het COELO de OZB voor de eigenaar van een woning met een voor de betreffende gemeente geldende gemiddelde waarde, plus rioolheffing en reinigingsheffing (afvalstoffenheffing) voor een meerpersoonshuishouden eventueel verminderd met een heffingskorting. Door het COELO wordt jaarlijks een vergelijkend overzicht opgesteld van alle Nederlandse gemeenten. In dit overzicht, dat begint met de (deel)gemeente met de laagste heffingen (nr. 1) en eindigt met de (deel)gemeente met de hoogste heffingen, neemt Zoetermeer in 2021 positie 131 in. Dit was in 2020 positie 137. In onderstaande grafiek is de ontwikkeling opgenomen van de afgelopen vijf jaar.

Gemeentelijke lasten

Op basis van de voorgestelde tarieven 2022 toont de volgende tabel hoeveel de woonlasten bedragen voor inwoners, gespecificeerd naar type woning. Daarbij zijn zowel kopers als huurders naast elkaar gezet.

Woonlasten voor enkele woningtypes

2022	Woning huurder meerpers.	Woning koop meerpers.	Woning huurder meerpers.	Woning koop meerpers.	Woning huurder meerpers.	Woning koop meerpers.
Waarde	€ 100.000	€ 100.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 300.000	€ 300.000
OZB	0,00	138,80	0,00	208,20	0,00	416,40
Afvalstoffenheffing	311,77	311,77	311,77	311,77	311,77	311,77
Rioolrecht	<u>84,80</u>	<u>84,80</u>	<u>92,85</u>	<u>92,85</u>	<u>117,00</u>	<u>117,00</u>
Gemeentelijke lasten	396,57	535,37	404,62	612,82	428,77	845,17
Lasten 2021	382,04	530,24	390,64	612,94	416,44	861,04

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de woonlasten in Zoetermeer zichtbaar gemaakt voor de afgelopen jaren (vanaf 2016) aan de hand van een woning van € 200.000 in 2016 rekening houdend met de gemiddelde waardeontwikkeling van de feitelijke tarieven van de jaren 2017 tot en met 2022.

	Woning 2016 meerpers.	Woning 2017 meerpers.	Woning 2018 meerpers.	Woning 2019 meerpers.	Woning 2020 meerpers.	Woning 2021 meerpers.	Woning 2022 meerpers.
Waarde	€ 200.000	€ 206.000	€ 214.000	€ 232.000	€ 258.000	€ 271.000	€ 298.000
OZB	375,40	374,60	384,34	390,15	396,46	401,13	413,25
Afvalstoffenheffing	265,08	264,55	271,43	280,12	284,60	298,14	311,77
Rioolrecht	<u>111,04</u>	<u>105,67</u>	<u>108,47</u>	<u>110,16</u>	<u>111,79</u>	<u>113,25</u>	<u>116,63</u>
Gemeentelijke lasten	751,52	744,82	764,24	780,42	792,86	812,52	841,66

Inkomsten lokale heffingen

De geraamde opbrengsten van de woonlastenheffingen (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) laten voor 2022 het volgende beeld zien:

bedragen * € 1.000

Begroting 2022	
OZB	36.200
Afvalstoffenheffing	15.800
Rioolheffing	<u>6.700</u>
Totaal	58.700

De opbrengsten van de belangrijkste overige gemeentelijke heffingen zijn in onderstaande tabel weergegeven.

bedrag * € 1.000

begroting 2022	
Toeristenbelasting	267
Hondenbelasting	520
Precario	-
Parkeerbelasting	<u>2.800</u>
Totaal	3.587

De ramingen voor 2022 zijn conform de opgenomen bedragen in deze programmabegroting. Vanwege corona worden volgend jaar geen precario geheven voor terrassen.

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Risicomanagement en weerstandsvermogen zijn essentiële onderdelen van het (financiële) beleid van een gemeente. Risicomanagement is het geheel aan activiteiten en maatregelen gericht op het systematisch omgaan met en het beheersen van risico's. Voorspellen is moeilijk. We moeten anticiperen op risico's. Voldoende weerstandsvermogen is een waarborg voor de financiële gezondheid van de gemeente. Als een onverwachte financiële tegenvaller zich voordoet, kan dit dan worden opgevangen?

Financiële weerbaarheid komt tot uiting in de mate waarin de gemeente Zoetermeer in staat is de financiële effecten van een crisis op te vangen: is Zoetermeer schokbestendig? Dit wil overigens niet zeggen dat er geen lastige inhoudelijke maatregelen nodig zijn, maar de gemeente heeft het heft in eigen hand. Met andere woorden: maatregelen liggen binnen haar eigen (politieke) beïnvloedingsmogelijkheden. Een meetpunt voor de weerbaarheid is de omvang van de weerstandscapaciteit.

Deze paragraaf geeft een overzicht van de belangrijkste financiële risico's voor de gemeente Zoetermeer. De beschikbare weerstandscapaciteit is de belangrijkste financiële buffer voor risico's, waarvoor geen specifieke voorzieningen zijn getroffen. De omvang van deze risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit bepalen of de gemeente over voldoende weerstandsvermogen beschikt.

De Kadernota Risicomanagement en weerstandsvermogen (2020) biedt een toekomstbestendige systematiek voor het omgaan met risico's. Er wordt gebruik gemaakt van de systematiek van risicoscore met kansklasse en gevolgklasse voor het kwalificeren, kwantificeren en analyseren van risico's.

Bij de kwalificaties van risico's worden de volgende vijf **kansklassen** te onderscheiden:

Kansklasse	Kanspercentage	Actie
1 onwaarschijnlijk	< 10%	Geen risicobedrag opnemen
2 mogelijk	10 - 30%	20% van risico opnemen
3 aannemelijk	30 - 50%	40% van risico opnemen
4 waarschijnlijk	50 - 70%	60% van risico opnemen
5 bijna zeker	>70	100% van het bedrag: een voorziening treffen of opnemen in calculatie

In principe worden risico's met een score van 1 niet of nauwelijks meegewogen, maar soms kan het toch belangrijk zijn deze separaat zichtbaar te maken. Bijvoorbeeld vanwege de financiële impact of politiek-bestuurlijke aandacht.

Bij de kwantificering van de risico's worden de volgende vijf **gevolgklassen** te onderscheiden:

Gevolgklasse	Omvang risico in €
1	< € 100.000
2	€ 100.000 – € 500.000
3	€ 500.000 – € 1.250.000
4	€ 1.250.000 – € 2.500.000
5	> € 2.500.000

Risico's

Inschaling risicoscore

Risico's worden geprioriteerd met behulp van een risicoscore. De risicoscore wordt bepaald door de kansklasse en de gevolgklasse te vermenigvuldigen. In de onderstaande tabel is zichtbaar gemaakt hoe de risicoscore wordt ingeschaald: zie de cellen. Risico's in de groene vlakken worden als laagste ingeschaald. Deze risico's zijn wel in beeld, maar vragen geen extra aandacht. Risico's met een lage inschaling in geel worden toegelicht. De risico's die hoog worden ingeschaald (oranje) vragen minimaal elk kwartaal extra aandacht van directie en management.

De belangrijkste risico's op peildatum najaar 2021 staan hieronder.

Risico	Bedrag	Kans
Grondzaken		
Hogere civieltechnische kosten	€ 1,62 mln	40%
Dwarstocht	€ 1,35 mln	20%
Markt 10	€ 0,40 mln	40%
Lansinghage	€ 0,53 mln	20%
Delftsewallen	€ 0,17 mln	20%
Amerikaweg	€ 0,05 mln	40%
Plataanhout	€ 0,05 mln	40%
Algemeen: Formatierisico Grondbedrijf, plankosten, VTA	€ 2,11 mln	20%
Algemeen: Immateriële vaste activa (IMVA)	€ 0,18 mln	40%
Cadenza 2 (visie binnenstad)	**	**
Tekort grondexploitatie Palenstein	€ 1,74 mln	40%
Van Leeuwenhoeklaan	**	**
Oosterheem	€ 2,39 mln	20%
Voorweg Noord	€ 0,07 mln	40%
Katwijkerlaantrace	**	**
Kwadrant B&F*	€ 2,71 mln	40%
Concern		
Gemeentegaranties geldleningen aan woningbouwverenigingen****	€ 1,8 mln	****
Gemeentegarantie eigen woningen	****	****
Vpb plicht reclameopbrengsten	€ 0,70 mln	20%
Afwikkeling verkoop Eneco claim (Remu)	****	****
Eindheffingsloon fiscale uitruil 2020	€ 0,16 mln	40%
Gemeentegarantie zorg	****	****
BTW vraagstuk Floravontuur Netwerk*	€ 0,32 mln	20%
Verhoging premie Werkhervattingskas (Binnenbaan)*	€ 0,14 mln	40%

* Nieuw risico / ** Om bijzondere (juridische) redenen niet vermeld/nog niet in te schatten

*** Bedrag en/of kans gewijzigd / **** Financiële impact onwaarschijnlijk en/of politiek-bestuurlijke aandacht

Corona

Er is in deze paragraaf geen specifiek risico voor de coronacrisis berekend en opgenomen. Tijdens het voorjaarsdebat 2020 is namelijk Amendement Q, 1c aangenomen, waarin vanwege de financiële gevolgen van de coronapandemie een financiële buffer van € 5 mln. is vastgesteld, te gebruiken voor misgelopen inkomsten of extra kosten.

Financiële omvang risico's

Met het systeem NARIS wordt een simulatie gemaakt, waarmee in beeld wordt gebracht wat de financiële consequenties van de risico's zijn. Er wordt een kansberekening gemaakt op de waarschijnlijkheid van het zich gelijktijdig voordoen van risico's en het bedrag dat daarmee is gemoeid. Daarbij wordt een 95% betrouwbaarheidsmarge gehanteerd.

De analyse wordt gescheiden uitgevoerd voor enerzijds grondzaken/grondexploitaties en anderzijds de overige organisatie. Uit de analyse komt het bedrag dat nodig is om met 95% zekerheid de risico's af te dekken. De risicosimulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale bedrag ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Het berekende risico bij grondzaken bedraagt € 4,4 mln. Bij het overige concern is dat € 0,7 mln.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en mogelijkheden om onverwachte, niet begrote kosten te kunnen dekken. Tot de weerstandscapaciteit voor incidentele risico's worden de algemene reserves gerekend. In geval van tekortschietende algemene reserves kunnen ook de bestemmingsreserves worden aangewend. Dit betekent dan wel dat wordt afgezien van de realisatie van een bestemming of dat er zo snel mogelijk aanvullende dekkingsmaatregelen worden gezocht om de bestemmingsreserve weer beschikbaar te krijgen. De tabel toont hoe de weerstandscapaciteit is opgebouwd.

Omschrijving	bedragen * € 1 mln			
	2022	2023	2024	2025
Weerstandscapaciteit excl. weerstandscapaciteit Grondbedrijf	16,5	16,5	16,5	16,5
<u>Grondbedrijf</u>				
Reserve versterking financiële positie Grondbedrijf 31/12	9,6	11,4	12,7	14,3
Reserve risico's 31/12	0,9	0,4	0,3	0,2
Totaal weerstandscapaciteit Grondbedrijf	10,5	11,8	13,0	14,4
Totale weerstandscapaciteit	27,0	28,3	29,5	30,9

Weerstandsvermogen

Omschrijving	bedragen * € 1 mln			
	2022	2023	2024	2025
Weerstandsvermogen excl. Grondbedrijf				
Totaal aan gekwantificeerde risico's	0,7	0,7	0,7	0,7
Norm voor niet gekwantificeerde risico's	15,6	15,6	15,6	15,6
Totaal aan berekende risico's excl Grondbedrijf	16,3	16,3	16,3	16,3
Weerstandscapaciteit excl. Grondbedrijf	16,5	16,5	16,5	16,5
<i>Overschot aan weerstandscapaciteit excl. Grondbedrijf</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>
Weerstandsvermogen Grondbedrijf				
Totaal aan risico's Grondbedrijf	4,4	4,4	4,4	4,4
Weerstandscapaciteit Grondbedrijf	10,5	11,8	13,0	14,4
<i>Afoming weerstandscapaciteit (beschikbaar t+1)</i>	<i>1,3</i>	<i>5,2</i>	<i>6,5</i>	<i>7,8</i>

De verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de waarschijnlijke risico-omvang is gedefinieerd als de ratio voor het weerstandsvermogen. Als gewenste ratio voor het weerstandsvermogen wordt voor het concern exclusief grondzaken 'voldoende' gehanteerd. Het Nationaal Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) hanteert hiervoor de bandbreedte van een ratio tussen 1.0 en 1.4. In Zoetermeer wordt de grenswaarde van 1.0 gehanteerd. Als ratio voor het weerstandsvermogen van grondzaken wordt eveneens 'voldoende' als toereikend gezien. Ook hier wordt de ondergrens van 1.0 als ratio gehanteerd. Als de ratio lager is dan 1.0 betekent dat dus dat er onvoldoende weerstandscapaciteit is. Anders gesteld: de risico-omvang vermenigvuldigd met de ratio bepaalt de benodigde weerstandscapaciteit.

Bij de berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen wordt onderscheid gemaakt tussen het concern (exclusief grondzaken) en grondzaken. De tabel geeft de opbouw van de weerstandscapaciteit van deze onderdelen weer.

Uitwerking

Concern excl. Grondbedrijf

Uit het simulatiemodel met de risico's van het concern exclusief grondzaken blijkt dat de maximale omvang van de risico's (met een zekerheid van 95%) uitkomt op een bedrag van afgerond € 0,7 mln. De omvang van de berekende risico's wordt aangevuld met 4% (voor de niet te kwantificeren risico's) van het begrotingstotaal (lasten) van de exploitatie, exclusief grondbedrijf. Gebleken is dat sommige risico's moeilijk zijn te schatten. Daarbij is het wenselijk een zekere financiële buffer aan te houden. Tussen het bekend worden van budgettaire tegenvallers en het treffen van passende maatregelen kan enige tijd bestaan. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen bij de periodieke aanbesteding van onderhoud van de openbare ruimte. De beschikbare budgetten kunnen onvoldoende blijken. De budgettaire frictie die daardoor ontstaat moet kunnen worden opgevangen.

De berekende norm voor de niet gekwantificeerde risico's voor deze begroting bedraagt € 15,6 mln. De berekende risico-omvang komt uit op € 700.000. De totale risico-omvang wordt dus ingeschat op € 16,3 mln. De weerstandscapaciteit bedraagt een overschot van € 16,5 mln. Het weerstandsvermogen bedraagt 1,01 en voldoet dus precies aan de norm van 1.0.

Grondbedrijf

De omvang van de risico's is volgens de simulatie van het NARIS € 4,4 mln. en de weerstandscapaciteit is € 10,5 mln. Het weerstandsvermogen is afgerond 2,4. Een tekort (ratio <1,0) of overschot van de weerstandscapaciteit van grondzaken ten opzichte van het totaal van de risico's kan leiden tot een afroming of aanvulling van de weerstandscapaciteit. Indien sprake is van een ratio >1,2 wordt het overschot aan het einde van het jaar gestort in de Reserve Investeringsfonds 2030. De ratio van 2,4 leidt dus tot een afroming van € 5,2 mln. in 2022.

Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht om vanaf 2016 een set financiële kengetallen op te nemen in de programmabegroting en jaarrekening. Deze kengetallen hebben voor de raad vooral een signaleringswaarde bij het beschouwen van de financiële positie van de gemeente. Eén afzonderlijk kengetal zegt niet zo veel en moet altijd in relatie met de andere kengetallen worden gezien. De kengetallen maken inzichtelijker wat de financiële ruimte is om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven globaal inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid en vormen een basis voor de beoordeling hoe solide de begroting is.

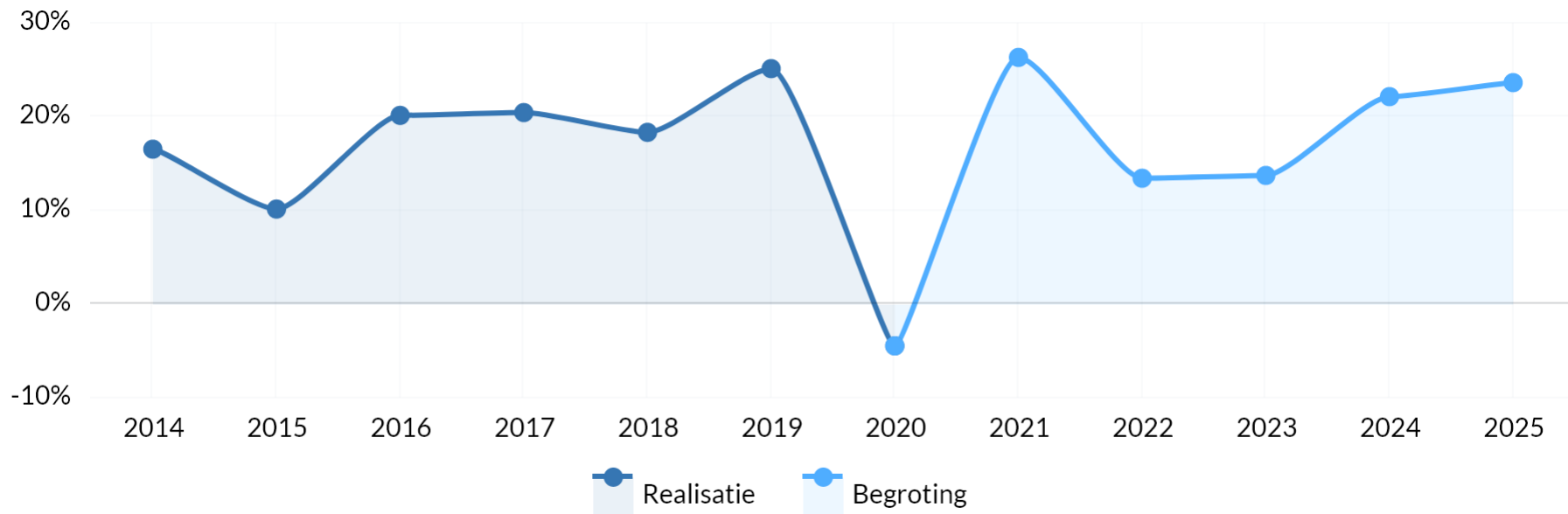
De beoordeling van de financiële positie is geen doel op zich en moet altijd worden gezien in het licht van de totale maatschappelijke opgave van onze stad. Het te bereiken maatschappelijk effect en de bijdrage aan de inhoudelijke beleidsdoelstellingen zijn hierbij nadrukkelijk van belang. De financiële positie is ondersteunend aan het afwegingsproces van het bestuur bij het maken van verantwoorde keuzes. Afwegingen waarbij de beantwoording van de vragen: wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat mag het kosten? worden afgezet ten opzichte van de impact op de financiële positie. Vooralsnog bestaat geen (landelijke) normering om te beoordelen wat de prestaties zijn. Op het moment, dat in de toekomst bijvoorbeeld vergelijkingen mogelijk zijn met landelijk gemiddelden en de trend waarin de kengetallen zich ontwikkelen, krijgt het overzicht van deze financiële kengetallen een meerwaarde. Voor de provincie als toezichthouder blijft een structureel, sluitende begroting het bepalende criterium.

De eerste vier kengetallen staan in relatie met financiële risico's met een lange termijn karakter. De laatste twee kengetallen geven aan in hoeverre ruimte in de exploitatie bestaat om de financiële lange termijn risico's af te kunnen dekken.

Omschrijving	Rekening	Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1.a Netto schuldquote	-4,4	26,4	13,5	13,8	22,2	23,7
1.b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-5,3	25,0	12,5	12,8	21,2	22,7
2 Solvabiliteitsratio	64,6	61,5	62,4	62,6	62,6	60,1
3 Kengetal grondexploitatie	6,9	3,4	0,7	-1,4	0,2	-0,3
4 Structurele exploitatie ruimte	2,0	0,1	1,6	-2,6	-3,1	-3,2
5 Belastingcapaciteit	98,7	101,2	96,2	100,0	100,0	100,0

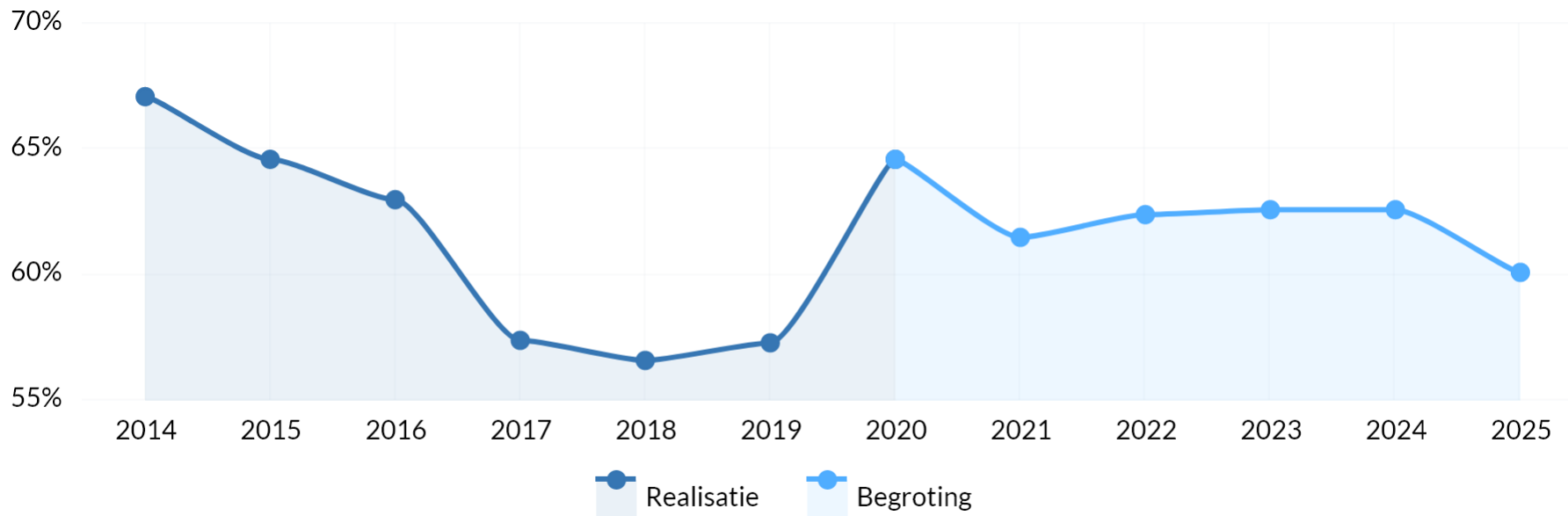
In vergelijking met andere gemeenten is de netto schuldquote van de gemeente Zoetermeer bescheiden te noemen. De begroting van de gemeente is daardoor relatief ongevoelig voor wijzigingen in de rentestand. Ten opzichte van de vorige begroting zijn de cijfers verbeterd. Dit is mede dankzij de verkoop van aandelen Eneco. Daardoor kan, ondanks oplopende investeringen in bijvoorbeeld het groot onderhoud in de openbare ruimte en de vervanging van schoolgebouwen, voor een groot deel in de financieringsbehoefte worden voorzien met eigen middelen. De ontwikkeling van de netto schuldquote over de jaren 2015-2020 toont tot en met 2019 een licht stijgende lijn. In 2020 daalt de netto schuldquote sterk door de ontvangst van Enecogeld.

Trendgrafiek Netto schuldquote

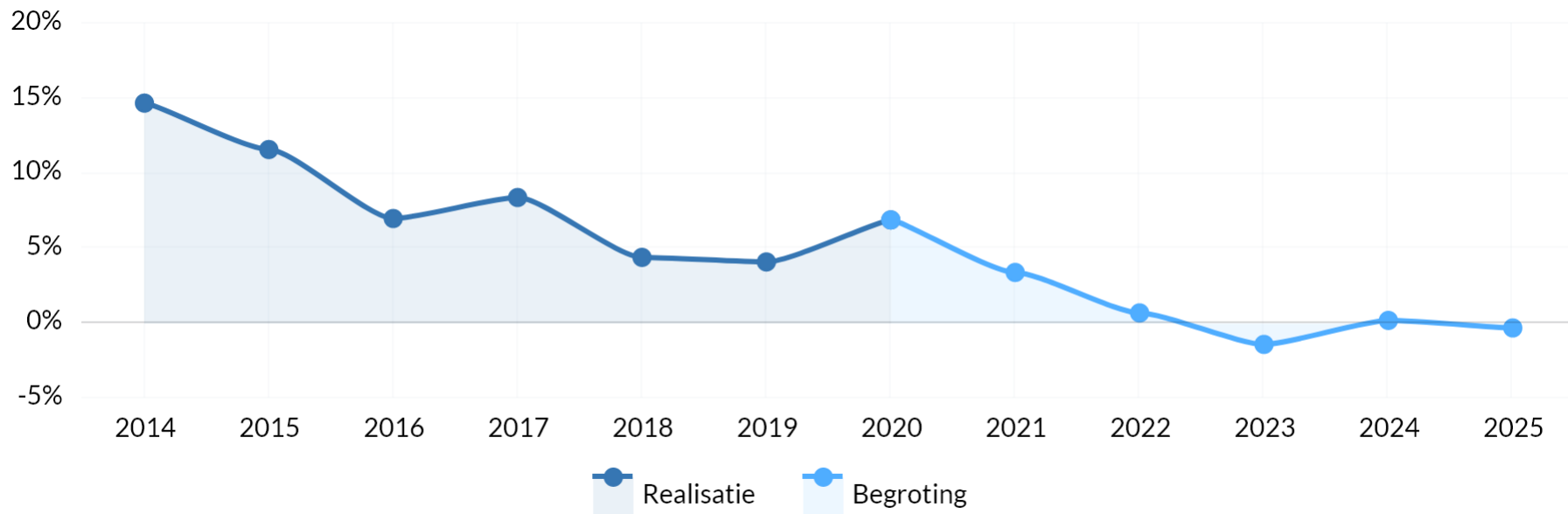
De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal en geeft inzicht in de mate, waarin de gemeente in staat is haar schulden af te lossen. Deze ratio geeft aan welk deel van de investeringen is gefinancierd met eigen geld. De solvabiliteit loopt in vergelijking met 2019 op. Belangrijkste reden is de verkoopopbrengst van de aandelen in Eneco. Tegelijkertijd is sprake van een beroep dat op de reservemiddelen wordt gedaan om de tekorten in de exploitatie te dekken.

Trendgrafiek Solvabiliteitsratio

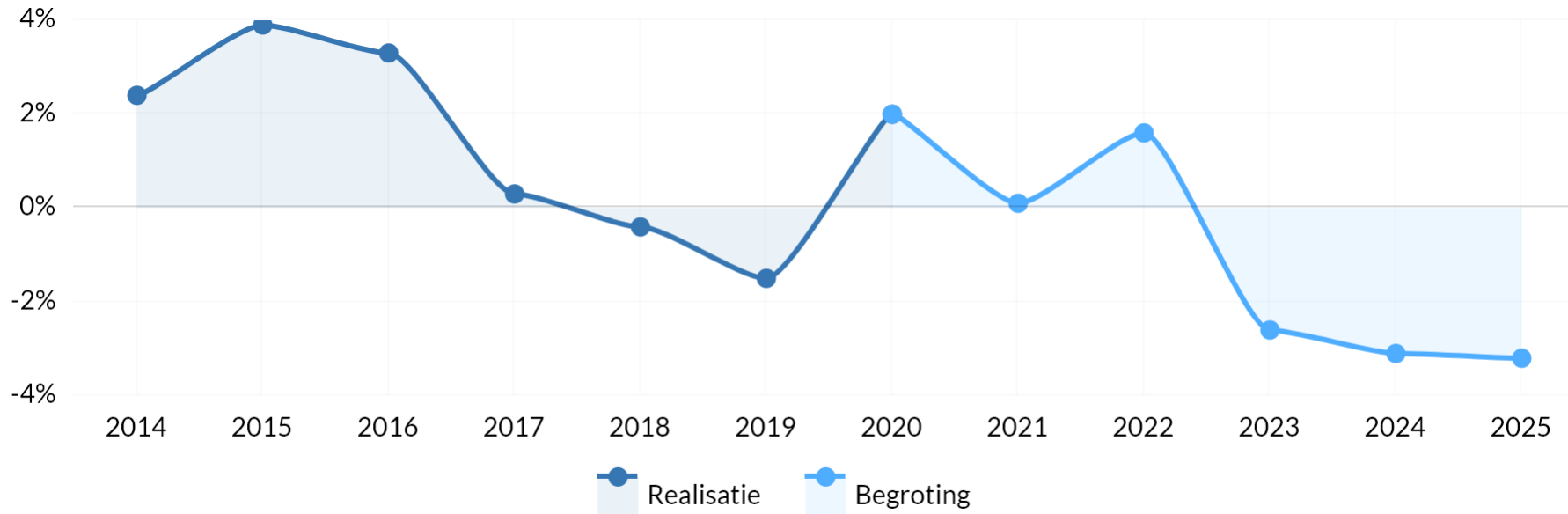
Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten in de begroting. De boekwaarde van de gronden moet worden terugverdiend bij de verkoop. De komende jaren daalt de boekwaarde vanwege verkopen verder en wordt in 2023 en 2025 zelfs negatief. In die jaren zijn de opbrengsten tijdelijk hoger dan de kosten.

Trendgrafiek Kengetal grondexploitatie

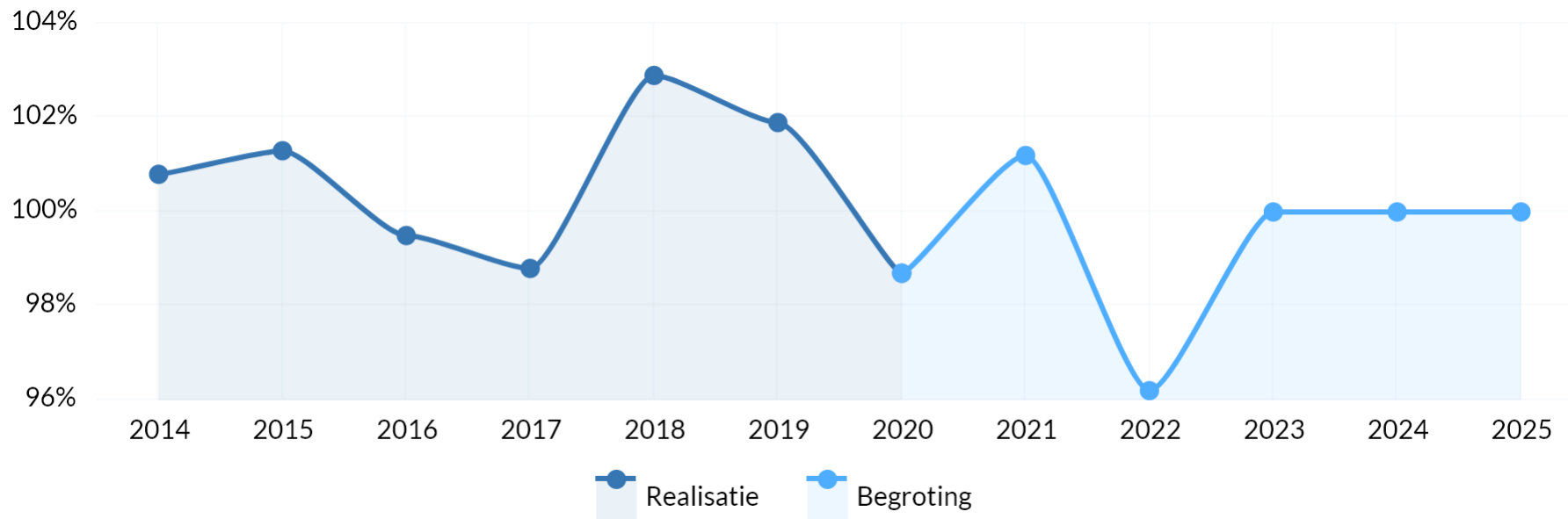
De structurele exploitatieruimte is van belang om te beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of daling van de lasten daarvoor nodig is. Het kengetal laat goed zien dat de structurele ruimte gestaag daalt. Er is geen structurele ruimte in de begroting.

Trendgrafiek Structurele exploitatieruimte

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Zoetermeer beweegt zich in de middenmoot. De positie van Zoetermeer is licht verbeterd ten opzichte van een jaar geleden.

Trendgrafiek Belastingcapaciteit

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De instandhouding van de kapitaalgoederen is in de gemeente Zoetermeer vastgelegd in beheerplannen, waarin het meerjarig onderhoudsprogramma en de daarbij behorende financiële gevolgen zijn opgenomen. In de beheerplannen is ook het gewenste kwaliteitsniveau van de voorziening vastgelegd.

Per categorie wordt ingegaan op het onderhoud van de kapitaalgoederen:

1. Openbare Ruimte (wegen en groen)
2. Riolering
3. Ondergrondse Inzamelmiddelen
4. Begraafplaatsen
5. Vastgoed (gebouwen)
6. Beeldende kunst

Openbare Ruimte

Omschrijving algemeen beleidskader

In de Beheervisie 2022 – 2040 'Duurzaam, uitnodigend en bereikbaar' is opgenomen dat technisch- en risicogestuurd, ontwikkelend- en kansgestuurd en maatschappelijk gestuurd beheer een bepalende rol hebben in de keuzes die worden gemaakt bij de uit te voeren maatregelen.

De beheervisie sluit aan op de ambities uit de omgevingsvisie Zoetermeer 2040 en geeft invulling aan de rol van de openbare ruimte bij de realisatie van maatschappelijke meerwaarde. De beheervisie is in het laatste kwartaal 2021 ter informatie voorgelegd aan de raad.

Het beheer richt zich op de optimalisatie van het (groot) onderhoud en vervanging om de (maatschappelijke) opgaven van de gemeente Zoetermeer te helpen bereiken en de levensduur van assets te verlengen.

Tegelijk met de omschakeling van groeistad naar beheerstad moet Zoetermeer overschakelen op risico- en effect gestuurd en omgevingsbewust beheer om de kostenstijging te beheersen. Het streven is hiermee de balans tussen een veilige ondergrens en een verantwoord invullen van de samenspraak financieel duurzaam gestalte te geven.

In de periode van 2020-2023 wordt de kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte wijkgericht ingezet voor het leveren van maatwerk, investeren in onderhoud en de inrichting op zichtbare en intensief gebruikte plekken.

Als gevolg van de BBV-regels worden investeringen met maatschappelijk nut geactiveerd en afgeschreven overeenkomstig de verwachte gebruiksduur (Raadsvoorstel rentenota 2018 zaaknummer: 0637341872).

Jaarlijks wordt bijna € 34 mln. geïnvesteerd in het onderhoud van de openbare ruimte. Hiertegenover staat de waarde van de openbare ruimte (wegen, fietspaden, bomen, speeltoestellen en riolering) die ongeveer € 1,5 miljard vertegenwoordigt.

Financiële consequenties

De Gemeente Zoetermeer is een gemeente die constant in beweging is. Dat geldt ook voor het openbaar gebied. Er wordt veel energie gestoken in het op orde brengen van de areaalgegevens en inspecties van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte (wegen, civiele kunstwerken). Dit geeft vertrouwen in de grondslag voor het in beeld brengen van de benodigde inspanningen voor groot onderhoud en vervanging binnen het primaire beheerproces.

Het dagelijks onderhoud van de openbare ruimte is aanbesteed conform de afgesproken kwaliteit tegen actuele marktprijzen. Het dagelijks onderhoud wordt gefinancierd vanuit de algemene dienst.

De kosten van het dagelijks en groot onderhoud komen ten laste van programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen. De jaarlijkse fluctuaties in de uitgaven van het groot onderhoud worden verrekend via de egalisereserve groot onderhoud bovengronds.

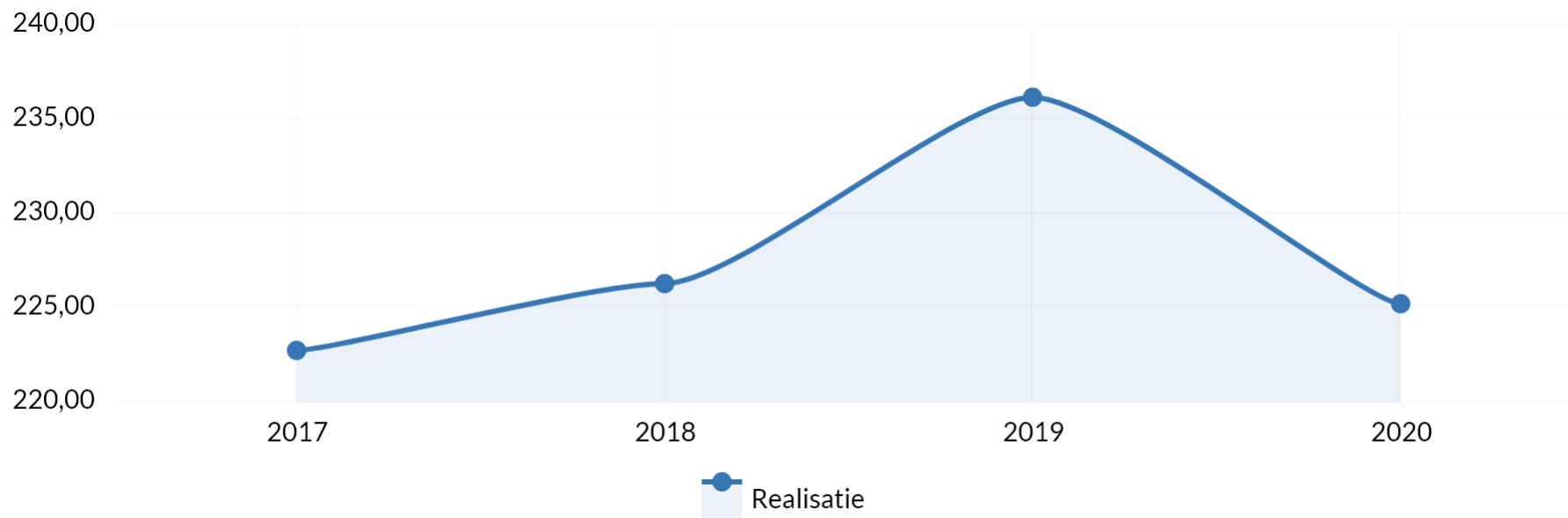
Investerings met maatschappelijk nut worden geactiveerd. De waarde van het bezit, de uitgaven aan het verkrijgen of vervaardigen van dit bezit, worden tot uitdrukking gebracht onder de materiele vaste activa op de balans. Hierdoor worden de uitgaven aan de investering toegerekend en verdeeld over de periode waarin het nut zich voordoet.

Bedragen x € 1.000

Openbare ruimte	Rekening	Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Egalisereserve groot onderhoud bovengronds						
Saldo Egalisereserve 1-1	161	649	549	549	549	549
Storting in de Egalisereserve	488					
Waardevermeerdering / rente t.g.v. voorziening						
Nieuwe investeringen						
Verwachtingen		-100				
Saldo Egalisereserve 31-12	649	549	549	549	549	549

Kosten op jaarbasis Openbare ruimte	Rekening	Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Totale kosten (* € 1.000)	29.507	8.062	8.692	8.675	8.775	9.375
Inwoners	125.288	125.608	125.192	124.773	124.306	123.922
Kosten per inwoner (* €)	235,51	64,19	69,43	69,53	70,59	75,65

Trendgrafiek Kosten Openbare Ruimte per inwoner (in euro)

Toelichting Trendgrafiek Kosten Openbare Ruimte per inwoner (in euro)

Vanaf 2017 is de begroting openbare ruimte op een nieuwe manier ingedeeld waardoor vergelijking met voorgaande jaren niet zinvol is.

Riolering

Omschrijving beleidskader

Conform de Wet milieubeheer geeft de gemeente in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) aan op welke wijze zij haar wettelijke taak voor een doelmatige inzameling en transport van afvalwater wil uitvoeren. Het plan is gericht op een duurzame instandhouding van een goed werkende riolering. In 2016 is het geactualiseerde Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vastgesteld door de raad.

Financiële consequenties

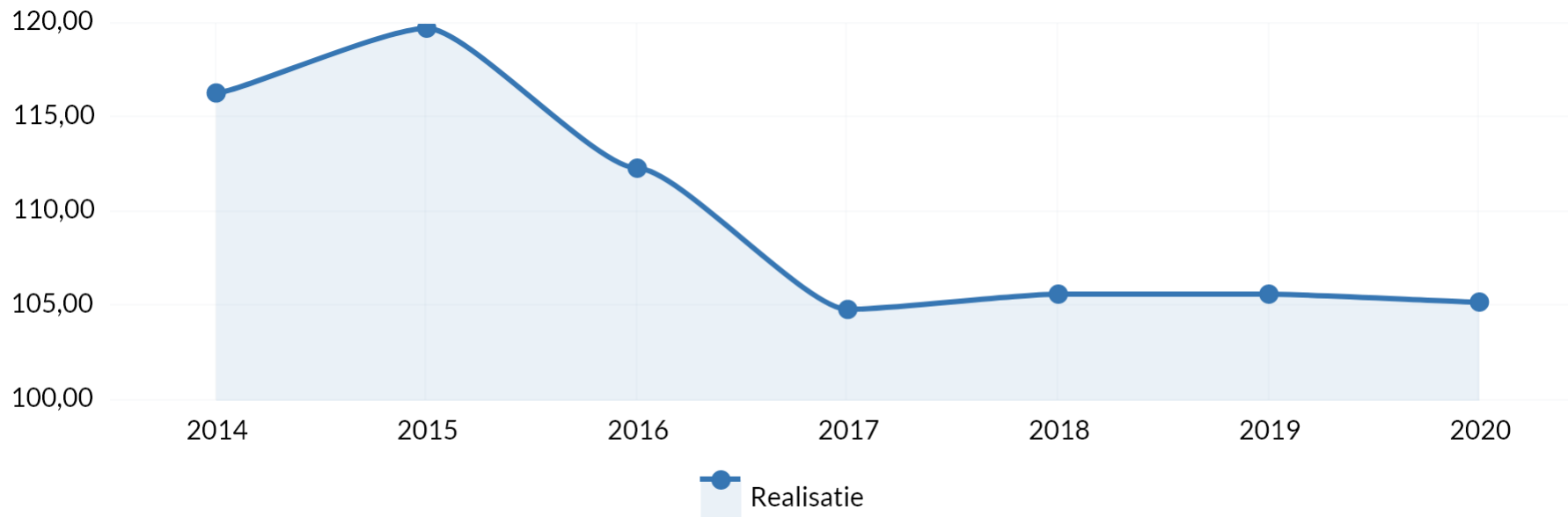
De kosten van het groot onderhoud komen ten laste van de Voorziening riolering.

Bedragen x € 1.000

Voorziening Riolering	Rekening	Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo Voorziening 1-1	21.789	23.754	24.939	26.311	27.897	29.487
Storting in voorziening	2.637	2.687	2.738	2.738	2.738	2.738
Waardevermeerdering / rente t.g.v. voorziening	501	546	574	605	642	678
Nieuwe investeringen	-1.173	-2.048	-1.940	-1.757	-1.790	-1.790
Saldo Voorziening 31-12	23.754	24.939	26.311	27.897	29.487	31.113

Kosten op jaarbasis Riolering afgezet tegen het aantal aansluitingen	Rekening	Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kosten per aansluiting (* €)	105,23	105,23	105,23	105,23	105,23	105,23

Trendgrafiek Kosten riolering per aansluiting (in euro)

Ondergrondse inzamelmiddelen

Omschrijving algemeen beleidskader

De kosten van het groot onderhoud van de ondergrondse inzamelmiddelen ten behoeve van afvalinzameling verlopen niet gelijkmatig over de jaren. In het bestedingsplan groot onderhoud staan de kosten voor de komende jaren geraamd. Om een constante lastenraming in de begroting te hebben, wordt hiervoor de voorziening afvalstoffenheffing gebruikt.

Financiële consequenties

Jaarlijks wordt een constant bedrag in de voorziening gestort voor het groot onderhoud van de ondergrondse inzamelmiddelen. Tegenover de kosten van het groot onderhoud staat een onttrekking uit de voorziening. Voordelen op de afvalstoffenheffing als gevolg van uitgestelde investeringen worden bij de jaarrekening ook aan deze voorziening toegevoegd.

Bij de belastingverordening 2019 is besloten om van 2019 tot en met 2022 jaarlijks € 150.000 te onttrekken aan de voorziening om het tarief van de afvalstoffenheffing te verlagen. De kosten voor het reguliere onderhoud zijn begroot in programma 3.

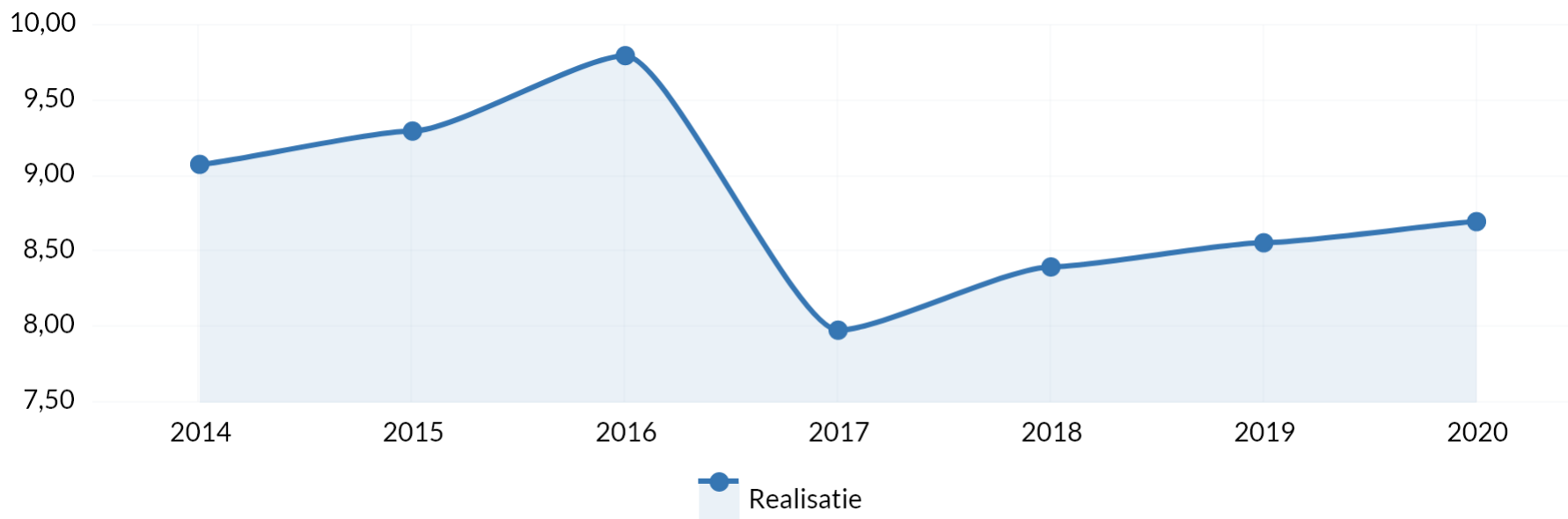
De voorziening ontwikkelt zich de komende jaren als volgt:

Bedragen x € 1.000

Ondergrondse inzamelmiddelen	Rekening	Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Voorziening afvalstoffenheffing						
Saldo Voorziening 1-1	1.204	1.283	1.439	1.300	1.290	1.299
Storting in voorziening	322	322	322	322	322	322
Waardevermeerdering / rente t.g.v. voorziening	20	24	27	20	19	19
Aanwending	-113	-40	-338	-352	-332	-311
Belastingverordening 2020	-150	-150	-150			
Saldo Voorziening 31-12	1.283	1.439	1.300	1.290	1.299	1.329

Kosten op jaarbasis Ondergrondse inzamelmiddelen	Rekening	Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Totale kosten (* € 1.000)	1.090	1.160	1.185	1.305	1.223	1.240
Inwoners	125.288	125.608	125.192	124.773	124.306	123.922
Kosten per inwoner (* €)	8,70	9,24	9,47	10,46	9,84	10,01

Kosten Ondergrondse inzamelmiddelen per inwoner (in euro)

Begraafplaatsen

Omschrijving algemeen beleidskader

Het beleid met betrekking tot de begraafplaatsen is vastgelegd in de 'Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen' en het 'Uitvoeringsbesluit gemeentelijke begraafplaatsen', beide vastgesteld in 2020.

In 2011 (raadsvoorstel 110227) is besloten tot een uitbreiding van de begraafplaatsen in Zoetermeer. Met dit besluit werd geanticipeerd op de vergrijzing en een verwachte toename van het aantal begravingen en crematies. Met de uitbreidingen kunnen deze ontwikkelingen worden opgevangen.

De afgelopen jaren is de geplande uitbreiding van de begraafplaats het Parkgebied gerealiseerd. Hier zijn particuliere tweepersoonsgraven, kindergraven en islamitische graven aangelegd. Mede door het verzoek van de gemeenteraad om meer mogelijkheden aan te bieden om as te bestemmen is tevens een urnentuin aangelegd met daarin urnengraven, urnengraven met een zuil en gedenkzuilen. In de tweede helft van 2020 is de urnentuin compleet gemaakt door het plaatsen van een asverstrooischaal.

Door deze nieuwe producten en de nieuwe begraafmogelijkheden, maar ook door ervaringen van de afgelopen jaren zijn de 'Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen', het 'Uitvoeringsbesluit gemeentelijke begraafplaatsen' en de 'Verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten' zowel inhoudelijk juridisch als tekstueel aangepast.

Financiële consequenties

De gebouwde voorzieningen op de begraafplaatsen zijn op basis van kapitaallasten gefinancierd, waardoor vervanging op termijn mogelijk is. De kosten voor het ruimen van de graven, dagelijks onderhoud en groot onderhoud worden gedekt uit de voorziening afkoopsommen onderhoud graven. Onttrekkingen aan de voorziening vinden plaats op basis van jaarlijks uitgevoerd regulier en groot onderhoud aan graven, grafbedekking en onderhoud aan de begraafplaats als geheel.

De voorziening wordt gevoed door de ontvangsten (afkoop) voor toekomstig regulier en groot onderhoud aan graven, grafbedekking en onderhoud aan de begraafplaats als geheel.

Het ruimen van algemene graven vindt plaats nadat het gebruiksrecht van tien jaar is verstreken. Deze periode van tien jaar grafurst is een wettelijke minimale termijn. Bij het ruimen worden altijd meerdere graven tegelijk geruimd. Dit wordt eens in de twee of eens in de vier jaar (afhankelijk van het aantal) uitgevoerd. In 2021 is een groot aantal graven geruimd.

Het schudden van particuliere graven geschiedt indien er geen verlenging van het uitsluitend recht op een graf heeft plaatsgevonden. Dit schudden gebeurt per graf, gelijktijdig met het delven van hetzelfde graf voor een begrafenis.

Tarieven begraafplaatsen

De tarieven van de begraafplaats worden gebaseerd op integrale kostprijsberekeningen.

Bedragen x € 1.000

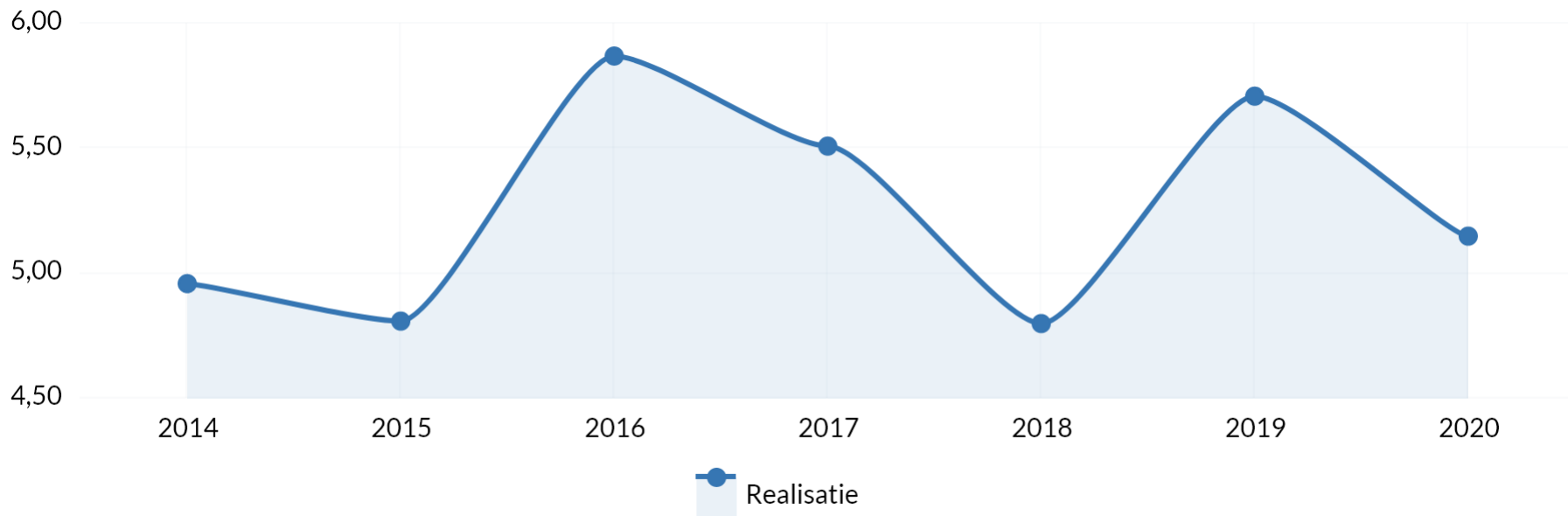
Begraafplaatsen	Rekening	Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Voorziening afkoopsommen onderhoud graven						
Saldo Voorziening 1-1	576	578	540	603	665	728
Storting in voorziening	44	78	80	80	80	80
Aanwending ten gunste van de exploitatie	-52	-26	-27	-27	-27	-27
Waardevermeerdering / rente t.g.v. voorziening	10	11	10	9	10	11
Nieuwe investeringen		-101				
Verwachtingen						
Saldo Voorziening 31-12	578	540	603	665	728	792

Kosten op jaarbasis Begraafplaatsen	Rekening	Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Totale kosten (* € 1.000)	645	645	646	646	646	646
Inwoners	125.288	125.608	125.192	124.773	124.306	123.922
Kosten per inwoner (* €)	5,15	5,14	5,16	5,18	5,20	5,21

Tegenover deze lasten staan de volgende inkomsten:

Baten op jaarbasis Begraafplaatsen	Rekening	Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Totale baten (* € 1.000)	507	522	522	522	522	522

Trendgrafiek Kosten Begraafplaatsen per inwoner (in euro)

Vastgoed

Omschrijving algemeen beleidskader

De kernopgave van de vastgoedportefeuille is dat deze in kwaliteit, functie, omvang en ligging voldoet aan de beleidsmatig vastgestelde huisvestingsvraag van de gemeente, vastgesteld in de Vastgoednota in 2013. Dat betekent dat bij structurele leegstand gebouwen afgestoten moeten worden en dat voor huisvestingsvragen, waarvoor binnen de bestaande portefeuille geen passende huisvesting beschikbaar is, nieuwe gebouwen worden aangetrokken.

Voor de sociaal-culturele (doorgaans wijkgebonden) voorzieningen zet de gemeente in op krachtige, flexibele, eenvoudig aanpasbare multifunctionele centra waarin meerdere (wijk)functies zijn gecentreerd. De vorming van 'Integrale Kind Centra' is daar een voorbeeld van.

Beleidskader onderhoud

Het onderhoud aan de gemeentelijke vastgoedportefeuille vindt planmatig plaats op basis van het Meerjaren Onderhoud Planning (MJOP). Het MJOP laat zich vertalen in een lijst met jaarlijks uit te voeren onderhoudsactiviteiten en frequentie van uitvoering. Nieuwe wet- en regelgeving wordt verwerkt in de periodieke aanpassing van het MJOP.

Uitgangspunt is toestandsafhankelijk onderhoud, dat betekent dat onderhoud wordt uitgevoerd als een bepaalde normwaarde is onder- of overschreden. De onder- of overschrijding van de normwaarde wordt tweejaarlijks geconstateerd tijdens een inspectie.

Omvang vastgoedportefeuille

Zoetermeer heeft een vastgoedportefeuille van ruim 280 objecten/adressen met een oppervlakte van circa 320.000 m² aan gebouwen en 1.500.000 m² aan terreinen met een totale WOZ-waarde van circa € 260 mln. De portefeuille is zeer divers en is te verdelen in vijf hoofdportefeuilles:

1. **Onderwijsaccommodaties**
Schoolbesturen zijn formeel juridisch eigenaar van de onderwijsgebouwen en gronden, terwijl de gemeente het economisch claimrecht heeft. Dit betekent dat schoolbesturen en gemeente een gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor de instandhouding hiervan.
2. **Sociaal-cultureel vastgoed**
Concrete voorbeelden hiervan zijn de bibliotheken, museum, het Stadstheater, multifunctionele centra, stadsboerderijen, kinderopvang en buurthuizen.
3. **Accommodaties voor binnen- en buitensport**
Het betreft de gym- en sportzalen, de diverse sportparken en de zwembaden.
4. **Ambtelijk vastgoed**
Ambtelijk vastgoed omvat alle vastgoedobjecten die in gebruik zijn voor het huisvesten van de gemeentelijke organisatie, zoals het stadhuis, de afvalinzameling en werkplaatsen.
5. **Commercieel en overig vastgoed**
Vastgoedobjecten die in gebruik zijn door commerciële huurders voor het uitvoeren van economische bedrijvigheid behoren tot de portefeuille commercieel vastgoed. Voorbeelden zijn kantoren, parkeergarages, bedrijfsruimten en winkels.

Instandhoudingstermijnen, afschrijving en onderhoud

Met het bestaande investeringsbeleid van het vervangingsfonds onderwijs is bepaald welke toekomstige investeringen er nodig zijn om de bestaande voorraad schoolgebouwen in dezelfde kwaliteit in stand te houden. Het fonds wordt gevoed door een jaarlijkse storting, waarvan de hoogte zodanig is bepaald dat het fonds niet negatief wordt. De investeringen zijn gebaseerd op een levensduur van 50 jaar, waarna vervangende nieuwbouw of vernieuwbouw plaatsvindt. Halverwege de levensduur vindt een kleinschalige renovatie plaats. Het volledige onderhoud komt voor rekening van schoolbesturen. Voor de toekomstige ruimtebehoefte van scholen wordt rekening gehouden met leerlingenprognoses.

De kredieten zijn normatief en taakstellend voor de planvorming. De uitvoering voor het primair onderwijs wordt aangestuurd en begeleid door de gemeente. Daarmee bepaalt de gemeente in overleg met de schoolbesturen, dat de planvorming voldoet aan het geformuleerde beleid ten aanzien van tussentijdse investeringen en tot welke omvang de inzet van het taakstellend budget nodig is. De schoolbesturen zetten tegelijkertijd met de gemeentelijke investeringen eigen middelen in voor (groot) onderhoud, waardoor sprake is van een efficiënte en integrale aanpak. Het voortgezet onderwijs doet in principe zelf de uitvoering. Daarvoor verlangt de gemeente vooraf inzicht in de planvorming en de kosten daarvan en een accountantsverklaring bij oplevering.

Reserves en voorzieningen t.b.v. onderhoud

Onderwijs

Het vervangingsfonds schoolgebouwen (formeel: Reserve egalisatie investeringen schoolgebouwen) is in 2000 ingesteld en zorgt voor dekking van de investeringslasten van vervangings- of renovatie investeringen van de bestaande voorraad schoolgebouwen. De voeding van het fonds vindt plaats door een jaarlijks met € 245.000 olopende storting. Die oloploop vindt plaats tot en met 2028 en de dekking daarvan wordt gevormd door vrijval van de eerste

investeringen in schoolgebouwen. Het vervangingsfonds voorkomt dat voor de dekking van nieuwe investeringen een beroep moet worden gedaan op het begrotingssaldo en egaliseert pieken en dalen. De onderbouwing ligt vast in een beheerplan dat om de vijf jaar wordt herijkt.

In 2016 is het vervangingsfonds, onderbouwd door het Integraal Huisvestingsplan 2016-2020, op drie onderdelen herijkt:

- bijstelling financieel-technische uitgangspunten/parameters in het beheerplan vervangingsfonds;
- capaciteitsaanpassing op basis van leerlingenprognoses;
- herschikking, clustering en eerdere nieuwbouw van scholen ten gevolge van gesignaleerde knelpunten.

In 2021 volgt conform het beleid een herijking van het fonds. De gevolgen van de herijking kunnen invloed hebben op de investeringen in de schoolgebouwen. Deze gevolgen worden in het raadsbesluit opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Vastgoed Schoolgebouwen	Rekening	Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Reserve egalisatie schoolgebouwen						
Saldo reserve 1-1	2.004	5.031	5.255	5.797	6.326	6.815
Storting in voorziening	4.314	1.947	2.335	2.336	2.509	1443
Waardevermeerdering/rente tgv de reserve	34	96	100	87	95	102
Verminderings ivm dekking kapitaallasten	-1.321	-1.819	-1.893	-1.894	-2.115	-2138
Verwachtingen						
Saldo Reserve 31-12	5.031	5.255	5.797	6.326	6.815	6.222

Per 1 januari 2015 is het onderhoud buitenzijde schoolgebouwen gedecentraliseerd. Voor de egalisatie van kosten onderhoud van schoolgebouwen, die door de gemeente worden geëxploiteerd is de voorziening onderhoud schoolgebouwen in stand gehouden. De jaarlijkse voeding van deze voorziening wordt gevormd door inkomsten van schoolbesturen en derden.

Bedragen x € 1.000

Vastgoed Schoolgebouwen	Rekening	Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Voorziening onderhoud schoolgebouwen						
Saldo Voorziening 1-1	1.260	1.457	1.282	1.413	1.360	1.467
Storting in voorziening	194	197	201	201	201	203
Waardevermeerdering/rente t.g.v. voorziening	21	28	24	21	20	22
Uitgaven groot onderhoud	-18	-220	-95	-275	-115	-115
Verwachtingen		-180				
Saldo Voorziening 31-12	1.457	1.282	1.413	1.360	1.467	1.576

Gemeentelijke gebouwen

In 2020 zijn de reserves groot onderhoud ambtelijke huisvesting, sociaal cultureel en sport omgezet naar een voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen.

Ambtelijke huisvesting en overig

Hiervoor is in 2011 de reserve groot onderhoud ambtelijke huisvesting en wijkonderkomens, accommodaties openbare ruimte en strategische panden gevormd.

Sport en Sociaal-cultureel

De bestemmingsreserve groot onderhoud welzijnsaccommodaties heeft als doel de kosten voor groot onderhoud aan sociaal-culturele gebouwen en sportvoorzieningen op de lange termijn te kunnen financieren en te egaliseren. De bestemmingsreserve wordt jaarlijks gevoed met een tot en met 2027 oplopende storting die wordt gedekt uit de vrijval van de kapitaallasten van welzijnsaccommodaties. Geschat wordt dat vanaf 2029 de vrijval aan kapitaallasten structureel hoger is dan de benodigde storting. De niet-benodigde vrijval kan dan vanaf die datum worden aangewend om de kosten te kunnen dekken van functionele aanpassingen, levensduur verlengend onderhoud, vervanging en renovatie.

Bedragen x € 1.000

Vastgoed Gemeentelijke gebouwen	Rekening	Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Voorziening gemeentelijke gebouwen						
Saldo Voorziening 1-1	-	8.282	7.331	7.331	7.430	8.321
Storting in voorziening	10.176	2.146	2.228	2.311	2.394	2.502
Waardevermeerdering/rente t.g.v. voorziening	126	157	139	110	111	125
Uitgaven groot onderhoud	-2.020	-3.254	-2.367	-2.322	-1.614	-1.457
Verwachtingen						
Saldo Voorziening 31-12	8.282	7.331	7.331	7.430	8.321	9.491

Ontwikkelingen

In 2021 zijn de volgende ontwikkelingen op het gebied van nieuwbouw en renovatie gepland:

Onderwijs

- Afronding bouw Moerbeigaarde 58
- Voorbereiding Velddreef 322

Sport

- Uitvoering nieuwbouw was- en kleedaccommodatie FC Zoetermeer
- Voorbereiding nieuwbouw binnen- en buitenzwembad Van Tuylpark

Ambtelijke huisvesting

- Voorbereiding aardgasvrij Palenstein icm koppeling warmtenet Castellum en Welkom 2
- Afronding Balijhoeve

Overig

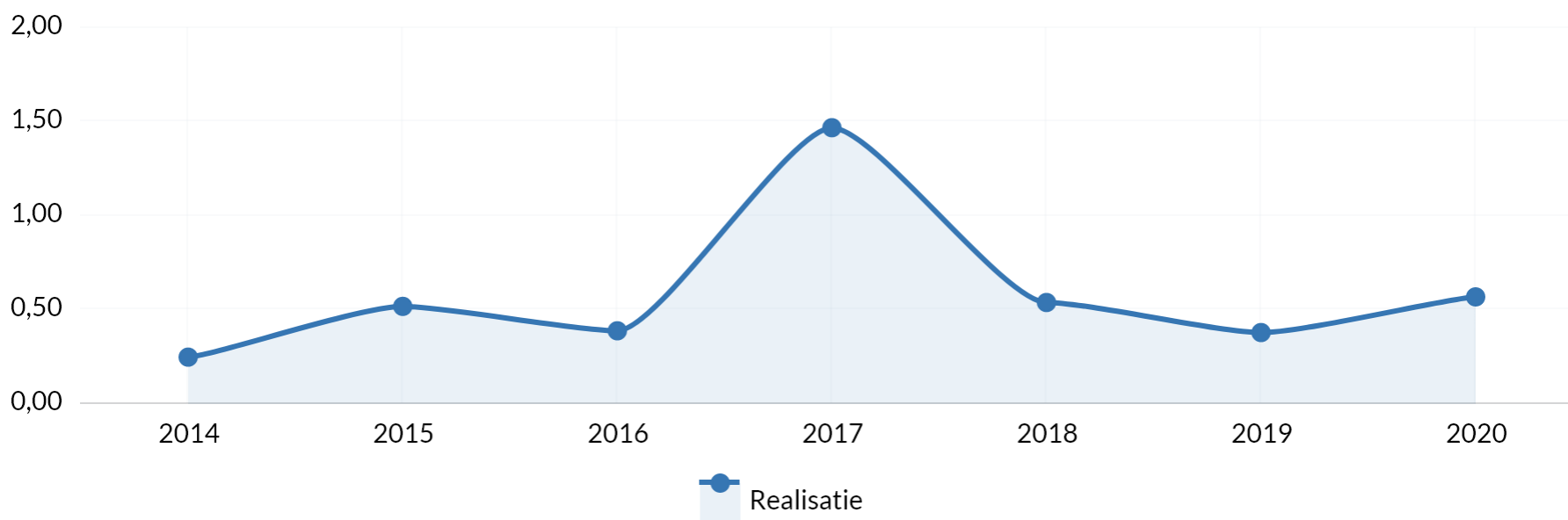
- Voorbereiding nieuwbouw Brandweerkazerne

Beeldende kunst

Vanaf 2020 is de reserve Onderhoud beeldende kunst in de openbare ruimte opgeheven en is het budget voor regulier onderhoud BKOR op de reguliere begroting opgenomen.

Kosten op jaarbasis Beeldende kunst	Rekening	Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Totale kosten (* € 1.000)	71	70	70	70	70	70
Inwoners	125.288	125.608	125.192	124.773	124.306	123.922
Kosten per inwoner (* €)	0,57	0,56	0,56	0,56	0,56	0,56

Trendgrafiek Kosten beeldende kunst per inwoner (in euro)

Toelichting Trendgrafiek Kosten beeldende kunst per inwoner (in euro)

Verklaring afwijking 2017: Extra uitgaven zijn dat jaar gedaan aan de kunstwerken die herplaatst zijn in het vernieuwde stadhuis, inclusief kosten voor een kunst-app.

Paragraaf 4 Financiering

Inleiding

In de kadernota Treasury 2021 en het Treasurystatuut 2021 is de structuur, inrichting en het beleid van de treasuryfunctie vastgelegd. De concrete vertaling van het treasurybeleid wordt jaarlijks in de financieringsparagraaf bij de programmabegroting weergegeven. Verantwoording over en/of tussentijdse aanpassing van (de uitvoering van) het beleid vindt plaats in de tussenrapportages en de jaarrekening.

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's met als doelstelling: "Het beheren van financiële posities en geldstromen op een zodanige wijze dat de daaraan verbonden risico's worden beperkt en de daarmee gepaard gaande kosten en opbrengsten worden geoptimaliseerd". De beheersing van deze geldstromen dient uitsluitend de publieke taak. Het prudente karakter van de treasury-activiteiten staat hierbij voorop. Uit de treasuryactiviteiten volgen rentelasten en/of rentebaten. In deze paragraaf komen de raming en ontwikkeling van rente en financieringsbehoefte aan de orde.

Onder de treasuryfunctie valt niet het garanderen van verstrekte geldleningen aan derden. Deze activiteiten vallen onder de betreffende programma's.

Ontwikkelingen

Algemeen

De regelgeving voor gemeenten op het gebied van de rente is opgenomen in de wet Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Het betreft de verwerking van de rentelasten en -baten in de begroting en jaarstukken. In de Rentenota 2018 staat de Zoetermeerse werkwijze met betrekking tot rente. De belangrijkste onderdelen van de nota zijn de werkwijzen voor de gehanteerde rentepercentages bij het opstellen van de begroting, het doen van investeringen, de toerekening van rente aan programma's, de wijze van financiering en hoe wordt omgegaan met de rente- en financieringsrisico's. Ook staat de werkwijze bij afwijkingen in de werkelijkheid beschreven.

Rentescenario (gehanteerd rentepercentage)

Ieder jaar bij de perspectiefnota wordt het rentescenario bekeken en eventueel een voorstel tot wijziging gedaan. Bij de Perspectiefnota 2022 is het volgende scenario vastgesteld:

Rentescenario Programmabegroting 2022-2025	2021	2022	2023	2024	2025
Nieuwe leningen lang (langer dan 1 jaar)	0,5%	0,9%	1,3%	1,7%	2,0%
rente kortlopende leningen (korter dan een jaar)	-0,5%	-0,1%	0,3%	0,7%	1,0%

Het rentescenario is de verwachte rente(ontwikkeling) voor langlopende leningen. Als ijkpunt voor 'langlopend' wordt een lening met een looptijd van 10 jaar gehanteerd met een aflossing ineens aan het eind van de looptijd (= 10 jaar fix). De in het rentescenario opgenomen verwachte renteontwikkeling is gebaseerd op:

- huidige marktrente;
- historische rente (trend);
- inschatting van de renteontwikkeling door de grootbanken;
- een scenario van een gefaseerd 'groeien' naar het structurele renteniveau.

Vanwege de ruime liquiditeit in de markt en de marktvooruitzichten door de grootbanken is het rentescenario niet gewijzigd. Het structurele percentage waarmee gerekend wordt in de begroting blijft 2%. Vanaf het vertrekpunt 2021 wordt in vier nagenoeg gelijke stappen naar dit structurele niveau toe gegroeid.

De huidige tarieven in de markt (peildatum 30-6-2021) zijn:

Lange rente

De lange rente (10 jaar fix) is op dit moment 0,46%. Dit is een lichte stijging ten opzichte van begin dit jaar. De verwachting is dat de lange rente iets gaat stijgen.

Korte rente

De korte rente (3 maands euribor) is stabiel en bedraagt (peildatum 30-6-2021) – 0,542%

Risicobeheer

Treasury kent een breed scala aan risico's zoals renterisico's, debiteurenrisico, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's en valutarisico's, die moeten worden toegelicht in de treasuryparagraaf. Deze risico's staan benoemd in de wet Fido. Niet alle genoemde risico's zijn van toepassing op de gemeente Zoetermeer. Zo heeft de gemeente Zoetermeer geen leningcontracten in vreemde valuta afgesloten (valutarisico).

Daarnaast worden aandelen die de gemeente bezit, in principe tegen nominale waarde op de balans gewaardeerd, waardoor ook geen koersrisico wordt gelopen.

Voor het afdekken en beheersbaar houden van het debiteurenrisico en de financiële dekking van oninbare debiteuren zijn beleidsrichtlijnen opgesteld. Ook zijn voorzieningen getroffen die periodiek worden herijkt. De overige risico's worden hieronder toegelicht.

Renterisico

Het renterisico betreft de kans op schommelingen in rentelasten als gevolg van schommelingen in de rentestand in combinatie met herfinanciering. Om de renterisico's te bewaken is vanuit de wet Fido voorgeschreven het renterisico op twee manieren te bewaken. Het renterisico op korte termijn wordt in beeld gebracht via de kasgeldlimiet en voor de lange termijn financiering door middel van de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft voor de gemeente de maximaal toegestane omvang van de kortlopende schuld (met looptijd korter dan één jaar) aan. Wanneer de kasgeldlimiet 3 kwartalen achter elkaar dreigt te worden overschreden, moeten maatregelen worden genomen om overschrijding te voorkomen. Maatregelen betekenen doorgaans het aantrekken van lang geld (consolideren). Voor 2022 bedraagt de maximale omvang van de kortlopende schulden € 35,3 mln.

bedrag * € mln

Berekening van de kasgeldlimiet	2022	2023	2024	2025
begrotingstotaal	415,1	393,4	395,2	400,0
vastgesteld percentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet	35,3	33,4	33,6	34,0

Renterisiconorm

Het renterisico op het lange geld wordt bewaakt via de renterisiconorm. Deze norm wil zeggen dat de jaarlijkse aflossing plus renteherzieningen van de leningenportefeuille maximaal 20% van het begrotingstotaal mag zijn. Dat houdt in dat in 2022 maximaal voor € 83 mln. aan aflossingen en/of renteherzieningen mogen worden gedaan. De raming in de tabel hieronder laat zien dat de aflossing in 2022 € 2,1 mln. bedraagt. Dat is € 80,9 mln. lager dan toegestaan. Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de norm.

bedragen * € mln

Berekening van de renterisiconorm	2022	2023	2024	2025
Renteherzieningen (1)	0	0	0	0
Aflossingen (2)	2,1	2,1	22,1	2
Renterisico (3) = (1+2)	2,1	2,1	22,1	2
Begrotingstotaal	415,1	393,4	395,2	400,0
Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm (4)	83,0	78,7	79,0	80,0
Ruimte onder renterisiconorm (5) = (4-3)	80,9	76,6	56,9	78,0

Derivaten

In de kadernota Treasury 2021 is opgenomen dat de gemeente geen gebruik maakt van derivaten.

Liquiditeitsrisico

Onder liquiditeitsrisico wordt verstaan het tegelijkertijd innemen van posities geleend en uitgeleend geld. Vanuit de doelstelling van de treasury worden, binnen de kaders van de renterisiconorm van de wet Fido, dubbele posities zoveel mogelijk vermeden. Vanwege de ontvangen Enecogelden (€ 90 mln) in 2020 en de bestaande leningenportefeuille is er in 2022 nog steeds sprake van een dubbele positie. Vanwege de komende investeringen met betrekking tot onder andere de SchaaIsprong, de binnenstad en de plannen voor wat betreft de bestemming van de Enecogelden is de verwachting dat deze dubbele positie de komende jaren verdwijnt.

Kredietrisico

Onder kredietrisico wordt verstaan het risico dat door de gemeente uitgezette geldleningen door de debiteur niet kunnen worden afgelost. Door de invoering van het schatkistbankieren, waarbij een eventueel overschot aan liquide middelen dat boven het kwartaalgemiddelde van € 2 mln. uitkomt, uitgezet moet worden bij de Staat en de feitelijke situatie van een geraamd tekort aan financieringsmiddelen, wordt geen kredietrisico ingeschat.

Leningportefeuille

De leningportefeuille van de gemeente Zoetermeer is per 1 januari 2022 begroot op € 66,3 mln. De vaste activa worden grotendeels gefinancierd met eigen vermogen en de aanwezige financieringsmiddelen uit voorzieningen.

Bedragen x € mln

Overzicht lang geld						
Stand lening per 1/1	Rente	2021	2022	2023	2024	2025
Opgenomen						
BNG	4,600%	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0
BNG	4,600%	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0
Waterschapsbank (8-12-11/21)	3,285%	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BNG (19-12-17/20-12-27)	0,827%	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
AG (27-2-18/27-2-38)	1,770%	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
BNG (20-6-19/20-6-24)	-0,120%	20,0	20,0	20,0	20,0	0,0
BNG (06-12-19/06-12-29)	0,039%	18,0	16,0	14,0	12,0	10,0
Totaal opgenomen		78,3	66,3	64,2	62,1	40,0

Financieringsbehoefte en verwacht renteresultaat

De verwachting is dat in 2022 geen nieuwe leningen worden aangetrokken. De financieringsbehoefte blijft naar verwachting lager dan onze financieringsmiddelen. Dit heeft vooral te maken met de nog bestaande vaste leningen en de ontvangen Enecogelden begin 2020. De rentelast in de begroting bestaat daarmee in 2022 grotendeels uit de lasten van de bestaande lange leningen.

De volgende tabel toont de financieringsbehoefte (benodigde vreemde financieringsmiddelen). Uit de tabel komt naar voren dat er de eerste jaren nog een overschot aan financieringsmiddelen is. Dit overschot geeft een vertekend beeld, omdat de verwachting is dat nog in deze collegeperiode en zeker in de volgende collegeperiode er aanspraak wordt gedaan op het Fonds 2040. Zodra dat fonds wordt ingezet als dekking voor inhoudelijke plannen neemt de omvang van de eigen financieringsmiddelen af. In onderstaand overzicht van de financieringsbehoefte is niet vooruit gelopen op de omvang en aanwending

van het Fonds 2040 in de komende jaren.

bedrag x € mln.

Financieringsbehoefte	2022	2023	2024	2025	2026
Bezittingen	425	445	453	466	468
Totaal te financieren	425	445	453	466	468
Financiering via:					
Reserves	321	309	309	311	299
Voorzieningen	84	85	86	71	79
Eigen financieringsmiddelen	405	394	396	382	378
Financieringsbehoefte (vreemde financiële middelen)	20	52	58	84	90

Rentelasten in de begroting

De rentelasten voor de komende jaren over de (voornamelijk bestaande) langlopende leningen bedragen:

bedrag x € 1.000

Geraamde rentelasten	2022	2023	2024	2025	2026
	431	426	422	1.013	1.180

De rentelasten zijn opgenomen in het Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Ontwikkelingen

In de bijzondere periode die de wereld in haar greep houdt, onder omstandigheden die voor een groot deel afwijken van wat tot begin 2020 nog als 'normaal' gold, blijft de gemeente Zoetermeer haar missie voor ogen houden: met hart voor de stad samen bouwen aan het Zoetermeer van vandaag én morgen.

Nog steeds stelt de organisatie de maatschappelijke vraagstukken centraal, heeft dienstverlening hoog in het vaandel en wordt ingespeeld op de vragen van vandaag én morgen. Zij is zich bewust van haar bredere plek in de stad en de regio, meer nog dan voorheen.

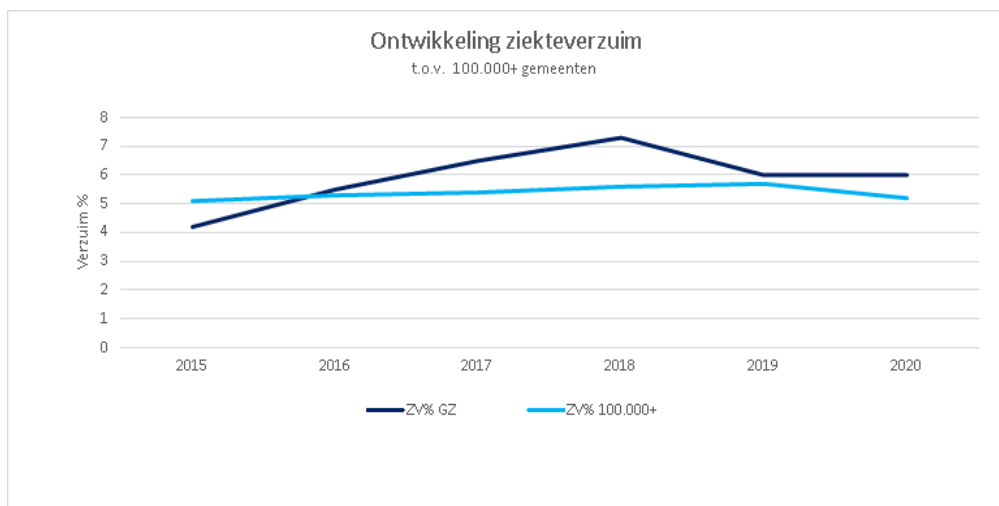
De gevolgen van de COVID-19 crisis en de maatregelen die in het kader daarvan zijn genomen, zijn voelbaar in de hele organisatie. De mensen in de organisatie, de organisatie zelf, bestuur en management en processen en systemen zijn vier belangrijke aandachtsgebieden binnen de bedrijfsvoering. In deze paragraaf wordt toegelicht wat er in 2022 voor ieder van deze aandachtsgebieden wordt verwacht.

Aandacht voor de mens in de organisatie

De medewerkers van de gemeente Zoetermeer vormen het kapitaal van de organisatie. Zij zijn degenen die de afgelopen periode harder zijn gaan lopen, werk erbij kregen en zieke collega's vervingen. Door de hele organisatie heen wordt de extra druk gevoeld, die is ontstaan naar aanleiding van alle maatregelen die zijn genomen om COVID-19 het hoofd te bieden en de inwoners en bedrijven van de stad te helpen om door deze crisis te komen. Door alle extra inspanningen is het gelukt om het extra werk op te pakken en het reguliere werk ook doorgang te laten vinden. Dat is een verdienste, geen vanzelfsprekendheid.

Ontwikkeling ziekteverzuim

De keerzijde van dit verhaal is dat op enig moment de druk te hoog wordt; diverse signalen maken dit inmiddels zichtbaar. Zo is de duidelijke daling van het ziekteverzuim (één van de indicatoren voor bedrijfsvoering) die een paar jaar geleden is ingezet, in 2020 tot stilstand gekomen. Een zorgelijke ontwikkeling die in 2022 aandacht vraagt en krijgt onder andere middels het duurzame inzetbaarheidsbeleid.

Duurzame Inzetbaarheid en ziekteverzuim

Het duurzame inzetbaarheidsbeleid geeft richting aan het werken aan inzetbaarheid op een manier die voor iedereen passend en effectief is. Binnen het project Duurzame Inzetbaarheid worden de verzuimcijfers, de kwantitatieve gegevens, geanalyseerd en gecombineerd met hetgeen aan kwalitatieve gegevens bekend is. Uit die analyse wordt een plan van aanpak voor 2022 geformuleerd waar het stimuleren van bevoegenheid een prominent onderdeel van zal uitmaken.

Mede met het oog daarop wordt in 2022 voor de tweede keer een medewerkersonderzoek bevoegenheid (MOB) gehouden. De uitkomsten van dit onderzoek bieden naast onder meer ziekteverzuimcijfers, gegevens van de bedrijfsarts en de Risico-inventarisatie en evaluaties (RI&E's) verschillende handvatten om de bevoegenheid van medewerkers te bevorderen. (maatwerk)Interventies bieden de mogelijkheid om aan te sluiten bij de behoefte van de medewerkers.

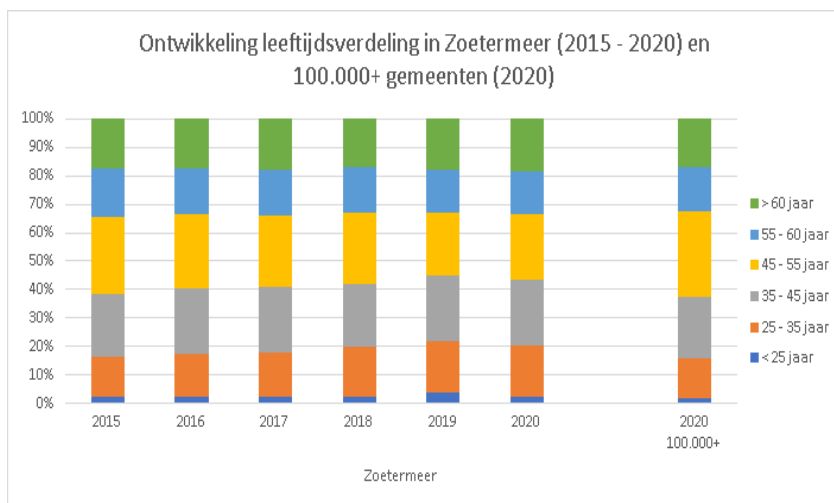
Uit wetenschappelijk onderzoek is bekend dat bevoegen medewerkers intrinsiek gemotiveerd zijn, productiever, proactiever en innovatiever zijn, minder verzuimen en minder verloop vertonen. Stimuleren van bevoegenheid verloopt via de ontwikkeling van de mens - niet alleen als medewerker, maar in de breedte -, persoonlijk leiderschap en het werken vanuit talenten. Dit zijn belangrijke succesfactoren bij het werken aan de opgaven van Zoetermeer 2040. Het MOB en de gegevens uit andere bronnen geven input voor het verder ontwikkelen en het evalueren van het duurzaam inzetbaarheidsbeleid in 2022.

Leeftijdsopbouw

De tweede indicator voor bedrijfsvoering betreft de leeftijdsopbouw van het personeelsbestand. De gemeente Zoetermeer heeft ten opzichte van de andere 100.000+ gemeenten een jonger ambtenarenbestand. Het is belangrijk om als gemeente te blijven inzetten op het aantrekken van (en vergroten van het aandeel) jong potentieel. Niet alleen om de uitstroom van oudere medewerkers op te vangen, maar ook de impuls die een nieuwe generatie kan geven aan nieuwe en innovatieve manieren van denken en werken. Met het oog op Zoetermeer 2040 is het dan ook belangrijk om in te zetten op het vinden, binden en behouden van jong talent.

Om hier een sterke basis voor te leggen, krijgen in 2022 de volgende onderdelen aandacht:

- verbeteren van het in dienst proces vanwege het belang van het binden en behouden van (jong) talent;
- analyse van exit-gegevens om zicht te krijgen op de redenen van met name vrijwillig vertrek en
- verbeteren van strategische werving & selectie om de uitdagingen in de huidige arbeidsmarkt het hoofd te kunnen bieden.

Participatiebanen

Bij aandacht voor de mens hoort ook aandacht voor de mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Om het gestelde quotum voor participatiebanen te blijven halen en bij voorkeur meer dan dat, is een plan van aanpak in de maak dat vanaf 2022 zijn vruchten moet afwerpen. Het verhogen van het aantal medewerkers in een participatiebaan verloopt onder andere via creëren van bewustzijn en draagvlak op de werkvloer, waarvoor trainingen en webinars worden georganiseerd, en aandacht voor het schrijven van inclusieve wervingsteksten.

Aandacht voor de organisatie

Aandacht voor mensen is één stap die nodig is voor een resultaatgerichte organisatie. Daarnaast is er aandacht voor de organisatie zelf en de inrichting daarvan nodig.

Organisatieontwikkeling

In 2022 wordt duidelijker wat de visie van Zoetermeer 2040 aan verandering vraagt in het organiseren van werk en de manier van werken. De hieruit voortvloeiende sturingsvragen worden dat jaar opgepakt. Om het integrale werken binnen de organisatie te versterken worden de inrichting van zowel het sociale als het fysieke domein, waar nodig, aangepast.

Innovatie

Onderdeel van toekomstbeeld Zoetermeer 2040 is 'Stad van toegepaste innovatie'. De ambitie is om samen met partners door te groeien als stad van toegepaste innovatie en nieuwe technologieën, werkmethodeken en digitale mogelijkheden slim te benutten. Dat gaat onder meer om: energietransitie, innovaties in welzijn en zorg, sociale dienstverlening, dataonderzoek, circulaire economie en innovatieve bouwconcepten.

De opgaven van Zoetermeer 2040 zijn complex. Zeker in het licht van de onderliggende mechanismen. Zonder gerichte innovatie lukt het niet om die te keren. Bij de ontwikkeling van Zoetermeer 2040 is het streven koersvast en adaptief te zijn. De gemeente is een betere samenwerkingspartner bij het zoeken naar innovatieve oplossingen in de stad als innovatie op een koersvaste manier gebeurt. De afgelopen jaren is gedegen ervaring op gedaan om innovatie te betrekken bij het werken aan vraagstukken in de stad. Bijvoorbeeld in het Dutch Innovation Park en in de InnoLabs; plekken in de stad waar inwoners, kennisinstellingen, bedrijven, maatschappelijke organisaties en gemeentebambtenaren samen aan de slag gaan met nieuwe manieren om maatschappelijke vraagstukken op te lossen.

Doelstelling is om komend jaar de expertise binnen de organisatie op het gebied van innovatie te vergroten en expliciet onderdeel te maken van het werken aan maatschappelijke vraagstukken, waaronder de initiatieven in het kader van Zoetermeer 2040.

Overige organisatieontwikkelingen

De eerder opgestelde maatregelen voor Ombuigen en Vernieuwen zullen grotendeels in 2022 geëffectueerd worden. De financiële gevolgen zijn met name afhankelijk van de implementatie van de Omgevingswet en de transformatie van het Sociaal Domein.

De Zoetermeerse Werkwijze Projectmatig Werken is in 2021 geïmplementeerd in het fysieke domein. In 2022 wordt de werkwijze verder gemeentebreed geïmplementeerd. Het doel van het professionaliseren van projectmatig werken is driedelig: meer realisatiekracht, betere beheersing en betere informatievoorziening.

Het Nieuwe Werken 2.0

Naar verwachting is de combinatie van thuis en op kantoor werken voor een groot deel van de medewerkers in 2022 gemeengoed geworden. Onherroepelijk verandert daarmee de manier waarop medewerkers met elkaar en met de stad in verbinding blijven; dit gebeurt steeds meer tijd- en plaatsafhankelijk. In 2022 wordt beleid geformuleerd dat aansluit bij deze nieuwe manier van werken met aandacht voor onder andere personeel, middelen, huisvesting, financiën en faciliteiten.

Het optimaliseren van de toekomstgerichte en gebruiksvriendelijke digitale ondersteuning voor dit tijd- en plaatsafhankelijk werken, is door de aanhoudende COVID-19 maatregelen, in de tijd verschoven en krijgt ook in 2022 aandacht. De geplande vernieuwingen op het gebied van infrastructuur en apparatuur zijn daarom gericht op flexibele inzet en draadloos gebruik. Daarnaast worden leveringen en onderhoud/repatriatie van apparatuur voornamelijk vanuit huis mogelijk gemaakt.

Aandacht voor management en bestuur

In 2022 verwachten we een aantal ontwikkelingen die relevant zijn voor het management en het bestuur.

Versterken controlfunctie

Vanaf het boekjaar 2022 moeten colleges van burgemeester en wethouders zelf een rechtmatigheidsverklaring afgeven bij de jaarrekening. De verbijzonderde interne controlefunctie wordt hierop ingericht in goed overleg met de externe accountant. Daarvoor wordt een actuele gemeentebrede risicoanalyse van de rechtmatigheid gemaakt. Het oorspronkelijke ingangsjaar 2021 is met een jaar opgeschoven.

Aandacht voor de processen en systemen

Alle bovenstaande ontwikkelingen vragen zowel om aandacht voor processen, systemen als voor de manier waarop we met elkaar werken.

Datagedreven werken

In 2022 wordt verder invulling gegeven aan de in 2021 gekozen strategie voor datagedreven werken, met aandacht voor datageletterdheid, datamanagement en datagebruik. Er worden kennissessies en trainingen georganiseerd (datageletterdheid), medewerkers zetten data in voor het verbeteren van de grip op de werkprocessen (datagebruik), vastleggen van eigenaarschap van data en bepalen van eisen aan datakwaliteit staan op de agenda voor 2022 (datamanagement). Data-onderzoek, -ethiek, privacy en technologie maken onderdeel uit van deze drie aandachtsgebieden.

Het gebruiken van de data in de processen, voor beleidsvorming en -bijstelling, monitoring en evaluatie, creëert waarde voor de stad, de inwoners en ondernemers en de organisatie. Verdere concretisering van het datagedreven werken wordt onder andere vormgegeven door een nauwe verbinding aan de strategische agenda 2040.

Voor het monitoren van de ontwikkeling van Zoetermeer op diverse aandachtsgebieden / domeinen wordt gewerkt aan een 'Foto van de stad'. Deze foto in data & gegevens is een manier om aansluiting te vinden bij de datagedreven aanpak die we nodig hebben om het beleid rond Zoetermeer 2040 de komende jaren vorm te geven. Daarnaast ontwikkelen we langs deze praktische aanpak een passende data-infrastructuur.

Gegevensmanagement gaat over alle gegevens die in de werkprocessen van de organisatie worden gebruikt. In 2022 wordt voor een groot deel van deze processen in beeld gebracht wat het is, waar ze staan en hoe we ze beter kunnen gebruiken en beheersen. Eind 2022 is een stevige basis gecreëerd voor spelregels en principes, kwaliteitsraamwerk en terugmeldsysteem en een gegevenscatalogus met een overzicht van beschikbare gegevens.

Informatiebeveiliging en privacy

Zoetermeer monitort continu actuele ontwikkelingen en (toenemende) bedreigingen op het gebied van informatiebeveiliging en privacy. Waar nodig worden (extra) maatregelen genomen in het palet van preventie, signalering, drempels opwerpen en herstel. Maatregelen kunnen betrekking hebben op techniek, mens en proces.

De ICT werkplek en -infrastructuur is in 2022 aan vervanging toe; hierbij worden nieuwe technieken ingezet om de gebruikers zo optimaal mogelijk te beschermen tegen dreigingen op het gebied van informatieveiligheid.

In 2022 krijgt bewustzijn op het gebied van informatiebeveiliging & privacy opnieuw aandacht binnen de organisatie door (digitale) roadshows, workshops en games aan alle medewerkers aan te bieden. In de activiteiten rond bewustzijn wordt aandacht besteed aan de effecten van thuiswerken voor de bescherming van (persoons)gegevens. Voor nieuwe medewerkers wordt een workshop Informatiebeveiliging & Privacy een vast onderdeel van het 'inwerkproces'. Tevens vindt in 2022 een evaluatie van het huidige privacybeleid plaats en bestaande processen voor onder meer het afhandelen van inzageverzoeken en datalekken worden waar mogelijk verbeterd.

Elke afdeling is zelf verantwoordelijk voor het onderwerp privacy. In 2022 wordt meer op deze eigen verantwoordelijkheid gestuurd. In 2021 hebben de trainingen van de Leertuinen privacy plaatsgevonden. Deze zijn onderdeel van een grotere transformatie voor het integraal werken en de daarbij horende gegevensverwerking die ook in 2022 wordt doorgezet.

Archief en informatiebeheer

Op het vakgebied van archief- en informatiebeheer is binnen Zoetermeer veel beweging. De aandacht voor het onderwerp en voor #goedinformatiebeheerloont vraagt ook komend jaar gemeentebreed veel aandacht. De hotspot Corona die door het college is vastgesteld, krijgt - na een start in 2021 - verdere uitwerking. Het doel: informatie die Corona-gerelateerd is van vernietiging uitsluiten, opdat deze vanuit onder meer historisch perspectief altijd bewaard blijft.

De implementatie van een nieuw zaakstelsel wordt afgerond, in verschillende fasen worden processen in het zaakstelsel onderbracht, waarmee zaakgericht werken en daarmee verbetering van de dienstverlening en informatiebeheer verder vorm krijgt. Het in 2021 gerealiseerde digitaal archief (e-depot en pré-depot) wordt in gebruik genomen, gekoppeld aan een nieuwe bewaarstrategie gericht op meta-dateren, bewaren en vernietigen.

Informatiebeheer adviseert gemeentebreed steeds meer en actiever over het goed beheren van informatie. Om de groeiende taak binnen het vakgebied te kunnen realiseren, wordt komend jaar de samenstelling en opzet van de afdeling Informatiebeheer onderzocht met als doel deze af te stemmen op de taken die zij heeft, advisering en kwaliteitsbewaking ten aanzien van het goed beheren van informatie.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Zoetermeer is actief in netwerken van beleids- en uitvoeringsorganisaties. Bij een deel van die organisaties is de gemeente ook bestuurlijk en/of financieel betrokken. In dat geval is sprake van een 'verbonden partij'. Een bijzondere vorm hiervan zijn de samenwerkingsverbanden, die in het leven zijn geroepen om gemeentelijke taken in gezamenlijkheid uit te voeren. Dit soort samenwerkingsverbanden levert een grote bijdrage aan het realiseren van maatschappelijke doelen, maar levert door zijn aard ook bestuurlijke en financiële risico's op.

Nota verbonden partijen

Korte inhoud Kadernota en checklist Verbonden partijen

In de Kadernota Verbonden partijen (geactualiseerd in 2016) zijn beleidsrichtlijnen opgenomen waaraan een (beoogde) deelname aan (nieuwe) samenwerkingsverbanden moet worden getoetst. Ook is een checklist beschikbaar die kan worden gebruikt bij afwegingen over het aangaan, inrichten of herzien van een samenwerkingsverband. De checklist (aangescherpt in 2019) is niet limitatief, maar geeft de belangrijkste onderwerpen aan, waarover moet worden nagedacht om op de grootste risico's bij samenwerking een passend antwoord te hebben.

De gemeente Zoetermeer hanteert een bredere definitie voor een verbonden partij dan de definitie die in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat vermeld. Er is gekozen voor de term 'samenwerkingsverband'. Dit betekent dat ook partijen in ogenschouw worden genomen, waarin de gemeente een bestuurlijk óf (BBV vermeldt: 'én') een financieel belang heeft.

Definitie Samenwerkingsverband

Een samenwerkingsverband bestaat tussen de gemeente en één of meer andere publieke en/of private partijen en heeft een eigen juridische entiteit, waarin activiteiten in organisatorisch verband worden uitgevoerd en de gemeente een bestuurlijk -, financieel -, integriteits- of ander risico loopt. Deze definitie sluit samenwerkingsverbanden zonder juridische entiteit, zoals subsidieverstrekingen, leningen en garantstellingen, uit en deze vallen buiten de reikwijdte van de Kadernota Verbonden Partijen.

De nota bevat beleidsrichtlijnen die betrekking hebben op vier terreinen:

- *Afwegingskader:*
Is sprake van toegevoegde waarde en is sprake van het meest geëigende middel?
- *Publiekrechtelijke of privaatrechtelijke samenwerking:*
Afhankelijk van de aard van de activiteiten (in ieder geval publiek belang) en het doel van de samenwerking.
- *Rolverdeling:*
Wie en hoe vervullen de gemeentelijke vertegenwoordigers hun rol als bestuurslid en hoe gaan zij om bij conflicterende belangen tussen het samenwerkingsverband en de gemeente?
- *Good-governance:*
Regie op de samenwerking borgen de aspecten: sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden.

Belangrijke ontwikkelingen verbonden partijen

Hieronder staan de belangrijkste ontwikkelingen van verbonden partijen vermeld.

Stedin

De potentiële investeringen ten behoeve van de Energietransitie betreffen aanzienlijke bedragen, waardoor de financieringsbehoefte de komende jaren sterk toeneemt. De toename van financiering leidt ook tot een toename in de financieringskosten van rente en afschrijving. Als gevolg van 'Het Methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit en gas' (op te stellen door de toezichthouder ACM (Autoriteit Consument & Markt) kunnen deze hogere kosten mogelijk pas op een later moment en mogelijk niet volledig in de tarieven worden doorbelast.

Het eerstkomende methodebesluit (voor de periode 2022 – 2026) en de (financiële) gevolgen daarvan pas na het verschijnen van deze Programmabegroting 2022 – 2025 bekend. Door de regionale netbeheerders (waaronder Stedin) wordt richting ACM bepleit om de kosten voor de Energietransitie versneld en volledig in de tarieven te kunnen verwerken.

Vanwege de toename in financieringsbehoefte en de onzekerheid in de ruimte die de tarieven geven om de financieringskosten te dekken staat het resultaat en het dividend van Stedin onder druk. De verwachting is dat het dividend Stedin de komende jaren minimaal is en daarom is vanaf 2022 het dividend op de reguliere aandelen Stedin op nihil begroot.

Stedin bereidt in het kader van het project Lange Termijn Financiering (LTF) voorstellen voor om in de toegenomen financieringsbehoefte te voorzien, waarbij ook het versterken van het eigen vermogen een belangrijke rol speelt. In 2021 is de eerste tranche uitgevoerd om het eigen vermogen te versterken. Hierbij heeft Stedin bij de huidige aandeelhouders € 200 mln. opgehaald in de vorm van cumulatief preferente aandelen. Zoetermeer heeft voor € 8,9 mln. preferente aandelen gekocht. Daarvoor wordt per jaar € 267.000 aan rente ontvangen (3%).

Stedin bereidt voorstellen voor een twee tranche van financieringsvoorstellen voor. De gewenste hoogte daarvan is mede gebaseerd op de uitkomst van het Methodebesluit 2022 – 2026. In overleg met de aandeelhouders wordt onder andere onderzocht of bij deze tweede tranche ook andere overheden kunnen worden betrokken. Ook andere vormen van financiering voor het versterken van het eigen vermogen behoren tot de mogelijkheden.

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag is met onder andere de havenindustrie, de glastuinbouw, het hightechcluster, de cybersecuritysector en als (inter)nationaal bestuurlijk centrum belangrijk voor de Nederlandse economie. De metropoolregio Rotterdam Den Haag krijgt er de komende jaren circa 400.000 inwoners bij. Dat vraagt om meer woningen (240.000 in de zuidelijke Randstad), meer werk en een betere bereikbaarheid. Naast de grote woningbouwopgave staan de 23 gemeenten in de metropoolregio voor de uitdaging om de economie te vernieuwen en te zorgen dat banen en woningen goed bereikbaar zijn.

De Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2014 schrijft voor, dat er in het eerste jaar van een nieuwe bestuursperiode van gemeenteraden een nieuwe strategische agenda door het Algemeen Bestuur wordt vastgesteld. Na de verkiezingen in 2018 hebben de 23 gemeenten samengewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe gezamenlijke Strategische Agenda voor de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. De Strategische Agenda MRDH is op 12 juli 2019 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Het strategische kader voor de begroting 2020 wordt gevormd door de vier ambities

die in de strategische agenda zijn opgenomen: vernieuwen economie, versterken stad en omgeving, verbeteren bereikbaarheid en veranderen energie. De huidige strategische agenda loopt tot en met 2022. Na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 werken de 23 gemeenten gezamenlijk aan een nieuwe strategische agenda.

De coronacrisis heeft effect op de huidige programma's en strategische agenda's van zowel de bestuurscommissies Economisch Vestigingsklimaat als de Vervoersautoriteit. In 2022 mag de MRDH-regio, naar verwachting, uitzien op herstel van de economie. Om hierop te anticiperen zijn in 2021 initiatieven gestart zoals het 'sterker uit de crisis programma' Economisch Vestigingsklimaat en transitieprogramma OV vanuit de Vervoersautoriteit. De verwachting is dat de economie in de MRDH-regio groeit en de bezetting in het OV in 2022 verder toeneemt.

Werkbedrijf De Binnenbaan BV

Op 1 juli 2020 is het Werkbedrijf De Binnenbaan BV opgericht en per 1 januari 2021 operationeel gestart. In dit Werkbedrijf zijn de activiteiten van de voormalige Dienst Sociale Werkvoorziening (DSW) samengevoegd met alle re-integratie activiteiten van de gemeente Zoetermeer en met het gemeentelijk deel van het Werkgevers Servicepunt. Werkbedrijf De Binnenbaan BV kent een algemene vergadering van aandeelhouders, waarin de wethouders Werk & Inkomen en Financiën zijn vertegenwoordigd. Zoetermeer vertegenwoordigt 98% van de aandelen. Leidschendam-Voorburg en Rijswijk vertegenwoordigen elk 1% van de aandelen. Ook kent De Binnenbaan een drie-hoofdige raad van commissarissen, die extern is geworven.

Per 1 januari 2022 betreft De Binnenbaan BV volledig de nieuwe huisvesting in Zoetermeer. De volgende locaties zijn dan in gebruik: hoofdvestiging en kantoorlocatie aan de Einsteinlaan, productielocaties aan de Kristalstraat en de Edelgasstraat (nieuw gedeelte). Na het aanloopjaar 2021 waarin, naast corona nog veel opstartissues qua onder meer personeelsbezetting, ICT en huisvesting werden opgelost, kan de Binnenbaan BV in 2022 op de nieuwe locaties en na de ICT-migratie met volle inzet werken aan de missie en de bijbehorende resultaten.

In 2022 wordt de screening en eventuele herbeoordeling van het gehele klantenbestand afgerond. Op deze screening is in 2020 al veel tijd ingezet, met als gevolg een hoge werkdruk. De tussenstand op 1 augustus 2021 is dat 1770 klanten zijn gescreend. Dit gebeurt met gebruik van de ZelfRedzaamheidsMatrix (ZRM). Op basis hiervan kunnen de klanten conform de prioriteitstelling uit de kadernota re-integratie Meedoen met Meerwaarde de voor hen passende dienstverlening krijgen.

Het integraal met de gemeente blijven samenwerken in het sociaal domein bij gestapelde problematiek blijft een belangrijk aandachtspunt in de dagelijkse uitvoeringspraktijk.

De Binnenbaan BV zet versterkt in op bedrijfsscholingsactiviteiten om nog beter in te spelen op toenemende vraag naar geschoolde kandidaten voor specifieke bedrijfstakken. Samen met de gemeente wordt gekeken naar kansrijke uitbreidingsmogelijkheden. Ook kijkt De Binnenbaan versterkt naar mogelijkheden om (tijdelijk) loonkostensubsidie in te zetten voor kandidaten met een grotere afstand.

Bij de regionale projecten zoals Perspectief Op Werk en het Regionale Mobiliteitsteam speelt De Binnenbaan BV een belangrijke rol. Het WSP ZHC is één van de partners in het nieuwe Regionaal Mobiliteitsteam Zuid-Holland Centraal (RMT ZHC). Het RMT is er voor mensen die door COVID-19 hun werk zijn kwijtgeraakt of dreigen kwijt te raken.

Een aantal ontwikkelingen kan mogelijk (negatieve) gevolgen hebben voor de resultaten van De Binnenbaan BV:

- a. mogelijke extra instroom van werkzoekenden als gevolg van de COVID-19 crisis in het geval het stoppen van de steunmaatregelen tot extra werkloosheid leidt;
- b. afnemende verdien capaciteit van de qua omvang kleiner en ouder wordende Wsw populatie hetgeen druk zet op de inkomsten;
- c. toegenomen, dan wel groter dan veronderstelde, afstand tot de arbeidsmarkt van de huidige Participatiewet populatie die een grotere re-integratie inspanning op de inzet op intensievere trajecten van de Binnenbaan BV vraagt. Dit om meer geschikte kandidaten voor het toenemend aantal vacatures te kunnen leveren.

Bij het opstellen van de Opdracht- en budgetbrief 2022 en de begroting 2022 van De Binnenbaan BV worden mogelijke beheersmaatregelen geformuleerd onder meer door de beschikbare personele capaciteit nauwgezet af te stemmen op de prioriteiten.

Gemeenschappelijke Regeling Bleizo (GR Bleizo)

De gebiedsontwikkeling van Bleizo vindt plaats conform de in 2014 door de raden van Lansingerland en Zoetermeer vastgestelde ontwikkelingsaanpak 'Ontwikkeling Bleizo Van plan naar Strategie 2013'. Deze strategie richt zich op een ontwikkeling van een hoogwaardig gebied met vervoerswaarde, rondom het nieuwe OV Knooppunt Bleizo. De Vervoersknoop Bleizo is in 2019 volledig in gebruik genomen. De gronden van Bleizo-Oost zijn inmiddels uitgegeven.

Na enkele verkennende studies naar de mogelijkheden voor woningbouw op Bleizo-West is in mei 2020 door de colleges van Lansingerland en Zoetermeer een bestuurlijke vervolgoopdracht Bleizo-West vastgesteld. Deze opdracht is gericht op het maken van een ontwikkelperspectief met uitgangspunten voor de gebiedsontwikkeling van Bleizo-West en een ontwikkelstrategie over hoe de markt betrokken gaat worden bij de verdere planuitwerking en realisatie van deze gebiedsontwikkeling. In feite gaat het om een actualisatie van het huidige kader 'Ontwikkeling Bleizo Van plan naar Strategie 2013'. De raden van Lansingerland en Zoetermeer krijgen in najaar 2021 een voorstel voor het ontwikkelperspectief besluitvorming voorgelegd. Vervolgens wordt de ontwikkelstrategie najaar 2021/begin 2022 uitgewerkt. Onderdeel van die strategie is ook de rol van de GR Bleizo in de realisatie van het ontwikkelperspectief. Tot 2024 staat daarom de gronduitgifte en de ontwikkeling van Bleizo-West 'on hold'.

In de begroting zijn voor het jaar 2022 de activiteiten daarom beperkt:

- algemene activiteiten van de projectorganisatie;
- beheer van de gronden;
- advisering aan de gemeenten ten behoeve van de ontwikkelstrategie van Bleizo-West;
- afronding aanleg openbaar gebied in Bleizo-oost (o.a. aanleg calamiteitenweg).

Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg

Het Bedrijvenschap Hoefweg heeft als doel het ontwikkelen van vestigingsmogelijkheden voor bedrijven uit Lansingerland en Zoetermeer, alsmede uit de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en voor bedrijven van elders die een belangrijke bijdrage leveren aan de werkgelegenheid.

Eind 2021 zijn alle bedrijfskavels uitgegeven en opgeleverd met uitzondering van de zes hectare gelegen bij het NS-station Lansingerland-Zoetermeer die deel uitmaken van het gebied van de bestuurlijke opdracht Bleizo-West. Het is de bedoeling om de resterende zes hectare over te hevelen naar de grondexploitatie Bleizo. Besluitvorming hierover is voorzien in 2021/2022.

Het Bedrijvenschap Hoefweg zou in 2021 worden opgeheven. Door de situatie bij PRISMA waar het Bedrijvenschap Hoefweg in deelneemt, loopt de opheffing van het Bedrijvenschap Hoefweg vertraging op.

Gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden (GR GGD en VT Haaglanden)

De Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden heeft als doel:

- a. het bevorderen, beschermen en bewaken van de publieke gezondheid;
- b. het voorkomen van en de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de regionale gezondheidsdienst, als bedoeld in de Wet publieke gezondheid, en een advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, als bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet. De twee uitvoeringsorganisaties Veilig Thuis en GGD zijn onderdeel van gemeente Den Haag.

Tegen de verwachtingen in heeft het coronavirus in 2020 geen grote afwijkingen in het aantal meldingen, advies vragen of huisverboden doen ontstaan. Vanaf mei 2020 is Veilig Thuis ook bereikbaar via de chatfunctie. Evaluatie hiervan vindt in 2021 plaats, waarna hierover in 2022 besluitvorming plaatsvindt. Voor 2022 ligt de nadruk bij Veilig Thuis op het tijdig afronden van meldingen, het versterken van de ketensamenwerking en het verder ontwikkelen van sturingsinformatie voor een resultaatgerichte werkwijze. De ketensamenwerking wordt verder ontwikkeld middels het kwaliteitskader lokale teams en de VTH-monitor. Ondertussen heeft het kabinet de vereenvoudiging van de jeugdbeschermingsketen aangekondigd in het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Hierin wordt op termijn een nieuwe publiekrechtelijke organisatie opgericht bestaande uit Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en de Gecertificeerde Instellingen.

Vanwege het aflopen van de garantstelling van de gemeente Den Haag voor de taken Epidemiologie en Gezondheidsbevordering per 1 januari 2021 is een doelmatigheidsonderzoek regionaal takenpakket Epidemiologie en Gezondheidsbevordering uitgevoerd. Eventuele consequenties hiervan worden meegenomen in de begroting 2022 en mogelijk in de begrotingswijziging 2021.

Gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden

De ambitie van het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden is om de dienstverlening verder te professionaliseren. De focus ligt in 2022 op doorontwikkeling van de automatisering, ontzorgen, professionalisering van de informatievoorziening en het stroomlijnen van de administratieve keten tussen jeugdhulpaanbieders, gemeenten en Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden. Het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden levert daarnaast een belangrijke bijdrage in de uitvoering van de regionale aanpak kostenbeheersing.

Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)

De beleidsmatige ontwikkelingen binnen de VRH spelen zich af binnen de kolommen: brandweer, zorg, gemeentelijke crisisbeheersing en in het verlengde daarvan de multidisciplinaire rampenbestrijding en crisisbeheersing, alsook de gemeenschappelijke meldkamer.

Het beleid van Brandweer Haaglanden blijft de komende jaren gericht op het waarborgen van de fysieke veiligheid in de regio met focus op het leveren van zorg op maat, op basis van de hulpvraag, maatschappelijke ontwikkelingen én met inachtneming van de mogelijke risico's. Op basis van deze risico's wordt ingezet op de doorontwikkeling van materieel en procedures én het blijven investeren in de ontwikkeling van kennis. De thema's verdichting, energietransitie en duurzame inzetbaarheid worden verder uitgewerkt.

De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) richt zich voor de komende jaren op het verbreden van het netwerk en het creëren van een gedeeld geneeskundig beeld.

In het beleid van Rampenbestrijding en crisisbeheersing wordt rekening gehouden met een samenleving die steeds complexer wordt. Goede samenwerking kan het effect van een ramp of crisis beperken en bijdragen aan de continuïteit van de samenleving.

Het Transitieakkoord (TA) 'Meldkamer van de Toekomst' uit 2013 is nu in de eindfase beland. De Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) zal in de 'bouwplaats' periode (2020 – 2022) de gezamenlijke meldkamers verder gestalte geven. Met de overdracht van het beheer zijn afspraken gemaakt en vastgelegd in de regeling hoofdlijnen beleid en beheer meldkamers, die samen met de wet Wijziging meldkamers geldt vanaf 1 juli 2020.

Overzicht verbonden partijen

Zoetermeer kent de volgende verbonden partijen:

Deelnemingen in vennootschappen:

- NV Bank voor Nederlandse Gemeenten
- Dunea NV
- Stedin NV
- De Binnenbaan BV

Gemeenschappelijke regelingen:

- Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag
- Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden
- Gemeenschappelijke regeling Stadsgewest Haaglanden (in liquidatie)
- Gemeenschappelijke regeling GGD Haaglanden en Veilig thuis Haaglanden
- Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden
- Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg
- Gemeenschappelijke regeling Bleizo
- Gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (voorheen: inkoopbureau H-10)
- Gemeenschappelijke regeling Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4

Stichtingen en verenigingen:

- Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
- Gemeenten voor duurzame ontwikkelingen (GDO)

- Vereniging De BredeStroomversnelling
- Stichting BusinessPark Haaglanden (BPH)

In de bijlage Verbonden partijen is conform het BBV meer gedetailleerde informatie (over doel, beleid, risico's, belangen en dergelijke) per verbonden partij opgenomen.

Relatie met paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Voor de verbonden partijen zijn geen specifieke, strategische risico's voor de gemeente Zoetermeer geconstateerd.

Paragraaf 7 Grondbeleid

Inleiding

In de paragraaf Grondbeleid wordt ingegaan op het Zoetermeerse grondbeleid en de hiervan te verwachten resultaten.

De inhoud van deze paragraaf bevat:

- de visie op het Zoetermeerse grondbeleid;
- de manier waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd;
- een prognose van de resultaten van de totale grondexploitatie en een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- risicobeleid in relatie tot grondbeleid.

Visie op grondbeleid

In de Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 zijn de belangrijkste ambities en opgaven voor de stad vastgesteld. Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen die hieruit voortvloeien te verwezenlijken.

Het karakter van het Zoetermeerse grondbeleid wordt bepaald door drie leidende principes: ambitie gestuurd, waarde creërend en adaptief. Deze drie principes bieden houvast aan de raad, het college en de ambtelijke organisatie bij de uitvoering van het grondbeleid.

Ambitie gestuurd

Grondbeleid staat ten dienste van beleidsdoelstellingen en (ruimtelijke) ambities. Het is geen doel op zich, maar een middel om ruimtelijke beleidsopgaven en ambities in samenhang te realiseren. Een duidelijke koers zoals vastgelegd in de Omgevingsvisie voor Zoetermeer, en de bijbehorende uitwerking in beleid- en gebiedsprogramma's en Omgevingsplan, vormen een belangrijke voorwaarde voor een ambitie gestuurd grondbeleid.

Waarde creërend

Grondbeleid is bedoeld om ruimtelijke opgaven mogelijk te maken en daarmee maatschappelijke doelen te verwezenlijken of te versterken. Grondbeleid gaat vooral over het creëren van maatschappelijk waarde. Tegelijkertijd moet het ook betaalbaar blijven. Bij het streven naar kwaliteit en diversiteit wordt gezocht naar een gezonde balans tussen maatschappelijke en financiële waarden.

Adaptief

De gemeente handelt in de geest van de Omgevingswet en faciliteert via randvoorwaarden ruimtelijke initiatieven vanuit de samenleving én in samenwerking met de samenleving. De gemeente gaat uit van het bundelen van krachten en biedt initiatiefnemers een reikende hand indien nodig. Wanneer meer regie door de gemeente wenselijk is, is het gemeentelijk grondbeleid voldoende wendbaar om slagvaardig te kunnen handelen om te komen tot tijdige realisatie.

Bovenstaande principes vormen gezamenlijk het denkkader voor het Zoetermeerse grondbeleid. De inzet van het grondbeleidsinstrumentarium zal in lijn zijn met deze drie principes. Op basis van de drie leidende principes spreekt de gemeente van 'situationeel grondbeleid'. Gelet op de opgaven is dit passend voor Zoetermeer. Dit betekent concreet dat de gemeente per situatie afweegt welke grondbelevingsvorm passend is bij de belangen van de gemeente, marktpartijen en de samenleving.

De volledige visie op het Zoetermeerse grondbeleid is vastgelegd in de Nota Grondbeleid.

Uitvoering grondbeleid

De gemeente onderscheidt in essentie drie vormen van grondbeleid: actief, faciliterend en samenwerkend. Op de gemeentelijke website Ruimtelijke ontwikkeling is een uitgebreid overzicht te raadplegen van de activiteiten die uitvoering geven aan het grondbeleid van de gemeente.

Actief grondbeleid

Actief grondbeleid wordt gekenmerkt door een overheidsrol, waarbinnen de gemeente de benodigde gronden verwerft, de gronden ontwikkelt (grondproductie) en vervolgens bouw kavels verkoopt aan derden. Voor een actief grondbeleid project wordt door de raad een grondexploitatie geopend. Via de huidige grondexploitaties staan er tot aan 2027 bouw kavels voor circa 3.100 woningen gepland. Daarnaast zijn er diverse nieuwe grondexploitaties in voorbereiding die samen de grond voor nog voor circa 260 nieuwe woningen leveren aan de Van Aalstlaan, Frankrijklaan en de Zuidweg/Paletsingel.

Bron: Woningbouwmonitor 2021-07

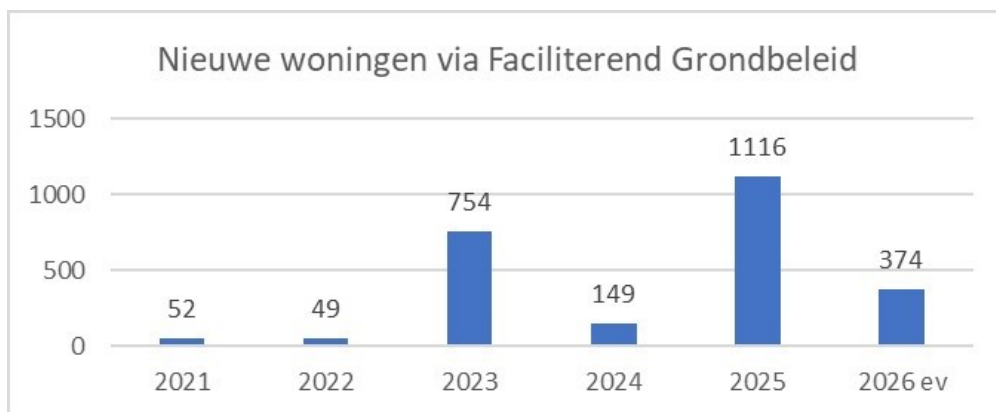
Qua bedrijventerreinen heeft Zoetermeer binnen de grondexploitatie Oosterheem nog ca. 8,8 ha. te ontwikkelen grond. Deze grond wordt gefaseerd uitgegeven in de komende 8 jaar.

De grondexploitaties worden eens per jaar herzien en ten tijde van de jaarrekening aan de raad ter vaststelling aangeboden via het Meerjarenperspectief Grondbeleid (MPG). Via het MPG neemt de raad kennis van de actuele stand van zaken en stelt zij de herziene ramingen van de grondexploitaties vast, voor zover de wijzigingen binnen de vastgestelde kaders vallen. Inhoudelijke wijzigingen binnen projecten die buiten de vastgestelde kaders vallen, worden expliciet ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Daarnaast wordt twee keer per jaar een Rapportage Ruimtelijk Fysiek (voorheen VGR) opgesteld.

Faciliterend grondbeleid

Bij faciliterend grondbeleid heeft de gemeente de gronden in een plangebied niet in eigendom. De grondexploitatie wordt gevoerd door de private grondeigenaren. De gemeente beperkt zich tot haar publiekrechtelijke rol door het vaststellen van de kaders en randvoorwaarden van de ontwikkeling. De door de gemeente te maken kosten, zoals het opstellen van een bestemmingsplan of de aanleg van een ontsluitingsweg, worden niet via de gronduitgifte maar via een exploitatieovereenkomst (anterieur of posterieur) of exploitatieplan verhaald. De Nota kostenverhaal/ Werkwijze bij bouwinitiatieven 2017 is bij dit type projecten van toepassing.

In onderstaande tabel zijn de projecten opgenomen die vallen in de categorie faciliterend grondbeleid. Deze projecten bevinden zich in verschillende fases van haalbaarheid, uitwerking en uitvoering. Naast de geplande 4.500 woningen van de Entree leveren deze projecten nog eens ca. 2.500 woningen op.

Bron: Woningbouwmonitor 2021-07

Financiële resultaten grondexploitaties

De totale boekwaarde van projecten met een grondexploitatie bedraagt € 47 mln. per 1.1.2021. Voor de verlieslatende grondexploitaties zijn er middelen gereserveerd in de voorziening Nadelige Complexen. De omvang van deze verliesvoorziening bedraagt € 22 mln. per 1 januari 2021.

In de komende jaren worden er voor de huidige grondexploitaties € 41 mln. aan lasten en € 91 mln. aan baten gerealiseerd. Op basis van het Meerjarenperspectief Grondexploitaties 2021 wordt er in de periode 2021-2028 ca. € 21 mln. toegevoegd aan de reserve Investeringsfonds 2030.

Tussentijdse winstneming

Bij voldoende zekerheid over een projectresultaat wordt er jaarlijks tussentijds winst genomen. Dat gebeurt op basis van de voor gemeenten voorgeschreven percentage of completion methode.

De verwerking van het resultaat vindt getrap plaats conform de nota Grondbeleid:

- De te nemen winst wordt gestort in de Risicoreserve Grondexploitaties tot een maximum van 2,5% van de nog te realiseren bruto omzet van de grondexploitatie.
- Van het resterende resultaat gaat 50% naar de reserve Versterking Financiële Positie Grondbedrijffunctie en 50% naar de reserve RIF 2030.

In de volgende tabel zijn de geraamde winstafdrachten ten behoeve van de reserve Investeringsfonds 2030 voor de komende jaren weergegeven.

Winstafdrachten RIF	2021	2022	2023	2024	2025	2026ev	Totaal
Prognose bij de jaarrekening 2020	4,5	7,7	2,2	0,8	0,6	1,8	17,5
Tussentijdse bijstelling 2021	0,1	0,1	0,3	0,7	1,0	0,9	3,2
Prognose 2021 e.v.	4,7	7,8	2,5	1,5	1,6	2,7	20,7

De positieve bijstelling is het gevolg van nieuw geopende grondexploitaties in 2021 met name Edisonpark en Engelandlaan 140 (vastgesteld in de raadsvergadering van 13 april 2021).

Risico's en weerstandscapaciteit

Langlopende projecten zoals grondexploitaties zijn niet zonder risico's. Risicomanagement is er op gericht om de risico's te vermijden, te reduceren, over te dragen naar een derde partij dan wel te accepteren. Om de financiële gevolgen van risico's die eventueel optreden op te kunnen opvangen, wordt er weerstandscapaciteit voor grondexploitaties aangehouden, bestaande uit de reserve Financiële Positie Grondbedrijf en de Risicoreserve grondbedrijf. De minimale en maximale omvang van de weerstandscapaciteit zijn bepaald op respectievelijk 1,0 en 1,2 keer de gekwantificeerde risico's. De spelregels over de hoogte van deze reserves en de relatie met de RIF2030 zijn vastgelegd in de Nota Grondbeleid. Per 1 januari 2021 is op basis van risicosimulatie een maximaal weerstandsvermogen aanwezig van € 4,0 mln. Dit komt overeen met 1,2 keer de gekwantificeerde risico's.

Coronacrisis en woningbouwproductie

In de bovenstaande cijfers en plannen is geen rekening gehouden met eventuele economische effecten van de coronacrisis. In de projecten/grondexploitaties van de gemeente zijn geen effecten waarneembaar van een eventuele economische crisis. Partijen zijn nog steeds bereid om gronden te kopen en de vraag naar woningen is hoog en stabiel. Ook naar grond voor bedrijventerreinen is er voldoende interesse. Vanwege de lange doorlooptijden van bouwprocessen reageert de bouwsector over het algemeen met vertraging op veranderingen in het economisch klimaat. Op dit moment is er geen directe reden om rekening te houden met financiële consequenties voor de grondbedrijf functie als gevolg van een economische crisis. Mocht dit toch gebeuren (bijvoorbeeld doordat het bouwtempo van woningen stagneert door een gebrek aan materialen), dan worden de eerste effecten binnen de bestaande reserves opgevangen en zijn er voornamelijk consequenties voor toekomstige winstnemingen en daarmee voor de afdrachten aan de RIF.

Bijlagen

Bijlage 1 Spelregels begrotingsbeleid

Inleiding

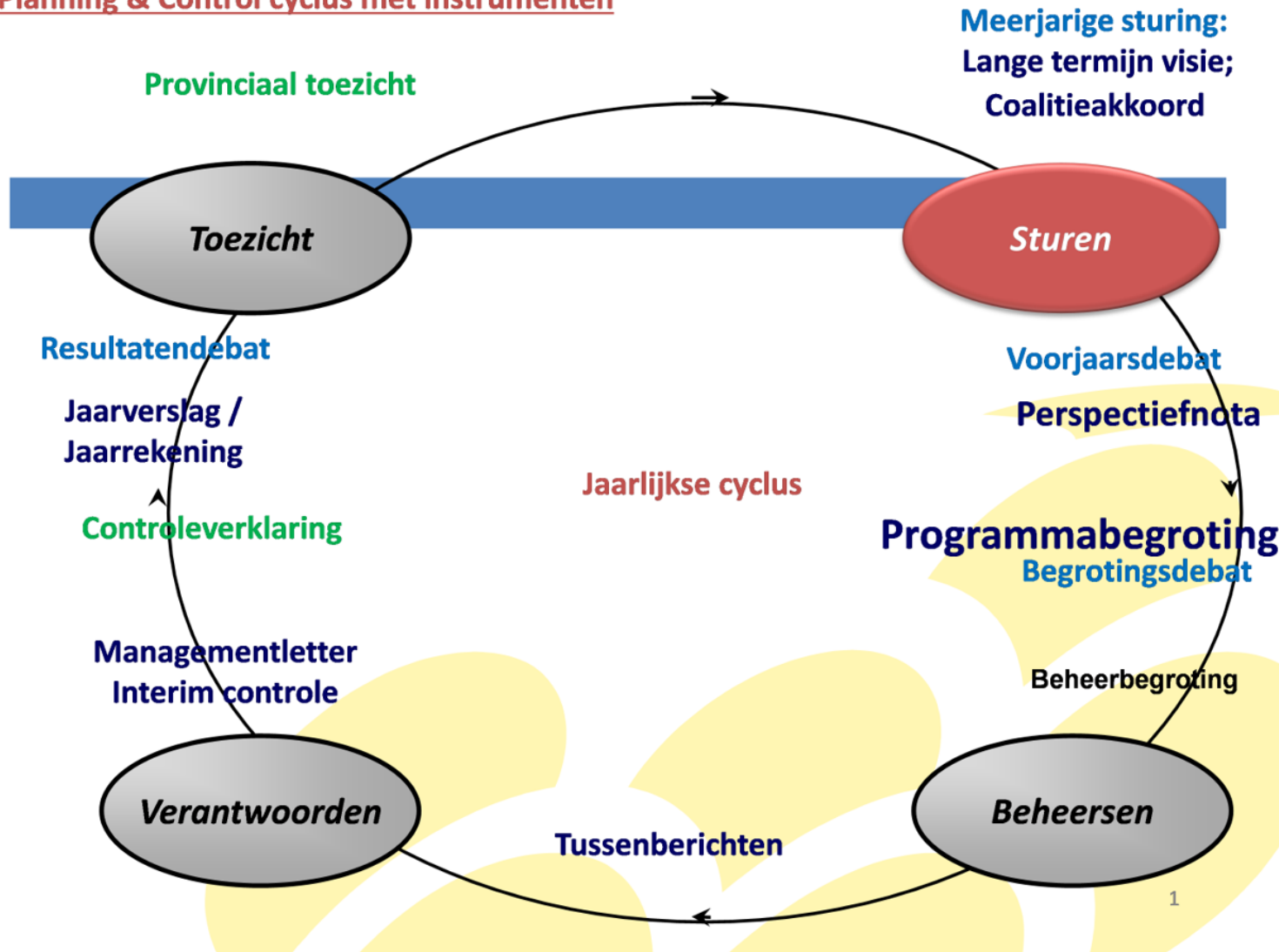
In deze bijlage wordt een beschrijving gegeven van het begrotingsbeleid van de gemeente Zoetermeer. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BVV) bevat belangrijke uitgangspunten voor het begrotingsbeleid. De onderstaande beschrijving sluit aan bij de eisen uit het BBV. Ook geeft deze notitie inzicht in beleidsmatige uitgangspunten bij het begrotingsbeleid. Deze betreffen onder andere de financiële beheersing en de inzet van reserves. Tenslotte volgt een uiteenzetting van de planning- en controlcyclus.

De begrotingscyclus

Een goede beheersing van de inkomsten (baten) en de uitgaven (lasten) is een essentiële randvoorwaarde voor een goed begrotingsbeleid. De begrotingscyclus heeft betrekking op de voorbereiding, de beheersing van de uitvoering, de verantwoording en het toezicht op de uitvoering van de begroting die geldt voor een bepaald jaar.

In het navolgende schema wordt de begrotingscyclus weergegeven.

Planning & Control cyclus met instrumenten

Onderstaand wordt nader ingegaan op de vier hoofdelementen van de begrotingscyclus: sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht.

A. Sturen

Een nieuwe begroting waarin het beleid voor een komend jaar wordt uiteengezet, bouwt voort op bestaand beleid, zoals vastgelegd in de wet, in het collegeprogramma en in door de raad vastgesteld beleid.

In het voorjaarsdebat (in jaar t), dat gebruikelijk plaatsvindt in juni, geeft de raad beleidsmatig richting aan de Programmabegroting voor de volgende vier jaar (jaren t+1 tot en met t+4).

De raad doet uitspraken over gewenste beleidswijzigingen, beleidsintensiveringen, ombuigingen en over de gewenste hoogte van de diverse heffingen en belastingen. De raad voert de discussie in het voorjaarsdebat op basis van de perspectiefnota. In de perspectiefnota zijn de meest actuele financiële waterstanden opgenomen, inclusief de leereffecten vanuit de rekening en het eerste Tussenbericht. De raad bespreekt vervolgens de door het college voorgestelde beleidsbijstellingen en alternatieven voor keuzemogelijkheden om opnieuw tot een sluitende begroting en meerjarenperspectief te komen. Door te besluiten over de Perspectiefnota, inclusief amendementen en moties, geeft de raad inhoud aan zijn kaderstellende rol.

Vervolgens stelt het college in de zomer een (concept) programmabegroting op, uitgaande van de kaderstelling uit het voorjaarsdebat. De programmabegroting voor een komend jaar schetst niet alleen het beleid met de daarbij behorende baten, lasten en resultaatbestemming in het komende jaar maar ook de financiële uitwerking daarvan in de drie daaropvolgende jaren. De begroting bevat dus een meerjarenraming.

Uitgangspunt bij de opstelling van de begroting is budgettair evenwicht. De te autoriseren begroting – dat is het eerste jaar van de meerjarenbegroting - moet sluitend zijn. Voor de meerjarenbegroting geldt dat deze structureel sluitend moet zijn. De doelstellingen van de programma's worden nader uitgewerkt aan de hand van meetfactoren. Dit zijn concrete en meetbare beoogde maatschappelijke effecten en prestaties of resultaten.

Potje van de raad

Indien sprake is van een positief rekeningsresultaat zal hiervan € 100.000 worden bestemd voor het 'potje van de raad' om te voorzien in dekking van eenmalige kosten.

Het college zendt de (concept-)programmabegroting in oktober aan de raad. In de begrotingsraad, die gebruikelijk eind begin november plaatsvindt, stelt de raad het beleid en de budgetten per programma vast. Ook worden de uitgangspunten voor het vaststellen van de tarieven bepaald. De door de raad vastgestelde budgettaire kaders (beleid en budget op programmaniveau) zijn tegelijkertijd met de programmabegroting door het college uitgewerkt in productramingen voor de operationele aansturing van het ambtelijk apparaat.

B. Beheersen

In de loop van het begrotingsjaar wordt de raad via tussenberichten geïnformeerd over de ontwikkeling van de uitvoering van de begroting en over eventuele afwijkingen en mogelijkheden/afwegingen voor bijsturing. Dit gebeurt bij het voorjaarsdebat en voorafgaand aan het begrotingsdebat. Tijdens de uitvoering van een begroting in een begrotingsjaar resp. bij de opstelling van de tussenberichten geldt een aantal spelregels:

1. Staand beleid dient binnen de vastgestelde budgetten van een programma te worden uitgevoerd, dan wel binnen het geheel van alle programma's (budgettair neutraal).
2. Er worden tussentijds geen beleidsbeslissingen genomen waarvan de dekking afhankelijk is gesteld van het volgende begrotingsdebat.
3. Bij eventuele tussentijdse beleidsbeslissingen bij tussenberichten wordt de dekking aangegeven.

4. Onvermijdelijke financiële tegenvallers (bijvoorbeeld financieel nadelige effecten van het kabinetsbeleid) worden gedekt door gebruik te maken van meevallers, zowel aan de uitgaven- als aan de inkomstenkant.
5. Als die meevallers er in onvoldoende mate zijn wordt een afweging gemaakt tussen dekking op basis van posterioriteiten, schrappen dan wel uitstellen van ambities of de noodzaak tot lastenverhoging.
6. Nieuw beleid of (majeure) beleidsintensiveringen worden gedekt uit beleidsreducties binnen en tussen programma's (in die volgorde). Hierbij dient de toegevoegde waarde van het nieuwe beleid/beleidsintensivering expliciet te worden afgewogen en inzichtelijk te worden gemaakt ten opzichte van de beleidsreductie.
7. Tenslotte is er de mogelijkheid nieuw beleid of (majeure) beleidsintensiveringen ten laste te brengen van de nog niet ingevulde middelen voor nieuw beleid (het zogenoemde 'Potje van de raad').
8. Voor nieuw beleid wordt bij de besluitvorming aangegeven op welk moment evaluatie plaatsvindt of (indien mogelijk) de einddatum van het beleid. Na afloop van deze periode wordt het desbetreffende beleid niet voortgezet tenzij hier expliciet bestuurlijk toe wordt besloten.

C. Verantwoorden

Is een begrotingsjaar voorbij, dan wordt een jaarrekening opgesteld. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Via de jaarstukken legt de gemeente verantwoording af over de uitvoering van het begrotingsbeleid in het voorbije jaar. De jaarrekening wordt in april aan de raad gestuurd. In juni vindt in de raad een resultatendebat plaats aan de hand van de jaarrekening. Vanuit de analyse van gerealiseerd beleid en gerealiseerde baten en lasten (inclusief dotaties en onttrekkingen aan reserves) trekken college en raad lessen voor de toekomst. Dit is tevens input voor het voorjaarsdebat.

D. Toezicht

De raadscommissies onderzoeken de jaarrekening en bespreken de realisatie en de eventuele leereffecten. De accountant controleert de jaarrekening in opdracht van de raad en stelt vast dat het jaarverslag niet strijdig is met de jaarrekening. Hij geeft een verklaring omtrent de getrouwheid van de verslaggeving en de rechtmatigheid van het financieel beheer. Ook geeft de accountant zijn bevindingen weer over hetgeen hij aantroef bij deze controle in de zogenoemde 'managementletter'.

De begroting en de rekening worden naar de provincie Zuid-Holland gestuurd. Indien de begroting in voldoende mate voldoet aan de door de provincie gestelde verplichtingen, dan is de gemeente onderworpen aan 'repressief toezicht'. Dat wil zeggen dat Zoetermeer vooraf géén toestemming hoeft te vragen aan de provincie voor investeringen/begrotingsuitgaven. Vanuit de provincie wordt op dit moment een repressief toezicht uitgeoefend.

Uitgangspunten bij de raming van baten en lasten

Voor de raming van de baten is van groot belang hoe hoog de inkomsten zullen zijn uit het Gemeentefonds. Daarnaast moet een schatting worden gemaakt van de ontwikkeling van de lonen en prijzen. Hierna wordt hier nader op ingegaan.

Raming inkomsten uit het Gemeentefonds

Het rijk geeft op twee momenten in een jaar informatie over de hoogte van uitkeringen aan gemeenten in een komend jaar: in de mei- en in de septembercircularis.

Meicircularis

De meicircularis is gebaseerd op de zogenaamde Voorjaarsnota van het rijk van april/mei. De belangrijkste ontwikkelingen in de rijksbegroting liggen hierin vast.

Septembercirculaire

In de septembercirculaire wordt aangegeven wat de gevolgen zijn van de Miljoenennota voor de uitkeringen aan gemeenten uit het Gemeentefonds. Dit betreft voor het komende begrotingsjaar veelal een aanpassing van de ingeschatte nominale ontwikkelingen. Immers, nieuw beleid of bezuinigingen voor het komende begrotingsjaar maken normaliter al deel uit van de meicirculaire. Ook geeft het rijk indicaties van effecten op de uitkeringen uit het Gemeentefonds voor volgende jaren.

Aangezien de Programmabegroting wordt opgesteld op basis van de besluitvorming bij het Voorjaarsdebat wordt hierin de raming van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds aan de gemeente Zoetermeer volgens de meicirculaire gehanteerd.

Het is mogelijk dat vanuit de septembercirculaire ontwikkelingen volgen, die aanleiding geven tot bijstelling van het uitgavenkader. In dat geval worden de mogelijke keuzen tijdens het volgende voorjaarsdebat aan de orde gesteld.

De gegevens uit de septembercirculaire zijn voorts belangrijk voor het bepalen van de nominale stijgingspercentages van de tarieven. Het algemene stijgingspercentage blijft daarmee namelijk gebaseerd op de Macro Economische Verkenning van het Centraal Planbureau.

Voor het Gemeentefonds geldt de systematiek van 'samen de trap op, samen de trap af'. Als het rijk meer te besteden heeft, krijgen de gemeenten meer geld, en andersom.

Raming nominale component van de lasten

Bij de opstelling van de begroting moet een raming worden gemaakt van de baten (waarvan de inkomsten uit de Algemene uitkering één van de belangrijkste zijn), maar ook een raming van de toekomstige prijs- en loonontwikkeling.

De resultante van de inkomstenraming en de inschatting van de prijs- en loonontwikkeling, bepaalt wat er aan reële financiële ruimte overblijft voor de realisatie van (nieuw) beleid, óf voor welk bedrag moet worden omgebogen. Een verkeerde inschatting heeft dus gevolgen voor de ruimte voor mogelijke beleidskeuzes.

De gemeente Zoetermeer baseert de raming van de prijsontwikkeling op het Centraal Economisch Plan van het Centraal Planbureau dat in het voorjaar verschijnt. De loonontwikkeling wordt ingeschat aan de hand van informatie van het CPB en de CAO-ontwikkelingen voor gemeenteambtenaren.

Voor de ontwikkeling van de CAO-kosten van gemeenteambtenaren (dit is inclusief sociale lasten) wordt een eigen inschatting gemaakt. Die kosten zijn immers afhankelijk van de loonontwikkeling en de ontwikkeling van sociale lasten en pensioenpremies.

Inzet van reserves

Voor een beoordeling van de financiële positie van de gemeente zijn allereerst de vrij besteedbare reserves van belang. De stand van de algemene reserves geeft aan welk bedrag dat is (wederom in meerjarenperspectief). Deze middelen kan de gemeente vrij inzetten.

De algemene reserves dienen ook als buffer tegen onverwachte tegenvallers. De gemeente staat bloot aan veel risico's, waarvan een aantal mogelijk ook tot werkelijke (financiële) schade kunnen leiden. Ter afdekking van het (financiële) risicoprofiel op enig moment wordt de reservepositie in zijn totaliteit afgezet tegen de verwachte uitkomst van de risico's (zie paragrafen weerstandsvermogen in begroting, tussenberichten en rekening). Het weerstandsvermogen dat aldus wordt berekend moet minimaal op de factor 1,0 uitkomen (dan is er voldoende buffer om de verwachte werkelijke schade te kunnen dekken). Voor die berekening worden als reserves meegeteld:

- Vrij inzetbare reserve

- Reserve inflatiecorrectie
- Reserve versterking financiële positie van het grondbedrijf
- Reserve risico's grondbedrijf

Ter info wordt het totaal bedrag van de bestemmingsreserves weergegeven. Dit bedrag kan door beleidsbijstelling c.q. reallocatie worden ingezet ter dekking van financiële tegenvallers in geval van calamiteiten.

Daarnaast is er Reserve Investeringsfonds 2030 beschikbaar (zie hoofdstuk 5).

In de overige bestemmingsreserves zijn bedragen gereserveerd voor een door de raad geformuleerde bestemming. Aanwending van die middelen voor een ander doel kan alleen indien de raad daartoe besluit door het betreffende beleid te wijzigen.

Uitgangspunten begrotingsbeleid 2019-2022

Met betrekking tot begrotingsdiscipline

1. Het eerste en – in principe – het laatste jaar van elke meerjarenbegroting dienen materieel sluitend te zijn.
2. Uitgaven voor nieuw beleid of tegenvallers in de uitvoering van de begroting worden zoveel als mogelijk binnen het programmabudget opgevangen (nieuw voor oud). Indien de mogelijkheden binnen het programmabudget niet toereikend zijn vindt een afweging plaats binnen de totale begroting.
3. In geval van onvoorziene financiële rampspoed zullen de begroting en de uitgangspunten van het begrotingsbeleid opnieuw en integraal worden gewogen. Geen enkel onderwerp of thema is daarbij uitgesloten.
4. Voor de beschikbaar gestelde budgetten geldt dat het maximale bedragen betreft. Wij spannen ons in om het beleid binnen de gestelde financiële kaders te effectueren.
5. Indien subsidies worden verworven welke een relatie hebben met de doelstellingen uit de Stadsvisie, ter dekking van te maken kosten, zullen deze middelen in eerste instantie ten gunste van de Rif komen of leiden tot lagere onttrekking van de benodigde middelen uit de Rif.
6. Voorstellen voor budgetoverhevelingen naar een volgend jaar moeten aan de volgende criteria voldoen:
 - De activiteiten waar het budget in jaar t voor beschikbaar was, zijn niet (geheel) uitgevoerd en de activiteiten zijn ook in jaar t+1 nog noodzakelijk
 - Er is geen structureel budget beschikbaar in de begroting;
 - Bij het vaststellen van de jaarrekening is op het betreffende programma ook sprake van een positief rekeningresultaat
 - In principe kan een budget slechts eenmalig worden overgeheveld.
7. Jaarlijks wordt € 100.000 bestemd voor het 'potje van de raad' om te voorzien in dekking van eenmalige kosten.

Met betrekking tot momenten van besluitvorming

1. Er zijn twee momenten waarop de raad wijzigingen van de begroting integraal behandelt en besluit: het voorjaarsdebat (in juni) en het begrotingsdebat (in november). Het voorjaarsdebat is richtinggevend, het begrotingsdebat besluitvormend.

2. Beleidsvoorstellen met financiële gevolgen die niet binnen de vastgestelde budgettaire kaders passen of waarvoor geldt dat dekking zou kunnen worden verkregen door een financieel voordeel of een subsidie, zullen in principe niet eerder dan bij het volgend besluitvormingsmoment worden behandeld. Eventuele voordelen kunnen in principe niet zonder voorafgaande besluitvorming voor beleidsintensiveringen worden ingezet.
3. Besluitvorming over de uitgangspunten voor de vaststelling van de hoogte van de tarieven gebeurt op het moment dat er een integraal beeld is van de financiële positie van de gemeente. Dit is bij het begrotingsdebat.
4. Het (positieve en negatieve) rekeningresultaat wordt bij het vaststellen van de jaarstukken ten laste van de reserve vrij inzetbaar gebracht. Een eventuele herbestemming van het rekeningresultaat vindt plaats in de daaropvolgende perspectiefnota.
5. Posten die zijn opgenomen als reservering voor eenmalige investeringsuitgaven ten laste van het Reserve Investeringsfonds 2030 worden pas vrijgegeven na expliciete besluitvorming door de raad daarover, op basis van een uitgewerkt raadsvoorstel. Eerder mogen geen budgetten worden verstrekt dan wel verplichtingen worden aangegaan.

Bijlage 2 Nieuw beleid

Programma 2 Samen leven en ondersteunen

Bedragen x 1.000

Nieuw beleid	2022	2023	2024	2025
Seniorenmakelaar, dekking (zie ook P7)	-20	-20	-20	-20
Saldo	-20	-20	-20	-20

Programma 4 Vrije tijd

Bedragen x 1.000

Nieuw beleid	2022	2023	2024	2025
Realisatie sportzaal en ontmoetingsruimte IKC Touw ladder	0	155	155	155
Huis van de wijk, Seghwaert	0	16	16	16
Huis van de wijk, Oosterheem	127	0	0	0
Saldo	127	171	171	171

Programma 6 Dienstverlening en participatie

Bedragen x 1.000

Nieuw beleid	2022	2023	2024	2025
Uitvoeren wet Donorregistratie (zie ook OAD)	28	28	28	28
Impl. nieuwe wetgeving eenmalig WMEBV en WOO (zie ook OAD)	96	96	0	0
Saldo	124	124	28	28

Programma 7 Inrichting van de stad

Bedragen x 1.000

Nieuw beleid	2022	2023	2024	2025
Seniorenmakelaar	40	40	40	40
dekking Seniorenmakelaar (zie ook P2)	-20	-20	-20	-20
Saldo	20	20	20	20

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x 1.000

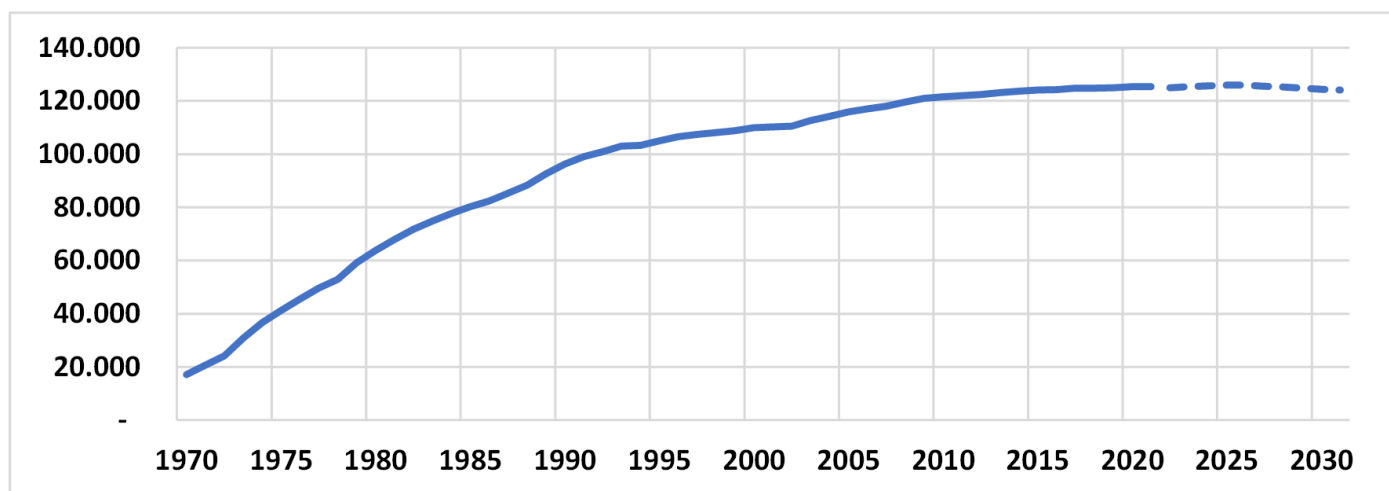
Nieuw beleid	2022	2023	2024	2025
Uitv. wet Donorreg., compensatie via GF (zie ook programma 6)	-28	-28	-28	-28
Impl. nieuwe wetg. eenmalig comp. via GF (zie ook programma 6)	-96	-96	0	0
Saldo	-124	-124	-28	-28

Bijlage 3 Kerncijfers

Inwoners

Op 1 januari 2021 telde Zoetermeer 125.274 inwoners. Daarmee is Zoetermeer qua inwonertal de derde stad van Zuid-Holland, na Rotterdam en Den Haag en voor Leiden. Landelijk gezien behoort Zoetermeer tot de twintig grootste gemeenten. Naar verwachting verandert het inwonertal de komende jaren niet veel, en blijft het tussen de 124 en 126 duizend schommelen.

Inwoneraantal in Zoetermeer op 1 januari (prognose vanaf 2022)

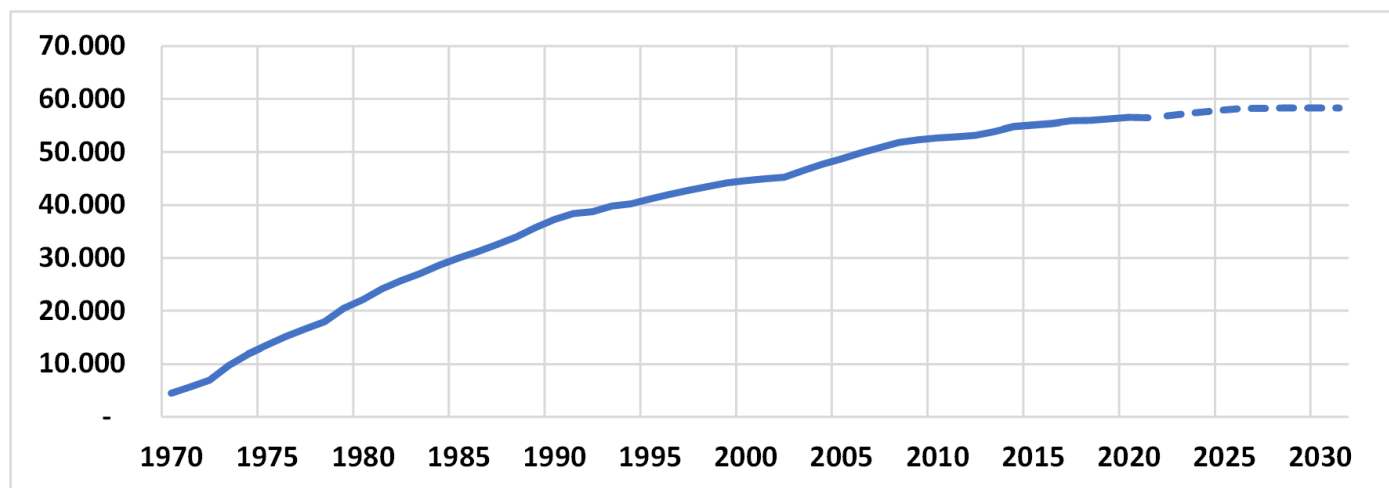

*) Prognose (vanaf de streepjeslijn). Een prognose is een beredeneerde schatting van de situatie in de toekomst en biedt daarom geen zekerheid. Bronnen: GBA (1970-2013), BRP (2014-2021) en Bevolkingsprognose Zoetermeer 2020-2031. De bevolkingsprognose is gebaseerd op alle woningbouwprojecten in de Woningbouwmonitor die zich in 2020 in de fase uitvoering of uitwerking bevonden.

Woningen

Op 1 januari 2021 telde Zoetermeer 56.414 woningen. Volgens de prognose gebaseerd op de Woningbouwmonitor loopt het aantal woningen op tot 58.256 in 2031. Per 1 januari 2021 heeft Zoetermeer een gemiddelde woningbezetting van 2,22 per woning, net als het jaar ervoor. De gemiddelde woningbezetting loopt naar verwachting terug tot 2,13 in 2031.

Woningvoorraad Zoetermeer op 1 januari (prognose vanaf 2022)

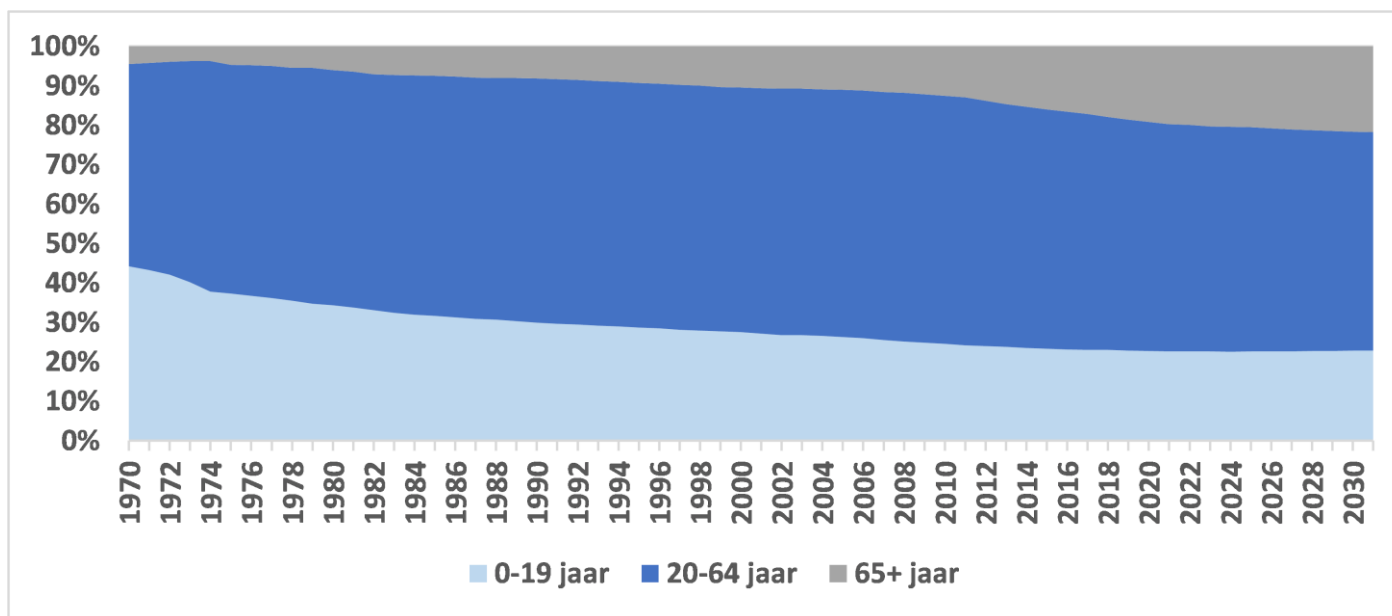

*) Prognose (vanaf de streepjeslijn). Een prognose is een beredeneerde schatting van de situatie in de toekomst en biedt daarom geen zekerheid. Bronnen: BAG (1970-2021) en Bevolkingsprognose Zoetermeer 2020-2031. De woningenprognose is gebaseerd op alle woningbouwprojecten in de Woningbouwmonitor die zich in 2020 in de fase uitvoering of uitwerking bevonden.

Leeftijdsopbouw

De afgelopen 50 jaar is het aandeel jongeren (t/m 19 jaar) steevast gedaald, terwijl de vergrijzing (65+) is blijven stijgen. In 2021 is 22,6% van de bevolking 19 jaar of jonger, 57,6% is tussen de 20 en de 64 jaar en 19,8% is 65 jaar of ouder. Zowel de percentages per leeftijdscategorie als de trend gedurende de jaren zijn in lijn met de cijfers op landelijk niveau.

Ontwikkeling drie leeftijdscategorieën in Zoetermeer (1970-2031, prognose vanaf 2022), in %

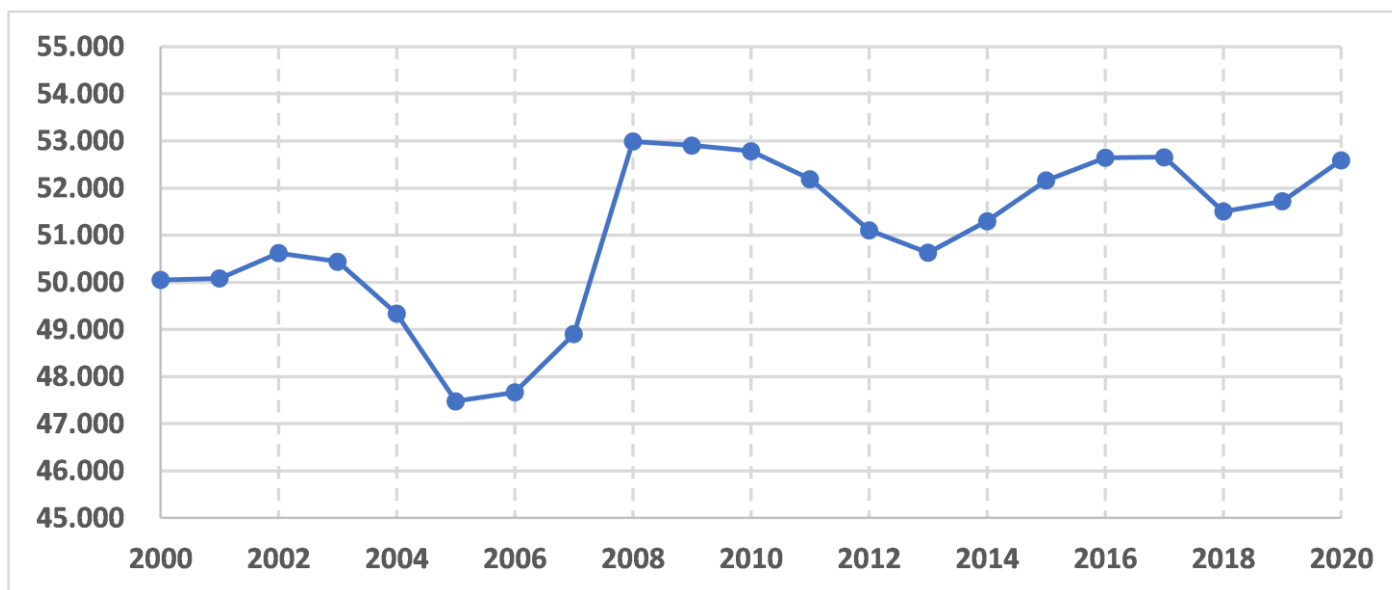

Bronnen: GBA (1970-2013), BRP (2014-2021) en Bevolkingsprognose Zoetermeer 2020-2031. De bevolkingsprognose is gebaseerd op alle woningbouwprojecten in de Woningbouwmonitor die zich in 2020 in de fase uitvoering of uitwerking bevonden.

Banen

Op 1 januari 2020 bedroeg het aantal banen in Zoetermeer 52.592. Gedurende de afgelopen 20 jaar is het aantal banen gestegen vanaf 50.000, waarbij fluctuaties zichtbaar zijn tussen de 47.500 en 53.000. Het is lastig om voor de komende jaren een schatting te maken omdat de verdere werkgelegenheidsontwikkeling onzeker is.

Aantal banen in Zoetermeer per 1 januari

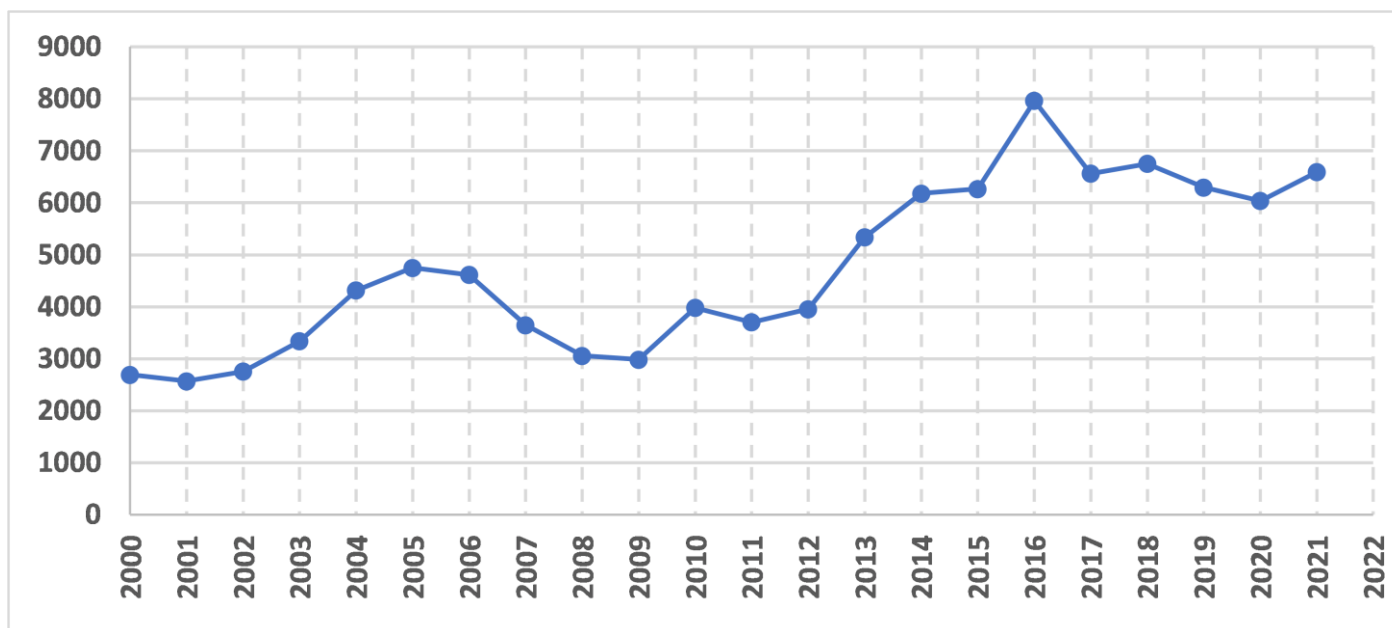

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden. De cijfers in deze tabel kunnen afwijken van eerder gepubliceerde aantallen i.v.m. jaarlijkse herberekening.

Werkloosheid

In januari 2021 waren er in Zoetermeer 6.590 geregistreerde werklozen, 554 meer dan een jaar eerder. Een vergelijking met de jaren voor 2018 is niet goed te maken omdat er sprake is van een andere definitie om de aantallen vast te stellen.

*Aantal niet-werkende werkzoekenden in Zoetermeer (op 1 januari)**

Bron: UWV.

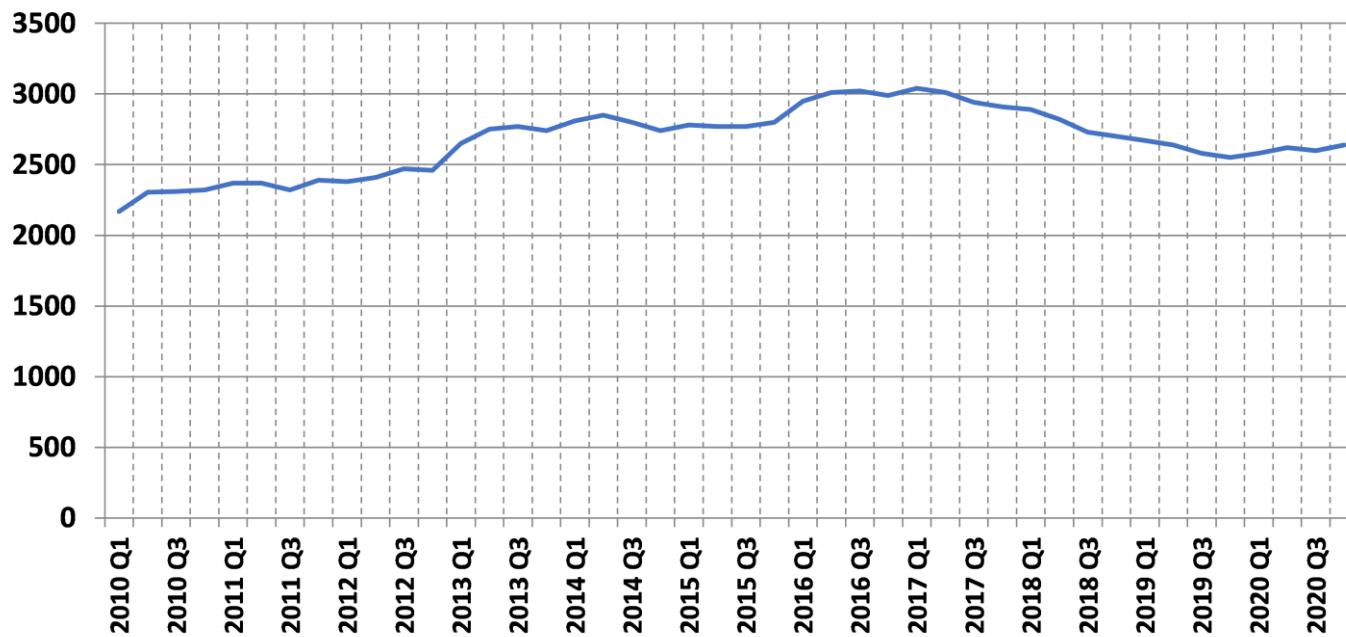
*) Het UWV heeft met ingang van 2018 een nieuw aanbodcijfer gedefinieerd om een beter beeld te geven van het aantal werkzoekenden op de arbeidsmarkt. Het cijfer Geregistreerde Werkzoekenden bij het UWV (GWU) bestaat uit personen met een: WW-uitkering, AG-uitkering (Wajong, WGA, WAO, WAZ) met arbeidsvermogen, bijstandsuitkering en personen die geen uitkering ontvangen, maar toch gebruik maken van werk.nl. Voorwaarde is dat zij een actief CV op werk.nl hebben staan. Voor de voorgaande jaren zijn nog de oude NWW-cijfers (Niet Werkende Werkzoekenden) gerapporteerd. Het aantal NWW-ers bevatte niet de personen met een Wajong-uitkering en ook niet de personen zonder uitkering.

De cijfers in deze tabel kunnen afwijken van eerder gepubliceerde aantallen i.v.m. aanpassing van de cijfers.

Bijstand

Aan het einde van het vierde kwartaal van 2020 ontvingen 2.640 inwoners van Zoetermeer een Participatiewet-uitkering. Een jaar eerder waren dit er 2.550. Dit is een stijging van 3,59%. Dit is in lijn met de landelijke trend: gebaseerd op voorlopige cijfers van het CBS is de stijging 3,53%.

*Aantal uitkeringen Participatiewet, personen tot 65 jaar, in Zoetermeer, periode 2010-2020, per eind van het kwartaal**

Bron: CBS.

* Met ingang van 2015 is de WWB-uitkering vervangen door de PW-uitkering. PW staat voor participatiewet.

Zoetermeer in vergelijking met de 50 grootste gemeenten

In de jaarlijkse Atlas voor Gemeenten worden de 50 grootste gemeenten op verschillende punten met elkaar vergeleken. In 2020 behaalde Zoetermeer de 28ste plek op de woonaantrekkelijkheidsindex, dit zijn vier plekken lager dan een jaar eerder. De positie op de sociaaleconomische index (18) bleef gelijk aan het jaar ervoor.

Ontwikkeling positie Zoetermeer op de woonaantrekkelijkheidsindex van 2014 tot en met 2020

Woon aantrekkelijkheidsindex	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rangorde op lijst van 50 gemeenten	24	25	27	27	28	24	28

Ontwikkeling positie Zoetermeer op de sociaal-economische index van 2014 tot en met 2020

Sociaaleconomische index	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rangorde op lijst van 50 gemeenten	15	17	21	21	19	18	18

Bron: Atlas voor gemeenten, jaargangen 2014-2020.

Bijlage 4 Reserves

Bedragen x € 1.000

Stand per 1 januari	2022				2023	2024	2025	2026
		toevoegingen	onttrekkingen	verwachtingen				
Algemene reserves								
Reserve versterking financiële positie Grondbedrijf	4.669	4.900	0	0	9.569	11.351	12.747	14.259
Reserve in verband met risico's Grondbedrijf	1.911	0	-1.002	0	909	436	290	184
Vrij inzetbare reserve	33.151	290	-3.568	-14.113	15.760	15.905	16.194	16.484
Reserve risico's programma Entree	5.460	0	0	0	5.460	5.460	5.460	5.460
Totaal algemene reserves	45.192	5.189	-4.570	-14.113	31.699	33.152	34.691	36.387
Bestemmingsreserves								
a. reserves waarvan de bespaarde rente ten gunste van de exploitatie blijft								
Reserve algemeen dekkingsmiddel	156.538	0	-2.500	0	154.038	151.538	148.788	147.038
b. reserves met een inhoudelijke bestemming								
Investeringsfonds 2030	39.768	6.250	-1.795	4.308	48.531	51.072	53.441	40.040
Fonds Zoetermeer 2040	60.000	0	0	-1.765	58.235	58.235	58.235	58.235
Reserve Integraal Veiligheidsbeleid	183	0	0	0	183	183	183	183
Reserve investeringsimpuls amateurverenigingen	10	100	-100	10	20	0	0	0
Reserve Beeldende kunst in de openbare ruimte	452	148	-47	-88	466	621	692	746
Reserve flankerend beleid	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve EU-initiatieven	93	0	0	0	93	93	93	93
Reserve enecogelden	735	0	0	-735	0	0	0	0
	101.241	6.498	-1.941	1.730	107.528	110.204	112.643	99.297
c. kosten-egalisereserves								
Reserve dekking kapitaalaasten	1.231	0	-42	0	1.189	1.146	1.104	1.061
Reserve egalisatie investeringen schoolgebouwen	5.255	2.363	-1.893	72	5.797	6.326	6.815	6.222
Egalisatiereserve parkeren	0	0	0	0	0	0	0	2.200
Brede bestemmingsreserve	9.263	0	-3.535	0	5.727	4.339	4.339	4.339
Rente egalisatie reserve	2.189	0	0	0	2.189	2.189	2.189	2.189
Egalisatiereserve groot onderhoud bovengronds	549	0	0	0	549	549	549	549
	18.487	2.363	-5.471	72	15.452	14.549	14.995	16.560
Totaal bestemmingsreserves	276.266	8.861	-9.912	1.802	277.018	276.291	276.427	262.895
ALGEHEEL TOTAAL RESERVES	321.458	14.051	-14.482	-12.311	308.716	309.444	311.118	299.282

	2022 toevoegingen via programma										2022 onttrekkingen via programma (als negatieve bedragen)												
	1	2	3	4	5	6	7	OAD	Overh.	Totaal	1	2	3	4	5	6	7	OAD	Overh.	Totaal			
Algemene reserves																							
Reserve versterking financiële positie Grondbedrijf									4.900	4.900										0			
Reserve in verband met risico's Grondbedrijf										0									-1.002	-1.002			
Vrij inzetbare reserve										290										-3.568			
Totaal algemene reserves	0	0	0	0	0	0	0	4.900	0	290	5.189	0	0	0	-1.021	0	0	-1.002	-2.547	0	-4.570		
Bestemmingsreserves																							
a. reserves waarvan de bespaarde rente ten gunste van de exploitatie blijft																							
Reserve algemeen dekkingsmiddel										0	-1.500									-1.000	-2.500		
b. reserves met een inhoudelijke bestemming																							
Investeringsfonds 2030									4.900	1.350	6.250	-100							-398	-1.277	-20	-1.795	
Fonds Zoetermeer 2040											0											0	
Reserve Integraal Veiligheidsbeleid											0											0	
Reserve investeringsimpuls amateurverenigingen									100		100				-100							-100	
Reserve Beeldende kunst in de openbare ruimte										148	148				-47							-47	
Reserve flankerend beleid											0										0	0	
Reserve EU-initiatieven											0										0	0	
	0	0	0	100	0	0	0	5048	1350	0	6498	-100	0	0	-147	0	0	-398	-1277	-20	-1941		
c. kosten-egalisereserves																							
Reserve dekking kapitaalasten											0									-42	-42		
Reserve egalisatie investeringen schoolgebouwen										2.335	2.363	-1.893										-1.893	
Egalisatiereserve parkeren											0											0	
Brede bestemmingsreserve											0				-3.343					-25	-75	-92	-3.535
Rente egalisatie reserve											0											0	
Egalisatiereserve groot onderhoud bovengronds											0											0	
	2.335	0	0	0	0	0	0	0	28	0	2.363	-1.893	0	-3.343	0	0	0	-25	-117	-92	-5.471		
Totaal bestemmingsreserves	2.335	0	0	100	0	0	0	5.048	1.378	0	8.861	-3.493	0	-3.343	-147	0	0	-423	-2.394	-112	-9.912		
ALGEHEEL TOTAAL RESERVES	2.335	0	0	100	0	0	0	9.948	1.378	290	14.051	-3.493	0	-3.343	-1.168	0	0	-1.425	-4.941	-112	-14.482		

Bijlage 5 Voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Stand per 1 januari	2022	2022	2022	2022	2022	2023	2024	2025	2026
		toevoeg. vanuit expl.	onttrekk. t.g.v. expl.	recht- streekse aanw.	verwach- tingen				
Middelen van derden									
Voorziening afkoopsommen onderhoud graven	540	88	-27	0	1	603	665	728	791
Voorziening riolering	24.939	3.299	0	-1.940	13	26.311	27.897	29.487	31.113
Voorziening afvalstoffenheffing	1.440	185	0	-339	15	1.300	1.290	1.299	1.330
Totaal middelen van derden	26.919	3.572	-27	-2.279	29	28.214	29.852	31.514	33.234
Egalisatievoorzieningen									
Voorziening onderhoud schoolgebouwen gemeente	1.282	222	0	-95	3	1.413	1.360	1.467	1.576
Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	7.629	2.374	0	-2.367	41	7.678	7.826	8.769	9.993
Totaal egalisatievoorzieningen	8.911	2.596	0	-2.462	45	9.091	9.186	10.236	11.569
Overige voorzieningen									
Voorziening spaarverlof	9	0	0	0	0	9	9	9	0
Voorziening wethouderspensioenen	6.407	225	0	-150	29	6.511	6.585	6.660	6.735
Voorziening opheffing gemeenschappelijke regeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening juridische geschillen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening pensioencompensatie	409	0	0	-39	0	370	331	293	254
Voorziening verplichtingen afgesloten grondexpl.	233	0	0	-200	-33	0	0	0	0
Voorziening onrendabel top (parkeergarage)	0	0	0	0	0	0	0	0	5.158
Voorziening nadelige complexen Grondbedrijf	29.116	0	0	0	-202	28.914	28.569	10.269	10.073
Voorziening dubieuze belastingdebiteuren	0	369	0	-369	0	0	0	0	0
Voorziening dubieuze debiteuren	2.482	0	0	0	0	2.482	2.482	2.482	2.482
Voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren	9.462	0	0	0	0	9.462	9.462	9.462	9.462
Totaal overige voorzieningen	48.118	594	0	-758	-206	47.749	47.438	29.174	34.164
ALGEHEEL TOTAAL VOORZIENINGEN	83.948	6.762	-27	-5.498	-132	85.054	86.476	70.924	78.967

Bijlage 6 Investerings

Investerings

* €1.000

Omschrijving	Programma	2022	2023	2024	2025
Eerder genomen raadsbesluiten					
Locatieadvies en investeringsvoorstel Zwembad en sportfaciliteit Driesprong	4	7.130			
Vastgoedverwerving ASP - R&D kosten	7	200	200	200	200
Vervanging brandmeldinstallaties schoolgebouwen	1	561	135	182	
Realisatie Brandweerkazerne Abdissenbos	div	5.315	-7.715		
Businesscase Markt 10	7	2.333	2.847	3.617	6.115
Mobiliteitsvisie Zoetermeer 2030	7	225			
Vaststellen visie Stationsgebied en realisatie plintgebouw	7	3.634	1.785		
Ruimtelijk kader en gebiedsbusinesscase Entree	7	4.533	9.921	7.400	-1.069
Perspectiefnota 2022, diverse afwaarderingen	div	-1.407			
Totaal		22.524	7.173	11.399	5.246
Bij de begroting 2021-2024 te autoriseren investeringen					
Maatschappelijk nut					
Wegen- en asfaltverharding	3	2.372	2.372	2.372	2.372
Wegen- en elementverharding	3	1.231	1.231	1.231	1.231
Kunstwerken en houten bruggen	3	931	931	931	931
Kunstwerken en stalen bruggen	3	194	194	194	194
Totaal investeringen maatschappelijk nut		4.728	4.728	4.728	4.728
Economisch nut					
Vervanging tractiemiddelen	3	140	96	351	116
Netwerk infrastructuur	overhead	135			
Scanapparatuur	overhead				20
Vervanging applicaties	overhead			20	
Digitaal archief, e-depot	overhead			80	
Geïntegreerd server- en opslagsysteem (HCI)	overhead		1.425		
Kantoorautomatisering Laptops	overhead				1.016
Kantoorautomatisering PC's	overhead		354		
Laptops PN2019	overhead		34		
Laptops 2021	overhead				
Totaal investeringen economisch maatschappelijk nut		275	1.909	451	1.152
Totaal investeringen		27.527	13.810	16.578	11.126

Bijlage 7 EMU-saldo

EMU-saldo

Bedragen x € 1.000

Vraag		Begroting	2022	2023	2024	2025
		2021				
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)?	-13.483	-1.394	-9.510	-9.449	-17.561
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie?	9.355	9.508	9.808	9.859	10.006
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie?	4.346	6.762	7.016	7.162	12.470
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd?	22.359	33.216	18.435	21.456	12.052
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4					
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:					
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.					
8	Batenbouwexploitatie:					
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	4.239	5.898	4.758	1.129	4.427
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder vraag 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovenstaand posten					
11	Verkoop effecten:					
11a	Gaat u effecten verkopen (ja /nee)					
11b	Zo ja wat is bij verkoop de te verwachten boekwinst op de exploitatie?					
Berekend EMU-saldo		-26.380	-24.238	-15.879	-15.013	-11.563

Bijlage 8 Basisset verplichte indicatoren BBV

Basisset verplichte indicatoren BBV

Het herziene Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft verplicht voor, dat gemeenten een standaard set van (beleids)indicatoren in de begroting en het jaarverslag opnemen. Doel hiervan is de begrotingen inzichtelijker maken voor raadsleden en een betere onderlinge vergelijkbaarheid van gemeentebegrotingen. De gegevens komen van Waar Staat Je Gemeente (WSJG), peildatum september 2021.

De opbouw van door de raad vastgestelde programmabegroting is leidend. De effectindicatoren opgenomen in de programma's zijn specifiek op Zoetermeerse maat gesneden meetfactoren. Deze meetfactoren zijn gekoppeld aan vastgestelde doelen, zodat er een duidelijke samenhang is tussen effecten, doelen en budgetten.

We volgen ook de regelgeving van het BBV en nemen dus de landelijk verplichte (beleids)indicatoren op in de programmabegroting via een link in deze bijlage. De gemeente Zoetermeer kan worden vergeleken met de andere gemeenten in de grootteklasse 100.000 – 300.000 inwoners. Zie ook de website WSJG: BBVbasisset verplichte beleidsindicatoren.

Bij de vergelijking van indicatoren met andere gemeenten past een aantal kanttekeningen:

- Er zijn verschillen in uitgangspositie van gemeenten (vergelijk de hoge uitgaven van Zoetermeer voor jeugdzorg) en verschillen in beleid
- De gegevens uit het dashboard zijn uiteenlopend van aard (appels en peren): er zijn input-, prestatie- en effectindicatoren, alsmede kerncijfers over aantallen inwoners en huishoudens
- Er bestaan verschillen in peiljaren.

De verplichte indicatoren van de overhead zijn niet vermeld op de website WSJG. De overheadindicatoren komen voort uit de Zoetermeerse administratie.

Indicatoren Overhead	Peiljaar	Zoetermeer	Grootteklasse 100.000 –300.000	Bron
Formatie: fte per 1.000 inwoners	2021	8,7	Gegevens niet bekend (g.n.b.)	Eigen gegevens formatieplan peildatum 2021-09
Bezetting: fte per 1.000 inwoners	2021	8,4	g.n.b.	Eigen gegevens peildatum 2021-9
Apparaatskosten: kosten per inwoner	2021	974,73	g.n.b.	Eigen begroting
Externe inhuur: kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2021	16,90%	g.n.b.	Eigen begroting prognose 2eTB 2021
Overhead: % van totale lasten	2021	10,20%	g.n.b.	Eigen begroting PB2022

Bijlage 9 Afkortingen en begrippen

Afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
ACM	Autoriteit Consument en Markt
AG	Arbeidsongeschiktheidsuitkering
ALV	Algemene Ledenvergadering
ANBI	Algemeen Nut Beogende Instelling
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AVA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AVLM	Automatisch Vervoer Last Mile
AVOI	Algemene verordening ondergronds infrastructuur
B&W	Burgemeester en Wethouders
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BARRO	Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
BCMZ	Bureau City Marketing Zoetermeer
BDU	Brede Doeluitkering
BI(E)O	Begroting in één Oogopslag
BKOR	Beeldende Kunst in de openbare ruimte
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BOR	Beheervisie openbare ruimte
BPH	Businesspark Haaglanden
BRP	Basisregistratie Personen
BTW	Belasting over de Toegevoegde Waarde
BUIG	Gebundelde Uitkering
BV	Besloten Vennootschap

BW	Beschermd Wonen
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ministerie)
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBR	Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CIV	Centrum voor Innovatief Vakmanschap
CKC	Centrum voor Kunst en Cultuur
CMS	Content Management System
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPB	Centraal Planbureau
CV	Commanditaire Vennootschap
CV	Curriculum Vitae
CV	Centrale Verwarming
CVW	Centrum Veilig Wonen
DB	Dagelijks Bestuur
DBOS	De Bibliotheek Op School
DHW	Drank- en Horecawet
DIGID	Digitale Identiteit
DIP	Dutch Innovation Park
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DSW	Dienst Sociale Werkvoorziening
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EBZ	Economic Board Zoetermeer
EMU	Economische en Monetaire Unie
EURIBOR	Euro Interbank Offered Rate

FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
FTE	Full Time Equivalent (formatieplaats(en))
G40	40 (middel)grote gemeenten
GBA	Gemeentelijke Basisregistratie
GDO	Gemeenten voor Duurzame Ontwikkelingen
GF	Gemeentefonds
GFT	Groente-, Fruit- en Tuinafval
GGD	Gemeentelijke Geneeskundige Dienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GNKM	Geneeskundige Meldkamer
GR	Gemeenschappelijke regeling
GREX	Grondexploitatie
GRP	Gemeentelijk rioleringsplan
GSL	Groen Spelen Leren
GWU	Geregistreerde Werkzoekenden UWV
HBO	Hoger Beroepsonderwijs
HGOS	Historisch Genootschap Zoetermeer
HSL	Hoge Snelheidslijn
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IKC	Integraal Kindcentrum
IKK	Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang
IMOC	Indexcijfer Materiële Overheidsconsumptie
IMVA	Immateriële Vaste Activa
IPTA	Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid

IT	Informatietechnologie
ITS	Intelligent Traffic Systems
JGZ	Jeugd Gezondheidszorg
LEA	Lokaal Educatieve Agenda Zoetermeer
LMS	Landelijke Meldkamer Samenwerking
LNV	Landbouw, Natuur en Voedsel (ministerie)
LTF	Langetermijn Financiering
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MJOP	Meerjaren Onderhoudsplanning
MKA	Meldkamer Ambulancezorg
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
MO	Maatschappelijke Opvang
MOB	Medewerkersonderzoek Bevlogenheid
MPG	Meerjarenperspectief Grondbeleid
MRDH	Metropoolregio Rotterdam Den Haag
NAR	Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement
NCW	Netto Contante Waarde
NOM	Nul op de Meter
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
NT1	Nederlands als eerste taal
NUG	Niet-uitkeringsgerechtigde
NV	Naamloze Vennootschap
NVVB	Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken
NVVK	Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet
NWW	Niet-werkende Werkzoekende

OAD	Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ODH	Omgevingsdienst Haaglanden
OKE	Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie
OM	Openbaar Ministerie
OV	Openbaar Vervoer
OZB	Onroerende-zaakbelastingen
P&C	Planning & Control
PB	Programmabegroting
PBD	Plastic, Blik en Drinkverpakkingen
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
PGB	Programmagebonden Budget
PMZ	Permanente Marktdialoog Zoetermeer
PN	Perspectiefnota
PO	Primair Onderwijs
PUK	Planuitwerkingskader
PW	Participatiewet
PZH	Provincie Zuid-Holland
Q1	Eerste kwartaal
RI&E	Risico-inventarisatie en -evaluatie
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertisecentrum
RIF	Reserve Investeringsfonds 2030
RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdige schoolverlaters
RMT	Regionaal Mobiliteitsteam
RR	Randstadrail

RSIV	Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid
SBB	Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven
SEBO	Sociaal Economisch Betrokken Ondernemen
SPUK	Specifieke Uitkering Sport
SROI	Social Return On Investment
SVIR	Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte
SW	Sociale Werkvoorziening
SZW	Sociale Zekerheid en Werkgelegenheid
TA	Transitieakkoord
TB1/TB2	Eerste / Tweede Tussenbericht
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VGR	Voortgangsrapportage
VMBO	Vorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VPB	Vennootschapsbelasting
VRH	Veiligheidsregio Haaglanden
VSV	Voortijdig Schoolverlaten
VT	Veilig Thuis (Haaglanden)
VTA	Vorbereiding, Toezicht en Administratie
VTH	Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving
VVE	Vereniging van Eigenaars
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ministerie)

WAO	Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WAJONG	Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening Jonggehandicapten
WAS	Warenwetbesluit Attractie en Speeltoestellen
WAS	Wijk en Agent Samen
WAZ	Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
WEC	Wet op de Expertisecentra
WEMBV	Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer
WGA	Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten
WKKP	Wet Kinderopvang en Kwaliteitseisen Peuterspeelzaal
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOB	Wet Openbaarheid van Bestuur
WOO	Wet Open Overheid
WOT	Wet op het Onderwijstoezicht
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WPG	Wet Publieke Gezondheid
WPO	Wet op het Primair Onderwijs
WRO	Wet op de Ruimtelijke Ordening
WRR	Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid
WSJG	Waar Staat Je Gemeente
WSP-ZHC	Werkgeversservicepunt Zuidholland-Centraal
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WVO	Wet op het Voortgezet Onderwijs
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet Werk en Bijstand

ZHC	Zuid-Holland Centraal
ZRM	Zelfredzaamheidsmatrix
ZWB	Zoetermeers Werkbedrijf

Begrippenlijst

Accres	Jaarlijkse groei van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds, gekoppeld aan de groei van de netto gecorrigeerde Rijksuitgaven. Stijgen de Rijksuitgaven dan stijgt ook de omvang van het Gemeentefonds en andersom.
Afschrijving	Jaarlijkse afboeking van een deel van de boekwaarde van een geactiveerd goed. De afschrijving wordt geacht waardevermindering van het actief tot uitdrukking te brengen. De afschrijving wordt ten laste gebracht van de raming van baten en lasten.
Algemene reserves	Deel van het eigen vermogen dat dienstdoet als weerstandsvermogen en als buffer voor calamiteiten.
Algemene uitkering	Uitkering uit het Gemeentefonds, aan alle gemeenten op basis van algemene verdeelmaatstaven, vastgelegd in de Financiële verhoudingswet, met het karakter van algemene, vrij te besteden middelen.
Baten	De aanduiding in het BBV voor de opbrengsten/inkomsten van de gemeente.
Begroting	Jaarlijkse verwachtingen op het gebied van beleid (programmaplan en paragrafen) en financiën (overzicht van baten en lasten met toelichting en uiteenzetting van de financiële positie met toelichting).
Bestemmingsreserves	Reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven.
Budgettair neutraal	Een maatregel die de begroting van baten en lasten per saldo niet beïnvloedt.
Collegeprogramma	Dit zijn de hoofdlijnen van het beleid voor een betreffende collegeperiode.
Contractloonstijging	Stijging van het inkomen per werknemer als gevolg van een afgesloten collectieve arbeidsovereenkomst (CAO).
Dekkingspercentage	Bepaalde gemeentelijke lasten kunnen aan de inwoners worden doorberekend (bijvoorbeeld de kosten van de riolering en reiniging). De mate waarin dit gebeurt wordt tot uitdrukking gebracht door het dekkingspercentage. Bij een volledige doorberekening is er sprake van een dekkingspercentage van 100%.
Doelmatigheid Verhouding tussen ingezette middelen (kosten) en gerealiseerde doelen (opbrengsten).	Verhouding tussen ingezette middelen (kosten) en gerealiseerde doelen (opbrengsten).
Financiering	De wijze waarop de gemeente in de behoefte aan geld en kapitaal voorziet: het geldbeheer. Uitgaven en inkomsten gaan niet altijd gelijk op en voor investeringen wordt in principe geld geleend. Daardoor kunnen overschotten of tekorten ontstaan. Op de geld- (kort geld) en kapitaalmarkt (lang geld) wordt dit glad gestreken.
Gemeentefonds	Het landelijke begrotingsfonds onder ministerieel beheer waarin een deel van de opbrengst van de meeste Rijksbelastingen wordt gestort. Uit dit fonds worden jaarlijks (algemene) uitkeringen gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn doorgaans vrij besteedbaar.
Incidenteel	Niet jaarlijks c.q. in vaste frequentie terugkerende lasten en baten.
Integratie-uitkeringen	Uitkering uit het Gemeentefonds van tijdelijk aard ter overbrugging van een gefaseerde overheveling van specifieke Rijksuitkeringen naar de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds.
Investering met economisch nut	Betreft een aanschaf van een bedrijfsmiddel waarvoor op de markt een prijs te krijgen is.
Investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	Betreft een aanschaf van een bedrijfsmiddel waarvoor op de markt geen prijs te krijgen is.
Jaarstukken	Jaarlijkse realisatie op het gebied van beleid (in het jaarverslag met een programmaverantwoording en de paragrafen) en financiën (in de jaarrekening met een programmarekening met toelichting en de balans met toelichting).
Kapitaallasten	Kapitaallasten bestaan uit de componenten afschrijving en rentekosten. Het zijn exploitatiekosten van activa. De rentekosten ontstaan omdat beslag op vermogen wordt gelegd. Door de dalende boekwaarde vanwege jaarlijkse afschrijving nemen de rentekosten in de loop van de jaren af.

Kasgeldlimiet	Deel van het financieringstekort dat maximaal tegen kort geld mag worden geleend. Is het financieringstekort hoger dan de kasgeldlimiet dan moet dat via lang geld worden gefinancierd.
Kengetal	Een absoluut getal of een verhoudingsgetal dat is uitgedrukt in fysieke- of in geldeenheden en dat de toestand van of de ontwikkeling op een beleidsterrein in beeld brengt.
Kerngegevens	Opsomming van relevante gegevens met het doel in één oogopslag een indruk te geven waar het in het desbetreffende werkterrein om gaat.
Kort geld	Gelden die worden geleend op de geldmarkt.
Lang geld	Gelden die worden geleend op de kapitaalmarkt.
Leges	Betaling voor een gemeentelijk goed of een dienst op een publiekrechtelijke grondslag (bijvoorbeeld leges voor paspoorten, leges voor rijbewijzen). Leges mogen kostendekkend zijn.
Liquiditeitsplanning	Een liquiditeitsplanning geeft inzicht in tijdstip, omvang en periode waarvoor financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken. Door een tijdig inzicht in het toekomstig liquiditeitsverloop wordt voorkomen dat dure ad-hoc maatregelen moeten worden genomen.
Missie	Bestaansrecht (boodschap) van de organisatie, gezien vanuit de maatschappelijke functie die zij vervult.
Nominale compensatie	De aanpassingen van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds ter compensatie van loon- en prijsontwikkelingen.
Onderuitputting	Onderbesteding van budgetten in enig jaar.
Open-einde-regelingen	Regeling op grond waarvan derden buiten de overheid recht hebben op geldelijke bijdrage van de overheid of de sociale fondsen ongeacht of deze overheid/fondsen voldoende budget daarvoor hebben. Deze derden moeten voldoen aan in de regeling vastgelegde voorwaarden. Anders dan door het aanpassen van deze voorwaarden kan de overheid het beroep op een openeinderegeling niet beheersen.
Perspectiefnota	Nota van het college aan de raad, die in het voorjaar verschijnt en tijdens het zogenoemde voorjaarsdebat wordt besproken. Hierin worden de uitgangspunten voor het beleid voor de komende jaren voorgelegd. Daarvan afgeleid worden centrale thema's voor het volgende jaar aangegeven.
Precariobelasting	Belasting voor het gebruiken van openbare grond of water. De belasting kan worden geheven van degenen die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water hebben of van degene voor wie dit gebeurt.
Stelpost	Een begrotingspost waarop bedragen worden geraamd die nog niet specifiek benoemd kunnen worden of nog te verdelen zijn.
Treasury	De treasury is het geheel van activiteiten in verband met de financiering.
Treasurystatuut	Hierin worden de uitgangspunten, doelstellingen, beleidsmatige en organisatorische kaders voor de treasuryfunctie vastgelegd. Tevens worden regels opgenomen over de inhoud, vorm en periodiciteit van de verantwoordingsinformatie van de ambtelijke organisatie aan het college van B&W. In het treasurystatuut worden ook regels opgenomen over de treasuryparagraaf.
Tussenbericht	Tussentijdse informatie van het college van B&W aan de gemeenteraad over de realisatie van de begroting van het lopende boekjaar.
Voorziening	Bedrag gereserveerd voor toekomstige uitgaven waarvan de aard en in mindere mate de omvang bekend zijn of om fluctuaties in (exploitatie) kosten op te vangen. Voorzieningen vormen geen deel van het eigen vermogen maar kunnen wel als eigen financieringsmiddelen dienen.

Bijlage 10 Verbonden partijen

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Doel	Het doel/beleid van de gemeente is het gemeentelijke belang, samen met de andere aandeelhouders vanuit het publiek domein als bezitter van de BNG, handhaven.
Beleid	De gemeente ziet het aandelenbezit in de BNG als een duurzame belegging.
Financiële effecten (gemeente)	Het dividend 2020, in 2021 vastgesteld en ten gunste van het boekjaar 2020 gebracht, bedraagt € 6.400, per aandeel € 1,27 (2019 € 4.500, per aandeel € 1,27).
Risico	De politieke, economische en monetaire ontwikkelingen. BNG heeft als rating tweemaal AAA en eenmaal een AA+.
Financieel en bestuurlijk belang	De gemeente heeft 3.510 aandelen (nominaal à € 2,50, totaal € 8.775). Dit is een belang van 0,0063%.
Bijdrage aan doelstelling programma	Het dividend is een algemeen dekkingsmiddel.
Relatie met programma	Programma OAD.
Beleidsvoornemens / beleidskader	De gemeente heeft geen specifieke beleidsvoornemens.
Vestigingsplaats	Den Haag.

Doel / openbaar belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Beleid /voortgang	Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.
Eigen vermogen verbonden partij	Per begin 2020: € 4.887 mln., waarvan € 4.154 mln. van aandeelhouders. Per eind 2020: € 5.097 mln., waarvan € 4.364 mln. van aandeelhouders.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per begin 2020: € 144.802 mln. Per eind 2020: € 155.262 mln.
Resultaat verbonden partij	De nettowinst 2020 voor aandeelhouders bedraagt € 202 mln. (2019: € 142 mln.). Hiervan wordt 50,0% uitgekeerd als dividend (€ 1,81 per aandeel, 2019 50%: € 1,27).

Stedin

Doel	Het aandelenbezit Stedin betreft een duurzame belegging.
Beleid	De gemeente ziet het aandelenbezit in Stedin in de gewone aandelen als een duurzame (langjarige) belegging. De deelname in de cumulatief preferente aandelen ondersteunen Stedin in haar financieringsbehoefte in kader van de energietransitie. De gemeente heeft geen prestatiedoelstellingen.
Financiële effecten (gemeente)	Het nettoresultaat Stedin 2020 bedraagt € 42 mln. (2019: € 64 mln. exclusief een bijzondere baat van € 325 mln. uit verkoop van een bedrijfsonderdeel). Hiervan komt uiteindelijk € 41 mln. ter beschikking aan de aandeelhouders (2019: € 52 mln.). Van dit bedrag wordt 50% als

dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders. Dit betekent een dividend van € 481.000, € 4,14 per aandeel (2019: € 1.216.000, € 10,46 bestaande uit 50% over nettowinst aandeelhouders plus eenmalig € 20 mln.). Vanaf het boekjaar 2021 (uit te betalen in 2022) wordt , in verband met de omvang van de financieringsbehoefte van Stedin, de komende jaren geen dividend meer verwacht.

In 2021 heeft de raad besloten tot inschrijving op cumulatief preferente aandelen die heeft geleid tot de aanschaf in juli 2021 van 118.518 preferente aandelen voor een bedrag van € 8,9 mln. Dit in het kader van het versterken van het eigen vermogen van Stedin (zie ook bij Risico's). Over dit bedrag zal Zoetermeer jaarlijks 3% rente ontvangen. Dit rentepercentage wordt ongeveer eens per 4 jaar bijgesteld aan de dan geldende rentetarieven plus een vaste opslag. Vanaf 2022 is de te ontvangen rente per jaar € 267.000.

De potentiële investeringen ten behoeve van de Energietransitie betreffen aanzienlijke bedragen, waardoor de financieringsbehoefte de komende jaren sterk toeneemt. Als gevolg van 'Het Methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit en gas' (op te stellen door de toezichthouder ACM [Autoriteit Consument & Markt]) kunnen (mogelijk) de uit de hogere financieringsbehoefte voortkomende extra rente en afschrijvingslasten pas op een later moment en mogelijk niet volledig in de tarieven worden doorbelast.

Het eerstkomende methodebesluit (voor de periode 2022 – 2026) en de (financiële) gevolgen daarvan zullen pas na het verschijnen van deze programmabegroting 2022 – 2025 bekend worden.

Met name is er druk vanuit de regionale netbeheerders (waaronder Stedin) richting ACM om de kosten voor de Energietransitie versneld en volledig in de tarieven te kunnen verwerken.

Het dividend staat onder druk. De verwachting is dat het dividend Stedin de komende jaren minimaal zal zijn en daarom is vanaf 2022 het dividend Stedin op nihil begroot.

Risico

Stedin bereidt in het kader van het project Lange Termijn Financiering (LTF) voorstellen voor om in de toegenomen financieringsbehoefte te voorzien, waarbij met name ook het versterken van het eigen vermogen een belangrijke rol speelt. In 2021 is de eerste tranche uitgevoerd om het eigen vermogen te versterken. Hierbij heeft Stedin bij (enkel) de aandeelhouders € 200 mln. opgehaald in de vorm van preferente aandelen. Zoetermeer heeft voor € 8,9 mln. preferente aandelen gekocht. Daarvoor wordt per jaar € 267.000 aan rente ontvangen.

De verwachting is dat dat Stedin een tweede tranche tot versterking van het Eigen Vermogen voorstelt. De omvang van deze tranche is afhankelijk van de uitkomsten van dit LTF, waarbij met name ook de uitkomst van het Methodebesluit 2022 – 2026 een belangrijke rol speelt. In overleg met de aandeelhouders wordt onder andere onderzocht of bij deze tweede tranche ook andere overheden (stakeholders) kunnen worden betrokken en of er andere vormen van financiering voor het versterken van het eigen vermogen tot de mogelijkheden behoren.

Stedin heeft als een rating van A-.

Financieel en bestuurlijk belang	De gemeente bezit 116.280 aandelen (een belang van 2,34%) en 18.518 cumulatief preferente aandelen (4,45%).
Bijdrage aan doelstelling programma	Het aandelenbezit Stedin betreft een duurzame belegging. De deelname in de cumulatief preferente aandelen ondersteunen Stedin in haar financieringsbehoefte in kader van de energietransitie.
Relatie met programma	Programma OAD. Programma 3: Leefbaarheid, duurzaam en groen.
Beleidsvoornemens / beleidskader	De aandelen Stedin kunnen alleen vervreemd worden door een aan/verkoop aan overheidsinstellingen.
Vestigingsplaats	Rotterdam.
Doel / openbaar belang	Samen werk maken van een leefwereld vol nieuwe energie. Dat is onze missie. Met elkaar werken we aan een duurzame energievoorziening van vandaag en morgen. We zijn ervan overtuigd dat we de energietransitie mogelijk kunnen maken door focus op onze kerntaken voor (toekomstig) netbeheer en met excellente dienstverlening naar klanten. We richten ons daarbij op drie strategische speerpunten: beter netbeheer, energietransitie mogelijk maken en duurzame bedrijfsvoering.
Beleid /voortgang	<p><u>Beter netbeheer</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Betrouwbare netten: zodat levering van energie op hoog niveau verzekerd blijft. • Betaalbare en efficiënte dienstverlening: zodat de energie-infrastructuur zo betaalbaar mogelijk blijft. • Hoge kwaliteit van producten en diensten: zodat klanten en stakeholders goed worden bediend. <p><u>De energietransitie mogelijk maken</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Toekomstbestendige netten: onze netten geschikt maken en houden tijdens de energietransitie. • Beschikbare netinformatie: om stakeholders (marktpartijen, gemeenten) te faciliteren. • Versnellen door samenwerking: alleen door samen te werken is de energietransitie te realiseren. <p><u>Duurzame bedrijfsvoering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Veilige werkomstandigheden: veiligheid waarborgen voor medewerkers en de omgeving. • Vakbekwame medewerkers nu en straks: onszelf ervan verzekeren dat we over de juiste vaardigheden beschikken. • Financieel gezond: voldoen aan onze ratio's en rendementsdoelstellingen. Positieve milieu-impact: onze eigen bedrijfsvoering verduurzamen conform de One Planet Thinking gedachte.

Eigen vermogen verbonden partij	Per begin 2020: € 2.949 mln. Per eind 2020: € 2.891 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per begin 2020: € 4.340 mln. Per eind 2020: € 4.681 mln.
Resultaat verbonden partij	De nettowinst 2020 voor aandeelhouders bedraagt € 42 mln. (2019: € 52 mln.). Over deze € 42 mln. is 50% uitgekeerd als dividend 2020, € 4,14 per aandeel (2019: € 10,46, bestaande uit 50% over nettowinst aandeelhouders plus eenmalig € 20 mln.).
Dunea	
Doel	Het gemeentelijk belang, samen met de andere aandeelhouders vanuit het publiek domein als bezitter van Dunea, handhaven.
Beleid	Het aandelenbezit Dunea betreft een duurzame belegging.
Financiële effecten (gemeente)	Conform de statuten keert Dunea geen winst of dividend uit aan de aandeelhouders.
Risico	Geen.
Financieel en bestuurlijk belang	Vastgelegd is dat de verdeling van de aandelen Dunea naar rato van het inwonertal van de aandeelhoudende gemeenten is: Periodiek (ongeveer eenmaal per vijf jaar, laatste maal in 2018) vindt herverdeling van het geplaatste aandelenkapitaal plaats om niet. De gemeente bezit 387.302 (9,68%) aandelen à € 5 nominaal. Tot 2022 werd aan precariorechten op waterleidingen geheven (met een opbrengst van € 300.000). Vanaf 2022 is het precario op ondergrondse leidingen op grond van wetgeving niet meer toegestaan. Met de lagere opbrengsten als gevolg van het afschaffen van deze precario is in de meerjarenbegroting rekening gehouden.

Bijdrage aan doelstelling programma	Er zijn geen specifieke beleidsvoornemens.
Relatie met programma	Programma 3: Leefbaarheid, duurzaam en groen. Programma OAD.
Beleidsvoornemens / beleidskader	<p>In 2019 hebben aandeelhouders toestemming gegeven voor de oprichting van Dunea Warmte. Doel is om, in het kader van de energietransitie, warmte en koude uit drinkwater of oppervlaktewater te halen als alternatieve bron van verwarming of koeling. Dit is niet alleen een maatschappelijke bijdrage, maar ook een bescherming van de positie van Dunea in de ondergrond.</p> <p>Dunea zet in om de betrouwbaarheid van haar leveringsplicht robuuster vorm te geven door te investeren in de multi-bronnen strategie, het vergroten van de strategische zoetwatervoorraad in de duinen en het optimaliseren van het huidige systeem. Ook vraagt de kwaliteit van drinkwater als gevolg van toename in regelgeving op gebied van PFAS, de vervuiling van rivierwater en het onderhoud van het duingebied meer investeringen en beheer.</p> <p>Deze ontwikkelingen leiden tot hogere investeringen en exploitatiekosten en hebben ook gevolg voor de tarieven van het drinkwater. In november 2021 zal in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een besluit over de investeringen en tarieven worden genomen.</p>
Vestigingsplaats	Zoetermeer.
Doel / openbaar belang	<p>Onze klanten kunnen elke dag rekenen op natuurlijk, goed drinkwater en op rust en ruimte in de Randstad. Dunea zorgt voor duin & water.</p> <p>Water en duinen dragen bij aan een goed leven. In een veranderende wereld werkt Dunea aan haar toekomstbestendigheid. Dat doen we samen met anderen. Luisterend naar onze omgeving, komen we op voor de belangen van onze klanten en verbeteren we onze dienstverlening continu.</p>
Beleid /voortgang	<p>Op langere termijn willen we een gezond en groeiend bedrijf zijn dat middenin de maatschappij staat. De strategie Koers 2020 focust daarom op vier accenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • We zijn er voor onze klanten: onderscheidend in dienstverlening en kwaliteit; • We zijn duinbeheerder van wereldklasse; • We strijden voor het drinkwaterbelang van de Lek en de Maas; • We zijn beter voorbereid op de toekomst door verbreding producten & diensten. <p>Dunea is/wordt, vanwege haar kennis en leidingennetwerk, steeds meer betrokken/ingeschakeld bij projecten die een bijdrage</p>

	<p>leveren aan de energietransitie. De betrokkenheid van Dunea is van belang om bij de voorbereiding en/of realisatie van projecten waarbij gebruik wordt gemaakt van de fysieke ondergrond, de belangen van de watertaken in een zo vroeg mogelijk stadium te onderkennen.</p> <p>Vanwege de bepalingen in de Waterwet en de eisen van de toezichthouder heeft Dunea voor haar inzet bij projecten op gebied van de energietransitie een dochter BV opgericht. Op die manier kunnen de taken van de dochter juridisch en financieel worden onderscheiden van taken die vallen onder de uitvoering van de Waterwet. Daarnaast heeft het ruimere taakgebied van Dunea geleid tot een aanpassing van de statuten met betrekking tot het doel van Dunea en de bepalingen rond governance.</p>
Eigen vermogen verbonden partij	Per begin 2020: € 229,8 mln. Per eind 2020 € 236,8 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per begin 2020: € 356,7 mln. Per eind 2020: € 364,2 mln.
Resultaat verbonden partij	De nettowinst 2020 bedraagt € 7,0 mln. (2019: € 8,5 mln.).

GR Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden

Doel	<p>Doel van de Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden (hierna: GR GGD en VT Haaglanden) is:</p> <ol style="list-style-type: none"> Het bevorderen, beschermen en bewaken van de publieke gezondheid. Het voorkomen van en de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling <p>De Wet publieke gezondheid verplicht gemeenten gezamenlijk een GGD in te stellen en in stand te houden. De Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet bieden de wettelijke grondslag voor een advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, dat op grond van de GR de uitvoeringsorganisatie Veilig Thuis wordt genoemd.</p> <p>De GR GGD en VT Haaglanden is de voortzetting van de GR GGD Haaglanden en is per 1 januari 2018 aangegaan door de gemeenten Den Haag, Delft, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.</p>
Beleid	<p>Het takenpakket van de GR GGD VT Haaglanden bestaat uit het basispakket GGD, het pluspakket GGD en het pakket VT. Het Algemeen Bestuur (AB) van de GR GGD en VT Haaglanden stelt het uitvoeringsniveau van de takenpakketten vast. De uitvoeringsorganisaties GGD en VT Haaglanden van de gemeente Den Haag voert de taken uit. Om de relatie opdrachtgever en</p>

opdrachtnemer invulling te geven en te versterken zijn afspraken en voorwaarden over de uitvoering vastgelegd in een raamovereenkomst en een dienstverleningshandvest tussen de GR (het openbaar lichaam) en de gemeente Den Haag. De uitwerking van het uitvoeringsniveau van de takenpakketten is vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst.

Tot het basispakket GGD behoren de taken die de GGD wettelijk verplicht uitvoert. Tot het pluspakket GGD behoren met name de lijkschouw, de reizigersadviesing en –vaccinatie en de gemeenschappelijke taken inzake de inspectie van seksinrichtingen. Tot het pakket VT behoren de instandhouding van een advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling en taken als voorlichting, coördinatie huisverbod en het verstrekken van informatie en advies.

De deelnemende gemeenten kunnen desgewenst ook kiezen voor een lokaal pakket. Dit valt buiten de scope van de GR GGD en VT Haaglanden. De afspraken over de lokale taken worden vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente Den Haag en de betreffende regiogemeente. De lokale taken worden uitgevoerd door de betreffende uitvoeringsorganisatie GGD of VT van de gemeente Den Haag.

De kosten voor de taken uit het basispakket GGD worden in rekening gebracht op basis van het inwonertal (inwonerbijdrage). Een uitzondering hierop betreft de taak Toezicht kinderopvang. Die wordt bekostigd op basis van een tarief per eenheid. Dat geldt ook voor de taken uit het pluspakket GGD. Voor het pakket VT is in de begroting een onderscheid gemaakt tussen een Wmo-deel en een jeugddeel. Het Wmo-deel komt voor rekening van de centrumgemeenten Delft en Den Haag. Bij het jeugddeel zijn de variabele lasten verdeeld op basis van o.a. het aantal meldingen en adviezen. Daarnaast worden de vaste lasten verdeeld op basis van een inwonerbijdrage.

Financiële effecten
(gemeente)

De bijdrage 2022 van Zoetermeer aan de GGD bedraagt voor 2022 in totaal € 1.444.000 (excl. BTW), waarvan € 1.387.000 voor het basispakket en € 57.000 voor het pluspakket. De bijdrage Veilig Thuis voor Zoetermeer is voor 2022 vastgesteld op € 1.182.000. De bijdrage voor de GR-ondersteuning bedraagt € 48.000. De totale bijdrage 2022 aan de GR GGD en VT Haaglanden bedraagt daarmee € 2.674.000.

Risico

In de GR is bepaald dat financiële tekorten van de uitvoeringsorganisaties GGD en VT Haaglanden, die niet worden gedekt door voorzieningen daaromtrent in de dienstverleningsovereenkomst, niet ten laste van het openbaar lichaam komen. Kosten in verband met veranderingen in taken of eisen aan de GR als gevolg van wetwijzigingen, calamiteiten e.d. zijn – voor zover deze niet binnen bepaalde bandbreedtes vallen – voor rekening van het openbaar lichaam. Eventuele additionele kosten worden ten laste van het weerstandsvermogen van de GR gebracht en - indien deze niet toereikend is - rechtstreeks in rekening gebracht bij de GR-deelnemers.

Financieel en
bestuurlijk belang

De wethouder Zorg vertegenwoordigt de gemeente in het AB. Op grond van de GR kan het AB commissies van advies instellen, waaronder vaste bestuurlijke commissies, bestaande uit leden van colleges van B&W die deelnemen aan de regeling en Veilig Thuis en/of GGD in portefeuille hebben. In de vergadering van het AB van de GR GGD en VT Haaglanden op 9 juli 2018 heeft het AB besloten om vooralsnog geen Bestuurlijke Advies Commissie voor zowel GGD als VT Haaglanden in te stellen. Mocht daar behoefte aan zijn dan kan deze door

	<p>het AB worden ingesteld. Daarnaast is besloten om de ambtelijke vaste commissies van advies Veilig Thuis en GGD, bestaande uit beleidsambtenaren met Veilig Thuis en/of GGD in portefeuille, in stand te houden.</p>
Bijdrage aan doelstelling programma	<p>Van programma 2 Samen leven en ondersteunen zijn de volgende doelstellingen van belang: Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp en Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden.</p>
Relatie met programma	<p>Programma 2 Samen leven en ondersteunen.</p>
Vestigingsplaats	<p>Den Haag.</p>
Beleid /voortgang	<p>Het AB evalueert voor 1 januari 2023 en daarna ten minste eenmaal per vier jaar het functioneren van de regeling. Vanwege het aflopen van de garantstelling van de gemeente Den Haag voor de taken Epidemiologie enen mogelijk in de begrotingswijziging 2021. Gezondheidsbevordering per 1 januari 2021 is een doelmatigheidsonderzoek regionaal takenpakket Epidemiologie en Gezondheidsbevordering uitgevoerd. Eventuele consequenties hiervan worden meegenomen in de begroting 2022 en mogelijk in de begrotingswijziging 2021. Op verzoek van de gemeenteraden is in 2021 vervroegd gestart met de evaluatie zodat deze voor de verkiezingen plaatsvindt.</p> <p>De GR GGD VT Haaglanden richt zich ook in 2022 op het verbeteren van de sturingsinformatie en het verkleinen van de risico's voor de gemeentelijke P&C cyclus. Voor de GGD wordt het visietraject GGD opgepakt, het resultaat gericht werken, en komt er een generiek model voor hoe om te gaan met de stijging van het inwonertal.</p> <p>Tegen de verwachtingen in heeft het coronavirus in 2020 geen grote afwijkingen in het aantal meldingen, advies vragen of huisverboden doen ontstaan. Vanaf mei 2020 is Veilig Thuis ook bereikbaar via de chatfunctie. Evaluatie hiervan vindt in 2021 plaats, waarover in 2022 besluitvorming plaatsvindt.</p> <p>Voor 2022 ligt de nadruk bij Veilig Thuis op het tijdig afronden van meldingen, het versterken van de ketensamenwerking en het verder ontwikkelen van sturingsinformatie voor een resultaatgerichte werkwijze. De ketensamenwerking wordt verder ontwikkeld middels het kwaliteitskader lokale teams en de VTH-monitor. Ondertussen heeft het kabinet de vereenvoudiging van de jeugdbeschermingsketen aangekondigd in het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Hierin wordt op termijn een nieuwe publiekrechtelijke organisatie opgericht bestaande uit Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en de Gecertificeerde Instellingen.</p>

Eigen vermogen verbonden partij	Het eigen vermogen per 31-12-2020 is € 2.082.000 positief. De bestemmingsreserve Veilig Thuis van € 318.000 is in 2020 vrij gevallen ter dekking van extra lasten 2019 ten gevolge van extra verrekeningen 2019 met de opdrachtnemer.
Vreemd vermogen verbonden partij	N.v.t.
Resultaat verbonden partij	Het resultaat 2020 van de GR GGD en VT Haaglanden is € 2.082.000 voordelig. Dit valt uiteen in een voordeel op programma GGD van € 834.000 (incl. overhead), een voordeel op het programma Veilig Thuis (VT) van € 916.000 (incl. overhead) en een voordeel op de GR-ondersteuning van € 13.000. Daarnaast is er een voordeel van € 318.000 vanwege de vrijval van de bestemmingreserve Veilig Thuis. Het voordeel op het programma GGD is voornamelijk het gevolg van de afrekening Toezicht op de Kinderopvang. Het voordeel op het programma Veilig Thuis is hoofdzakelijk het gevolg van een mindere inzet van externen.

GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden

Doel	Het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden is een bedrijfsvoeringsorganisatie die tot doel heeft het behartigen van de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van uitvoering van inkooptaken jeugdhulp. De bedrijfsvoeringsorganisatie is een samenwerkingsverband van de gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Voorschoten, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.
Beleid	De samenwerking richt zich met name op het uitvoeren van de gezamenlijke inkoop en contractering, het op verzoek namens gemeenten optreden richting leveranciers om de voorwaarden en eisen, waaronder de overeenkomsten worden afgesloten te harmoniseren en het op verzoek van een individuele (of cluster van) gemeente(n) contracteren met leveranciers.
Financiële effecten (gemeente)	De door het Servicebureau begrote uitgaven worden door de gemeenten gedragen overeenkomstig vastgelegde verdeelafspraken. De bijdrage voor Zoetermeer is voor 2022 geraamd op € 344.870 (excl. BTW). Eventuele resterende tekorten worden verdeeld naar evenredigheid van het aantal inwoners van iedere gemeente.
Risico	Terugtrekende deelnemers is een risico voor de continuïteit van het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden.

Financieel en bestuurlijk belang	Het bestuur van het Servicebureau bestaat uit een voorzitter, plaatsvervangend voorzitter en een penningmeester. Financiële tekorten worden verdeeld naar evenredigheid van het aantal inwoners van iedere gemeente per 1 januari van het jaar voorafgaande aan het jaar waarop de begroting betrekking heeft.
Bijdrage aan doelstelling programma	Het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden draagt bij aan de doelstelling Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp.
Relatie met programma	Programma 2 Samen leven en ondersteunen.
Vestigingsplaats	Pijnacker-Nootdorp.
Beleid /voortgang	In 2020 is de gemeenschappelijke regeling gewijzigd naar een regeling voor onbepaalde tijd. De naam van de regeling is daarbij tevens gewijzigd van Inkoopbureau H-10 naar Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden.
Eigen vermogen verbonden partij	Per eind 2020: + €43.687.
Vreemd vermogen verbonden partij	N.v.t.
Resultaat verbonden partij	N.v.t.

GR Veiligheidsregio Haaglanden

Doel	De begroting 2022–2025 is gebaseerd op de missie van de veiligheidsregio Haaglanden: Het bevorderen van de veiligheid van allen die zich in het gebied van de veiligheidsregio bevinden door de samenwerking tussen burgers, private en publieke partijen te stimuleren en te faciliteren.
------	--

Beleid	<p>De VRH is een door de Wet Veiligheidsregio's verplichte gemeenschappelijke regeling die regionaal de belangen behartigt op het gebied van brandweezorg en zorg. De 'kolom' Zorg van de VRH bestaat uit de GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisaties in de Regio) en de geneeskundige meldkamer (GnKM), die ook de Meldkamer Ambulancezorg (MKA) omvat.</p> <p>Naast een gemeenschappelijke regeling is de VRH ook een regionaal samenwerkingsverband met betrekking tot rampenbestrijding en crisisbeheersing.</p>
Financiële effecten (gemeente)	De bijdrage voor 2022 is € 9.856.000.
Risico	Het weerstandsvermogen van de VRH is voldoende na het toevoegen van een deel van het resultaat van 2020.
Financieel en bestuurlijk belang	De gemeente Zoetermeer heeft zowel een financieel als bestuurlijk belang in de VRH. De vertegenwoordiger is de burgemeester (lid van het Algemeen Bestuur).
Bijdrage aan doelstelling programma	Versterken van de brandveiligheid en voorzien en beheersen van de gevolgen van een mogelijke ramp.
Relatie met programma	Programma 5 Veiligheid.
Beleidsvoornemens / beleidskader	<p>De brandweezorg blijft de komende jaren gericht op het waarborgen van de fysieke veiligheid in de regio met focus op het leveren van zorg op maat, op basis van de hulpvraag, maatschappelijke ontwikkelingen én met inachtneming van de mogelijke risico's. Op basis van deze risico's wordt ingezet op de doorontwikkeling van materieel en procedures én het blijven investeren in de ontwikkeling van kennis. De thema's verdichting, energietransitie en duurzame inzetbaarheid worden verder uitgewerkt.</p> <p>De 'zorg'kolom richt zich voor de komende jaren op het verbreden van het netwerk en het creëren van een gedeeld geneeskundig beeld.</p> <p>Het Transitieakkoord (TA) 'Meldkamer van de Toekomst' uit 2013 is nu in de eindfase beland. Met de overdracht van het beheer zijn afspraken gemaakt en vastgelegd in de regeling hoofdlijnen beleid en beheer meldkamers, die samen met de wet Wijziging meldkamers geldt vanaf 1 juli 2020.</p>

	In het beleid van Rampenbestrijding en crisisbeheersing wordt rekening gehouden met een samenleving die steeds complexer wordt. Goede samenwerking kan het effect van een ramp of crisis beperken en bijdragen aan de continuïteit van de samenleving.
Vestigingsplaats	Den Haag.
Doel / openbaar belang	De VRH behartigt de belangen van de gemeenten op het gebied van: brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. De VRH beoogt: - Betere bescherming burgers; - Betere hulpverlening en nazorg; - Brandweezorg, zorgen rampenbestrijding en crisisbeheersing; - Versterking bestuurlijke en operationele slagkracht.
Beleid /voortgang	De kerntaken van de VRH zijn: - Risicobeheersing (brandveiligheid); incidentenbestrijding (redden mens en dier). - Rampenbestrijding en crisisbeheersing. Daarbij zijn voorkomen, beperken, bestrijden en nazorg aandachtsgebieden.
Eigen vermogen verbonden partij	Per eind 2020: € 8,2 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per eind 2020: € 118,7 mln.
Resultaat verbonden partij	Het gerealiseerde resultaat over het jaar 2020 bedraagt voordelig € 3,0 mln.

Omgevingsdienst Haaglanden

Doel	De gemeenschappelijke regeling is getroffen ter ondersteuning van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), alsmede de in artikel 5.1 Wabo genoemde wetten: • Wet Natuurbescherming
------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Kernenergiewet • Monumentenwet 1988 • Natuurbeschermingswet 1998 • Ontgrondingenwet • Wet bescherming Antarctica • Wet bodembescherming • Wet geluidhinder • Wet inzake de luchtverontreiniging • Wet milieubeheer • Wet ruimtelijke ordening • Waterwet • Woningwet
Beleid	Als principe geldt dat de deelnemers verantwoordelijk zijn voor het beleid. Beleidsvorming gebeurt aan de hand van landelijke kaders, landelijke regelgeving, aanwezige eigen beleidsruimte en gemeentelijke en provinciale bestuurlijke ambities. De uitvoering van deze beleidskaders wordt gelegd bij de ODH, voor zover het de uitvoering van over te dragen taken betreft. Bij het ontbreken van beleidsdocumenten volgt de ODH de voor die betreffende overheid geldende landelijke wet- en regelgeving en/of adviseert de opdrachtgevers om beleid op te stellen.
Financiële effecten (gemeente)	De deelnemersbijdrage 2022 voor Zoetermeer bedraagt € 1.169.381. In 2016 is de begroting overgegaan naar een begroting op outputbasis. Met ingang van 2019 worden producten en diensten met de individuele deelnemers verrekend op basis van nacalculatie.
Risico	Om goed zicht te houden op het niveau van taakuitvoering, de omvang van de taakuitvoering per deelnemer versus de door de deelnemer beschikbaar gestelde middelen, is 3 jaar na aanvang van de ODH (in 2015) een evaluatie uitgevoerd. Eventuele risico's (bestuurlijk, financieel, uitvoering) zijn door de ODH in beeld gebracht.
Financieel en bestuurlijk belang	De gemeente heeft zowel een financieel als bestuurlijk belang in de regeling. De deelnemers zijn samen eigenaar van de ODH en sturen deze samen aan. De vertegenwoordiger is met ingang van 2 juli 2015 wethouder Paalvast (lid AB en DB) en voorzitter van zowel het Algemeen Bestuur als het Dagelijks Bestuur.
Bijdrage aan doelstelling programma	De ODH zorgt voor een zo eenduidig mogelijke taakuitvoering in het gehele gebied van Haaglanden, met maatwerkafspraken als het gaat om ambities en bestuurlijke keuzes van de individuele organisaties. De ODH zorgt er voor dat de taakuitvoering beduidend efficiënter gaat plaatsvinden dan de som van de huidige taakuitvoering in de situatie voorafgaand aan de start van de ODH.

Relatie met programma	Programma 5 Veiligheid (onderdeel toezicht en handhaving). Programma 6 Dienstverlening en Participatie (onderdeel vergunningverlening).
Beleidsvoornemens / beleidskader	De ODH is een samenwerkingsverband van de deelnemende gemeenten en de provincie Zuid-Holland o.b.v. de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (ingangsdatum 1 april 2013).
Vestigingsplaats	Den Haag.
Doel / openbaar belang	<p>Op grond van het beoogde profiel en de daarbij behorende kenmerken is aan de ODH een aantal concrete doelstellingen verbonden. Deze zijn als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zorgt er voor dat de taakuitvoering gaat voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen zoals die gelden voor robuustheid, onder voorwaarde dat zij daarvoor de opdracht en de financiële middelen krijgt. - Zorgt voor een goede afstemming/samenwerking met partijen. - Zorgt voor een zo eenduidig mogelijke taakuitvoering in het gehele gebied van Haaglanden, met maatwerkafspraken als het gaat om ambities en bestuurlijke keuzes van de individuele organisaties. - Zorgt er voor dat de taakuitvoering beduidend efficiënter gaat plaatsvinden dan de som van de huidige taakuitvoering in de situatie voorafgaand aan de start van de ODH. - Zorgt voor een breder pallet aan ontwikkelingsmogelijkheden in termen van specialisme vorming en doorgroeimogelijkheden dan de huidige die er zijn binnen de deelnemende organisaties. - Zorgt er voor dat specifieke expertise wordt geborgd en waar mogelijk verder wordt uitgebouwd. - Zorgt als klantgerichte organisatie voor borging van de relaties en contacten met de deelnemers c.q. opdrachtgevers (bestuurlijk en ambtelijk) en de bedrijven.
Beleid /voortgang	De ODH staat voor professionele dienstverlening op gebied van milieuvergunningverlening en –handhaving en op het gebied van complexe milieu en ruimtelijke ordeningstaken in de regio Haaglanden. Uitgangspunten daarbij zijn slagvaardigheid en kwaliteit. De ODH geeft hieraan vorm door de capaciteit en gespecialiseerde kennis van de aan deze gemeenschappelijke regeling deelnemende overheden te bundelen. Eén van de nog in te vullen ambities van de ODH is het groeien naar een gezamenlijk ambitieniveau binnen vijf jaar na start. De meerwaarde van de ODH ligt de komende jaren vooral op het gebied van complexe milieu- en ruimtelijke ordeningstaken.
Eigen vermogen verbonden partij	31-12-2019: € 1.071.385 31-12-2020: € 1.071.385
Vreemd vermogen verbonden partij	31-12-2019: € 17.357.762 31-12-2020: € 18.667.793

Resultaat verbonden partij

De jaarrekening 2020 sluit met een onverdeeld positief resultaat van € 483.451.

Gemeenschappelijke Regeling Bleizo

Doel	De Gemeenschappelijke Regeling Bleizo is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Zoetermeer en Lansingerland. GR Bleizo heeft als doel realisatie van de Vervoersknoop Bleizo (inmiddels gerealiseerd) en het ontwikkelen van het gebied rondom de Vervoersknoop tot een hoogwaardig gebied met functies als kantoren, bedrijven en leisure.
Beleid	Het ontwikkelen van het gebied rond het OV-knooppunt Bleizo, vindt plaats conform de in 2014 door de raden vastgestelde ontwikkelingsaanpak "Ontwikkeling Bleizo van plan naar strategie". De ontwikkeling van het gebied richt zich onder andere op functies die goed passen bij het OV-knooppunt.
Financiële effecten (gemeente)	Er zijn geen directe geldstromen tussen de gemeente Zoetermeer en de GR Bleizo. De deelnemende gemeenten delen ieder voor 50% in de winst of in het verlies van de gemeenschappelijke regeling. De grondexploitatie laat aan het einde van de looptijd een positief resultaat zien van € 10,5 mln. (NCW per 1-1-2021 en excl. vennootschapsbelasting). Tussentijdse bewaking van het resultaat geschiedt door het periodiek herzien van de grondexploitatie. De deelname in de gemeenschappelijke regeling heeft verder geen structureel financieel effect op de begroting. Het doorrekenen van de financiële effecten van een gewijzigd ontwikkelperspectief maakt deel uit van de bestuurlijke opdracht Bleizo-West.
Risico	De benodigde weerstandscapaciteit voor de risico's kan worden gedekt vanuit het positieve resultaat. Met het vaststellen van een nieuwe ontwikkelperspectief en ontwikkelstrategie zullen ook de risico's veranderen.
Financieel en bestuurlijk belang	De deelname in de gemeenschappelijke regeling heeft geen structureel financieel effect op de begroting. De vertegenwoordiging in de gemeenschappelijke regeling is als volgt: Algemeen bestuur: wethouders Iedema en Rosier en raadsleden Van Steenis en Zinck. Dagelijks bestuur: wethouders Iedema en Rosier.
Bijdrage aan doelstelling programma	Het sleutelproject Bleizo ligt buiten de gemeentegrenzen van Zoetermeer maar is van directe invloed op de ontwikkeling van Zoetermeer.
Relatie met programma	Programma 7 Inrichting van de stad.

Beleidsvoornemens / beleidskader	Versterken van de OV-bereikbaarheid, imago, economie en werkgelegenheid van Zoetermeer.
Vestigingsplaats	Lansingerland.
Doel / openbaar belang	De GR Bleizo opereert binnen een publiekrechtelijke setting met name in privaatrechtelijke zin.
Beleid /voortgang	<p>Na enkele verkennende studies naar de mogelijkheden voor woningbouw op Bleizo-West is in mei 2020 door de colleges van Lansingerland en Zoetermeer een bestuurlijke vervolgoopdracht Bleizo-West vastgesteld. . Besluitvorming door beide raden over het ontwikkelperspectief staat gepland voor najaar 2021. Vervolgens wordt de ontwikkelstrategie uitgewerkt. Dit moet in 2022 tot besluitvorming daarover leiden. Hiermee wordt de huidige ontwikkelingsaanpak uit 2014 vervangen.</p> <p>Voor het deelgebied Bleizo-Oost zijn medio 2020 alle kavels uitgegeven. Eind 2021 zijn de nieuwe ontwikkelingen in dit gebied opgeleverd. Alleen in het openbaar gebied vinden nog werkzaamheden plaats.</p> <p>In de begroting zijn voor het jaar 2021 de volgende activiteiten voorzien:</p> <ul style="list-style-type: none"> - algemene activiteiten van de projectorganisatie; - beheer van de gronden; - activiteiten ten behoeve van de visievormingen ontwikkeling van Bleizo-West; - afronding van het openbaar gebied van Bleizo-Oost (o.a. aanleg van een calamiteitenweg). <p>Deze activiteiten passen binnen de exploitatiebegroting van Bleizo.</p>
Eigen vermogen verbonden partij	Het eigen vermogen bedraagt € 3,7 mln. per ultimo 2020. Dit is opgebouwd via door de BBV-richtlijnen voorgeschreven tussentijdse winstnemingen.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per 1-1-2020: € 78 mln. Per 31-12-2020: € 43,5 mln.
Resultaat verbonden partij	De grondexploitatie laat aan het einde van de looptijd een positief resultaat zien van € 10,5 mln. (NCW per 1/1/2021). Van het saldo komt 50% ten gunste van de gemeente Zoetermeer.

Bedrijvenschap Hoefweg/Prisma

Doel	<p>De Gemeenschappelijke Regeling Bedrijvenschap Hoefweg is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Zoetermeer en Lansingerland.</p> <p>Het doel is het ontwikkelen van vestigingsmogelijkheden voor bedrijven uit Lansingerland en Zoetermeer, alsmede uit de Metropoolregio Rotterdam Den Haag, alsmede voor bedrijven van elders die een belangrijke bijdrage leveren aan de werkgelegenheid.</p>
Beleid	<p>De van de algemene doelstelling “realiseren van een bedrijventerrein” afgeleide subdoelstellingen zijn vastgelegd en financieel vertaald in de grondexploitatie van het bedrijvenschap.</p> <p>Partijen zijn met de marktpartijen die ook grondposities bezitten een vorm van samenwerking (CV/BV-structuur) overeengekomen, genaamd Prisma, die gericht is op een optimale en integrale realisering van het gehele plangebied.</p>
Financiële effecten (gemeente)	<p>De gemeente Zoetermeer neemt op basis van 50%-50% verdeling deel in de gemeenschappelijke regeling. Dat betekent dat de gemeente voor 50% participeert in het tekort of het overschot dat de gemeenschappelijke regeling uiteindelijk behaalt met de ontwikkeling van haar deel van het bedrijventerrein Prisma. De huidige verwachting is dat de grondexploitatie wordt afgesloten met een verwacht positief resultaat van € 12,1 mln. (NCW per 1-1-2021). Tussentijdse bewaking van dat resultaat gebeurt door het periodiek herzien van de grondexploitatie. De deelname in de gemeenschappelijke regeling heeft geen structureel financieel effect op de begroting.</p>
Risico	<p>Het risico bestaat dat het resultaat van de grondexploitatie minder positief wordt. Eventuele tegenvallers worden dan in eerste instantie opgevangen binnen het verwachte positieve resultaat van de grondexploitatie. Uit de risicoanalyse van de actualisatie van de grondexploitatie per 1-1-2021 blijkt dat alle ingeschatte risico's opgevangen kunnen worden binnen het resultaat van de grondexploitatie.</p>
Financieel en bestuurlijk belang	<p>De deelname in de gemeenschappelijke regeling heeft geen structureel financieel effect op de begroting.</p> <p>De vertegenwoordiging in de gemeenschappelijke regeling is als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none">• Algemeen bestuur: twee wethouders en twee raadsleden van Zoetermeer.• Dagelijks bestuur: twee wethouders.
Bijdrage aan doelstelling programma	<p>De ontwikkeling van het bedrijventerrein heeft een directe positieve invloed op de werkgelegenheid en het vestigingsklimaat voor bedrijven in Zoetermeer en haar omgeving.</p>
Relatie met programma	<p>Programma 7 Inrichting van de stad.</p>

Beleidsvoornemens / beleidskader	Het realiseren van vestigingsmogelijkheden voor bedrijven door het aanbieden van bouwrijpe grond. Dit leidt tot een toename van de werkgelegenheid voor onder andere de Zoetermeerse bevolking.
Vestigingsplaats	Lansingerland.
Doel / openbaar belang	De GR Hoefweg opereert binnen een publiekrechtelijke setting met name in privaatrechtelijke zin.
Beleid /voortgang	De Samenwerkingsovereenkomst Prisma zou tot 2021 lopen. Door perikelen bij Prisma is de liquidatie daarvan nog niet mogelijk. Vanuit Bedrijvenschap Hoefweg wordt er ingezet op een zo snel mogelijke beëindiging van de samenwerking tussen Bedrijvenschap Hoefweg en de private partijen MRPD en Maasstede Bleiswijk BV beëindigd, de vennootschappen CV Prisma Bleiswijk en Prisma Bleiswijk Beheer BV worden in 2021 geliquideerd en er vindt verevening plaats. Voor 2022 staan de werkzaamheden rond de afsluiting van Prisma en van het Bedrijvenschap centraal. Ca. 6 hectare van het gebied van Bedrijvenschap Hoefweg maakt deel uit van het onderzoek naar de toekomstige ontwikkelingsrichting voor het gebied Bleizo-west, zoals hierboven genoemd in de tekst van de GR Bleizo. Deze gronden kunnen overgeheveld worden naar de grondexploitatie Bleizo.
Eigen vermogen verbonden partij	Het Bedrijvenschap Hoefweg heeft per 31-12-2020 een eigen vermogen van € 9,5 mln. Dit is opgebouwd via door de BBV-richtlijnen voorgeschreven tussentijdse winstnemingen. Op basis van de verwachting van een positief eindresultaat van de grondexploitatie wordt aan het einde van de looptijd een voordelig saldo verwacht dat voor 50% ten gunste van Zoetermeer komt.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per 1-1-2020: € 35 mln. Per 31-12-2020: € 16 mln.
Resultaat verbonden partij	De grondexploitatie laat, op basis van peildatum einde looptijd, een positief resultaat zien van € 12,1 mln. (NCW op prijspeil 1-1-2021). Van het saldo komt 50% ten gunste van de gemeente Zoetermeer.

Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)

Doel	Het realiseren van een welvarende en bereikbare Metropoolregio Rotterdam Den Haag door het vrijwillig samenwerken met 23 gemeenten.
------	---

Om deze doelstelling te halen wordt er in de MRDH gezamenlijk gewerkt aan het verbeteren van de bereikbaarheid en het vernieuwen van de economie. Daarvoor is op 12 juli 2019 de strategische agenda MRDH 2022 'Samen aan het werk!' vastgesteld.

Het strategische kader voor de begroting 2020 wordt gevormd door de vier ambities die in de strategische agenda zijn opgenomen: vernieuwen economie, versterken stad en omgeving, verbeteren bereikbaarheid en veranderen energie.

Om de economie te vernieuwen werkt de MRDH in 2022 aan de volgende programma's: stimuleren van innovatie en economische groei, verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en goede digitale connectiviteit.

Om de steden en omgeving te versterken wordt er gewerkt aan ruimte om te werken, stimuleren van het groengebruik & recreatie als vestigingsfactor en samen voortvarend werken aan de bereikbaarheid van woon- en werklocaties.

Binnen de MRDH-begroting is Verbeteren Bereikbaarheid vertaald in twee programma's: een programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer en een programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer. Het programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer betreft de uitvoering van wettelijke taken concessieverlening openbaar vervoer, beheer en onderhoud openbaar vervoer, infrastructuur en de planvormingsbevoegdheid in overeenstemming met de Planwet verkeer en vervoer. Dat laatste vraagt om de inzet van de MRDH voor algemene strategie- en beleidsontwikkeling, autonetwerk, verkeersmanagement en ITS, fietsnetwerk, ketenmobiliteit, reisgedrag en logistiek, duurzame mobiliteit en verkeersveiligheid. Vanuit het programma volgen infrastructurele opgaven die, voor zover de MRDH er financieel aan bijdraagt, onderdeel worden van het programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer.

Beleid

Binnen het programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer wordt er in 2022 gewerkt aan zeven doelstellingen:

1. Verbeteren bereikbaarheid toplocaties en banen;
2. Verbetering kwaliteit en efficiency OV;
3. Betrouwbaar op weg;
4. Versnellen van innovatie in mobiliteit;
5. Vergroten verkeersveiligheid;
6. Minder CO2-uitstoot bij verkeer;
7. Samen voortvarend werken aan de bereikbaarheid van woon- en werklocaties.

Binnen het programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer wordt er in 2022 gewerkt aan vier doelstellingen:

1. Verbeteren bereikbaarheid toplocaties en banen;
2. Betrouwbaar op weg;
3. Versnellen van innovatie in mobiliteit;
4. Verhogen verkeersveiligheid.

Naast de inzet op verbeteren van de bereikbaarheid en het vernieuwen van de economie zet de MRDH zich in 2022 ook weer in op meer regionale samenwerking bij de energietransitie.

Financiële effecten (gemeente) De gemeente Zoetermeer verstrekt via haar eigen begroting via een jaarlijks bijdrage per inwoner. In 2022 is deze bepaald op € 2,77 per inwoner. In 2022 bedraagt dit in totaal € 346.984.

In 2019 is een geactualiseerde beleidsnota Risicomanagement en Weerstandsvermogen opgesteld. De beleidsnota is 12 juli 2019 vastgesteld. Voor de activiteiten binnen verkeer en vervoer is binnen de projecten een risicobuffer aanwezig. Wanneer deze niet toereikend is worden projecten uitgesteld of wordt de bijdrage vanuit BDU middelen lager.

Voor de infrastructurele projecten houdt de MRDH rekening met de mogelijkheid van een 'overplanning'. Dat kan inhouden dat in enig jaar het BDU-fonds (tijdelijk met een maximum van 3 jaar) negatief is. Aan het einde van deze periode dient het saldo nihil te zijn. Voor 2022 en de meerjarenbegroting tot en met 2025 worden geen tekorten voorzien. Het fonds heeft een beperkte investeringsruimte voor projecten die nu nog in de verkenning- en planstudiefase zitten. Deze investeringsruimte is echter onvoldoende om alle ambities uit de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid te kunnen realiseren.

De MRDH heeft in december 2016 de verantwoordelijkheid voor de financiering van de investeringen in railvoertuigen en railinfrastructuur van de regionale OV-bedrijven overgenomen van de gemeenten Den Haag en Rotterdam. Dat brengt risico's met zich mee, die in een in 2016 uitgevoerd extern onderzoek nader zijn geduid. Om de risico's te dekken is een reserve gevormd die gevoed wordt vanuit een opslag die de vervoersbedrijven betalen.

Risico

Voor het eventueel wegvallen van een deel van de inwonersbijdrage voor het Economisch vestigingsklimaat is in 2015 een reserve gevormd.

Voor risico's die samenhangen met de strategische agenda economisch vestigingsklimaat is (nog) geen weerstandsvermogen beschikbaar. De MDRH zal extra prudent zijn bij het aangaan van verplichtingen.

De coronacrisis heeft in 2021 en vermoedelijk ook komende jaren een grote invloed op het gebruik van het openbaar vervoer in de regio. Om deze negatieve gevolgen te bestrijden heeft de MRDH, met steun van het rijk) samen met de vervoerbedrijven RET, HTM en EBS gewerkt aan het transitieprogramma OV. Ondanks deze steun zal er invloed zijn op de financiële positie van de vervoersbedrijven. In hoeverre de bedrijfsvoering tijdig zal kunnen/moeten worden aangepast of dat het Rijk verder bijspringt vormt een punt van aandacht.

Momenteel lopen er gesprekken tussen het Rijk, decentrale overheden en vervoerders over een Beschikbaarheidsvergoeding voor de eerste helft van 2021 en een Transitieprogramma voor de tweede helft van 2021, doorlopend tot en met 2024. De beschikbaarheidsvergoeding loopt in ieder geval tot eind 2021. Het transitieprogramma start dan vanaf 2022, één en ander afhankelijk van een mogelijke nieuwe verlenging van de beschikbaarheidsvergoeding.

Financieel en bestuurlijk belang	De deelnemers zijn de 23 gemeenten en hebben daardoor een financieel en bestuurlijk belang. De burgemeester heeft zitting in het Algemeen Bestuur. Wethouder van Driel neemt deel aan de bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat en is tevens vicevoorzitter waardoor zij ook deel uitmaakt van het presidium van de bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat de en wethouder Rosier is zowel lid van de bestuurscommissie Vervoersautoriteit als portefeuillehouder middelen, waardoor hij ook deel uitmaakt van het presidium van de bestuurscommissie Vervoersautoriteit.
Bijdrage aan doelstelling programma	1.3 Bevorderen vestigings-en ondernemersklimaat 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling 7.2 Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio 7.4 Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid
Relatie met programma	Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen Programma 7 Inrichting van de stad
Beleidsvoornemens / beleidskader	Uitvoering geven aan de in de strategische agenda MRDH 2022 'Samen aan het werk!' opgenomen ambities.
Vestigingsplaats	Rotterdam.
Doel / openbaar belang	Realisatie van een duurzame internationale metropoolregio waarin bewoners en bedrijven zich optimaal kunnen ontplooiën, (internationale) bezoekers zich welkom voelen en belangrijke bestemmingen eenvoudig en goed bereikbaar zijn. Versterken internationale concurrentiepositie en economisch vestigingsklimaat van de regio.
Beleid /voortgang	<ul style="list-style-type: none"> • Nader uitwerken van de OV-ontwikkelstrategie Zoetermeer-Rotterdam, in samenhang met de diverse andere onderdelen van het programma MOVV. • Uitwerking en waar mogelijk realisatie van korte termijnmaatregelen OV-verbinding Zoetermeer-Rotterdam. • Bijdragen in studie naar het variëren in techniekvormen binnen het OV, zoals een mogelijke introductie van Bus Rapid Transit systemen in de metropoolregio. • Bijdrage aan realisatie van een hoogwaardig en veilig Metropolitaan Fietsroutenetwerk: Rotterdam-Zoetermeer (Oostweg/Industrieweg) Bijdrage aan programmalijn Metropolitaan OV en Verstedelijking met onder meer OV Zoetermeer-Rotterdam. • Bijdrage aan het realiseren van enkele aangewezen automatisch vervoer-projecten (AVLM) op basis van een technisch en financieel haalbaar plan zoals op het Dutch Innovation Park. • RandstadRail lijnen 3 en 4 gekoppeld rijden Leyenburgcorridor.

- Bijdrage aan activiteiten in het kader van SCHOOL op SEEF.
- Bijdrage aan reconstructie Brusselstraat (fietsstraat).
- Bijdrage aan Entreegebied station Zoetermeer.
- Ontwikkeling dan wel transformatie van de 'werklocaties': van kantoren en bedrijventerreinen.

- Bijdrage sterker uit de crisis project: Datalab.
- Bijdrage in de uitvoering van de Digitaliseringvoucher regeling MKB Zoetermeer.

Eigen vermogen verbonden partij	Per begin 2020: € 22,0 mln. Per eind 2020: € 30,2 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per begin 2020: € 1.472,5 mln. Per eind 2020: € 1.555,7 mln.
Resultaat verbonden partij	2020 € 8,2 mln. (2019: € 6,7 mln.)

Werkbedrijf De Binnenbaan BV

Doel	Werkbedrijf De Binnenbaan BV heeft primair tot doel om zo effectief en efficiënt mogelijk de Wsw (Wet sociale werkvoorziening) uit te voeren voor mensen met een sw-indicatie voor de Zoetermeer, Rijswijk en Leidschendam-Voorburg. De Binnenbaan BV voert voor gemeente Zoetermeer alle re-integratie activiteiten uit.
Beleid	Met de komst van de participatiewet in 2015 is de instroom in de Wsw afgesloten. Wel blijft De Binnenbaan BV verantwoordelijk voor de huidige sw-werknemers en speelt ze een rol in het aanbieden van de voorziening Beschut Werk onder de Participatiewet. Het door de instroomstop dalende aantal sw-werknemers heeft vanaf 2012 geresulteerd in een herstructureringsproces. Door de beweging van binnen naar buiten te intensiveren en de bijbehorende infrastructuur naar rato af te bouwen, worden kosten bespaard en opbrengsten verhoogd.
Financiële effecten (gemeente)	De deelnemende gemeenten betalen de werkelijke kosten voor de uitvoering van de Wsw aan De Binnenbaan BV. De rijksbijdrage per arbeidsjaar loopt de komende jaren naar verwachting met zo'n 10% terug. De gemeente Zoetermeer staat garant voor het werkkapitaal van De Binnenbaan BV. Naast de werkelijke kosten van de uitvoering van de Wsw betalen de

	<p>aandeelhoudende gemeenten Rijswijk en Leidschendam-Voorburg een tarief met risico-opslag voor de overige dienstverlening die zij afnemen.</p> <p>De gemeente Zoetermeer naast de werkelijke kosten conform de vijfjarige Dienstverleningsovereenkomst en de jaarlijks Opdracht- en budgetbrief een tarief voor de overeengekomen dienstverlening voor de doelgroep Participatiewet.</p>
Risico	De dalende rijksbijdrage en instroomstop voor de doelgroep Wsw leidt tot een daling van inkomsten van De Binnenbaan en daarmee tot druk op het exploitatieresultaat. Daarnaast zal door de verwachte stijging van beschut werk er een afweging moeten worden gemaakt tussen de inzet van middelen over beschut werk en klassieke re-integratie. De aandeelhoudende gemeenten hebben besloten de Wsw activiteiten voor te zetten in combinatie met re-integratie activiteiten in Werkbedrijf De Binnenbaan BV om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden.
Financieel en bestuurlijk belang	Werkbedrijf De Binnenbaan BV is een Privaatrechtelijke onderneming met drie aandeelhouders. De gemeente Zoetermeer houdt 98% van de aandelen en de gemeenten Rijswijk en Leidschendam-Voorburg elk 1%.
Bijdrage aan doelstelling programma	Bieden van passende arbeid en begeleiding aan mensen met een arbeidshandicap.
Relatie met programma	Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie.
Beleidsvoornemens / beleidskader	Zie bij Beleid.
Vestigingsplaats	Statutaire vestigingsplaats in Zoetermeer, nevenlocaties in Leidschendam-Voorburg en Rijswijk.
Doel / openbaar belang	Werkvoorziening voor personen met een arbeidshandicap. Dat is een publiek belang.
Beleid /voortgang	De aandeelhoudende gemeenten voeren de regie op de Wsw en beheren de geldstromen (rijksbijdrage + gemeentelijke bijdrage). Gemeente Zoetermeer voert alle re-integratie activiteiten via de Binnenbaan uit. De gemeenten Rijswijk en Leidschendam-Voorburg voeren de re-integratie van de doelgroep Participatiewet geheel, respectievelijk grotendeels zelf uit.

Eigen vermogen verbonden partij	Per 1-1-2021: € 100.000.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per 1-1-2021: € 0.
Resultaat verbonden partij	De Binnenbaan BV is per 1-1-2021 operationeel.

VNG

Doel	De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is de organisatie die alle gemeenten in Nederland en de overzeese gebieden verbindt. De vereniging heeft als doel om de lokale overheid te versterken, zodat gemeenten hun inwoners optimaal kunnen bedienen. Belangenbehartiging, kennisuitwisseling en het gezamenlijk uitvoeren van maatschappelijke opgaven zijn de kerntaken van de VNG.
Beleid	Gemeenten houden zich bezig met een breed scala van onderwerpen. De VNG houdt zich dan ook bezig met alle beleidsvelden waar gemeenten zich mee bezig houden.
Financiële effecten (gemeente)	<p>Het bedrag dat een gemeente aan contributie betaalt, is afhankelijk van het aantal inwoners. Het uitgangspunt voor het aantal inwoners wordt per 1 januari van het betreffende jaar bepaald aan de hand van de cijfers van het CBS: Zoetermeer had op 1 januari 2019 125.285 inwoners.</p> <p>Zoetermeer valt onder de categorie van 25.000 tot 200.000 inwoners en betaalt in 2022 € 1,373 per inwoner. Voor 2022 komt dit neer op een bedrag van € 172.016.</p> <p>De contributie stijgt in 2022 met 1,7% ten opzichte van 2021. Deze stijging is bedoeld voor loon- en prijsontwikkeling op basis van CPB-indexcijfers.</p>
Risico	Geen.

Financieel en bestuurlijk belang	Momenteel zijn op persoonlijke titel wethouder Van Driel lid van de Commissie Participatie, Schuldhulpverlening en Integratie en Wethouder Iedema lid van het college voor Arbeidszaken.
Bijdrage aan doelstelling programma	De inspanningen op het gebied van belangenbehartiging, kennisuitwisseling en het gezamenlijk uitvoeren van maatschappelijke opgaven van de VNG dragen bij aan alle programma's.
Relatie met programma	Alle.
Beleidsvoornemens / beleidskader	De VNG focust t/m 2024 op zes inhoudelijke thema's; de informatiesamenleving, de gemeentelijke dienstverlening, fysieke opgaven, de inclusieve samenleving, democratisch besturen en een actieve ledenorganisatie.
Vestigingsplaats	Den Haag.
Doel / openbaar belang	Drie pijlers vormen de basis van de vereniging: kennisdeling, belangenbehartiging en dienstverlening.
Beleid /voortgang	Om de vier jaar presenteert de VNG haar strategie, Voor 2020-2024 hebben de gemeenten gezamenlijk in kaart gebracht wat de belangrijkste thema's voor de komende jaren zijn en wat deze betekenen voor de rol en het functioneren van het lokaal bestuur. In de VNG Kadernota 2022 heeft de VNG aangegeven welke onderwerpen binnen de eerder genoemde zes thema's prioritair zijn. Deze lijst omvat o.a. Digitale veiligheid, de Omgevingswet, woningbouw, transformatie Sociaal Domein, bestuurlijke verhoudingen met het Rijk en de gemeenteraadsverkiezingen van 2022.
Eigen vermogen verbonden partij	Eind 2020: € 62,379 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Eind 2020: € 94,719 mln. (schulden: € 90,980 mln. + voorzieningen: € 3,739 mln.)
Resultaat verbonden partij	Financieel resultaat 2020: € 3,691 mln. negatief.

Vereniging De Brede Stroomversnelling

Doel	Uitvoering van het klimaatbeleid. De raad heeft op 12 september 2016 besloten om Nul op de Meter concepten toe te passen waar mogelijk.
Beleid	Stroomversnelling en haar leden hebben als oogmerk een impuls te geven aan de energietransitie in de gebouwde omgeving. Stroomversnelling is in eerste instantie een vereniging van corporaties, bouwers, toeleverende industrie, netwerkbedrijven en regionale overheden maar de bedoeling - van de initiatiefnemers en de huidige trekkers – is breder. Stroomversnelling wil een beweging zijn waarin deelnemers zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor de energietransitie en waarin ze, door samen op te trekken, versnelling weten te realiseren in het realiseren van deze doelstelling.
Financiële effecten (gemeente)	Jaarlijkse lidmaatschapsbijdrage € 5.000.
Risico	Ten tijde van het uitbrengen van de jaarrekening 2020 van de vereniging is er nog steeds sprake van onduidelijkheid met betrekking tot het recht op teruggave van omzetbelasting op inkoop en de verplichting tot het afdragen van omzetbelasting over subsidieontvangsten. Hierover is overleg gaande met de belastingdienst. Het overleg met de belastingdienst kan er toe leiden tot zowel een teruggave als een naheffing van omzetbelasting over de periode 2015 tot en met 2018. Er is ondertussen wel een formeel verzoek gedaan voor teruggave over de periode 2018 die kan leiden tot een storting van de belastingdienst. De gemeente is alleen lid en is geen risicodragend. Als de vereniging bij ontbinding een tekort heeft, hoeft de gemeente als lid daaraan niet bij te dragen. Dit hangt samen met de rechtspersoonlijkheid van de vereniging en het feit dat de vereniging een eigen, afgescheiden vermogen heeft. Als de vereniging wordt ontbonden, gaat dat volgens de regels over de vereffening van het afgescheiden vermogen.
Financieel en bestuurlijk belang	Stroomversnelling heeft op dit moment ca. 60 leden en partners. De samenstelling van het ledenbestand geeft direct een helder beeld van de breedte van Stroomversnelling: woningcorporaties, aanbieders (bouwbedrijven), toeleverende industrie, gemeentes en netwerkbedrijven. Daarnaast heeft Stroomversnelling reeds een aantal partners - CVW, Federatie Ruimtelijke Kwaliteit, Efectis, de Woonbond en Hogeschool Utrecht. Stroomversnelling is zelf partner van de vernieuwingsagenda van Aedes. Stroomversnelling staat open voor elke partij die inzet wil leveren op, en kan bijdragen aan, de (door)ontwikkeling van woningconcepten en de transitieopgave. Omdat het een vereniging is van koplopers en actieve volgers wordt altijd kritisch gekeken hoe partijen die zich willen aansluiten de beweging en benodigde ontwikkeling verder kunnen versterken. Het doel is daarom niet veel groter te worden in aantallen dan ca. 100 leden. Deze beperkte groei-doelstelling heeft consequenties voor de financiële slagkracht van de vereniging. Om die reden is er veel aandacht voor bijdragen van overheden.

Bijdrage aan doelstelling programma	3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling.
Relatie met programma	Programma 7 Inrichting van de stad.
Beleidsvoornemens / beleidskader	<p>1. Volop werken aan de ontwikkeling, van het aanbod, de vraag en de daaraan gerelateerde marktcondities voor concepten waarmee woningen en/of wijken aardgasvrij en spijtvrij CO2- en/of energieneutraal gemaakt kunnen worden in alle marktsegmenten.</p> <p>2. De realisatie van een zodanige kostprijsreductie (schatting 25%-30%), op NOM of NOM-Ready aanbod met gegarandeerde functionele prestaties (minimaal rond energie, binnenmilieu en veiligheid), waarmee een woonlastenneutraal aanbod voor de bewoner en een gezonde business case voor de investeerder in de oplossingen (inclusief de afnemers) mogelijk is.</p>
Vestigingsplaats	Den Haag.
Doel / openbaar belang	De vereniging Stroomversnelling heeft als doel het verenigen van leden die renovatie- en nieuwbouwconcepten met minimaal het ambitieniveau van Nul op de Meter (NOM) ontwikkelen, bouwen, afnemen of het afnemen willen faciliteren. De leden beogen NOM te bereiken met uitsluitend gebruik van duurzame energie, opgewekt uit niet fossiele brandstoffen.
Beleid /voortgang	<p>Ad 1. Pas wanneer 25% van het potentieel is bereikt, is de fase van ontwikkeling (door koplopers en volgers) afgerond en de fase van autonome opschaling bereikt.</p> <p>Ad 2. Jaarlijkse productieaantallen van 50.000 gekoppeld aan renovatie, 25.000 aan nieuwbouw en 100.000 aan installatievervanging.</p>
Eigen vermogen verbonden partij	<p>Per begin 2020: € 292.023</p> <p>Per eind 2020: € 339.29</p>
Vreemd vermogen verbonden partij	<p>Per begin 2020: € 892.365</p> <p>Per eind 2020: € 874.340</p>
Resultaat verbonden partij	<p>2020: € 47.271</p> <p>2019 € 111.664, 2018 € 175.975</p>

Stichting BusinessPark Haaglanden

Doel	<p>Het versterken van de regionale samenwerking tussen de deelnemende gemeenten op het gebied van bedrijfshuisvesting ten behoeve van het behouden en vestigen van bedrijven en daarmee de werkgelegenheid in de Haagse regio. Met de samenwerking het thema 'werken' een gelijkwaardige plek geven in de complexe integrale verstedelijkingsopgave.</p> <p>Deelnemende gemeenten zijn: Den Haag, Rijswijk, Midden-Delfland, Pijnacker Nootdorp, Delft, Leidschendam-Voorburg en Zoetermeer.</p>
Beleid	<p>De Stichting tracht haar doel te bereiken door onder meer:</p> <ul style="list-style-type: none">- het (verder) professionaliseren van het regionaal loket (front-office) van Businesspark Haaglanden voor ondernemers;- het intensiveren van de samenwerking met adviseurs in bedrijfshuisvesting;- het begeleiden van het proces van uitplaatsingen van bedrijven als gevolg van transformatie/herstructurering;- het leveren van een bijdrage aan het formuleren van nieuw beleid (door monitoring & signalering vraag/aanbodontwikkeling binnen de regio) en het tot uitvoering brengen van beleid;- het meedenken om te komen tot nieuwe werklocaties binnen de Haagse regio;- het als netwerkorganisatie aanspreekpunt zijn voor de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en de Provincie Zuid-Holland.
Financiële effecten (gemeente)	<p>De gemeente Zoetermeer heeft op haar eigen begroting jaarlijks circa € 25.000 voor de bijdrage aan de stichting. Dit bedrag is gebaseerd op de verdeelsleutel die staat opgenomen in het reglement. Zoetermeer draagt 15% van de jaarlijkse kosten bij.</p>
Risico	<p>Voor de gemeente zijn er geen financiële risico's aanwezig. Bij een eventueel financieel risico van de stichting is de gemeente maximaal de eigen bijdrage voor een jaar kwijt.</p>
Financieel en bestuurlijk belang	<p>De deelnemers zijn de 7 gemeenten en hebben daardoor een financieel en bestuurlijk belang. De wethouder economie heeft zitting in het Bestuur. De teammanager van team economie neemt deel aan de Directieraad.</p>
Bijdrage aan doelstelling programma	<p>1.3 bevorderen vestigings-en ondernemersklimaat. 1.4 bevorderen groei werkgelegenheid.</p>
Relatie met programma	<p>Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie.</p>
Beleidsvoornemens / beleidskader	<p>Uitvoering geven aan het jaarplan. Centrale actiepunten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">- BPH deelt als netwerkorganisatie beschikbare kennis en kunde.- BPH is een netwerkorganisatie en gesprekspartner voor PZH en MRDH en andere samenwerkingsverbanden gericht op

	<p>bedrijvigheid.</p> <ul style="list-style-type: none"> - BPH heeft het aanbod van bedrijfshuisvesting van de deelnemende gemeenten scherp in beeld. Vragen uit de markt worden geregistreerd. - BPH draagt op de schaal van de Haagse regio bij aan het bij elkaar brengen van vraag naar en aanbod van voldoende en passende bedrijfshuisvesting.
Vestigingsplaats	Zetel in de gemeente 's- Gravenhage.
Doel / openbaar belang	De schaal waarop de bedrijventerreinenmarkt zich beweegt, is bovengemeentelijk. Bedrijven kijken veelal op regionale schaal naar vestigingsplaatsen en uitbreidingsmogelijkheden. Activiteiten van bedrijven volgen zelden bestuurlijke grenzen maar vinden plaats in een marktregio. Binnen de MRDH is de Haagse regio één van de drie marktregio's, waarbinnen bedrijven zich vestigen dan wel uitbreiden en/of verhuizen. De gezamenlijke doelen zijn economische ontwikkeling en het creëren en behoud van werkgelegenheid in de Haagse regio, het bieden van voldoende passende vestigingsplekken op bedrijventerreinen en het tegengaan van onnodige onderlinge concurrentie tussen gemeenten. Businesspark Haaglanden werkt vraaggericht en zoekt naar pragmatische oplossingen, op het juiste schaalniveau.
Beleid /voortgang	<p>In 2022 ligt de focus op het verder optimaliseren van het front office (o.a. actualisatie website) en het uitwisselen van kennis en praktijkvoorbeelden over actuele thema's. Op het lidmaatschap bij Stichting Kennisalliantie Bedrijventerreinen Nederland volgt uitwerking van een samenwerking met kennisuitwisseling als doel.</p> <p>Door de opheffing van Steenworp vervalt de monitor van vraag en aanbod naar bedrijfsruimte in Haaglanden. Verkend wordt hoe deze informatie via een andere bron toch beschikbaar komt.</p>
Eigen vermogen verbonden partij	<p>Per eind 2020: € 56.585</p> <p>Per begin 2020: € 11.705</p>
Vreemd vermogen verbonden partij	<p>Per eind 2020: € 0</p> <p>Per begin 2020: € 0</p>
Resultaat verbonden partij	<p>2020 € 44.880 voordelig</p> <p>2019 € 2.249 voordelig</p>

Bijlage 11 Wettelijke kaders

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie

Onderwijs

Belangrijkste wettelijke kaders

- Wet op het primair onderwijs (WPO)
- Wet op het onderwijstoezicht.(Wot)
- Wet op het voortgezet onderwijs (WVO)
- Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB)
- Wet op de expertisecentra (WEC)
- Leerplichtwet 1969
- Wet regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC)
- Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Wkkip)
- Wet Ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (OKE)
- Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK)

Belangrijkste gemeentelijke kaders

- Oog voor de Jeugd integrale visienota, jaar 2011, raadsbesluit 1101324
- Kadernota Voortijdig Schoolverlaten 2008-2012, jaar 2008, raadsbesluit 080284
- Vasthouden en niet loslaten, uitvoeringplan voortijdig schoolverlaten 2012-2015, jaar 2013, B&W besluit-2012-000872
- Regionale VSV-agenda RMC-regio Haaglanden 2017-2020 en 2021-2024
- Integraal huisvestingsplan primair onderwijs 2016-2020 herijking vervangingsfonds, jaar 2016, raadsbesluit -2015-001112
- Beleidskader brede School, jaar 2013, B&W 2013-000590
- Op weg naar Onderwijskansen door kwaliteit en educatie (OKE), jaar 2010, raadsbesluit 100574
- Beleidsregels handhaving Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen, jaar 2013, B&W-besluit 2013-003055
- Beleidsplan 'Ieder kind gelijke kansen onderwijsachterstandenbeleid gemeente Zoetermeer 2019-2022', Raadsbesluit 0637391046
- Lokaal Educatieve Agenda, 2017-2020
- Uitwerkingskader 'ontwikkelen van integrale kindcentra' in Zoetermeer, jaar 2012 B&W-besluit 004433 en jaar 2014, B&W-besluit 000056
- Verordening en beleidsregels leerlingenvervoer, jaar 2014, raadsbesluit 2014-000933

Economie

Belangrijkste gemeentelijke kaders

- Actieagenda Economie 2020-2022
- Kerndocument strategie werklocaties Zoetermeer 2020-2030
- Stedelijk beleidskader economie 2011

Arbeidsparticipatie

Belangrijkste wettelijke kaders

- Participatiewet
- Wet sociale werkvoorziening
- Fraudewet (wet aanscherping sancties sociale zekerheid)

Belangrijkste gemeentelijke kaders

- Analyse- en actieplan re-integratie gemeente Zoetermeer: De eerste afslag naar werk
- Beleidsnotitie Participatiewet en maatregelen WWB
- Kadernota armoedebeleid
- Kadernota Schuldhulpverlening
- Actieplan re-integratie

Programma 2 Samen leven en ondersteunen

Belangrijkste wettelijke kaders

- Wet publieke gezondheid (Wpg)
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Jeugdwet

Belangrijkste gemeentelijke kaders

- Beleidsplan Wmo en Jeugdhulp Zorg in Zoetermeer voor elkaar (2014)
- Wmo verordening 2015, raadsbesluit 13 oktober 2014, DOC 2014-003575
- Gebiedsgerichte ondersteuning
- Wijziging Verordening Wmo Gebiedsgerichte ondersteuning
- Vrijwilligersondersteuning
- Algemene Subsidieverordening Zoetermeer, jaar 2016, raadsbesluit 000927
- Actieplan Bouwen aan toekomstbestendige jeugdhulp (2019)
- Verordening jeugdhulp gemeente Zoetermeer
- Nadere regels jeugdhulp gemeente Zoetermeer

- Beleidsregels jeugdhulp gemeente Zoetermeer
- Nadere regels vervoer jeugdhulp gemeente Zoetermeer
- Inkoopstrategie Jeugdhulp 2020-2024

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen

Belangrijkste wettelijke kaders

- AVL 2000
- Wet Natuurbescherming
- Warenwetbesluit Attractie en Speeltoestellen (WAS)
- Wegenwet
- Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo)
- Wet bodembescherming
- Wet geluidhinder
- Wet milieubeheer
- Wet op de Lijkbezorging
- Wet op de ruimtelijke ordening (Wro)

Belangrijkste gemeentelijke kaders

- Beheervisie openbare ruimte Zoetermeer 2016-2020: Samen werken aan de stad
- Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen Zoetermeer 2020
- Uitvoeringsbesluiten gemeentelijke begraafplaatsen 2020
- Speelruimtenota 2016-2026: Ruimte geven!
- Bomenbeleid
- Groenkaart
- Visie Biodiversiteit
- Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2020
- Parkeerbeleid Zoetermeer, raadsbesluit nr. 2012-000171
- Programma Duurzaam en Groen Zoetermeer, raadsbesluit 2015-006613 (0637530586)
- Stadsvisie 2030, raadsbesluit 080648
- Waterplan Zoetermeer, raadsbesluit 011492
- Zoetermeerse gedragscode Flora- en Faunawet 2015 (goedgekeurd door ministerie LNV)
- Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur (AVOI)
- Afvalbeleidsplan Zoetermeer, meer bewust

Programma 4 Vrije tijd

Belangrijkste wettelijke kaders

- Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen
- Regeling prestatiebox primair onderwijs (deelregeling cultuureducatie)
- Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen
- Erfgoedwet 2016

Belangrijkste gemeentelijke kaders

- Raadsbesluit Lokaal Sportakkoord 2020 (Gemeenteraad 27 januari 2020)
- Evaluatie Investeringsimpuls amateurverenigingen, raadsbesluit 2013-000250.
- Beheer en onderhoud Welzijnsaccommodaties 2008-2047, raadsbesluit 080276.
- Sportagenda 2017 en verder, raadsbesluit: 2016-006513
- Cultuurvisie 2030. De stad leeft, leve de stad
- Actualisering citymarketingstrategie
- Verordening percentageregeling Beeldende kunst in de openbare ruimte
- Samenspraak bij kunst in de openbare ruimte 2015
- Subsidieregeling evenementen 2020
- Actualisering citymarketingstrategie 2017
- Subsidiekader 2021 Sociaal Domein en Vrije Tijd
- Subsidieregeling Culturele jaarprogramma's 2021
- Subsidieregeling Culturele projecten 2021
- Nieuwe beleidskaart archeologische monumenten en onderzoeksagenda 2015

Programma 5 Veiligheid

Belangrijkste wettelijke kaders

- Gemeentewet
- Politiewet
- Wet veiligheidsregio's
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
- Woningwet
- Opiumwet
- Overlastwet
- Algemene Wet Bestuursrecht

Belangrijkste gemeentelijke kaders

- Algemene Plaatselijke Verordening
- Gemeenschappelijke regeling veiligheidsregio Haaglanden
- Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden
- Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid Zoetermeer
- Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2019-2022
- Toezicht- en Handhavingsmodel Drank- en Horecawet (DHW)
- Horecasanctiestrategie
- Vergunningen-, toezicht en handhavingsbeleidsplan 2019 – 2022
- Damocles beleid

Programma 6 Dienstverlening en samenspraak

Belangrijkste wettelijke kaders

- Digitale agenda 2020
- Algemene Wet Bestuursrecht (klachten)
- Visie digitale overheid 2017 Minister Plasterk
- Overheidsbrede Dienstverlening 2020
- Gemeentewet artikel 150
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
- Woningwet
- Kieswet

Belangrijkste gemeentelijke kaders

- Verordening bezwaarschriften
- Raadsvoorstel samenspraak
- Legesverordening 2019
- Algemene plaatselijke verordening

Programma 7 Inrichting van de stad

Belangrijkste wettelijke kaders

- Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)
- Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)
- Update Regionale Nota Mobiliteit - Stadsgewest Haaglanden

- Provinciale Visie Ruimte en Mobiliteit
- Provinciale Verordening Ruimte
- Provinciaal Programma Ruimte
- Verkeer- en Vervoersplan Haaglanden
- Wet ruimtelijke ordening
- Omgevingswet (in voorbereiding)

Belangrijkste gemeentelijke kaders

- Stadsvisie 2030
- Nota Mobiliteit Zoetermeer
- Nota Grondbeleid
- Nota Biodiversiteit, Groenkaart en Bomenbeleid
- Parkeernota
- Visie Binnenstad
- Vastgoednota 2013
- Prestatieafspraken Zoetermeer 2013 - 2015
- Actieplan Fiets
- Actieplan Verkeersveiligheid
- Welstandsnota Zoetermeer
- Woonvisie Zoetermeer
- Verkenningnota Structuurvisie Zoetermeer 2030
- Integraal huisvestingsplan primair onderwijs 2016-2020 en herijking vervangingsfonds
- Toekomstagenda cultuur
- Nieuwe Huisvestingsverordening Zoetermeer 2015

Bijlage 12 Taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
0.1 Bestuur				
Baten	0	0	0	0
Lasten	5.165	5.047	5.013	4.979
Totaal 0.1 Bestuur	5.165	5.047	5.013	4.979
0.10 Mutaties reserves				
Baten	-14.482	-6.543	-5.112	-14.217
Lasten	14.051	8.266	7.669	8.878
Totaal 0.10 Mutaties reserves	-431	1.723	2.557	-5.339
0.2 Burgerzaken				
Baten	-1.288	-1.288	-2.558	-2.601
Lasten	6.041	5.989	6.767	6.789
Totaal 0.2 Burgerzaken	4.753	4.701	4.209	4.189
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden				
Baten	-1.886	-1.863	-1.863	-1.863
Lasten	507	506	506	506
Totaal 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-1.379	-1.357	-1.357	-1.357
0.4 Ondersteuning organisatie				
Baten	-246	-376	-376	-376
Lasten	42.002	41.549	41.600	41.642
Totaal 0.4 Ondersteuning organisatie	41.756	41.172	41.224	41.265
0.5 Treasury				
Baten	-497	-488	-479	-479
Lasten	532	1.002	1.092	1.620
Totaal 0.5 Treasury	35	514	613	1.140
0.61 OZB woningen				
Baten	-21.746	-21.751	-22.004	-21.904
Lasten	1.026	1.027	1.030	1.030
Totaal 0.61 OZB woningen	-20.719	-20.724	-20.974	-20.874
0.62 OZB niet-woningen				
Baten	-14.761	-14.761	-14.761	-14.761

Lasten	437	437	437	437
Totaal 0.62 OZB niet-woningen	-14.324	-14.323	-14.323	-14.323
0.63 Parkeerbelasting				
Baten	-2.737	-2.737	-2.737	-2.737
Lasten	0	0	0	0
Totaal 0.63 Parkeerbelasting	-2.737	-2.737	-2.737	-2.737
0.64 Belastingen Overig				
Baten	-523	-648	-648	-648
Lasten	43	43	43	43
Totaal 0.64 Belastingen Overig	-480	-605	-605	-605
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds				
Baten	-229.163	-217.429	-219.800	-223.617
Lasten	0	3.550	7.100	10.650
Totaal 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-229.163	-213.879	-212.700	-212.967
0.8 Overige baten en lasten				
Baten	197	351	-111	-619
Lasten	2.623	870	3.653	4.932
Totaal 0.8 Overige baten en lasten	2.820	1.221	3.542	4.312
0.9 Vennootschapsbelasting				
Baten	0	0	0	0
Lasten	1.395	327	0	161
Totaal 0.9 Vennootschapsbelasting	1.395	327	0	161
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer				
Baten	0	0	0	0
Lasten	9.906	9.965	10.068	10.055
Totaal 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	9.906	9.965	10.068	10.055
1.2 Openbare orde en Veiligheid				
Baten	-178	-178	-178	-178
Lasten	4.643	3.936	3.934	3.934
Totaal 1.2 Openbare orde en Veiligheid	4.465	3.758	3.756	3.756
2.1 Verkeer, wegen en water				

Baten	-1.170	-1.213	-719	-722
Lasten	19.706	18.654	18.324	19.340
Totaal 2.1 Verkeer, wegen en water	18.536	17.441	17.605	18.618
2.2 Parkeren				
Baten	0	0	0	0
Lasten	1.384	1.385	1.387	1.388
Totaal 2.2 Parkeren	1.384	1.385	1.387	1.388
3.1 Economische ontwikkeling				
Baten	0	0	0	0
Lasten	522	471	471	471
Totaal 3.1 Economische ontwikkeling	522	471	471	471
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur				
Baten	-11.971	-6.372	-4.502	-2.914
Lasten	4.057	3.368	3.395	1.417
Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-7.914	-3.004	-1.107	-1.497
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen				
Baten	-333	-333	-333	-333
Lasten	653	612	612	612
Totaal 3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	320	279	279	279
3.4 Economische promotie				
Baten	-804	-804	-1.004	-1.004
Lasten	1.944	1.537	1.537	1.537
Totaal 3.4 Economische promotie	1.140	732	533	533
4.1 Openbaar basisonderwijs				
Baten	-39	-39	-39	-39
Lasten	147	147	147	147
Totaal 4.1 Openbaar basisonderwijs	107	107	107	107
4.2 Onderwijshuisvesting				
Baten	-1.744	-1.816	-1.816	-1.816
Lasten	10.837	10.165	10.510	10.545
Totaal 4.2 Onderwijshuisvesting	9.092	8.348	8.695	8.730

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken				
Baten	-6.265	-6.265	-6.265	-6.265
Lasten	12.939	11.933	11.931	11.804
Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	6.673	5.668	5.666	5.538
5.1 Sportbeleid en activering				
Baten	-88	-28	-28	-28
Lasten	1.802	1.642	1.642	1.642
Totaal 5.1 Sportbeleid en activering	1.714	1.614	1.614	1.614
5.2 Sportaccommodaties				
Baten	-4.346	-4.445	-4.424	-4.422
Lasten	7.012	7.521	7.482	7.510
Totaal 5.2 Sportaccommodaties	2.667	3.076	3.057	3.088
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie				
Baten	-1.749	-1.752	-1.756	-1.756
Lasten	7.954	7.330	7.379	7.511
Totaal 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	6.205	5.578	5.623	5.755
5.4 Musea				
Baten	-171	-171	-171	-171
Lasten	754	756	754	754
Totaal 5.4 Musea	583	585	583	583
5.5 Cultureel erfgoed				
Baten	0	0	0	0
Lasten	262	262	239	239
Totaal 5.5 Cultureel erfgoed	262	262	239	239
5.6 Media				
Baten	-801	-801	-801	-801
Lasten	4.323	4.125	4.133	4.145
Totaal 5.6 Media	3.521	3.324	3.332	3.344
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie				
Baten	-340	-272	-272	-272
Lasten	12.447	11.897	11.856	19.852

Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	12.107	11.625	11.584	19.579
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie				
Baten	-3.094	-3.137	-3.137	-3.137
Lasten	20.109	19.215	19.202	19.009
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	17.015	16.078	16.065	15.872
6.2 Wijkteams				
Baten	-50	-50	-50	-50
Lasten	7.943	7.295	7.295	7.295
Totaal 6.2 Wijkteams	7.893	7.245	7.245	7.245
6.3 Inkomensregelingen				
Baten	-50.264	-50.786	-50.487	-48.158
Lasten	63.489	63.720	63.474	61.145
Totaal 6.3 Inkomensregelingen	13.225	12.934	12.987	12.987
6.4 Begeleide participatie				
Baten	0	0	0	0
Lasten	7.911	7.687	7.213	7.091
Totaal 6.4 Begeleide participatie	7.911	7.687	7.213	7.091
6.5 Arbeidsparticipatie				
Baten	0	0	0	0
Lasten	10.832	10.859	10.859	10.859
Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie	10.832	10.859	10.859	10.859
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)				
Baten	0	0	0	0
Lasten	5.718	5.353	5.353	5.353
Totaal 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	5.718	5.353	5.353	5.353
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+				
Baten	-820	-820	-804	-804
Lasten	27.430	27.224	27.222	27.222
Totaal 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	26.610	26.404	26.418	26.418
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-				
Baten	0	0	0	0

Lasten	47.179	44.996	42.943	41.400
Totaal 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	47.179	44.996	42.943	41.400
6.81 Geëscaleerde zorg 18+				
Baten	0	0	0	0
Lasten	605	555	555	555
Totaal 6.81 Geëscaleerde zorg 18+	605	555	555	555
6.82 Geëscaleerde zorg 18-				
Baten	0	0	0	0
Lasten	5.144	4.762	4.683	4.683
Totaal 6.82 Geëscaleerde zorg 18-	5.144	4.762	4.683	4.683
7.1 Volksgezondheid				
Baten	0	0	0	0
Lasten	1.599	1.599	1.599	1.599
Totaal 7.1 Volksgezondheid	1.599	1.599	1.599	1.599
7.2 Riolering				
Baten	-6.854	-6.854	-6.854	-6.854
Lasten	5.775	5.806	5.841	5.876
Totaal 7.2 Riolering	-1.079	-1.048	-1.013	-978
7.3 Afval				
Baten	-17.144	-17.306	-17.307	-17.307
Lasten	12.317	12.671	12.673	12.674
Totaal 7.3 Afval	-4.827	-4.635	-4.634	-4.634
7.4 Milieubeheer				
Baten	0	0	0	0
Lasten	5.718	2.802	1.753	1.753
Totaal 7.4 Milieubeheer	5.718	2.802	1.753	1.753
7.5 Begraafplaatsen				
Baten	-522	-522	-522	-522
Lasten	733	734	734	735
Totaal 7.5 Begraafplaatsen	211	212	213	214
8.1 Ruimtelijke Ordening				

Baten	-537	-537	-537	-537
Lasten	3.300	3.040	2.399	2.415
Totaal 8.1 Ruimtelijke Ordening	2.763	2.503	1.861	1.878
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)				
Baten	-14.617	-8.219	-8.997	-5.258
Lasten	12.583	8.107	7.786	3.998
Totaal 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-2.034	-112	-1.211	-1.261
8.3 Wonen en bouwen				
Baten	-7.207	-4.864	-3.764	-3.764
Lasten	5.706	5.611	4.928	4.928
Totaal 8.3 Wonen en bouwen	-1.501	747	1.164	1.164
Gerealiseerd resultaat	963	11.233	12.006	12.221

Bijlage 13 Afschrijvingstermijnen

Afschrijvingstermijnen materieel vaste activa		afschrijvingstermijn in jaren
<i>Gronden en terreinen</i>		
Gronden en terreinen		nvt
<i>Woonruimte</i>		
Woningen		40
<i>Bedrijfsgebouwen</i>		
Schoolgebouwen (investeren vanaf 17-12-2012)		50
Schoolgebouwen die volgens het in 2012 herijkte beheerplan geheel worden gesloopt en vervangen door nieuwbouw		50
Per 17-12-2012 bestaande schoolgebouwen die bij/na bereik 25 jarige leeftijd, technisch en/of functioneel worden aangepast		25
Nieuwe overige gebouwen grotendeels van steen		50
Bestaande overige gebouwen grotendeels van steen		40
Overige gebouwen grotendeels van hout		20
Tijdelijke gebouwen/noodelokalen/loodsen/opslagplaatsen		15
<i>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</i>		
Wegen	Asfaltverharding	50
	Elementenverharding	50
Kunstwerken	Bruggen hout	35
	Bruggen staal	60
	Bruggen beton	80
	Geluidsschermen	40
Water	Kademuren	80
Overig	Parkeerverwijssysteem	10
	Liften	20
	Roltrappen	20
<i>Vervoermiddelen</i>		
Personenauto's		6
Bedrijfsauto's		8
<i>Machines, apparaten en installaties</i>		
Divers		5
<i>Overige materiele vaste</i>		
Inventaris		10
ICT hardware		4
ICT software	per invest. in raadsvoorstel	
Rioolstelsel		50
Ondergrondse inzamelmiddelen t.b.v. afvalinzameling (exclusief betonbakken)		30
Ondergrondse betonbakken Afschrijven		nvt
Sportvoorzieningen		20

Bijlage 14 Verloop Reserve Enecogelden

Verloop Reserve Enecogelden

Bedragen * € 1.000

Perspectiefnota 2022	peilmoment		
	PB20/21-24	Jaarrek '20	PN 2022
1 Besluitvorming en verantwoording 2020			
a aanvullen weerstandscapaciteit	-10.500	-10.500	
b risico kosten corona compensatie rijk	-5.000	-5.000	
c gemeentelijk beleid corona 2020	-5.000	-262	
d verwacht begrotingstekort 20/22 (incl.meicirculaire)	-6.200	-	
e beroep op Enecomiddelen PN 2021	-26.700	-15.762	
f Enecomiddelen	95.200	95.200	
g restant in Reserve Enecogelden	68.500	79.438	
h raadsvoorstel SSVOZ	-7.565		
i amendement	7.565		
	68.500		
2 Reserve Enecomiddelen 1/1/2021			79.438
3 Voorstellen PN 2022 - juni 2021			
a gemeentelijk beleid corona 2021			-4.738
b buffer vrij inzetbaar begrotingstekort 21/22			-6.400
			68.300
c aanvullen vrij inzetbaar SSVOZ			-7.565
d Restant in Reserve Enecogelden			60.735
4 Raadsbesluit 28 juni 2021 Investeringsfonds Enecogelden			-60.000
			735
5 Programmabegroting 2022			
a - niet benodigde claim Eneco i.v.m. lagere exploitatietekorten (tegenhanger van post 3b)		6.400	
b - vrijval uit reserve vrij inzetbaar ivm lagere exploitatietekorten (gedeeltelijke tegenhanger van post 1a)		6.100	
			12.500
Saldo Reserve Enecogelden			13.235
Overheveling saldo Reserve Enecogelden naar reserve Fonds Zoetermeer 2040			-13.235
			-

Deze bijlage toont het verloop van de Reserve Enecogelden op hoofdlijn. Als basis is het in de Perspectiefnota 2022 (bijlage 8) opgenomen overzicht genomen. Vervolgens worden de effecten van raadsbesluiten en de voorstellen in de Programmabegroting 2022 gepresenteerd. Uit het overzicht komt naar voren dat:

- de reserve Enecogelden met peildatum Perspectiefnota 2022 (voorjaar 2021) een stand had van € 60,735 mln.;
- met het raadsbesluit van 28 juni 2021 over het Afwegingskader Investeringsfonds € 60 mln. vanuit de reserve Enecogelden is overgeboekt naar de reserve Fonds Zoetermeer 2040;
- de Programmabegroting 2022 aangeeft dat de claim op de reserve Enecogelden voor exploitatietekorten 2021 en 2022 zich niet/minder voordoet, waardoor:
 - o een geraamd beslag op de reserve Enecogelden van € 6,4 mln. niet nodig is en
 - o € 6,1 mln. aan weerstandscapaciteit in de reserve vrij inzetbaar wordt teruggestort in de reserve Enecogelden.

Met bovenstaande mutaties resteert € 13.235 in de reserve Enecogelden. Dit bedrag kan in 2022 geheel worden overgeheveld naar de reserve Fonds Zoetermeer 2040, zodat deze reserve een omvang krijgt van € 73,235 mln.